

Szikszay Tamás

LÖVÉSZ ISKOLA

LŐKIKÉPZÉSI ÉS LÖVÉSZETI ÚTMUTATÓ

SZIKSZAY TAMÁS

LÖVÉSZ ISKOLA
LŐKIKÉPZÉSI ÉS LÖVÉSZETI ÚTMUTATÓ

© Copyright Szikszay Tamás 2021
Megjelent a szerző és a Gabbiano Print Kft. közös kiadásában.
Minden jog fenntartva!

 www.lovesziskola.hu

 5 Fegyver Kupa Lövész Egyesület

SZIKSZAY TAMÁS

LÖVÉSZ ISKOLA
LŐKIKÉPZÉSI ÉS LÖVÉSZETI ÚTMUTATÓ

Előszó

Szeretném előrebocsátani Nektek, Kedves olvasóim, hogy legyél akár kolléga vagy érdeklődő, szakmai előjáró, esetleg régi felettes vagy feljebbvaló, ez a könyv az én könyvem, az én stílusomban íródott, mert hát hiszen én írtam, így ahogyan Bendegúz is jól megaszonta az Indul a Bakterházban: „Én az egyenlőség barátja vagyok” vagyis úgy, ahogyan a képzéseimen, itt is tegeződve és kötetlen stílusban szólok Hozzátok, akik megtiszteltetek, hogy ezt a könyvet a kezetekbe vettétek.

Másodsorban pedig szeretnék tájékoztatni benneteket, hogy ezt a könyvet a saját tapasztalataim és megéléseim alapján írtam, ami nem biztos, hogy mások szakmai elveivel vagy elképzeléseivel teljes mértékben megegyezik, és bár közös halmazok biztosan lesznek, de ha valaki valamit másképpen gondol, tapasztal vagy tanít, tanult, és az neki bevált, akkor azt én a világért sem akarom ettől eltéríteni.

Ez pusztán egy olyan oktatási segédlet, ami az arra fogékonyaknak teheti a napjait könnyebbé, és talán szebbé.

Köszönettel, Szikszay Tamás

Egy tapasztalt, gyakorlati szakember által írt szakkönyvet szeretnék az Önök figyelmébe ajánlani.

Egy olyan szakértő személyes hangvételű írását vehetik kezükbe, aki a lövészetet, a lökiképzést élethivatásának tekinti. A lövészet szinte minden területén komoly szaktudásra, nemzetközileg is elismert eredményekre tett szert. Számos rendőrtiszt, sportoló köszönheti neki magabiztos lövészeti tudását és versenyen elért eredményeit.

A szerző könyvében részletesen bemutatja a lökiképzés alapelveit, és kitér a lökiképző felelősségére, hitelességére is. Részletesen megismerkedhetünk - fényképek segítségével - a pisztolyok fajtáival, azok kezelésével, és olvashatunk arról is, hogyan kell felkészíteni a lövőket arra, hogy szabályosan, eredményesen és hatásosan tudják azt használni. Ehhez a szerző részletes képzési programokat mutat be a kiadványban. Ezek a képzési programok, gyakorlatok kitérnek a különböző testhelyzetekben végrehajtásra kerülő lövészetekre, és a szituációs lövészetet is bemutatják.

A következő fejezetben ugyanilyen részletességgel ismerkedhetünk meg a géppisztoly és a gépkarabély használatával, az ilyen típusú fegyverek felhasználási lehetőségeivel, és az alkalmazásukra történő felkészítéssel. A szerző kitér a kiegészítő felszerelések (fegyverlámpa, fegyverszíj, lőbot, optikai eszközök, távolságmérő, stb.) fontosságára is. Megismerkedhetünk a sörétes puskák típusaival, katonák, rendőrök és vadászok általi használatával, és a felkészítés sajátosságaival. A valós életre való felkészítést célozza meg a szerző a kombinált lőgyakorlatok, és a lövészet közbeni fegyverváltás bemutatásával.

Fontos és érdekes része a kiadványnak a távcsöves puskák és a mesterlövészek által használt fegyverek, és az azokhoz használt kiegészítő felszerelések (állványok, szíjak, távcsövek) bemutatása. Ebben a fejezetben ismerkedhetünk meg a ballisztika fontosságával is. Külön értéke a könyvnek, hogy bemutatja a sportra és a vadászatra használható fegyvereket, és kitér a sportolók, vadászok felkészítésére is.

A kiadvány szinte magáért beszél, hiszen a szakmai ismereteken túl az elkötelezett Embert is megismerhetjük belőle.

Ajánlom ezt a könyvet az Nemzeti Közszerológálati Egyetem tanárainak, hallgatóinak, a hon- és rendvédelmi szervek fegyveres szolgálatot ellátó tagjainak, továbbá minden kedves érdeklődőnek.

Dr. habil. Boda József nb. vezérőrnagy (nyugállományú)

Boda József 1976-ban szerzett diplomát a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán, mint felderítő tiszt. Szolnokon a 34. Bercsényi Mélységi Felderítő Zászlóaljnál teljesített szolgálatot. Több mint ezer ejtőernyős ugrás, számtalan speciális képzés és 19 év szolgálat után 1991-ben átkerült az ORFK Különleges Szolgálatához, parancsnokhelyettesi (műveleti parancsnoki) beosztásba, az akkori terrorelhárítással foglalkozó egységhez (TESZ), ami a későbbi TEK jogelődje volt. Azonban az ejtőernyőzést sem hagyta abba.

1995-ben egyetemi doktori fokozatot szerzett a „A mélységi felderítés fejlődése, helye, szerepe az új védelmi alapelvekben” c. tanulmányával. 1996-ban diplomát szerzett a Rendőrtiszti Főiskolán. Több mint 35 év nemzetközi rendészeti tapasztalattal rendelkezik. A Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központjának volt igazgatója. A rendszerváltás utáni nemzetközi rendészeti szerepvállalás első magyar parancsnoka. Vezetett kontingenst Kambodzsába, Mozambikba, a Sínai-félszigetre és Bosznia-Hercegovinába is. A grúziai ENSZ misszió rendőri főtanácsadója.

Tudományos fokozatát a nemzetközi békefenntartás és polgári válságkezelés témájában szerezte. Az Európai Rendőr Akadémia (CEPOL) alapítója és vezetőtestületének tagja. Számos társadalmi szervezet alapítója és tagja, az ILEA magyar igazgatója. Számos hazai és nemzetközi publikáció szerzője, valamint rangos konferenciák állandó előadója és résztvevője. 2000-ben elvégezte az amerikai Szövetségi Nyomozó Hivatal Nemzeti Akadémiáját (FBI NA). 2007-ben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen PhD fokozatot szerzett. 2010. január 1-től az IRM Nemzetközi Oktatási és Polgári Válságkezelési Központ főigazgatója, majd 2012-től a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (NBSZ) főigazgatója. 2015-2019-ig a Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Karának dékánja.

Maximális úriember, tudós, harcos, kiváló parancsnok.

Rendőr? Lőkiképző? Író? Múlt, jelen, jövő! Rendőr volt, jelenleg lőkiképző vállalkozó és amennyiben így folytatja, akár író is válhat belőle. Igaz, ez az olvasmány nem egy krimi, viszont bizton' állíthatom, hogy egy izgalmas mű, főleg azok számára, akik eddig nem ismerték Szikszay Tamást, illetve hiányosságokkal küzdenek a lő-elmélet, löni tudás terén.

Szikszay Tamás egyszer csak úgy döntött, hogy tollat ragad és megpróbál segíteni azokon, akik már láttak filmben lángnyelvet lövellő fegyvercsövet vagy jobbik esetben megcsapta orrukát a puska por illata, de azt még nem tudják, hogy a dörrenő fenevad melyik fajtáját próbálnák ki.

Kellő intelligenciára vall, hogy az író a fegyverek, illetve a lövészet azon fajtáiról-formáiról ír, amit maga is jócskán megtapasztalt, így csak említést tesz a koronglövészetről, amit ugyan kipróbált, de úgy gondolta, hogy ezen a színen vannak nála jóval tapasztaltabb fegyverforgatók.

A lövészet elméleti és gyakorlati ismeretei mellett belecsempészte írásába életének bizonyos mozzanatait, melyek ezekkel bármilyen módon kapcsolatosak. Így azok számára, akik mit sem tudnak személyéről és hozzá szeretnének járni löni tanulni, egyfajta betekintést enged személyiségének egy-egy rejtett szegletébe is.

Ez már csak azért is fontos, mert Tamás személyéről megoszlanak a vélemények. Vannak, akik szeretik, tisztelik és odafigyelnek rá, elfogadják a tanácsait, többen kiválóan meg is tanultak löni az ő instrukciói alapján. Bizonyos versenyeredmények is jelzik, hogy ő nem csak könyvírással foglalkozik, hanem lőkiképzéssel is. Tanítványai közül már többen megtapasztalták, hogy milyen is a dobogó tetejéről letekinteni és hálás szemmel belenézni a kiképző, a tanító mester szemébe, megélni a siker örömteli érzését.

Ja, de van másik oldal is, akik azt mondják, hogy, ki ez? Mit akar, mit nagyképűsködik? Hát én jobban is tudnám ezt csinálni stb. (Nem részletezem az irigyek, féltékenyek, rosszakarók néha sértő véleményét).

Inkább leírom az enyémet, miszerint nagyra értékelem Szikszay Tamás erőfeszítéseit, tenni akarását a rendészeti-, katonai- és a civil

lőkiképzés segítése, felemelkedése érdekében. Elismerem továbbá tapasztalati alapon szerzett felkészültségét, oktatói vénáját és határtalan lelkesedését is.

Na, ezek után nincs más dolgom, mint azt mondani, hogy ismerje meg mind a támogató, mind az ellenző oldal ezt a művet, vegye ki belőle magának mindenki azt, amit hasznosítani tud, és segítse továbbra is a magyarországi lőkiképzés felemelkedését!

Magamat ajánlva, ajánlom a könyvet is! Hajrá Tamás!

Mergancz Sándor rendőr dandártábornok

Mergancz Sándor dandártábornok az elmúlt 30 évben a rendőrségnél és a Belügyminisztériumnál szolgált.

Fiatalon került kapcsolatba a fegyverekkel és a Bevetési Egységekkel, mint a Kapos Beavatkozó Egység Parancsnoka és kiképzője, majd Somogy megyei rendőr főkapitány. Megbízatása után pedig a Terrorelhárítási Központnál dolgozott. Szolgálati ideje alatt közel négy évet töltött a Balkánon ENSZ-missziókban, ahol szintén kiképzéssel és Bevetési Egységek nemzetközi koordinálásával is foglalkozott.

A TEK után a Magyar Honvédség Katonai Rendész Ezredét vezette. A dandár jogállású katonai szervezet alaptevékenységei közé tartozik a rendészeti és a bűnüldözési feladatok mellett az ország függetlenségének, területi épségének, határainak katonai védelme, a nemzetközi szerződésekből fakadó közös védelmi és békefenntartói megbízások ellátása, valamint a nemzetközi jogszabályokkal összhangban humanitárius tevékenység.

Jelenleg ismét rendőr dandártábornok, és az ORFK Közrendvédelmi Parancsnoka.

Mergancz tábornok leigazolt sportlövő több mint 25 éve, vadászik gyermekkorától, számtalan lövészeti bajnoki címe és eredménye mellett szakmájának szerény és elhivatott művelője, tiszta kezű vadász, rendőr, katona, lövész, példakép.

01

■ **BEVEZETŐ**

A lövészet

Nem szeretnék morális kérdéseket feszegetni a téma kapcsán, de a lövészet története gyakorlatilag az ősi időkig nyúlik vissza. A vadászat esetében kiemelkedően fontos volt a napi élelem szerzéshez, hogy nagyobb távolságokból is el tudják ejteni a kiszemelt vadat.

Sok esetben nem is volt túl biztonságos vagy egyáltalán kivitelezhető, hogy a vadállatoknak a közvetlen közelükbe férkőzzenek, mint például amikor még csak a lándzsa és a bunkó állt a vadászó ember rendelkezésére.

Később az emberiség egyik leggyakoribb tevékenysége, egymás pusztításának során is egyre nagyobb szerepet kapott a távoli célpontok pontos, vagy legalábbis viszonylagos eltalálása. Az ezzel járó fejlődés mind technikai eszközök terén, mind a kezelők felhasználási szempontjából folyamatos gyakorlást igényelt.

Nem fogok történelmi példákat sorolni, mert az nem ide tartozik, de a könnyebb megértés miatt most egyet felhozok: volt olyan csata a középkorban, 1346-ban, a százéves háború alatt, ahol az angol hosszúíjászok maximális győzelmet arattak a francia számszerűíjászokkal szemben, mert rövidebb távon ugyan a nyílpuskát tartották ígérete-sebbnek (íjjal 10-12 lövést lehet leadni percenként, míg számszerűíjjal ugyanennyi idő alatt csak 3-4-et), azonban fele sem volt a hatótávolsága (400 m) az angol hosszúíjhoz (longbow) képest.

Az angolok 2 nemest és 80 katonát vesztek, a franciák 154 nemest és 2-3 ezer katonát számoltak a csata végén a veszteség listában. Egyszerűen nem tudták olyan távolságra megközelíteni az angolokat, ahonnan már eredményesebbek lehetek volna. A számszerűíj a lovagok ellen, amikor azok szemből támadtak, kiválóra vizsgázott, de nagy távolságon elvesztette az energiáját.

Ezzel el is érkeztünk a könyvünk lényegi mondandójához:

Nem minden fegyver jó mindenre, de minden fegyver jó valamire, ha megfelelően tudod kezelni!

A lőkiképzés napjainkban egy igen komoly szakma, amit csak nagyon kevesen csinálnak kiemelkedően, még kevesebben „egyetemes” szinten, ami jelen esetben nem az iskolai végzettségre utal, hanem a lövészetben előforduló rengeteg alfaj és kategória széleskörű ismeretére. Szinte lehetetlen mindet jól csinálni, hiszen teljes embert és életformát kíván, de ettől függetlenül sokan értenek bizonyos részeihez. Kevesen, de vannak, akik mindegyik kézfegyvert hitelesen és eredményesen tudják kezelni és ezt oktatni is.

Tulajdonképpen egy átlagos felhasználónak, legyen az vadász, sportlövő vagy hivatásos fegyver kezelő, egy dolgot mindenképpen tudnia kell: nagy pontosságú lövést leadni a célpontra úgy, hogy közben ne legyen ön- és közveszélyes, valamint legyen tisztában vele, hogy mi lesz a következménye, eredménye vagy hatása a leadott lövésnek. Ez egyszerűnek tűnik, szerintem. 😊

Csak amíg erre a szintre eljutsz, az nem az.

Tudnod kell a fegyveredet kezelni mentálisan és fizikailag is. A legjobb helyzetben talán a sportlövők vannak, aztán a vadászok, végül a hivatásosak, amit azonnal több részre is kell osztanunk. Hivatásos alatt elsősorban a hivatalból fegyverrel dolgozókat értem.

Sportlövő: Szeret lőni, hobbiból, szenvedélyből csinálja, nem sajnálja rá az időt, pénzt és energiát. Előfordulhat, hogy egyben ez a munkája, hivatása vagy szokott vadászni is, de ez nem feltétlenül igaz minden sportlövőre.

Verseny rutint szerez és magabiztosan kezeli a fegyverét, viszont egy idő után sokuknál eltűnik a fegyver és a lövészet iránti teljes alázat (innen persze ez lehet balesetveszélyes is), de mindenesetre több időt és energiát fordít a lövészet bizonyos fajtáira a másik két kategória képviselőihez képest.

Rengetegféle halmazba, csoportba lehetne bontani a sportlövőket irányvonaluk, mentalitásuk és képzettségük szempontjából is, de ezt majd később.

Vadász: Ő már nem feltétlenül szeret lőni. Több alkategóriára bontható, mert van a hivatásos vadász, aki munkaterületétől függően akár a többszörösét lövi és használja a fegyverét, mint az „élményvadász”, de akad köztük, aki olyan területen dolgozik, hogy szinte alig van lehetősége lőni. Az élményvadászok nagy százaléka sajnos egyáltalán nem tud és nem is szeret lőni. Ebből adódóan nagyobb kalibert vesz, mert annak az ölő hatásában rossz lövés esetén is jobban bízunk. A rossz lövés pedig egyértelműen a gyakorlás hiányából következik.

Továbbá a fegyvere belövését sem magának végzi, hanem a legtöbb esetben a lőterésre bízza, így kijelenthetjük, hogy a magabiztos tudás hiányából ered a bizonytalansága, ehhez adódik hozzá a fegyver rúgásától való félelme, amiből aztán újabb kezelési hibák és kudarc élmények következnek.

Ezek együttesen még nagyobb kaliber megvételére sarkallják, a megfelelő *alap fegyverkezelési kurzus* elvégzése helyett. Persze vannak, akik gyakorolnak és nem sajnálják a löszert, a lőtéren tölteni az időt és magas szinten űzik ezt az ősi mesterséget, tisztelve és megbecsülve a vadat, amelynek életét minimális szenvedéssel próbálják meg kioltani, maximális gyakorlás után. Én magamat és a barátaimat is ide sorolom.

A vadász felelőssége már sokkal komolyabb, mint a sportlövőé, hiszen nem egy „zárt” golyófogóval és kilövészátlókkal körberakott megrendezett helyszínen, bírók előtt vagy kiképző tréningen kell a lövéseket leadni, hanem kint a természetben, nyílt terepen.

Figyelnie kell arra, ki jár a határban, hol van egy gombászó vagy egy kutyát sétáltató párocska, a cross-motorosokat nem is említve. A puskájuk lövedéke többszöröse is lehet egy sport pisztolyénak, a látási viszonyok folyamatosan változnak, a vad mozog. Én magam valamivel több, mint 20 éve vadászom, ebből aktívan vadásztam íjjal körülbelül 13 évig, de még mostanság is megsétáltatom néha, ha pont olyan helyre megyek.

Ebben az esetben is az átütő erő miatt fokozott figyelemmel kell lennie a vadásznak, nehogy másik vadat is megsebezzen a kiszemelten kívül. Bár a rosszakaró vélemények szerint „a vadászok mind gyil-

kosok, akik senkivel sem foglalkoznak, csak lövöldözhetnek”, hát már elnézést kérek, de ez nem így van.

A vadászok esetében, a vad elejtéséhez szükséges lövés leadása további stresszel is jár, lelkiismereti kérdés a vadat tisztességesen meglőni, amihez a gyakorlás elengedhetetlen, a megfelelő felszerelés szintén. Nem etikus vadat sebezni és olyan lövést leadni, aminek nem látjuk a végkimenetelét, nem tudjuk, hogy a lövedék vagy a maradványtest hova csapódik, mi van mögötte. (Ezért nem lövünk például dombtetőn, hegygerincen álló vadra, mert nem látjuk, hogy mi van mögötte).

Viszont, ami előny tud lenni egy vadásznak az az, hogy ha szeretne, van lehetősége gyakorolni, megfelelő felszerelést összeállítani. A lehetőségei alapján ez mind az ő döntése, ugyanúgy, ahogyan a sportlövők esetében.

A hivatalból fegyverrel dolgozók

Ezt a fegyveres réteget a legnehezebb kezelni, oktatni, felszerelni. Bármilyen kezű, izomzatú, gondolkodású, testalkatú, világnézetű ember is legyen, minden esetben a szakmájának, munkahelyének a felszerelésével és elvárásaival összeegyeztetve kell kiképezni bizonyos feladatokra részlegesen vagy teljesen, méghozzá úgy, hogy sokuk inkább menne fogorvoshoz, amikor meghallja, hogy lövészeti gyakorlaton kell részt vennie, utálja, fél tőle, nem érdekli. Hozzáteszem, előfordulhat, hogy ez a kiképzők pedagógiai és empatikus készségének a hiányából is fakadhat.

Cserébe viszont nekik van a legnagyobb felelősségük, az előző két csoporthoz képest a legkevesebb gyakorlási lehetőségük, és nekik van a legkevésbé módjuk befolyásolni a felszerelésük összetételét és a lövés számot, amivel fel kellene, hogy készüljenek, mindenre is...

Vegyük őket sorra úgy, hogy nem teszünk különbséget a beosztásuk között. Esetünkben most mindegy, hogy katona, de azon belül a Különleges Erők tagja, vagy terrorelhárító a Rendőrségnél, biztonsági

őr, de ő „a több, mint testőr.” Mi most az átlag „belépő - kezdő - alap” szintet nézzük, ami mindegyiküknél alapfeltétel a szakosodás előtt, ami kell pusztán a napi munkájukhoz.

Katona: általában karabéllyal kell tudnia bizonyos távolságokból eltalálni egy nagyjából emberméretű célt, lehetőleg mellközép tájékon, de a lövészeti gyakorlatokon leggyakrabban ez a 8-as cél, egy pár mm-es lemez lap, ami bárhol eltalálva ledől, ezzel teljesítve az „értékelhető” találatot. Pedig ez akkor is ledől, ha két méterrel előtte a becsapódó lövedék felveri rá a kavicsot. Pisztolyt kizárólag tartalék fegyverként használ, főként önvédelmi célból külszolgálaton vagy szolgálati eszközként, pl. őrség/ügyelet esetén.

A komolyabb tűzerejű fegyverek más specifikációk, továbbá többnyire ellenséges területen (vagy olyan helyzetekben, ahol bármi megmagyarázható) vetik be őket. Viszont ez már a múlté. A katonákra jelenleg hadműveleti vagy védelmi területen ugyanannyi kamerás mobil szegeződik, mint a rendőrré az utcán.

Feladatait városi környezetben kell végrehajtania, a lövedéke átütő ereje pedig olyan tényező, amit számításba kell vennie, főképpen békefenntartó feladaton vagy határvédelemkor.

Az elsődleges fegyverük, a karabély magabiztos használata után, a pisztoly kezelés és a fegyverváltás kellene, hogy legyen az egyik legfontosabb tudnivalójuk.

Rendőrré: napi munkáját az utcán, emberek között végzi, fegyvere elsősorban önvédelem céljából van nála, direkt támadás esetén túlélési esélye 20%, ha jól képzett és mentálisan is jó a helyzetfelismerő képessége, valamint nem fél az ügyészségtől és a sajtótól.

Fegyvere tűzereje típustól függetlenül kevés, de arra éppen elég, hogy egy rosszul kiképzett, kevés gyakorlattal rendelkező, hirtelen stressz és pulzusszám emelkedés utáni fegyverhasználat esetén kárt tegyen a célzott elkövető társaságában, környezetében lévő vértlen személyekben is. Amit sem a törvény, sem az etika nem igazán díjaz. Csakhogy ők gyakorolhatnak a legkevesebbet.

Sajnos nem szempont a kiképzés, aminek több oka is van, ilyen például a költségvetés nem mindig megfelelő felhasználása, és a felszerelés elavultsága mellett a „drága a lőszer és úgysem lehet/kell használni” vagy az „amíg lövöldözgetnek, addig sem dolgoznak” típusú vezetői hozzáállások, ami szerencsére egyre ritkább, de a saját kezdő tapasztalataimból is kiindulva, néha azért még előfordul.

További külső tényezők, a hideg, meleg, eső miatt a felszerelés nem „optimális” hordmódja. A fáradtság, a feszültség, a hátrányban lévő, nem kezdeményező, hanem reagáló helyzet mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy ők legyenek a legrosszabb helyzetben.

A „Rendőrtiszt Főiskolán” (már NKE - RTK), ahol erre még időt és energiát is fordítanak, (ahol én magam is 8 éve oktatok lövészetet), évente kétszer volt lövészet, ahol alkalmanként a hallgatók három különböző fegyverrel ellőnek fejenként 80-100 lőszer, a három év alatt ez hat lövészetet és 250-300 lőszer jelent.

Most, hogy a lőtér az iskola területén van, és nem kell utazni Nagytéténybe vagy a KR lőtérre, már egyszerűbb a helyzet. A rendőrtiszthelyettes képző iskolán két év alatt ennek a töredékét lövik el.

A csapathoz kikerülve már csak évi egy, maximum két lövészetre kerül sor, ahol 25 lövést adnak le. A kiemelt helyeket most nem keverem bele, mert abból van a kevesebb és ők azok, akik majd kijönnek „segíteni”, amikor a járőr vagy a nyomozó már „ott van” és reagálnia kell.

A közelmúltban ezek a számok emelkedtek, évi három lövészet is van már, a végrehajtó állománynál a felszerelés folyamatos cseréje is megkezdődött, folyamatban van a kiképzés és az átállítás az új fegyverzetre.

Ennek ellenére a német, szlovák vagy amerikai rendőrség fényévekkel előttünk jár. Igaz, a nemzetközi mezőnyben jól szerepelünk, amiért néha kockacukor is jár. Csakhogy ezeken a megmérettetéseken nem a Kovács 12 törzsőrmester vesz részt, akit aznapra kivettek a járőrből, hanem a szabadidejükben sportlövő kollégák. Vagyis szépnek tűnik az eredmény, de valójában nem sokat mutat.

Főleg, mint ahogy annak idején én sem a szolgálati felszereléssel, lőszerrel és lövészeti gyakorlattal állhattam fel egy-egy dobogóra (öregbítve ezzel a szolgálati helyem hírnevét), hanem a saját időm, felszerelésem és pénzem árán, úgy ők is ezen áldozatok árán érnek el említésre méltó eredményeket.

Csak egy kisebb példa: az FBI-nál a hat hónapos alapképzésen 10 ezer lőszerrel lőnek ki csak pisztollyal, mire ügynökök lehetnek. A szolgálati helyen minden nap lőhet (ha akar), de 2-4 havonta visszamennek a suliba egy hétre, ahol megint további kb. 1-2000 lőszerrel lőnek el.

Ezzel a szakmai háttérrel egy egyszerű szövetségi ügynök nyomoz, és idézések kapcsán hoz be embereket kihallgatásra akkor, ha az illető együttműködik. Ha nem szeretne önként és dalolva velük menni kihallgatósdi játszani, akkor az ügynök nem rambózik, mint a tévében, hanem telefonál, hogy menjen a Bevetési Csoport meg az erősítés, lovasság, helikopter, kutyusok stb... Igaz persze, hogy ott sokkal több a fegyver, meg ez nem Amerika, de most általános dolgokról beszélünk, nem térképészetről.

Na és ilyenkor szoktam azt mondani, hogy ha megkérdeztünk volna bárkit, hogy szerinte előfordulhat-e ma Magyarországon az, hogy két fegyveres egy bankban, vidéken, megöl egy tucát ártatlan embert egy szomorú kora reggel, akkor mit felelt volna? Mindenki azt mondta volna: „Ez nem Amerika,” meg, hogy „megint túl sok filmet néztél” stb. Aztán egyszer csak mégis ott volt a móri Erste Bank esete...

Biztonsági őr, testőr: a felelősség ugyanaz, emberek között dolgozik és fegyvere van. A felszerelés többnyire szánalmas, a képzettség meg kritikán aluli, de erről nem ő tehet. Kötelező a negyedéves lövészet, de nincs meghatározva, hogy mennyit kell lőni és mi a minimum szint, amit el kell érni. Van pár komolyabb cég, ahol magas lövés számmal oktatok, de nem ez a jellemző.

Viszont, ők potenciális célpontok, például értékszállítás közben. Erről egy külön könyvet lehetne írni. Igaz, a többi csoportról is, de ez itt most nem erről szól. Jelenleg Magyarországon a törvény nem ad lehetőséget fegyverrel testőr munkát végezni vagyis konyhanyelven

„életet” védeni, kizárólag a rendfenntartó szervezeteknek, viszont érték védelmére használható a lőfegyver.

A lényeg tulajdonképpen: ezeket az embereket így vagy úgy, de meg kell tanítani, hogy a fegyverükkel ne legyenek ön- és közveszélyesek, és ha fegyverhasználatra kerül sor, azt találják el, amit és ahol el szeretnének találni. Mert ez egy szakma, a felesleges kérdéseket, hogy „de minek lőni, meg a fegyver az fűjj, meg a fegyver az öl” stb, hagyjuk meg a széplelkű elmélkedőknek. Amit viszont nem lehet szem elől téveszteni az az, hogy

**egy fegyveres Rossz Embert csak egy
fegyveres Jó Ember tud megállítani,
de csak amennyiben megfelelően képzett!**

Továbbá, ami szintén kiemelten fontos: „szarvas bélszín áfonyadzsemmel” sem készíthető, ha nem tudjuk a szarvast megfelelően elejteni. A lövészet, mint SPORT létezése és létjogosultsága több évszázados hagyománnyal a háta mögött pedig nem hiszem, hogy bárki számára is megkérdőjelezhető lehetne.

*Vagyis, ha csináljuk, mert kell, vagy mert szeretjük,
akkor: CSINÁLJUK JÓL!*

————— ”

Ez a könyv ebben tud segítséget nyújtani.

02

■ A LŐKIKÉPZÉS ALAPELVEI

**Ezek a szabályok nincsenek kőbe vésve, csak egy szívbe:
az enyémbe.**

- A *lőkiképző* legyen profi szakember, aki a gyakorlatban is meg tudja mutatni, amit oktat, ha belekérdeznek, hogy mit miért és hogyan kell csinálni, akkor el tudja mondani, meg tudja érthetően magyarázni és nem az a válasza, hogy „csak, mert én azt mondtam” (ami sajnos elég gyakori).
- A *lőkiképző* ne sajnálja átadni a tudását, még akkor sem, ha ő maga is versenyző, a legjobb tudása szerint kell oktatnia. Ha fél, hogy egy, vagy akár több tanítványa jobb lesz nála, akkor inkább válasszon, melyiket szeretné, oktatni vagy versenyezni. Mert egy Mesternek mindig az a legnagyobb reklám, ha a tanítványai eredményesek.
- A jó *lőkiképző* ismerje fel a lövők hibáit és javítsa ki, magyarázzal együtt. Ha egy tanítvány tudja mit csinál és jól is csinálja (pl. idő, találat és biztonságos fegyverkezelés megvan), de nem az ő stílusában lő, mert másik képzésen, más stílusú kiképzőtől máshogy tanulta és gyakorolta be, ugyanakkor működik a tudása, hagyja békén! Ha kell, segítsen, de ne akarjon átnevelni egy gyakorlati rutinnal rendelkező lövőt, főképp ha az esetleg az alárendeltje, aki nem mer tiltakozni, mert ezzel csak összezavarja a lövőt, ami éles szituációban sérülést vagy akár emberéletet is veszélyeztethet. Aki így oktat, az mindegy milyen régóta teszi ezt, szándékos veszélyeztetést követ el, és nem méltó a szakmára.
- Ha a lövő rosszul csinálja, javítsa ki, tanítsa meg. Ehhez persze célszerű, hogy ő maga jól tudja.
- Türelemmel, felesleges feszültség és stressz nélkül kezelje a kezdőket. Hölgyeket könnyebb tanítani, mert ők azt csinálják, amit mondasz, nem akarnak frenkizni, mint a férfiak, akiknél alap hozzáállás, hogy mindenhez is értenek. A hölgyek esetében viszont tudni kell velük bánni, pl. nem lehet velük kiabálni, sem túlzottan közvetlenné lenni. Viszont a fegyelmezettségből sem lehet engedni. Nem mindenki alkalmas rá, hogy ezt oktatni tudja, némi pedagógiai érzék azért nem árt hozzá.

- Alapszinttől kezdünk egymásra épülő feladatokkal, amíg a lövő mentálisan vagy fizikálisan nem fárad el, mert ha nincs siker-élmény, elmegy a kedve, legyen a lövészet akár a hobbija vagy a munkája. Minél többet csinálja, annál jobban terhelhető, de nem szabad az oktatónak figyelmetlenné válnia arra hivatkozva, hogy már jól megy a lövőnek.
- Nem csaphatjuk be a tanítványt, nincs olyan, hogy „igazából ezt így kéne, de mivel Te még kezdő vagy, ezért most elég, ha csak így csinálod.” Mindig úgy kell csinálni a gyakorlatot, ahogyan az életszerű és majd tudnia kell. Jellemző példa rá, amikor úgy lövetik a legelemibb lövész feladatot hivatásosaknál, hogy elővétél - csőre töltés - egy lövés, de csak egy löszert táraztat az oktató (nehogy ebédidőben jelentést kelljen írnia a szétlőtt padlóról, mert ürítés közben elsült a pisztoly), - aztán majd a rendőr egy fegyver használata után nem tud megfelelően üríteni, mert azt sosem tanulta és pont egy benzinkút közepén fogja életében először csinálni, ha azt dobja a gép... Volt ilyen, és nem vicces.

Helyesen: teli táraztatunk a kezdőkkel is, ott állunk mögötte és megmutatjuk neki, hogy: *bizony ha löttél fiam, a csőbe újabb löszert került, azt meg ki kell tudni onnan venni vagy szükség esetén feszteleníteni és majd később kivenni.* (Számítva viszont erre az eshetőségre meg kell tanítani feszteleníteni és revolverező első lövés leadására is, ennyivel is könnyebb lenne az élet ha a hivatásokat nem double action fegyverrel látnák el).

- Ha valamit nem tudunk vagy nem vagyunk benne biztosak, akkor nem szégyen időt kérni és egy tapasztaltabb kollégát megkérdezni, hogy a helyes információt tudjuk átadni. Nem az a jó fegyver, amivel mindenki tud lőni - az a jó oktató, aki minden fegyver kezelését meg tudja tanítani.
- Nem feltétlenül az a jó fegyver, amelyiknek a forgalmazója több jutalékot ad, mert bár mindenki pénzből él, de mégiscsak a szakma az első. Csak azt reklámozd, ami tényleg alkalmas rá, hogy kiállj mellette. Persze használat során kiderülhet, hogy részben vagy egészben tévedtél, de ezt is fel lehet vállalni, nyugi, nem fognak érte lefejezni.

- A kiképző, ha éppen versenyző, sem lazaskodhat, mert mindig figyelik és nehéz lesz másnap megmagyarázni, ha valamit egyféleképpen megkövetelsz, de te nem úgy csináltad tegnap. (Biztonsági kérdések, például fesztelenítés, tárberakás, lövő ujj vagy a tárcsere).
- A kiképzőnek minden módszert ismernie kell! Elmondhatja, hogy ezt vagy azt miért nem javasolja és a sajátját miért igen, de meg kell tudnia magyarázni és ha valakinek az alkati adottságai miatt nem a kiképző kedvenc stílusa válik be, akkor a másik stílust is ugyanolyan magas szakmai színvonalon kell tudnia oktatni.
- Nincsen olyan, hogy valami csak így jó! Minden fegyverkezelést, tematikát és taktikát is lehet többféleképpen alkalmazni, helyzet, helyszín és szituáció függvényében.
- Nem kell a kiképzőnek egyben a legjobb lövőnek is lennie, mivel amíg a tanítványok folyamatosan gyakorolnak, miközben ő oktat és figyel, így nyilván nem tud annyit gyakorolni, mert az idejébe nem fér bele, de nem is ez a feladata. Nem a brazil labdarúgó válogatott edzője a világ legjobb focistája, mégis ő képzi a legjobb focistákat.

Felelősség

A lökiképzők felelőssége minden körülmények között rendkívül fontos mind erkölcsileg, mind szakmailag és kiváltképpen jogilag. Gyakorlatilag a lőtéren a szektorában oktatás közben bármi történik, azért Ő a felelős. Ezt nagyon sokan nem fogják fel, nem törődnek vele, pusztán mert a fő munkájuk mellett a másodállásból könnyen megszerezhető anyagi haszon motiválja, ami még önmagában nem lenne elítélendő, hiszen mindenki pénzből él.

A baj csak ott kezdődik, amikor az esetek nagy részében mindezt felületes felkészültség és minimális előképzettség nélkül teszi valaki, sajnos elég sokan. A lökiképzés egy nagyon felelősségteljes és komoly szakma, amire nem mindenki alkalmas.

A lőkiképző munkája 100%-os odafigyelést igényel. Képzéseinek, tréningjeinek felépítése szakmailag mindenkor hitelesnek kell lennie! A lövők tudásszintjéhez mért terhelhetősége, az esetlegesen felmerülő mentális és fizikai problémák időben történő felismerése és az ezekre való reagálás mind olyan képesség, amelyek megfelelő pedagógiai érzék, szakmai és elméleti tudás megléte mellett is csak évek alatt alakulnak ki.

Egy lőkiképzőnek tudnia kell bármilyen állománynak, bármilyen felszereléssel, bármilyen jellegű képzést szakszerűen felépítve megtartani. Az, amikor egy héten hétből minimum öt napot lőtéren töltesz, akkor az évek alatt ezt a tudást megalapozza, ha kellőképpen befogadó vagy azokra a visszajelzésekre, amelyeket az állományodtól vagy az általad képzett lövészekről ellesel, észreveszel vagy elmondanak.

Lőkiképzők osztályozása

Magyarországon jelen pillanatban legalább annyi lőkiképző van, ahány futball szakértő és taktikai kommandós, YouTube-ról mindenhez is értő, Facebook-on mindenhez is hozzászóló, kioktató lövész-fegyveres-szuper combat ninja. A valóság az, hogy ezen emberek 98%-a maximum a barátnőjét vagy néhány barátját vitte le lőni egyszer és fogalma nincs a lőkiképzésről.

Aztán vannak sokan, akik munkájukból adódóan tartanak lövészeteket, mert egy lőtéren dolgozó lövészetvezetői papírral rendelkező személyként bizonyos szintű itt-ott felszedett, ellesett tudás alapján, bizonyos lövészeteket meg tud (mert kénytelen) tartani.

Aztán vannak persze a hivatali 08:00-tól 16:00-ig lőkiképzők, akik valamely állami fegyveres szervnél lőkiképzői beosztást látnak el. Vannak speciális szakemberek, akik egy bizonyos sportlövész ág kifejezetten ügyes oktatói és vannak olyanok is, akik a lövészetnek egy bizonyos stílusában eredményeket értek el és pár embernek magán oktatásokat tartanak. Ahogy én látom, a hivatali „nyolctól négyig” lőkiképzők jó szakemberek, megfelelő végzettséggel és tudással rendelkeznek, ami a munkájukhoz szükséges.

Őket a rendszer korlátozza a szakmai tovább fejlődésükben, miután a nagy részük a munkahelyi beosztásából adódóan, egy bizonyos tematika szerint mindig ugyanazt oktatja. Nullától-alapszintig, aztán egy alapszinttől-középszintig terjedő biztonságos fegyverkezelést és viszonylagosan pontos lövést, mert az állomány nagysága és lövészetre szánt szolgálati ideje nem tesz többet lehetővé.

Tisztelet a kivételnek, de a kiemelt helyeket és azt a pár száz magasan képzett lövészt az egész rendszerben, statisztikailag sem tudjuk figyelembe venni, mert a létszámuk elenyésző a nagy egészhez képest. Ezek közül a lőkiképzők közül csak sok munkával és megfelelő hozzáállással tud az ember feljebb jutni a saját elképzelései szerint, amikor már a hivatali munkaidőn túl elkezd egy más irányvonal szerint is tevékenykedni. Miután, megfelelő rutint szerez a napi munkája során, az emberekkel való bánásmód és a kiképzési módszerek gyors elsajátítása során.

A speciális szakemberek általában vagy jó múltú sportolók vagy a Testnevelési Egyetem sportlövész szakemberei, vagy mind a kettő együttes háttérével rendelkező emberek, akik nem kifejezetten a mi világunkban élnek, vagyis nem a szituációs lövészet, a dinamikus lövészet bármelyik ága vagy pedig a szolgálati fegyverkezelés az ő világuk.

Nem lőkiképző az, aki gyakorlatilag nem ezzel tölti a mindennapjait. Lehet, hogy nagyon ügyes sportlövő, kiváló versenyző és biztosan tud majd kezdő embereknek remélhetőleg nem rossz beidegződéseket, hanem hasznos tanácsokat mutatni.

De ha valaki hétfőtől péntekig közgazdász, masszőr, autószerelő, kőműves, tornatanár, könyvtáros vagy bármi egyéb, szombaton elmegy egy versenyre lőni, de néha csak 2-3 hetente vagy havonta vasárnap pedig oktatni szeretne, mert ez a szerep is tetszik neki, többet árt, mint használ az egész lövész társadalomnak.

Egész egyszerűen nem tud annyi gyakorlati és elméleti tapasztalatot szerezni, hogy hiteles, szakszerű képzést tudjon tartani és a rutintalanságából adódóan balesetveszélyes helyzetek kialakulásának lehetősége is nagyobb.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy köztük nincsenek olyanok, akik rátermettek vagy ügyesek, és az sem feltétlenül igaz, hogy csak akkor lehetsz jó lőkiképző, ha elvégezted a Rendőrség egy hónapos lőkiképzői szaktanfolyamát vagy a Testnevelési Egyetem szakedzői képzését, de azért valljuk be őszintén, hogy ha otthon beteg az anyukád, Te is szívesebben hívsz ki egy orvost, mint hogy megkérd a szomszéd nénit, hogy nézzen már rá, mert ő is kórházban dolgozik.

Az alapok a legfontosabbak, amelyek ha nem szakszerűen vannak rögzítve, akkor az ember éveket szenvedhet, míg kijavítja izzadságos munkával a rossz beidegződéseket. Ha a balesetveszélyt kivesszük a képletből és csak az eredményorientáltságot vesszük figyelembe, tekintve, hogy sportlövőről is beszélünk, akkor kiemelten fontos, hogy ha meg szeretnénk tanulni lőni, akkor megfelelő oktatót választunk, akinek megfelelő tematikája és megfelelő referenciái vannak.

Lehet, hogy egy tanfolyam rendszert végig csinálni az elején többbe kerül, viszont többé nem lesz rá szükségünk, mint hogy évekig a „futottak még” kategóriájában végezzünk a versenyeken.

Ha alkalmatlan az oktató, az kiderül - nem mindig azonnal - van, amikor viszonylag sokáig lehet hintába rakni egy nem túl karakán kezdő tanítványt, de azért kiderül. Az, aki csak ahhoz szokott hozzá, hogy ő a lőkiképző és az van, amit ő megkövetel a lőtéren (mert a seregben vagy a rendőrségnél nincs vissza beszélés, ott nem mondhatja a növendék, hogy köszi, de elmegyek máshoz), az hamar pórul járhat a civil életben, illetve ha nem tudja a hibákat azonnal és rendesen kijavítani, hiteltelenné válik és nem jönnek vissza a tanítványok a következő képzésre. A legnehezebb, ha egyszerre oktatsz hivatásos- és sportlövőket is.

Én magam mindig is *laza* stílusú oktató voltam, én nem kiabálok vagy ordítom le az embert ha valamit rosszul csinál, mert a civilek esetében csak nagyon kiélezett helyzetben lehet ezt megengedni, de többnyire akkor tényleg muszáj, viszont így a hivatásosak sincsenek annyira befeszülve, ha a kiképző sem és sokkal jobban is teljesítenek. De hát nem vagyunk egyformák, remélem, hogy ezt a szép szakmát nem egy kontár miatt fogják majd ellehetetleníteni.

A fent felsoroltak közül a legviccesebb vagy legszomorúbb, amikor valaki egy három napos külföldi képzés után érzi azt, hogy ő ezután már felszentelt főpapja lett ennek a szakmának és hirdetheti az ígét bátran, minden szakirányú előélet nélkül úgy, hogy még a sportlövészetben sem tervez részt venni, de már lőkiképző három nap alatt, hát ez szomorú.

A „*hét oldalból levizsgáztam és lövészet vezető vagyok valamelyik szövetségnél*” (úgy, hogy az első osztályú lövő szintet sem lőtte meg az illető, a töltött pisztollyal a kezében, bekampózott lövő ujjal veszi fel a fülvédőt a vizsgabiztos előtt és nincs kivágva, hogy a lába se érje a földet) típusú kiképzőről nem is beszélek inkább.

Az ORFK RSZKK - Lőkiképzői szaktanfolyamnak annak idején volt egy úgynevezett válogató lövésze. Egyszer kérdeztem Simonyi parancsnokot, hogy ezt miért vezették be, mert emlékeztem, hogy az első években még nem volt. Egyszerű volt a válasza: „Itt lőkiképzőket kell oktatnunk, aminek előfeltétele az, hogy aki ide jelentkezik, már tudjon lőni, ha itt kell megtanítani rá, akkor nem marad idő a tanfolyam szakmai részére.” És ez így igaz, egy évben akkoriban egy képzés volt és 150-180 jelentkezőből átlag 15 jutott be...

Manapság meg bárki hirdethet, hogy oktat lövészetet, többen is voltak, akik eljöttek a képzésekre, én ennek okán egyenrangúként kezeltem szakmailag, de a képzés felénél már látszott, hogy a kezdő szinten sincs túl, sem összeszedettségben, sem fegyverkezésben. De aki egy jó fotó vagy hirdetés alapján elmegy a tréningjére teljesen kezdőként, az egy darabig ezt nem fogja megérezni.

Szerintem ez pedig a kezdő lövő becsapása, egyben etikátlan dolog, mint ahogyan én sem kezdem magam hirdetni mint férfi cipő felsőrész készítő mester, mert azt sem tudom mi az, de jól hangzik.

De hát az önkritika ritka kincs.

— ”

Még egy gondolatom van erre vonatkozólag: 2-3 alkalommal is kerestek engem koronglövészettel kapcsolatban, de én mindig azt mondtam, hogy az nem az én szakterületem. Ha az érdeklődő gondolja, és csak ki szeretné próbálni ezt, kimehetünk a lőtérre, lőhet párat, segítek, de ezért én pénzt nem kérek, a lóteresnek a költségeit majd vele rendezni kell, de ha valóban meg akar tanulni agyaggalambot lőni, akkor lakóhely függvényében Ravazd vagy Galgamácsa az, amit ő keres, adok szívesen telefonszámot.

■ Mert a hitelesség fontos!

03

■ **A PISZTOLY**

A pisztoly

A pisztoly lövészet a legnehezebb kézi lőfegyver kezelési kategória. Túl sok részre bontható és rengeteg felhasználási területe van. Általános vélekedés, hogy pisztollyal mindenki tud lőni, miközben sokukról egy alap felmérőn már 12 lövésből kiderül, hogy nem tudnak.

Valójában pisztollyal a legnehezebb lőni!

A pisztoly rövid irányzónála, viszonylagosan erős, kézre visszaható dinamikája és típustól, elsütő szerkezetétől és méreteinek különbözőségéből adódó eltérései miatt egy külön könyvet is kitenne, nem beszélve a kezeléseire való típus specifikusságokról. Mégis vannak olyan egyszerű alapttechnikák, amelyeknek a betartása után, biztonságos fegyverkezelés mellett, nagy pontosságú lövés vagy lövések gyorsan leadhatóak, rejtett vagy nyílt hordmódból, amely mind szolgálati, mind sport- illetve önvédelmi szituációkban is elengedhetetlenek.

A pisztoly lövészet

A pisztoly lövészetet háromféle fegyver típushoz kell igazítani (amelyek közt komoly biztonsági és ebből adódó kezelési különbségek is vannak), továbbá szét kell bontani, és azokon belül is további eltérések lehetnek (és vannak):

- Kakasos elsütő szerkezetű pisztoly
- Ütőszeg előfeszítéses szerkezetű pisztoly (striker)
- Revolver

Kakasos Pisztoly

- **Single action (nem revolverez):** a fegyver kakasát a nyugalmi helyzetről a ravasz (műmájerek kedvéért elsütő billentyű) lövő ujjal való elhúzása nem mozdítja meg, a lövést nem lehet ilyen módon kiváltani. Viszont ha a fegyvert csőre töltjük, akkor a kakas a szán felhúzása után hátul-feszített helyzetben

marad, amit a billentyű megnyomása/elhúzása után felszabadulva előre csap az ütőszegre és kiváltja a lövést. Majd ez addig megy, amíg ki nem ürül a fegyver vagy a kezelő abba nem hagyja a lövészetet. Ha közben akarja, bebiztosítja és elteszi (csak az egy darab külső mechanikus biztosítóval ellátott pisztolyokat szerintem nem jó ötlet hosszútávon így hordani).

Olyan fegyver esetén (ahol van plusz markolatbiztosító is), már nyugodt szívvel tehetjük, vagy lefesztelenítjük (a lőszer a csőben marad, segítő kéz hüvelyk ujjával a kakast lefogjuk, a lövő ujjal semleges irányban tartott fegyver elsütő billentyűjét finoman meghúzzuk, a felszabadult kakast fogva tartva lassan nyugalmi pontba kísérik), így a fegyver fesztelen - a csőben lőszer van, ha lőni kell, előfeszítéd a másik kezűd vagy a kezelő kezűd hüvelykujjával és tűzkész a fegyver. Szerintem ez elég macerás dolog és teljesen életszerűtlen is.

- **Double action (revolverezik, de single módban is működik):** a fegyver alkalmas csőre töltött fesztelenített állapotban az elsütőbillentyű hátra húzásával a kakast felhúzni, és ezáltal lövést kiváltani, de működik a fent leírt módon is, ilyenkor csőre töltéskor a kakas addig hátul akadva marad, amíg meg nem húzod a ravaszt. Itt kétféle elsütési erő ismerete és kezelése szükséges. Többnyire gyakorlatlanok esetében fordul elő revolverezés esetén, hogy még jobban belerántanak az elsütő billentyű elhúzásába és alacsonyabban lőnek.
- **Only double action (csak revolverez):** a kakas a csőretöltés vagy a lövések közt sosem marad hátul, mindig nyugalmi állapotba tér vissza, és minden lövés „nulláról” indul. (Rendkívül fárasztó, valamint gyors lövések leadására kevésbé alkalmas, emellett több időt igénylő fegyver típus. Alapvetően „szolgálati” célra találták ki, elsősorban a biztonságosabb kezelés és nem a hatékonyság volt a szempont).

Kakasos elsütő szerkezetű pisztoly:

Ütőszeg előfeszítéses szerkezetű pisztoly:

Revolver:

Markolatbiztosítóval ellátott single action pisztoly:

Fesztelenítés:

Ütőszeg előfeszítéses pisztolyok

Ez a típus működését tekintve legjobban az 'only double action' fegyverekre hasonlít. Egyáltalán nem rendelkeznek kakassal. Sokan úgy oktatják, hogy ezek a típusú fegyverek (pl. Glock, XDM) belső kakasos pisztolyok. Na, innen tudhatjuk, hogy az illetőnek fogalma sincsen miről beszél. Menekülj! 😊

Létezik belső kakasos pisztoly, pl. ez, de ez más műfaj:

Itt ami lényeges, hogy ezek a fegyverek az elsütést követően a szán mozgása következtében részlegesen előfeszülnek, de csak az elsütő szerkezet zár össze. A lövés megismétléséhez ismét el kell húznunk a ravaszt, azonban ha, és ez a legfontosabb, "CSETT - jelenség" következik be (vagyis nem sült el a fegyver), ezáltal nem volt szánmozgás, akkor az elsütő szerkezete nem lett felkészítve a következő lövéshez.

Vagyis ezeknél a típusoknál az „akadályelhárítás” a tárfenékre mért ütést követően egy azonnali csőre töltés tud csak lenni, amitől a rossz lőszer kiesik, a jó bemegy a töltényűrbe, és a szerkezet újra elő lett feszítve a működtetéshez.

Ezt egy revolverező kakasos pisztolynál egy sima „rárevolverezéssel” is megoldhatjuk, többnyire másodikra elmegy az elsőre nem működött lőszer. Ha nem, akkor ugyanez az eljárás. A tárfenékre pedig mindig rá kell ütni, mert rendszeresen előfordul, hogy a kezünk véletlenül kissé megnyomta a tárkioldót és pár millimétert kicsúszott a tár, de nem annyit, ahol már kiesne. (Autóban ülve a tok is gyakran benyomhatja a tárkioldót). Ezért csinálta a HK - cég a saját tárkioldó rendszerét, nem *befelé*, hanem *lefelé* nyomásra.

Revolverek: SA és DA verziói is ismertek. Itt a töltést, a fogást és a kezelést kell kicsit máshogy csinálnia a lövőnek, mivel ezeket a fegyvereket nálunk elsősorban sport célra használják, de ott sincsenek elterjedve. Néhányan használják „kegyeleti” fegyvernek vadászat után-kereséskor, természetesen legfőképpen hivatásos vadászok, vagyis hazánkban nincs nagyon keletje, így ritkán találkoznak vele a kiképzők is.

A markolata és a tár rendszere sajátos, többnyire a standard 9x19mm-es pisztolyokénál erősebb löszert tüzelnek. Pontosságuk a csőhossz és a merev cső miatt sokszor jobb, a visszarúgásuk erősebb az utántöltésük nehezkesebb és lassabb.

A revolvert kifejezetten az úgynevezett revolver fogással illik fogni, ugyanis a magas pisztoly fogás a forgótár miatt nem kivitelezhető, hosszabb ujjú embereknél az ujjak a dob elé lóghatnak, a lövés pillanatában esetlegesen kicsapódó gázok útjába kerülhetnek.

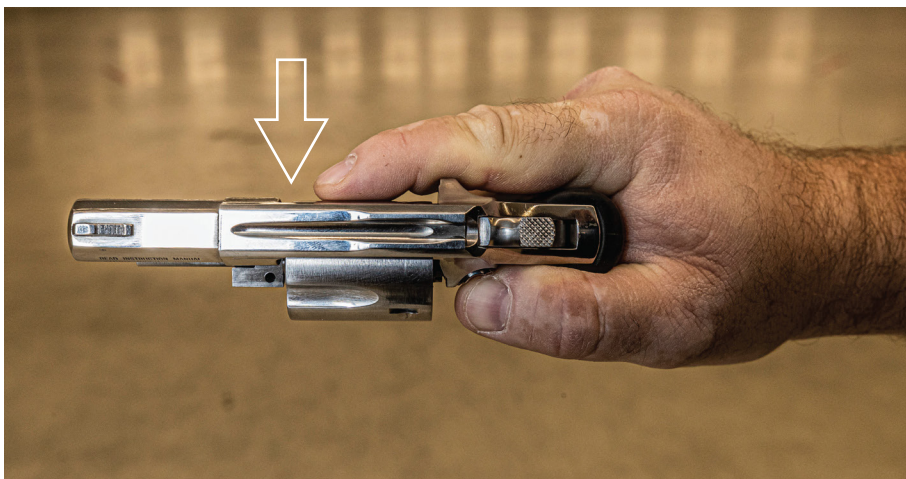

A revolver utántöltése rendkívül egyszerű, a lövő kéz hüvelyujjával a pisztoly oldalán lévő nyitókart modeltől, típustól függően vagy előre tolni kell (ez a leggyakoribb: Taurus és S&W, Rossi), vagy befelé kell nyomni a tároló gombot (pl. Rugerek esetében).

Coltok esetében hátrafelé kell húzni, ez már lehet, hogy csak segítő kézzel fog menni. Mindeközben, a felszabadult lövő ujjunkkal finom nyomást gyakorolunk a dobra, amitől az kibillen.

Majd a segítő kezünk bármelyik, számunkra kényelmes ujjával, esetlegesen az egész tenyérpárnával benyomjuk az ürítőlécet, amely egyébként a dobnak a tengelye is.

A magyar lőtér jogszabályoknak megfelelően természetesen igyekezzünk biztonsági szöveget nem sérteni ilyenkor sem. Nyilván, fejjel lefelé gyorsabban kiesnének a hüvelyek, de elképzelhető, hogy egy sportlövész versenyen néhány bírónak habzani kezdene a szája. Ezért inkább maradjunk a „cső lőirányba mutat és nagyobb ütők” módszernél.

Az ürített dobba az új lőszer betöltése történhet egyesével vagy gyorsöltővel. A gyorsöltőnek több fajtája is létezik.

Aki ezzel a fegyverrel szeretne sportolni, lőni és nem csak kifejezetten pontlövő versenyeken, annak célszerű ugyanúgy gyakorolnia ezzel a típusú fegyverrel, mint a maroklőfegyverek többi fajtájával is. A fegyver kialakításából adódóan minden másképp működik rajta.

Gondolok arra, hogy ha valaki folyamatosan félautomata pisztollyal lő, de például önvédelmi célból hord egy forgótáras pisztolyt csak azért, mert úgy gondolja, hogy nagyobb a megállító ereje és biztosan nem fog akadály keletkezni, meglepődhet, amikor mellé lövöldöz.

Léteznek továbbá még töltőablakos revolverek is, ahol a revolver jobb oldalán lehet kinyitni egy töltőablakot vagy töltőkaput. Ezt félig feszített kakas állapotban lehet megtölteni, ilyenkor egy rugós ürítőléccel lehet a hüvelyeket egyesével kitolni (kiütögetni) a fegyverből és szintén csak egyesével lehet tölteni.

Az első egybeszerelt lőszerrel működő vadnyugati Coltok is ilyenek voltak. Ezeknek a pisztolyoknak a markolata nincsen hód-farokkal ellátva, ebből adódóan a lövéskor a fegyver sokkal jobban hátra- és felfelé ugrik az ember kezében.

Természetesen a kifejezetten pontlövésre készült pisztolyoknál léteznek olyan sportmarkolatok, amelyek ezt a problémát megoldják.

Sport és combat markolat

Stabil tartást biztosít

Pusztán az ismereteink bővítése céljából említem meg, hogy van még a maroklőfegyverek közt rövid cső-hátrasiklásos és merev csövű verzió, egysoros és kétsoros tárral ellátott pisztoly, szabadon ejtő és erőszakkal kitepő tár kialakítású verzió és van kicsi és nagy méretű, jó helyen és nem jó helyen lévő külső szánakasztós vagy csak belső szánakasztós verziójú eszköz is és mindegyiknél kicsit más az oktatás irányvonala. Na, azért nem annyira nagyon, de oda kell figyelni erre is.

Óhatatlanul is lefoglaljuk a szánakasztót

Nincs külső szánakasztó

Merevcsovű, belső szánakasztós pisztolyok

Egyre nagyobb divat és elterjedőben van a pisztolyokra szerelhető „optikai irányzék”, a *Carry Optics* is. Ezzel kapcsolatban pár gondolat, csak kifejezetten az én véleményem:

Annak, aki csak ezt használja, megfelelő begyakorlás után jó, sőt, megfelelő viszonyok közt akár gyorsabb is lehet, de oda kell figyelni a felhasználás irányzatára. Szituációs lövészet esetén például teljesen jó lehet, pontos lövés, alapesetben szintén működik, ha begyakoroltad, kitapasztaltad, de itt már nem mindegy hány moa-s a pötty, mennyit fog kitakarni (mert ki fog), aztán milyen a fényerőszabályzója, hogy a hirtelen fényváltásnál hogyan reagál, a lőporgázoktól hajlamos kicsit bemattulni a lencse használat közben, mert ráarakódik a lőpor és ólom maradvány, mint ahogyan a fegyver lámpára is, stb.

Kipróbáltam többet, 12 méteren a párbajfa 15 cm-es körvasait teljesen kitakarta a célzó pötty (piros pont), mellette figyeltem, hogy ott van-e ahol kéne, hogy legyen, na de ez legyen annak a gondja aki ilyet használ majd. Ami viszont észben tartandó, ha az ember szolgálati pisztolyán nincsen, az önvédelmijén van, a sporton nincsen, akkor hamar össze zavarodik és a pöttyöt keresi még mindig a célon, mikor már rég lőtt volna.

Szóval a Te dolgod, de ha csak egyfélét használsz, az praktikusabb. Természetesen a pontlövő sport pisztolyokra szerelhető esetlegesen még 2x-es, 3x-os nagyítós reddot vagy kifejezetten pisztolytávcső csak célba lövésre, de az megint külön történet.

A pisztoly kezelésének oktatása

A fogás

A pisztolyt úgy kell megfognod, hogy a „hódfarok” maximálisan fel-feküdjön a tenyered hüvelyk- és mutatóujj közti felső kéz élére. Ha nem markolsz rá és felfelé tartod, akkor nem eshet ki. A cső, illetve irányzó vonalnak teljesen középen kell lennie az alkar meghosszabításaként.

Ezután a hüvelykujjat magasra és előre görbítve tesszük fel a pisztoly oldalára, a mutatóujj pedig hozzáér a sátorvashoz, a többi ujj alatta helyezkedik el.

Lényeges, hogy a csukló merev legyen!

Segítő kéz helyzete: előre mutató hüvelykujj, amely a talajjal és a csővel párhuzamos, a segítő kéz többi uja 45 fokban lefelé néz, a mutatóujj fix pont, a sátorvashoz ér! A többi ujj ráfonódik az erős kéz ujjaira, a két kéz éle között nem lehet hézag.

Úgy mondják, hogy az erős kéz tol, a segítő kéz húz. A lényeg, hogy mindkét kézzel egyformán szorítsuk a markolatot, és mindkét csukló merev legyen. Sok esetben a gyenge vagy akár kis kezű lövőknél (pl. hölgyeknél) gyakori akadály képződési hiba a gyenge segítő kezes fogásból adódik. Ilyenkor a fegyver működése közben a szán hátra indulásakor a markolat (tok) is elmozdul a szokásosnál nagyobb mértékben, így a lőszer újratöltési folyamat megszakad, reteszelési - utántöltési akadály képződik.

Ez főképpen a műanyag markolatos és magas szánfelépítményű pisztolyoknál jellemző. Például egy csapat NAV-os lányt kiképezni P30-ra, aminek, bár csodálatos a markolata - szinte kész élvezet - pont emiatt sokkal tovább tart, mint ugyanezt a csapatot mondjuk Jerikóval leoktatni. A vas tok a súlya miatt jobban tolerálja ezt a hibának nem nevezhető jelenséget.

Reteszelési akadály

A tartás

Több elfogadott módszer van, így azt a kettőt írom le, amit én jónak tartok, és ami az oktatásaim során leginkább bevált számomra és a leggyorsabban vezetett eredményre.

Az egyik a *hegyesszögű háromszög módszer*, ahol a váll kényelmesen a vállgödörben nyugszik, fej és nyak egyenes, a karok teljesen középen, szimmetrikusan kinyúlnak, meg is feszülnek kissé, mintha át szeretnénk szűrni velük valamit, és a fegyvert az arcunk, szemünk elé emeljük.

A másik a *hajlított könyökű fogás*, ahol a fenti módszerhez képest a könyök helyzete változik, ezáltal a csukló helyzete is, de ugyanúgy teljesen szimmetrikusnak kell lennie a két karnak. Ennek a módszernek a lényege, hogy nem próbáljuk testből, karral kompenzálni a fegyver hátrarúgását, egyszerűen hagyjuk azt dolgozni. Itt az irányzék és a fegyver is közelebb lesz a szemünkhöz. Kicsit szokatlan, de jó módszer, kifejezetten széles mellkas vagy fájós könyök esetén.

Fontos, hogy a csuklók merevek legyenek!

A törzs, fej, láb és állás

A lábak párhuzamosan, esetleg lábujjakkal kissé befelé nézve álljanak, mert így a test teljes súlya az egész talpon egyenletesen oszlik el. A térd épphogy ruganyos legyen, de nem kell bele guggolni a pozícióba. A derék egyenes, a felsőtest előre dől, mert a lövés úgymint hátrafelé billegtet majd, ezt tudjuk kissé ellensúlyozni ezzel. A nyak egyenes, a fej felfelé természetes helyzetben áll.

Sokan oktatják a „fegyver mögé elbújás, fej a vállak közt behúzás” technikát. Nos, szerintem ez több okból sem helyes. Egyrészt a csuklyás- és vállizom elnyomja a nyaki ereket és nem jut elég oxigénhez az ember, másrészt teljesen lekorlátozza a látóteret, plusz még a csőlátás, ami a stressztől kialakulhat, tovább nehezíti azt, hogy egyáltalán a lövőnek esélye legyen jobbra-balra a 180-220 fokban észlelni a körülötte zajló eseményeket.

A fegyvert egyenes nyakkal az arcunk elé emeljük

A lövő saját magát korlátozza

A lényeg, hogy, amíg régen egy sportlövőt az MHSZ-ben egy évig csak üresen süttettek, lövés leadása nélkül, addig ma erre nincs sem idő, sem lehetőség, így ha a finom elsütés csak később jön, amikor már nem zavar a dörej, már nem túlesni szeretnél a lövésen, hanem találni, akkor majd meglesz az is. Emiatt nem kell a Dunának menni.

Volt olyan lövőm, akinek egy év után sikerült eltalálni 7 méterről a kitett találat ragasztó pöttyöt. Előtte is belelőtt a 20 cm-es körbe bármikor, de annyi felesleges izmot tett bele a lövésbe, mert nem volt képes elhinni, hogy ezt lazán is lehet, hogy elfáradt a lövés közben, a pisztolyból vizet facsart és majdnem szétrepedt rajta az ing.

Ezt a kiképzőnek észre kell vennie, segíteni, kijavítani.

A szem

Lehet két szemmel, egy szemmel, szem nélkül, bár annak semmi értelme. Amúgy ez nem vicc, sokaknak a dörej iszonyuk van, félnek, megijednek a lövés hangjától és a lövés pillanata előtt, kb. amikor belerántanak, becsukják a szemüket. Nehéz észre venni, mert többnyire az oktató gondosan és jó messze a lövők mögött áll. Néha kicsit oldalt, kissé közelebb lenne célszerűbb, mert a lólap megmutatja, hogy mire kell jobban figyelni, még ha a fogása, állása, stb. jó is és első ránézésre nincs baj. A lólap nem hazudik.

Egyszemes célzás könnyebb, csak a látótér nagy része kitakarásra kerül. Itt érdemes lehet rászoktatni a lövőt, hogy ha megcélolta a célt akkor hunyorogva ugyan, de próbálja mellé kinyitni a másik szemét, ha bizonytalan, csukja be újra és ezt próbálgassa.

A lövészek kezdő korukban hajlamosak belerántani a lövésbe sütéhibából, mert a szemükkel szeretnének lőni. Ez viccesen hangzik, de így van.

Előfordul, hogy a célt nézi, túl akar lenni az egészen, a dörej iszony plusz adalék és egyszerűen beleránt a sütésbe a „ravasz” elhúzásakor.

Működhet ilyen esetben, ha vagy a célt vesszük ki a képletből, vagy a „szemet.” Van olyan ország, ahol a mesterlövészekkel ellövetnek a sivatagban 1000 löszert cél nélkül, hogy ne frusztrálja a lövőt a cél és a találat, csak az elsütésre figyeljen, „nincs cél, nincs mit nézni, nem ránt bele a lövő” elven. Illetve szokott működni, hogy a cél felvétele után egyszerűen becsukatjuk a lövő szemét vagy sapkával eltakarjuk. Ilyenkor lehet látni érdekes kézmozdulatokat is, sokszor megesik, hogy a lövő nem ránt bele és nem lő alá, mert már nem a „szemével” akar lőni.

A tokból rántás - csőre töltés

A pisztoly tokból rántása és tűzkész állapotba hozása egy kiemelten fontos feladat minden fegyverkezelő embernek, legyen az sportlövő vagy hivatásos.

Itt alapelvekről is lehetne vitatkozni, hogy kell-e egyáltalán csőre tölteni, mert hát cső alatt üres fegyvert hordani az olyan, mintha elhinnénk, hogy majd baleset előtt lesz időnk bekötni a biztonsági övet. Na, de ezt egyszerűen tudni kell, alap. Egyrészt minden hivatásos tokban, tárazva, de cső alatt hordja a szolgálati fegyverét, bizonyos egységektől eltekintve, mert még mindig ez van a belső utasításokban leírva.

Másrészt lövészversenyek bizonyos fajtáinál is van, amikor azt követelik meg, hogy a sportlövő töltsön csőre a feladat megkezdésekor. Természetesen a csőre töltve hordott pisztoly esetében megint más a tematika, mert ha ütőszeg előfeszítéses, akkor nagy baj nincs, hiszen minden elsütés ugyanolyan, de a kakasos pisztolyoknál töltve és elfesztelenítve hordva meg kell tanítanunk a kezelőt a revolverező és a single működések együttes használatára is.

Tehát a töltőfogásnak háromféle verzióját illik ismerni egy fegyverforgatásban járatos lövőnek. A hagyományos, csipesz fogást, más néven Izraeli töltést, a marokfogást, vagyis a Harci töltést és a sport-

lövők által egyre népszerűbb, „szánt az elején összeszorítás, majd kéz-fejbefordítás” technikát.

- **Izraeli töltés:** a lövő a fegyverrántáskor az erős kezével (amivel a pisztolyt markolja és az elsütőt működteti) a fegyvert kirántja a tokból, a mellkasa előtt összecsípteti a gyenge keze ökölbe szorított négy ujjával szembe forduló hüvelykujjával úgy, hogy a fegyver szánján, a hüvelykivető nyílás mögött helyezkedjen el, az erre berovátkázott részen. Ilyenkor a fegyvert 90 fokkal elforgatjuk, majd az erős kezével tolja, a gyenge kezével húzza a pisztolyt addig, amíg már nem enged tovább, majd ott elengedi a gyenge kézzel. A lendülettől a fegyver a cél irányába tovább mozog, a karunk kinyújtása közben visszafordítjuk 90 fokkal újra egyenesbe, majd a segítő, gyenge kézzel utána nyúlva felvesszük a helyes pisztolyfogást. Amikor a két kéz teljesen vagy a begyakorolt mértékű tartásig kiér a maximum kívánt karnyújtási pontra, akkor a célra mutatva le lehet adni a lövést.

Előfordulhat, hogy gyengébb kezű kezelők nem tudják az erősebb helyretoló szerkezettel vagy rugóval ellátott pisztolyokat így akadálymentesen tölteni, továbbá előfordulhat, hogy bizonyos típusú fegyverek esetében, ahol a szánon van elhelyezve a forgóbiztosító, azok a használat során kikopott állapotukból adódóan a bal kéz mutató ujjába elakadva visszabiztosítódnak. Ez jobbkezes kezelőnél fordulhat elő. A feladat viszonylag nagyobb térbeli helyet igényel.

Sportlövészet céljából a dinamikája miatt ez a töltési mód kicsit gyorsabbnak szokott bizonyulni, ha minden tényező optimális, például egy lövészversenyen.

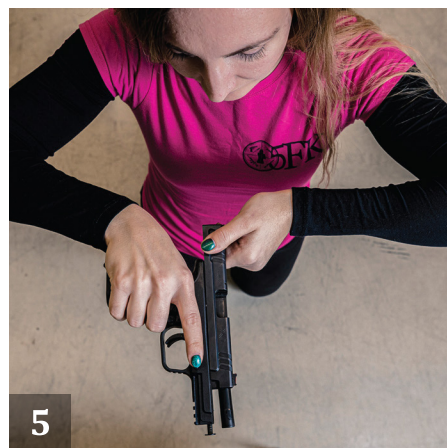
- **Harci töltés:** ez a fegyvertöltési mód katonai gyökerekhez nyúlik vissza a nem túl távoli múltba. A lényege az, hogy a lövő a fegyvert teljesen testközelen, a fegyvert az erős kezével nem kifordítva, közvetlenül az álla alatt tölti csőre azonnal a célra mutatva, de úgy, hogy a segítő kéz egy marokfogással felülről - a hüvelykujj használata nélkül - 4 ujj és a tenyérpárna összeszorításával, egyszerűen a hüvelykivető nyílás mögött rámarkol a kezelő a szápra és a fegyvert kitolja előre az erős kezével. Mikor a helyretoló szerkezet vagy rugó már nem enged tovább, ott el-

engedi a szánt, majd a fegyver fogást felveszi és a célt pontosítja, amennyiben szükséges. Itt kifejezetten a szolgálati jelleg, a testközelen történő működtetés, továbbá a szélsőséges körülmények között is biztos működtetés volt a fő szempont. Nem csúszik le a kezelő keze, még ha a pulzusszám növekedés esetén a finom motoros mozgások pontatlanabbak is kissé, és akkor is működik, ha a felhasználó keze kis mértékben sérült, mert egy nagy mozdulatot, egy nagy szorítást kell végezni, ahol az egész kezét használja. Akkor is működik tovább, ha a felhasználó kéz szorítása gyengébb vagy ha -10 fokban, kesztyűben a szolgálata 11-ik órájában jár.

- **Hüvelykujj és mutatóujj közti tenyérpárnával történő, szán elejét fogó sportlövő töltés (konyhanyelven tenyérben töltés):** ezt a fogást sportlövők találták ki, főképpen azzal indokolják a számukra fontos kezelési előnyeit, hogy ennél a fogásnál a csőre töltés után a segítő kéz azonnal befordul a megfelelő kétkezes fegyverfogásba, ugyanis itt a hüvelykivető nyílás előtt fogják meg a pisztoly szánját. A fegyvert szintén el szokták forgatni 90 fokkal a segítő kéz irányába, majd a hüvelykujj és a mutatóujj közti tenyérpárna összefogja, összeszorítja a szánt és innentől minden ugyanaz mint az izraeli töltésnél, csak a szán elengedése után nem a fegyver után nyúlunk, hanem egyszerűen befordítjuk azt a működtető kéz mellé és felvesszük a helyes fegyverfogást, amit eközben a működtető kéz a fegyver újbóli függőlegesbe állításával előkészít.

Ezt a töltést a saját tapasztalatom szerint csak megfelelően erre a töltésre előkészített pisztolyokon lehet gyorsan és egyszerűen alkalmazni, mert amelyik pisztolyon nincsen erre előkészített barázda, csúszásgátló, ott a szorítás könnyen lecsúszhat, lévén, hogy a kéz esetében a tenyér ujjai közt lévő 'Y' nem kifejezetten ebben a formában tudja a legmegfelelőbb erősségű szorítást kifejteni, illetve ha a fegyver gyári helyretoló szerkezettel, rugóval rendelkezik, akkor ez egy kifejezetten kényelmetlen töltési mód is lehet.

Izraeli töltés alkalmazásának a bemutatása gyakorlatban:

Harci töltés alkalmazásának a bemutatása gyakorlatban:

Tenyérben töltés alkalmazásának a bemutatása gyakorlatban:

A lényeg:

bármelyik töltőfogást használhatjuk a megfelelő begyakorlással és felkészüléssel, amit a sok szárazgyakorlás tud elősegíteni, viszont ha oktatunk, célszerű a tanítványok elvárási szintjéhez kialakítani a megfelelő technikát.

Például egy hivatásos rendőrnek esetében, akinek sokszor az izraeli töltést is nehéz egy PA-63-assal megfelelő időre kivitelezni, biztosan nem nyerő megoldás a sportlövők első szánfogását elkezdni oktatni, mert nem tudja megcsinálni. Ami nem azt jelenti, hogy akkor ő nem alkalmas a munkájára, mert valószínűleg a harci töltéssel kiválóan tud majd tölteni. A lényeg a biztonságos fegyverkezelés és az, hogy a felhasználó bármelyik módot is választja, azt a rutinszerű alkalmazásig gyakorolja be.

Bármilyen időintervallumban osztható az alapképzés, a csoport hozzáállása, ideje és rátermettsége szempontjából, de nekem leginkább a 6 alkalmas alapképzés vált be.

A 6 alkalmas Alap kezelői pisztoly tréning szakiránytól függetlenül a legfontosabb momentuma a pisztoly lökiképzésnek.

Ez egyénre szabottan akár több, akár kevesebb alkalomból is állhat, de a tapasztalatom szerint a leggyámoltalanabb fegyverkezelők is a 6-ik edzés végére elérik azt a szintet, amikor már nem arra kell figyelnie, hogy mit jelent az utasítás vagy mi a helyes ürítési sorrend, a fegyver kezelése már nem ön- és közveszélyes és a találati értéke is eléri az elfogadható szintet.

Ezután eldől, hogy újra el kell-e végeznie a 6 alkalmas alapképzést vagy a magabiztossága, a fegyverkezelése és a találati értéke alapján tovább léphet a középhaladó 1-es szintre. Alapesetben mindenkinek jót tesz, ha újra elvégzi, mert már tudja, hogy mi fog történni, már nem ideges és a saját technikáját tudja stresszmentesen, nyugodtan fejleszteni, csiszolni, megismerni a saját maga korlátait kezdő szinten.

Ekkor már vannak elképzelései arról, hogy melyik típusú fegyver az, amelyik neki tetszett, melyikkel volt jobb, kényelmesebb lőni, melyiknek a kezelőszervei álltak jobban az ő kezére.

A 6 alkalmas alap pisztolykezelő tanfolyamot alkalmanként csoportos képzés esetében (8-10 fő) 3-4 óránál hosszabbra nem célszerű nyújtani, mert mentálisan még sokkal hamarabb elfárad a folyamatos odafigyeléstől, mint a későbbiekben, amikor már egy 6-8 órás tréning sem fog gondot okozni a lövőnek.

Alkalmanként 100 lövés ellövése javasolt, kicsi módosítással, az első alkalommal 50 lövés, az 5-ik alkalommal 150, mert az első sok az elmélet és hamar elfárad fejben. Így átlagolva 6 alkalom alatt 600 lövés lesz a kezdő lövő kezében szakszerű irányítás mellett.

Ha ez valóban szakszerű, akkor ennek látszódnia fog az eredménye.

Továbbá a fegyverrántás legfontosabb eleme a csőre töltés előtt, hogy a pisztolyt ráfogásnál belenyomjuk a markolatánál fogva a tokba, ezáltal lesz megfelelő magasságban a fogás.

A pisztoly kezelésének ésszerű oktatási lépcsői, a fokozatosság elvére helyezve a hangsúlyt

Modulok:

- 6 alkalmas Alap pisztoly kezelői tréning
- 3 x 3 alkalmas Középhaladó modulok
- Haladó képzések

Egyes Modulok további csoportra bontásai:

Középhaladó Modulok:

- 3/1-es Középhaladói Képzés
- 3/2-es Középhaladói Képzés
- 3/3-as Középhaladói Képzés

Haladó Képzések:

- Mozgásos
- Test-tengelyes
- Védelmi
- Önvédelmi
- Gépjárműves
- Terheléses
- Szinten tartó - iskolázó
- Páros
- Interaktív

A legfontosabb, hogy soha ne erőltessünk valakit magasabb szintre, mint ahová mi, vagyis a kiképző felkészültnek tartja. Ebben nem a lövő dönt, hogy ezt én meg tudom csinálni vagy ezt én nem tudom megcsinálni, mert nem kompetens benne, hogy eldöntse.

A 6 alkalom felépítése

1. Tréning

A lövőknek nyugodt, baráti környezetet kell teremteni, érezniük kell, hogy fontosak és figyelnek arra, amit ő kérdez, figyel, mond. Általában körbe ülünk székekre, először beszélgetünk arról, ki honnan érkezett, miért szeretne lőni, kinek milyen tapasztalata van, ki rendelkezik fegyvervizsgával vagy bármi egyéb jártassággal ezen felül.

Az oktató is mond magáról pár dolgot, a szakmai múltjáról, hogy hozzáértéséről ne merülhessenek fel kételyek, amihez természetesen hozzátartozik, hogy valóban ne merüljenek fel kételyek a hozzáértéséről.

Bemutatjuk a fegyvereket típus szerint, úgy mint maroklőfegyver, szekrénytáras vagy forgótáras, működési elvük szerint single action, double action, revolver, illetve only double action és striker fegyverek. Továbbá működési szerkezetük szerint merev csövű vagy rövid cső hátrasiklásos rendszerű maroklőfegyver.

Ezeket be is mutatjuk, elmagyarázzuk, hogy melyik miért az, ami, ezeken miért az, ami, melyeket fentebb is leírtam. Típus és kezelőszerv ismertetés.

Némileg pótolva a hatósági fegyvervizsga technikai hiányosságait, bemutatjuk továbbá a peremgyújtásos és központi gyújtásos pisztolyokat, illetve a kifejezetten ezzel kapcsolatos biztonsági protokollt.

Még mindig ülve, elméleti foglalkozás keretében beszélünk a lőszekekről, angolszász és európai kaliber jelzések rendszeréről, továbbá a fegyverek hatásfokáról, funkciójáról, alkalmazási területeiről.

Ezután bemutatjuk az általános kezelőszervekkel kapcsolatos tudnivalókat, a fegyver fő részeit, illetve a legfontosabb alapelemet, az elsütőujj-kontrollt.

Elsütő-ujj kontroll

Ezután megkérdezzük, hogy van-e bárkinek bármilyen felesleges, ostoba és buta kérdése, meghallgatjuk az airsoftos és egyéb Rambo történeteiket és nem nevetjük ki, aki elmeséli, hogy a seregben katonakorábban Dragunovval kézből 800 méteren fejalakból nem jött ki, hiszen úgyis tudjuk, hogy ez csak városi legenda és aki ilyet mesél, az feltehetően soha életében nem látott Dragunovot kézben.

Ezután kezdjük elmagyarázni a fegyver helyes fogását, saját magunk mutatjuk be a megfelelő kézben tartási pozíciót, az állást, a vállak, a karok, a fej és a nyak plusz a lábak helyzetét és mindkét kézzel a fegyver helyes markolását, fogását.

Ilyenkor a csoport már nem a széken ül, hanem kis körben áll úgy, hogy mindenki jól lásson, egymást nem takarják és megmutatjuk nekik részletesen, lassan, pontosan, egymás után többször is az ürités helyes sorrendjét elmagyarázva, hogy a legfontosabb dolog az, hogy mindez biztonságosan menjen.

- Kiveszed a tárat (megvizsgálod, elteszed)
- Lövő ujj nincs bent!
- Cső a lőirányba néz (mert azért van a golyófogó, hogy abba lőjünk, ha véletlenül ürítéskor elfelejti a sorrendet és beledurrant a golyófogóba, akkor nincs vele semmi probléma, ha a cső lőirányba nézett). A golyófogó azért van, hogy belelőjünk és ő ebből fog tanulni magától is, szembesítsük a hibájával, de semmiképpen sem megalázva vagy tiszteletlenül, pusztán érezze, hogy hibázott, gondolja végig, hogy miért. Ebből többet tanul, különben akkor csak a sértődés, tüske marad benne úgy, hogy fel sem fogja mit hibázott.
- A szánt segítő kézzel hátra húzod, célszerű úgy csinálni, hogy behúzod a fegyvert tartó karodat a mellkasod alá és nem a csövet emeled fel, hogy beleláss, mert a csőnek mindig a lőirányba kell mutatnia, hanem a behúzott fegyverre felülről a lövő ráhajolva meg tudja vizsgálni a fegyver töltetlenségét (tár helye, töltényűr).
- Ezután a szánt előre engeded, lőirányban elsütöd, nem fesztelenít, ELSÜT! Ez peremgyújtásos fegyverekre (például 0.22 LR) nem igaz, ott nem sütjük el, csak fesztelenítjük, majd a fegyvert tokba tesszük.

Következő mozzanatként elmagyarázzuk a lövőknek az irányzék használatát, a fogás helyességét, kijavítgatjuk az állás- és tartás hibákat, a tartásaikat, megpróbáljuk a helyes testhelyzetet felvetetni velük, ezt már lőirányba, vonalba és nekik kitett kis találatjelzőre vagy célpapírra szépen lassan elkezdjük a szárazgyakorlásra való szoktatást. Az első alkalommal az elmélet a foglalkozás egyharmadát, a száraz gyakorlás a másik harmadát és az éles lövészet a harmadik harmadát teszi ki, ezért elég az 50 lőszer az első alkalomra.

Szárazgyakorlásnál magyarázzuk el a lövőknek az összes fent leírt irányelvet, a fogásról, elsütésről, állásról, tartásról, légzésről azért, hogy mit miért kell jól csinálni, hogy értse is azt, amit csinál, mert úgy sokkal gyorsabban tanulja meg. A túl sok száraz gyakorlás sem megfelelő, mert elfárad, kisebesedik a keze és előbb utálja meg az egészet, mielőtt sikerélménye lehetne tőle. (A lövőképzőnél mindig legyen ragtapasz, Leukoplast!)

Az első alkalommal nem szükséges, sőt kifejezett káros túl sok információt átadni és olyan technikai dolgokat mutatni vagy csináltatni, ami az első alkalomnál indokolatlan és felesleges. El kell magyarázni a lövőknek az alapvető utasításokat, hogy mi mit jelent, miért úgy kell csinálni és pusztán ezekből a gyakorlatokból kell dolgoznunk. Ilyen például a 'tárat fegyverbe', a 'tölts' és a 'készenléti helyzet'.

Kiemelten fontos, hogy a lövők maximálisan megértsék a biztonsági kockázatot ebben a tevékenységben, amit végezni fognak, ezért az egyik legfontosabb dolog az 'elsütő-ujj kontroll', 'a cső kizárólag a lőirányba néz', továbbá a 'senki semmilyen körülmények között semmilyen indokból nem lép ki a sorból'.

A lövőképzőnek oda kell figyelni arra az eshetőségre, hogy egy forró hüvely ruhába kerülése pillanatok alatt komoly balesetveszély-helyzetet okozhat. Ennek megelőzése érdekében fel kell hívni a lövők figyelmét arra, hogy kivágott felsőruházat nem javasolt, továbbá baseball sapka használata ajánlott, illetve ha valakinek a ruházatába

vagy a szemüvege mögé forró hüvely kerül, ne essen pánikba, hanem egész egyszerűen a fegyvert lőirányba tartva a másik kezével próbáljon meg megszabadulni a kellemetlenséget jelentő, égető lőszer hüvelytől. Ha ez nem megy, szóljon a lövőképzőnek, aki esetleg ezt nem vette észre, mert a sor másik oldalán volt, de semmilyen körülmények között ne lépjen ki a sorból vagy kezdjen el forgolódni a töltött fegyverrel, mert az balesetveszélyes, ráadásul a hüvely amúgy is gyorsan lehül.

Nagyon fontos a lövőképzőnek odafigyelnie, hogy amennyiben van rá mód, az első 2-3 alkalommal olyan fegyvert adjon ki az újonc lövőknek, ami nem kakasos, hanem inkább striker rendszerű,

mert amikor a lövő elfárad, kérdés nélkül el fogja tenni a töltött, feszített kakasú pisztolyt a tokba, csak azért mert viszket valamije, orrot akar fújni, esetleg csak elfáradt és nem gondolja végig, hogy ez egy balesetveszélyes helyzet lehet, főleg ha még az elsütő-kontroll sem ösztönös.

Hölgyek esetében gyakori probléma, és ez az első edzéseken ki is szokott derülni, hogy a kisebb kezüket és gyengébb szorításuk miatt a fegyver forgáspontját a lövéskor nem megfelelően tudják koordinálni, uralni, ezáltal „kémény” vagy egyéb reteszelési, utántöltési akadály keletkezik, főképpen a műanyag tokos pisztolyok esetében.

Mivel a striker fegyverek szinte mind műanyag tokosak, ezért hölgyeknek javasoltabb az alumínium vagy acél tokozattal rendelkező fegyverekkel mélyebb ismeretséget kötni és hiába picit nehezebbek, inkább ezekkel a típusú fegyverekkel érdemes összebarátkozni, ugyanis a tok, nagyobb súlya miatt jobban tolerálja a lazább, gyengébb fogást.

Rendszeresen látom, hogy teljesen hibátlan fogás esetén is a lövés pillanatában a lövés energiája egy gyengébb kezű hölgy, de akár férfi fogását is szétüti és a fegyver elakad, ami ugyanezeknél a lövőknél a teljesen fém pisztoly esetében még az egykezes lövésnél sem jelent problémát.

Amikor elkezdjük az első edzés első éles lövéseit leadni, minden ilyen apróságra előre oda kell figyelni, a lövőket célszerű 5-6 méterre állítani a golyófogótól, az első alkalmakkor feltenni nekik a sima A4-es papíron középre 1 db találatjelzőt, ami a célpontja lesz.

Ha megértették az irányzék használatának rejtjelmeit, el kell magyarázni nekik, hogy minden körülmények között a pontot célozva, a lehető legnagyobb lassúsággal, folyamatos nyomást kifejtve a billentyűre (ravaszra), saját magában a Despacito-t vagy Zámbo Jimmy-t dúdolta próbálja meg a fegyvert elsütni úgy, hogy addig nyomja a billentyűt, amíg egyszer csak ő is meglepődik azon, hogy a fegyver elsült.

Ezután a fegyvert behúzza készenléti helyzetbe, ujját leveszi az elsütő billentyűről és felhelyezi a tok részre, megnyugszik, várja a sorát, amíg az oktató a lövő mögül a következő lövő mögé lép, aki megkezdi a végrehajtást.

Kiszúrom a fegyvert, megcélzom, elkezdem a billentyűt préselni, mormogom magamban, hogy húzom, húzom, húzom, az irányzékot élesen látom a nézőkében, a célt és nézőkét periférikusan és bumm, a fegyver elsült.

”

És az oktató a következő lövő mögé lép.

Ezt a feladatsort ismételjük legalább háromszor, a harmadik tizes végrehajtásnál a pötty helyett rakhatunk fel kis kört is (8-9 cm), hogy a lövők sikerélménye megmaradjon, ugyanis a lövők 80%-a a pötty környékén fog egy teniszlabdányi területen találni.

Nagyon kevés, aki annyira tehetséges, hogy el tudja fogadni az utasítást és teljesen nyugodtan azt csinálja ami a feladat volt. Nincs dőrej iszony, nem akar hamarabb túl lenni a feladaton vagy egyáltalán nem akar kapkodni, hanem nyugodtan, megfontoltan dolgozik.

Ezt nem is kell feltétlenül elvárni, hiszen még haladó szintű lövészetnél is nehezen megy. Mindig az a válasz, amikor nem találnak el valamit, hogy ő nem tud pontot lőni és nem is szereti ezt a műfajt, pedig ez az alapja mindennek.

A harmadik tíz lőszeres feladat végrehajtása (ami még mindig készenléti helyzetből történik a 9 cm-es körre, ahol már nincsen középben pötty, hanem a lövő egész egyszerűen a kör közepét célozza és próbál finoman sütni), megmutatja azt, hogy ki az, aki nem kapkod, odafigyel és ki az, akinek előjött az elsütési, belerántási hibája, amit a lökiképzőnek ki kell javítani a megfelelő módszerrel, még lehetőség szerint most az elején, hogy a lövőnek minél előbb visszatérjen az önbizalma és sikerélménye is legyen.

Ennek egyszerű módja van:

Kiürítjük a lövő fegyverét, odaadjuk a pisztolyt a kezébe, megkérjük, hogy süsse el, miközben a lövő nem tudja, hogy üres. Eközben a lökiképző nyugodtan, halkan elnyújtva a lövő fülébe duruzsolja, hogy „húzom, húzom, húzom, húzom, húzom,” mígnem a fegyver elsül. Üresen csettenése esetén a lövő és az oktató számára is kiderül, hogy beleránt a billentyűbe, a holtjáték áthúzása után nincs türelme a préseléshez, hanem durvábban megnyomja, hogy végre túl legyen rajta és így durván alá is lő.

Miután az üres fegyver esetében nem váltódik ki lövés, a lövő megnyugszik, a dőrej iszony átmenetileg elhagyja és a végén egész jókat tud elsütni üresen. A feladat lényege, hogy az oktató mindig elveszi a pisztolyt, a lövőtől kissé háttal állva tölti meg és úgy adja a kezébe,

hogya a lövő nem tudja, hogy a fegyver üres vagy töltött. Általában 4-5 alkalommal elcsetten üresen, néha kicsit muszáj többet, amíg nem érti meg, hogy nem fog durranni, meg kell várni, amíg megnyugszik és már nem ránt bele és aztán egyszer csak úgy adjuk vissza a fegyvert a kezébe, hogy mi tudjuk, hogy töltve van, de ő továbbra is azt hiszi, hogy üres. Meglepődve fogja tapasztalni, hogy a fegyver elsült, a célt eltalálta. Öröm és boldogság.

Vannak olyan lövők, akikkel ezt egy edzésen többször is meg kell csinálni, de szinte mindenkinél működik és így le lehet küzdeni a dörej iszonyt. Az első alkalommal ilyenkor már kellőképpen sürgeti az embereket az óra, hogy mindjárt vége az edzésnek, de ha mindent jól csináltunk, akkor ennek így kell lennie, viszont még van 20 lövésünk. Ezt célszerű alsó készenléti helyzetből sípszóra egyszerre lövetni a csoporttal, olyan egyszerűsítéssel és könnyítéssel, hogy már csak egy sima A4-es lapot teszünk fel nekik vagy a kis kör-nagy körös célnál a nagy kör (20 cm átmérőjű) lesz a támadni való cél.

Elmagyarázzuk a lövőknek az alsó készenléti helyzet szakmai jelentőségét, ami visszavezethető a rendőrségi lökiképzés alapjaira, amikor is intézkedés közben a rendőr a csőre töltött fegyverét nem az elkövetőre fogja rá, egyrészt biztonsági okokból, másrészt azért, mert egy hozzá viszonylag közel lévő ember esetében, ha telibe céllozza, akkor a saját kezétől és a pisztolyától nem látja, hogy mi van az intézkedés alá vont személy kezében.

Ebből a gyakorlatból adódott az alsó készenléti helyzetes lövésszám, amit kiképzésen és később versenyeken is alkalmaznak. Feltehetően ez tetszeni fog nekik, szívesen csinálják ezt a gyakorlatot, mert a sima pontlövészetnél kicsit dinamikusabb, új élményt ad, viszont mégsem annyira bonyolult a kivitelezése, mint a tokból előrántás, csőre töltés, ami majd a 2-ik alkalommal kerül oktatásra.

Szóval sípszóra a lövők felemelik a pisztolyukat, beteszik az ujjukat, összerendezik a célképet, finoman elhúzzák az elsütő billentyűt és belelőnek az A4-esbe. Az esetek nagy részében ez mindenkinek jól sikerül, akik hajlamosak belerángatásba, a lap közepére célözva is benne maradnak a lapban, de ha véletlenül mégsem, és ez folyamatosan előfordul, akkor újra kell kezdeni velük az üres fegyveres

gyakorlást az elsütés miatt. Vannak olyan oktatók, akiknek se ideje, se tudása, se kedve nincs ténylegesen megtanítani a lövőt. Ők mindig azt mondják, hogy célözz följebb és majd beleakad valahol. Ha ezt egy munkahelyi oktató mondja, akkor menj el egy másik helyre, ahol megtanulsz rendesen lőni, ha pedig ezt egy fizetős helyen mondja az oktató, akkor keress egy másik helyet és soha többet ne menj vissza ide.

Ha ez a gyakorlat jól sikerült, akkor ugyanezt megismételjük még egyszer. Ha nem sikerült jól, akkor az utolsó 10 lövést szintén elölövehetjük kis pontra, mint az első esetben, de ha ezt azért nem csinálták jól, mert elfáradtak, akkor az még kevésbé fog jól menni, tehát célszerű ugyanezzel a gyakorlattal zárni a napot. Akinek jól sikerült, az fejlődött, akinek kevésbé, az majd hozzászokik és ő is fejlődik idővel.

A kiürített és tokba rakott fegyverek után újra leülünk egy kicsit körbe és átbeszéljük, hogy kinek mi volt a tapasztalata, mire számított, hogyan érezte magát, a tanulás folyamatát, illetve hogy egyáltalán tetszett-e neki az egész program. El kell nekik mondani, hogy ne legyenek önmagukhoz szigorúak, az első alkalom senkinek sem szokott maximálisan jól sikerülni, mert itt hosszú hónapok gyakorlata és sok száz lövés az, ami meghozza az eredményt, úgyhogy ha nem ment jól, akkor sem kell elkeseredni.

2. Tréning

A második alkalommal újra átvesszük a száraz gyakorlást, megkérdezzük a lövőket, hogy mire emlékeznek az elméletből (fegyver részei, működésük, eleve a félautomata mód jelentése), mert sokan hajlamosak a szárazgyakorlás miatt minden lövés után újra töltőfogást végezni a pisztolyon, ezt észre kell venni, ki kell javítani. A második alkalommal az elmélet már csak 10%, a szárazgyakorlás 30-40% legyen, a többi pedig a lövés.

Mivel itt 100 lövést adunk le, így ez időigényesebb. Ha az első edzés eredményes volt, akkor elkezdhetjük a csőre töltésnek a szabályait magyarázni, bemutatni. Helyezzünk rá hangsúlyt, hogy testi adott-

ságtól, fizikai állapottól függően mindegy, hogy melyik csőre töltést alkalmazza a lövő, a csipeszfogást (izraeli töltés) vagy a szán megmarkolását (harci töltés).

A lényeg az, hogy a fegyver csattanjon, a szánt ne kísérje vissza, hanem amikor hátra helyzetbe került vagy hátrahúzással, vagy a szán megmarkolása esetén a tok szán alól való előre tolásával, akkor egyszerűen csak engedjük el a szánt és a helyretoló rugó segítségével saját magától fog előre menni.

El kell magyarázni a lövőknek, hogy a fegyver elővétele esetén a kezelő kéz (erős kéz) és a segítő kéz (gyenge kéz) egyszerre dolgozik, a lövés pillanatában a segítő kéz jön fel az áll alá vagy a mellkas elé, töltőfogás technikájától függően. Ezzel egy időben az erős kéz rámarkol a pisztoly markolatára, azt egy pillanatra a tokba préseli, nyomja, majd a fogásnál a hód farkok alatt biztosan a megfelelő helyre kerüljön a keze, majd a fegyvert kirántja és addig emeli, amíg a segítő kézbe bele nem akad.

Ott összefogja és kifejezetten a célra rátölt, rászúr, technikától függően utánanyúl a pisztolynak vagy tölt, összefog és célra úsztat (célra szúr), mindkét kéz egyforma szorítást végez és mindkét kar szimmetrikus, technikától függően nyújtva vagy hajlítva. A lényeg, hogy a két kar teljesen szimmetrikus és egyforma legyen.

A váll nem feszül, a légút és a nyak egyenes, a fej fent van, a pisztolyt emeljük a szem elé és nem mi bújunk be mögé.

A lövő összerendezi a célpontot az irányzékokkal, élesen látja a célgömböt és megkezdi a billentyű (ravasz) folyamatos préselését a tenyere irányába, míg végbe nem megy a lövés.

Ha ez megvan, az ujját a billentyűn hagyva elszámol magában 3-ig, amit utántartásnak nevezünk, majd az ujját kiveszi, felhelyezi a pisztolyon a tokra, mindenképpen a sátorvas fölé (lehetőség szerint a szánra ne, mint ahogy fogásnál a segítő kezével szintén a segítő kéz hüvelykujja és tenyérpárnája kerülje el azt, hogy a szánhoz hozzáérjen és azon nyomást fejtsen ki, mivel emiatt elakadhat a fegyver).

Ennek a jelentősége (hogy az ujjunk magasabban legyen, mint a sátorvas), a legalapvetőbb biztonsági kérdés (elsütőujj - kontroll), mert ha az ujjunk a sátorvason lenne, bármilyen hatásra a későbbiekben egy meglökés vagy megbotlás esetén feltétlen reflex a fogódzkodás, ezáltal a sátorvasról az ujjunk lecsúszva akaratlanul is lövést válthat ki. Ellenben ha az ujjunk a tokon, esetleg a szán alján helyezkedik el, akkor ez elkerülhető.

A lövőknek el kell magyarázni az alapvető problémát ennél a szárazgyakorlási elemnél, ami főként igaz a hivatásos állományra, akik karkasos fegyverrel vannak felszerelve, mégpedig a félautomata pisztoly esetében a csőre töltés és egy lövés leadása után a pisztoly működési elvéből adódóan a következő lőszer a csőbe kerül, a karkas feszítve van.

Majd amikor éles lövészetet hajtunk végre, a száraz gyakorlással ellentétesen a karkas nem marad nyugalmi helyzetben, de száraz gyakorlásnál kell megtanítani és gyakoroltatni velük azt, hogy majd amikor lőni fog, akkor a **fegyverkontrollt és/vagy a fesztelenítést**, vagy az ürítést szituációtól függően semmiképpen se felejtse el végrehajtani, mert a feszített karkassal elrakott pisztoly rendkívül balesetveszélyes.

Ezt én úgy szoktam oktatni, hogy amennyiben olyan szolgálati fegyverük van (pl. USP, P9RC, CZP 09), amin van külső mechanikus fesztelenítő (decock rendszerű), a szárazgyakorlás lövés kiváltása után, mikor az ujját kiveszi, akkor vagy a segítő kezével vagy a kezelő kezével meg kell hogy nyomja a fesztelenítő kart, még mielőtt a fegyvert a tokba helyezi, így az izommemóriája meg fogja jegyezni a szárazgyakorlás ellenére/mellett is, hogy hogyan tudja a fegyverét biztonságosan kezelni éles szituációban, illetve éles lövészeten.

Sportlövők esetében nincs annyira nagyon nagy kockázati tényezője ennek, mert a felkészülésnél az esetek nagy részében nyugodt körülmények között gyakorolhatnak. Viszont náluk egy versenyen, ahol fokozottabb a pulzusszám, minimális stressz alatt dolgozik a lövő, az ürtést úgyis a feladat befejezése után a bíró utasítására fogja végrehajtani.

Az egyes végrehajtások, ha ezt megértették és begyakorolták, természetesen a sütéssel, majd a készenléti helyzetből felemelt egy lövéssel és végül a tokból rántás, 'Csőre töltés, egy lövés', majd az 'ürítés' vezényszavak, illetve feladatok pontos és kontrollált végrehajtásából állnak.

A 2. edzésen is lövessük meg 2x10 lövéssel a kis találat ragasztóra a pontlövést egyesével, nem kapkodva. Azután majd ha kiértékeljük és a hibázások okát elmagyaráztuk nekik, valamint hogy hogyan lehet javítani rajta, lövessük meg 3x10 lövéssel a készenléti helyzetes kis körös lövést.

Lehetőség szerint mindig 10-10 lőszert táraztassunk, a lövőknek is könnyű megjegyezniük, hogy ha nem kap másik utasítást, akkor mindig 10-et kell tárazni. Végül lövessünk a nagy körre készenléti helyzetből, egyszer kiszúrom has elől (a cső mindenképpen a lőirányba nézzen), itt a lényeg, hogy egyszerre sípra dolgozzanak, mert azt mindenki hallja és nem kell kiabálni, továbbá berögzül, hogy a lövő ujj csak akkor kerül be, amikor már a fegyver a célon van és ahogy a karok elkezdik a fegyvert vissza felé mozgatni, az ujj kijön a sátorvason kívülre, fel a tokra.

3. Tréning

A 3. edzésen kezdjük el begyakoroltatni a tokból rántás, csőre töltés, egy lövés és ürítés feladatsorát. Az első tíz végrehajtásnál egyesével lövessük, mint a pontlövős feladatot úgy, hogy az oktató mindig az adott lövő mögött áll és nézi a szabályos üritést és mindig hangosan ismétli és ismételteti a helyes sorrendet:

Kiveszem a tárat, elteszem, kiveszem a löszert, a szán hátrahúzásával a löszer leesik a földre, belenézek a fegyverbe, töltényűr, tár helye, szánt elengedem, lő irányba elsüt, tokba tesz, szétnéz, ha nincs kézben fegyver, felveszem a löszert, visszatárazom, a tárat visszateszem a fegyverbe, fegyvert a tokba teszem és várom, hogy újra rám kerüljön a sor.

Ha ez már mindenkinek biztosan megy, akkor ezt a feladatot úgy is csinálhatjuk, hogy az oktató a sor mögött áll és a lövők sípszóra lőnek, amúgy is fontos, hogy megszokják, hogy a hüvely a kis fejcskéjükre potyog.

Ezt a feladatsort gyakorlatilag ezen az edzésen folyamatosan ismétljük, ha az állomány nagyon jó, akkor az utolsó két 10-es végrehajtás esetében megengedhetjük nekik azt (hogy legyen megint valami újdonság), hogy az első lövést a saját célpontjára lövi, a második lövést pedig a társa célpontjára.

Ez általában mindenkinek szokott tetszeni, mondjuk el nekik, hogy a két lövés közt, ha semmilyen különleges esemény nem történik, akkor nem kell kivenni az ujjukat az elsütőről. És gyakorlatilag ezzel a feladatsorral véget is ért a harmadik edzés.

4. tréning

A 4. alkalommal a szárazgyakorlás után, ahol ugye végigvesszük a sütést, tokból rántást, csőre töltést, 1 lövést, utántartást, akkor el lehet kezdeni a hallgatónak leoktatni a tárcserét.

El kell mondani, hogy van taktikai és technikai tárcsere.

Ezen a szinten még csak a technikai tárcserével foglalkozunk, de elmondjuk a taktikait és a kettő közti különbséget is. A taktikainál a csőben löszer marad, a tárcserét közvetlenül a fegyver alatt hajtjuk végre, olyan sorrendben, hogy elsőként a tartalék, töltött tár van a kezünkben, amit odatartunk a tenyerünkkel a pisztolynak a tárfészek alá, a részlegesen leürült, fegyverben lévő tárat a tárkioldóval a tenyerünkbe ejtjük és az új teli töltött tárat a fegyverbe csúsztatjuk.

Ezután a kivett és még löszerrel rendelkező tárat a lehető leggyorsabban elrejtjük a ruházatunkba, nem kell feltétlenül a tártartóba visszarakni, ha ez túl sok időt vesz igénybe. Alapvetően ez rendészeti, taktikai jellegű tárcsere, ahol ezt lehetőség szerint fedezékben vagy átmozgás közben egy védett területen belül hajtjuk végre.

Ha a töltés közben hirtelen bármilyen okból kifolyólag önvédelmi célból vagy feladat függvényében egy lövészversenyen kilőjük a csőben maradt löszert, abban a pillanatban a taktikai tárcsere már technikai tárcserévé alakul át, vagyis a friss tár berakása után azonnal töltőfogást kell végezni a lövőnek.

Erről az ő szintjükön elég, ha ennyit megtanulnak, inkább helyezzük a hangsúlyt kifejezetten a technikai tárcserére és annak a legjobb, legegyszerűbb módjának a leoktatására.

Technikai tárcsere

Szárazgyakorlás esetén célszerű a feladatot úgy megkezdni, hogy a fegyver üresen, üres tárral, hátra akasztott szánnal a célra mutat, tartalék tár a tártartóban. El kell magyarázni a lövőnek, hogy a tár előtt vagy közvetlenül a tár társaságában más eszközt nem célszerű tartani, mert felfokozott idegállapotban és emelkedett pulzusszám esetén rendkívül kellemetlen, ha az üres pisztolyba a telefonját vagy a bicskáját próbálja meg benyomkodni. Lehet, hogy ha erős, akkor ez sikerül, de lőni biztosan nem fog tudni.

(Ez viccesen hangzik, de elég gyakori).

A lövők lövőujja az elsütő billentyűn helyezkedik el, és azt behúzza ütközésig.

Azért innen indítjuk a gyakorlatot, mert a lövés pillanatában is ugyanez fog történni. Ekkor a fegyver elsül, a lövedék elhagyja a csövet, az ujjával a billentyűt behúzza és a szán felakad vagy nem. Tehát azért így kezdjük a feladatot, hogy rögzüljön az újonc lövőizom memóriájában az, hogy az első lépés tárcserekor, hogy az elsütő ujját levegye az elsütő billentyűről és kivegye a sátorvason kívülre.

Ezután még a célra tartva a fegyvert teljesen az alappozíciójában vagy az erős kéz hüvelykujja, esetleg középső ujj (HK típusú pisztolyok esetében), vagy a gyenge kéz hüvelykujjával abban az esetben ha fogásváltás nélkül nem tudjuk a tárkioldót elérni vagy arra erőt kifejteni, akkor a segítő kéz hüvelykujjával is lehet, megnyomjuk lefelé vagy befelé (fegyvertípustól függően) a tárkioldót. Ilyenkor gondosan ügyelünk rá, hogy a segítő kéz tenyere ne akassza el a kifelé eső tárat.

Figyeljünk oda rá, hogy ezt mindig függőleges helyzetben tegyük, mert a pisztolyok 99%-a esetében a tár szabadon ki fog esni mindenféle rázogató és egyéb epilepsziás rohamra hasonlító mozdulat nélkül.

A tár kioldásának pillanatában az erős kezünk elindul magunk felé úgy, hogy a könyökünk a mellkasunkra tapad, a csövet lőirányban tartva, durván 35-45 fokban a pisztolyt kifelé fordítjuk, ezáltal a tár-fészek szabadabbá válik a testünk közepéhez képest befelé, mindez idő alatt a segítő kezünk ráfog a tartalék tárra, lehetőség szerint úgy, hogy a mutatóujj a tár hasára feküdjön föl és gyakorlatilag a mutatóujj vezeti be az erős keze által tartott pisztoly tár-fészkébe a tárat.

Nagyjából a mellkas magasságában úgy, hogy a lövő ellásson fölötte és a cső folyamatosan a célterületre mutat, (nem az égbe, mert a magyar lőtér szabályzatok ezt nem teszik lehetővé), azon kívül a felfele álló cső és az arcunk előtt történő töltés erőltetett csuklómozdulaton kívül (gyenge kézben lévő tartalék tárnál) az arcunk előtt lévő kitakart célterület, majd az ezáltal hosszabb célra tartási idő és út nem indokolja ezt a fajta töltést.

Szóval visszatérve az eredeti gondolathoz, a segítő kézben lévő tárat a fegyverbe illesztjük, majd határozott mozdulattal ütközésig toljuk, ahol az csattan.

Benyomás hüvelykujjal

Lenyomás középső ujjal

Lefelé nyomás segítő kézzel

Befelé nyomás segítő kézzel

Figyelni kell rá, hogy a kieső tár ne akadhasson el a segítő kéz tenyerében

Biztonsági szög sértése

Kitakart célterület, túl hosszú a visszaút

Ezután több megoldás létezik:

- Előfordulhat, hogy a tár beütés erejétől a szán magától is helyére ugrik, ezáltal végrehajtja a betöltést. A lövőnek ezt illik felismerni és innen megkezdheti a lövés elindítását.
- A másik lehetőség, hogy a lövő a tár beütésével egy időben, ahogy a fegyvert fordítja vissza, amennyiben eléri a működtető kéz hüvelykujjával a szánakasztót és tud akkora erőt kifejteni, hogy lenyomja, annak lenyomásával a fegyver újra tűzkésszé válik. Ha nem éri el a tár beütése után, a segítő kéz hüvelykujjával nyomja le a szánakasztót **(1, 2)**.
- Harmadik megoldás, ami bár nem a leggyorsabb, de bizonyos esetekben nincs más lehetőség, mert a fegyveren gyárilag vagy üzembiztossá tétel okából történő átalakítás miatt nincs rajta külső szánakasztó **(3)**, vagy csak egész egyszerűen a körülményekből kifolyólag a lövő emelkedett pulzusszáma miatt, vagy a hideg, sérülés, kesztyű, esetleg fizikai képesség okán nem képes a szánakasztót üzemeltetni, olyankor egész egyszerűen a lövő rámarkol a szánra, megrántja maga felé, majd azonnal elengedi és miután a szán megrántása a belső szánakasztót feloldja, a helyretoló szerkezet a szánt előre kíséri, végbemegy a töltés. Ez a valóságban a leghatékonyabb töltés, bár nem a leggyorsabb, de minden fegyveren, minden körülmények között üzembiztosan fog működni **(4)**.

Majd ezután bármelyik megoldást választva is, a lövő összerendezi a fogást, a fegyvert visszatolja a célképre, beteszi az ujját és újra tudja a lövést kiváltani.

A lövőknek meg kell érteniük, bár sok köztük, aki lusta, esetleg fáj a dereka vagy csak az előző oktatói hanyagok voltak, de a lövő számára az üres tár értéktelen!

Szabadonejtő tár

Sport körülmények közt vagy ha nincsen kifejezetten meghatározva, hogy el kell tenni az üres tárat, akkor mindenképp a földre megy.

Harcászati körülmények közt vagy önvédelmi szituációban pedig abszolút mértékben a földre megy az üres tár, mert túl sok idő megy el az elrejtésével és üres fegyverrel védtelenül állunk, csak azért, hogy egy üres tárat tegyünk vissza a helyére, ami számunkra értéktelen. Ha túléltük, majd összeszedjük, ha meg nem, akkor úgyis teljesen mindegy. Természetesen, ha fedezék mögött vagyunk, eltehetjük, de ott is hasznosabb, ha mielőbb újra harckészek vagyunk.

További probléma még, ami rendszeresen előfordul versenyeken is, hogy a túlságosan rendmániás emberek az üres tárat a tártartóba visszatéve, tárcsere esetén egy üres tárat tesznek a fegyverükbe, egy töltött helyett.

A lövő tanulja meg, hogy az üres tár a földre megy és amíg nem töltjük meg újra, addig zsebre tesszük, miután összeszedtük.

A tárcseréből adódóan két fontos momentumot kell még megemlítenünk: az egyik az akadályelhárítás, a másik a szánakasztó lefogás. Akadályelhárítás esetén ismerni kell az akadályokat, jelen esetben kifejezetten a *csettes* (el nem működött) lőszerre gondolunk. A mai modern technika mellett is előfordul néha-néha olyan lőszer, ami egyszerűen nem sül el. Ezt kétféleképpen lehet kezelni. Kakasos, revolverezésre alkalmas pisztoly esetén a lövő rárevolverez (egyszerűen elhúzza újra az elsütő billentyűt), ilyenkor másodjára többnyire elsül a lőszer. Ha nem, akkor ugyanúgy, ahogy striker (ütőszeg előfeszítős) pisztolyok esetében, a lövő a tárfenékre üt, majd fejfelé lefele fordított fegyverrel töltőfogást végez, hogy biztosan kiessen a benne lévő rossz lőszer vagy benne maradt hüvely.

A töltőfogás esetén új lőszer kerül a csőbe és/vagy a szán hátul akad. Ha új lőszer kerül a csőbe, egyszerűen folytatjuk a gyakorlatot és lövünk tovább. Ha viszont a szán hátul akadt, akkor tudjuk, hogy a fegyverünk leürült, 99%-ban a lövő kézmérete és a mai modern magas fegyverfogásból eredő szánakasztó lefogás történt. 1%-ban szokott elfordulni, hogy a tár adagolórugója gyenge és nem tolja fel a szánakasztót, ezáltal az akadályelhárítás után sem fogja felakasztani azt. Ha ezeket átvettük és begyakoroltuk, elkezdhetünk löni.

Javasolt gyakorló sor:

- 1x10 pontlövés kis pöttyre (találatragasztó)
- 2x10 lövés kis körre, tokból rántva, csőre töltéssel, ürítéssel
- 2x10 lövés, tokból rántás, csőre töltés ürítéssel, nagy körre
- 2x10 lövés, tokból rántás, csőre töltés és 1-1 lövés saját nagy körére és a társa nagy körére
- 1x10 akadályelhárítós gyakorló sor, amelynek a végrehajtási rendje a következő: a lövő előfeszíti az üres fegyvert, majd beteszi a töltött tárat készenléti helyzetből, ami lehet tetszőleges, 45 fokos vagy középső. Elsütés lehet sípszóra vagy utasításra, katonák vagy rendőrök esetében bármiféle külső indító elemre, mint például egyesével bekiabálás (Fegyveres!), vaklőszerrel vagy éles lőszerrel lövés, bármilyen realiztikus hanghatás, ami kiváltja, hogy nekik cselekedniük kell. Sportlövőknel valamint kezdőknél elég a sípszó. A lövő felemeli a fegyverét a célra, célképet vesz, elsüti, tapasztalja a 'csett-jelenséget' (nem történt semmi az égvilágon, egyetlen lövés se), ezután a tárfenékre üt, töltőfogást végez, újra célképet vesz és a lehető leggyorsabban lead egy lövést a nagy körre, utántart, fegyvert behúz, terület kontroll, fegyver kontroll, utána ürít és újra előkészül a gyakorlátra.
- 1x20 db maradék lőszer a lövőkkel zsebre tetetjük, hogy ne kelljen mindig visszaszaladgálnia tárazáshoz, a két tárba 1-1 lőszer rak, egy tárat betesz a fegyverbe, egyet a tártartóba és jelzésre végrehajtja a feladatot. Elővétél, csőre töltés, egy lövés a saját 20 cm-es körére, majd tárcsere, töltés, egy lövés a társa nagy körére. Ezután ürítünk, újra tárazunk, megismételjük a feladatsort és ezzel véget is ért a negyedik tréning.

Tárcserével kapcsolatban még lényeges, hogy később, haladó szinten ezt a tárcserés gyakorló sort el kell felejteni, mert akkor már tudják, hogy technikailag mit kell csinálni és nem szabad hagyni, hogy egymás sztereotípiáira rögzüljön be a lövő fejébe (például tárcsere, két lövés, tárcsere, két lövés), mert képes egy töltött tárat is lecserélni egy éles helyzetben. Realisztikus feladatokat kell csinálni, például amikor egymásnak táraznak és nem tudják mikor fogy ki a lőszer vagy amikor az oktató puffer lőszer rejt el a tárba, így kényszeríti ki a tárcserét vagy az akadályelhárítást. A lövőben ki kell alakulnia, hogy a tárcsere reflexet a hátul akadt szán vagy a csettenés váltja ki.

5. tréning

Az 5. lecke szárazgyakorló sora megegyezik az eddigiekével, kiegészülve a tárcserés és akadályelhárítós feladattal, erre szánjunk úgy 30 percet. Ez az az edzés, amikor már többet lövünk és az alapok már elmélyültek annyira, hogy a lövők elkezdik élvezni amit csinálnak. Ezen az edzésen a 150 lövéses gyakorlat ugyanannyi idő alatt fog lezajlani, mint az első edzésen az 50 lövéses.

A feladatsor a 4. edzés feladatsorához hasonló, mikor azt a feladatsort végiglőttük, akkor táraztassunk 2x15-öt a lövőkkel és próbáljuk meg nekik a fegyver uralására és a billentyű nullázására vonatkozó alapelveket átadni. Első feladatként egyszerűen sípszóra nem egyet vagy kettőt lő, hanem hármat a nagy körbe.

Magyarázzuk el nekik, hogy ha a billentyűt nullázza, ami azt jelenti, hogy a lövés kiváltásának pillanatában hátrahúzott billentyűt (ravaszt) csak kattanásig engedi vissza, nem pedig teljesen, ezalatt az idő alatt rendezzi a célképet és újra hátrahúzza a billentyűt, akkor fegyvertípustól függően 1,5-2 mm-t kell csak mozdítani a ravaszon a sütés kiváltásához a teljesen felengedett 1-1,5 cm helyett, illetve a 3 lövés, gyors, egy helyre leadott feladatsorából visszaigazolást kaphat a lövő és az oktató a helyes fegyverfogásról és tartásról.

A másik gyakorlat a másik tárba a célpont áthelyező (Mozambique-drill), ahol 2 gyors lövést lövünk a nagy körbe (mellkas) és egy nagyon picit visszalassult, kicélezett, pontos lövést adunk le a kis körbe (fej). Természetesen ezután ürít és újra kezdi a feladatot. Ezt a technikát 2 és 4 méter között érdemes gyakorolni.

Lövészeti szempontból a célpont-áthelyező feladat kiemelten fontos, amennyiben a lövő dinamikus sportágak irányában van elköteleződve, rendészeti, honvédelmi vonalon pedig egyenesen a túlélés kulcsa lehet, egy olyan támadóval szemben, aki „felvértezte” magát tudatmódosító szerekkel, továbbá emberi élet kioltására alkalmas eszközöket is birtokol, illetve közelebb van hozzánk, mint azt szeretnénk.

A maradék 20 löszert 2 tárba táraztassuk 10-10 lövésre, a feladat jelzésre fegyverrántás, csőretöltés, 2 lövés a saját 20 cm-es körünkre és 2 lövés a társunk 20 cm-es körére, ezután ürít és újakezdi. A lövők többsége saját magától is rá fog jönni, hogy a harmadik végrehajtásnál muszáj tárat cserélnie, aki a második körnél sem veszi ezt észre és csak néz bambán és nem érti a feladatot, annak kedvesen magyarázzuk el, hogy mit kell csinálni, semmiképp se szembesítsük vele, hogy „nem ő a legélesebb és a fiókban.”

Mielőtt azonban ezt a feladatot meglövetjük a lövőkkel, mutassuk meg nekik, hogy a két célpont között történő célpontváltásnál hogyan dolgozik a felsőtest és az alsótest helyesen, miközben a felsőtest nem mozdul ki az alappozíciójából, de az alsótest térdből, csípőből mozgatja át a felsőtestet, vagyis a lövő semmiképpen sem karból és vállból helyezi át a célpontot, mert lövése alacsony és pontatlan lesz. A célpontáthelyezés és az egész feladatsor négy lövése között az elsütő ujj végig az elsütő billentyűn van ebben a feladatban, természetesen a tárcserekor vagy ha ezt egy fedezék mögött hajtjuk végre jobb és bal oldalváltáskor, akkor az ujj kijön, de itt jelen pillanatban nem kell.

6. tréning

Egyben a tanfolyam vége, kicsi házi vizsga, szárazgyakorlás ugyanúgy, majd lövessük meg a 75 lövéses alapgyakorló sort (lentebbi részben pontosan le van írva) és lövessük meg az alapfegyver kezelői gyakorlati vizsga sort (szintén lesz róla dokumentum), ezután a vizsgán nyugodt körülmények között, kedvesen beszélgetve, lövessük meg a feladatsort, de mégis érezzék meg a feladat komolyságát.

Célszerű úgy lövetni a feladatot, hogy minden lövő megcsinál két feladatot, majd továbblépünk a következőhöz, ezt addig folytatjuk, amíg mindenki el nem készült, aztán újra kezdjük a következő feladattal.

Átlagosan hét feladat, 13-14 lövéses vizsgafeladat szokott lenni egy ilyen vizsgafelmérő.

A tesztlapokat ne adjuk oda azonnal a lövőknek, ne vonja el a figyelmüket. Ha mindenki végzett és a fegyverek leadásra kerültek, a lőtér

rendje alapállapotba vissza van állítva (lőszerhüvelyek összeszedve, lőlapok a kukában), akkor ülünk le egy kis körbe és mondjuk el a tapasztalatainkat velük kapcsolatba, mondják el ők, egyesével, hogy mit éreztek a tanfolyamon, mennyit fejlődtek, mik a további elképzeléseik, majd mondjuk el nekik a vizsgafeladatot, hogy amit lőttek, az milyen szintű vizsga, ők ne keseredjenek el, hogy ha nem sikerült olyan hibátlanul, legközelebb össze tudják majd hasonlítani, hogy mennyit fejlődtek.

Nem célszerű butított vizsgasort adni a kezdő lövőknek sem, hanem egész nyugodtan a standard, normális időket benne hagyva, hogy lássák mi az elvárás pl. egy bevetési egységnél, hogy ők ahhoz képest mennyit kell, hogy fejlődjenek.

Felesleges olyan feladatsort szerkeszteni nekik, ahol az elvárt időkhöz kezdő szintre vannak butítva, csak azért, hogy az önigazolásuk beigazolódjon, mert az egy hamis önbizalmat ad egy olyan világban, aminek ők csak a legelején vannak.

Ha tudja, hogy mi az elvárás, mint pl. egy rendőrségi bevetési egységnél, tudni fogja, hova kell fejlődnie a saját idejéhez képest, akár hivatásos állományúként, akár sportlövőként.

LÖVÉSZETI FELMÉRŐLAP
Pisztoly 1. Kezdő szint

Vizsgázó Neve:
Vizsga Helye:
Vizsga Ideje:

**A feladatok „kakasos” revolverező képességű fegyverekkel
kerülnek végrehajtásra**

Cél:	20 cm-es kör 9 cm kis kör – 5FK lólap
Távolság:	3 m - 6 m - 12m
A gyakorlatok alsó készenléti helyzetből vagy tokból csőre töltéssel indulnak	

	Feladat	Szint /s/	Eredmény	
			idő	találat
1.	Fegyverrántás Csőre töltés, 1 lövés - 6m	3,5		
2.	Készenléti helyzetből 1 lövés - 6m	1,5		
3.	Készenléti helyzetből revolverezve 2 lövés - 6m	2,5		
4.	Fegyverrántás-csőre töltés, 2 lövés középre, 1 lövés cél fej részére - 3m	4,5		
5.	Fegyver rántás csőre töltés, 2 db cél 2-2 lövés -3 m	4,5		
6.	Fegyver rántás, csőre töltés, 2 lövés az 1. sz. célra, technikai tárcsere, 2 lövés a 2. sz. célra - 6 m. Nem tármegettartós.	9		
7.	Álló testhelyzet 3 lövés-magas térd 3 lövés-tárcsere alacsony térd 3 lövés – fekvő testhelyzet 3 lövés 12 m-ről.	20		
8.	Fegyver-rántás, csőre töltés - egy lövés - majd gyenge kézbe átvész - egy lövés majd visszavesz - egy lövés majd újra gyenge kéz - egy lövés. Egykezes 4 lövés. 3 m-ről.	12		
9.	Akadály elhárítás készenléti helyzetből, majd két célra 3-3 lövés 6 m-ről.	9		

A végrehajtás akkor eredményes, ha időnormán belül hajtja végre a gyakorlatot a lövő és a találatok érvényes találati zónában vannak vagy a találat megszakítja a zóna külső határvonalát!
Nagy kör a cél - kivéve a Mozambikinél, ahol mindkettő.
Az esetleges akadály /-ok/ elhárítása beleszámít a végrehajtási időbe.

PH.

.....
vizsgázó aláírása

.....
vizsgáztató aláírása

.....
Vizsgaelnök

LÖVÉSZETI FELMÉRŐLAP
Pisztoly 1. Kezdő szint.

Vizsgázó Neve:
Vizsga Helye:
Vizsga Ideje:

**A feladatok „Ütőszeg Előfeszítéses” típusú vagy SA - elsütésű
marok-lőfegyverekkel kerülnek végrehajtásra**

Cél:	20 cm-es kör 9 cm kis kör – 5FK lólap
Távolság:	3 m - 6 m - 12m
A gyakorlatok alsó készenléti helyzetből vagy tokból csőre töltéssel indulnak	

	Feladat	Szint /s/	Eredmény	
			idő	találat
1.	Fegyverrántás csőre töltés, 1 lövés - 6m	3,5		
2.	Készenléti helyzetből 1 lövés - 6m	1,5		
3.	Készenléti helyzetből 2 lövés - 6m	2		
4.	Fegyverrántás - csőre töltés, 2 lövés középre, 1 lövés cél fej részére - 3m	4,5		
5.	Fegyver rántás csőre töltés, 2 db cél 2-2 lövés - 3 m	4,5		
6.	Fegyver rántás, Csőre töltés, 2 lövés az 1. sz. célra, technikai tárcsere, 2 lövés a 2. sz. célra - 6 m. Nem tármegettartós.	9		
7.	Álló testhelyzet 3 lövés-magas térd 3 lövés-tárcsere alacsony térd 3 lövés - fekvő testhelyzet 3 lövés 12-m-ről.	20		
8.	Fegyverrántás, csőre töltés - egy lövés - majd gyenge kézbe átvész egy lövés majd visszavesz egy lövés majd újra gyenge kéz egy lövés. Egykezes 4 lövés. 3 m-ről.	12		
9.	Akadály elhárítás készenléti helyzetből, majd 2 célra 3-3 lövés 6 m-ről.	9		

A végrehajtás akkor eredményes, ha időnormán belül hajtja végre a gyakorlatot a lövő és a találatok érvényes találati zónában vannak, vagy a találat megszakítja a zóna külső határvonalát!
Nagy kör a cél - kivéve a Mozambikinél, ahol mindkettő.
Az esetleges akadály/-ok elhárítása beleszámít a végrehajtási időbe.

PH.

.....
vizsgázó aláírása

.....
vizsgáztató aláírása

.....
vizsgaelnök

Középhaladó pisztoly lőkiképzés

I. modul

1. edzés

A középhaladó I. modul a lövőt felkészíti a további mentális, fizikális és szakmai képzési szintekre történő eljutáshoz. Mivel a kezdő tréning után közvetlenül következik, ezért itt még viszonylag alacsony terhelés mellett fokozatosan adjuk át a tudást. Kezdvé a mozgáskoordináció fejlesztésének a lövészetrel történő összekapcsolására.

Ebbe beletartozik, hogy a lövő bármilyen irányból a célra ráfordulva, (kifejezetten most még a célra), lólap irányára töltéssel és pontos lövés leadásával együtt mozogva fokozatosan, lassan a csak statikus lövészetből egy picikét kombináltabb szintre léphessen.

A középhaladó 1-es modul 3 tréningből áll, az első tréningen a forgásokat vesszük át, jobbra, balra és teljesen hátra arcból. Itt meg kell mutatni a lövőnek a helyes technikát, illetve meg kell vele értetni, hogy nincsen olyan, hogy csak egyféleképpen lehet valamit megcsinálni.

A régi oktatási rendszerben egyes kiképzők (saját tapasztalat alapján is) ragaszkodtak hozzá, hogy csak hátra vagy csak előre szabad lépni, erre általában teljesen ésszerűtlen példákat is hoztak, ami egy butaság, mert a lövőnek akár hivatásos, akár sportlövő, mindig az adott szituációhoz, feladathoz kell igazítani a megoldást és nem fordítva, mert úgy nem működik.

A gyakorlósornál a lövőket egy sorba állítva csináltassunk velük egy „jobbra át”-ot, mutassuk meg, hogy mikor fordul az ember a sarkán és mikor a talpán. A csoport csinál egy ‘jobbra át’-ot, ilyenkor a célpont kicsit távolabb kerül tőle, a fegyverével ellentétes oldalra, utasításra vagy sípszóra először odanéz, azonosítja a célpontot, majd megkezd a célra fordulást. Gyakoroltatni kell velük mind az előre lépős, mind a hátra lépős fordulást.

A lényeg, hogy az első lépés és a fegyverrántás, csőre töltés, az egyszerre történjen, nem megfordulok és rántom a fegyvert, nem rántom a fegyvert és megfordulok, hanem fordulás közben már rányúlunk a pisztolyra, megkezdjük az előhúzást és mikorra szembe állunk a céllal, már csak a töltőfogást kell elvégezni és leadni a lövést.

Ugyanezt gyakoroltassuk el a ‘balra át’-nál is és végül a ‘hátra arc’-os teljes fordulás esetében ragaszkodjunk hozzá (mivel az ő szintjük éppen hogy túllépte a kezdő szintet), hogy minden körülmények között a pisztoly tengelyén forduljanak, így elkerülhető, hogy valaki előbb veszi elő a fegyvert és véletlenül áthúzza a soron a csövet, ami ha nem is feltétlenül balesetveszélyes, de pánikot kelthet.

Viszont, ha valamelyik lövő picikét gyorsabb vagy nem figyel oda arra az egyszerű dologra, hogy csak a célirányába töltünk, akkor már balesetveszélyes is lehet. Tehát a feladat-végrehajtás jelzésre a lövő a vállá fölött a fegyveres oldalán hátrabillent, majd megkezd a megfordulást, amit két egyszerű mozdulattal megtesz. A fegyveres oldal sarkán és az ellentétes lábbal lépve megfordul és csak leteszi a lábait. Amint a cél irányában van, megkezd a csőre töltést és a lövés leadását.

Természetesen mindegyik gyakorlatnál fokozottan figyeljünk oda arra, hogy mindenképpen a célra töltsenek és a lőirányba ürítsenek. A visszatárazott fegyvert a lőirányba tegyék tokba és csak utána forduljanak meg a gyakorlathoz. Ezeket szárazon is végig kell gyakoroltatni velük az alap száraz gyakorlósor után, majd még egy egyszerű feladatsort vegyünk át velük, a töltés közbeni ellépést.

A töltés közbeni ellépésnek a lényege, hogy rávegye a lövőt a fegyver rántása és töltése közbeni pozícióváltásra és későbbi kimozgásos gyakorlatokra. Ennek rendkívül egyszerű a technikája. Jelzésre a lövő, amikor rányúl a fegyverére, azzal a mozdulattal együtt már megindul a kijelölt irányba és lépés közben hajtja végre a csőre töltést, végül a stabil pozícióba érkezéskor, célképet korrigálva leadja a lövést.

Ennél a gyakorlatnál szokott kiderülni az, hogy amit az első alkalommal elmondtunk nekik a párhuzamos állásról, az mennyire fontos, ugyanis aki pingvin-állásban áll, sokkal nehezebben tud megindulni.

Célszerű a hátralépés esetében a fegyver oldalán lévő lábbal megkezdeni a gyakorlatot, előrelépéskor az ellentétes lábbal, oldalra lépéskor pedig értelemszerűen azzal a lábbal kell megkezdeni a lépéssort, amelyik irányba megyünk. Mire ezeket végiggyakoroltuk szárazon, kellőképpen elfáradtak ahhoz, hogy új anyagot adjunk le nekik, ezért egy 10 perces pihenő után megkezdhetjük az éles lövészetet.

Javasolt az 50 lövéses alap pisztolysort végiglövetni, majd 10 lövéssel a 'jobbra át'-ot, felváltva előre és hátra lépéssel, 10 lövéssel a 'balra át'-ot felváltva előre és hátra lépéssel, majd 10 lövéssel a 'hátra arc'-ot ismételtetni, míg a maradék 20 löszerrel az alappozícióból kimozduló előre - hátra - jobbra - balra feladatsort végiglövetni.

Ez mind mehet 5-7 méteren belülről a 20 cm-es nagy körre.

2. edzés

A száraz gyakorló sor végiggyakoroltatása után rövidebb időben mint eddig, végiggyakoroltatjuk velük az előző edzés gyakorló sorait és új anyagként hozzávesszük a nagyobb távolságú elmozgást, sport-szerűség szempontjából a fegyver csőirányának a helyzetét, hivatásos állomány esetében pedig a rendészeti, a harcszerű és rendészeti pozíció szabályaira hívjuk fel a figyelmet. Végül leoktatjuk a fedezék használatát alacsony és magas helyzetben, jobb és bal oldalra egyaránt.

A fegyver elővételekor gyakoroltassuk el a nagyobb irányú hátramozgást, amelynek a lényege, hogy a lövészetet és a mozgás - koordinációt elkezdjük összeszoktatni a lövő vezérlő rendszerében (fejben 😊).

Megtörténhet ugyanis, hogy egy fegyveres szerv tagja, önvédelmi fegyverrel rendelkező személy vagy csak egy IDPA versenyen ilyen feladatot kapó sportlövő egy közvetlen támadás felmerülése esetén addig kell tudnia hátrálni, amíg a fegyverét tűzkész állapotba hozza, majd a pozícióba beleállva pontos lövést tud leadni. Az ő képzettségi szintjük esetében ez 2,5 lépés környékén szokott megvalósulni.

Célszerű a lőlaptól 1-1,5 méter távolságra állítani a lövőket, megfelelő hézaggal, nehogy véletlenül összeütközzenek vagy egyéb balesetveszélyes helyzet alakuljon ki. A feladat egyszerű, a jelzésre elindul, nyúl a fegyverre, fegyveroldali láb elkezd menni hátra, lép még egyet, addigra a fegyver kb. csőre töltési pozícióba kerül (áll alá), lép még egyet, addigra csőre tölt, megáll párhuzamosan (lábbal mellézár, hogy stabil legyen a testhelyzet), összerendezi a célképet és leadja a lövést.

A valóságban akármilyen képtelen pozícióból le lehet adni egy lövést, ami található, viszont ha többet is kell lőnünk, mert vagy ez a feladat, vagy nem érte el a jelenlegi fegyverhasználat az intézkedés célját, tehát rá kell javítanunk, vagy ismételni és akkor a stabil pozíció lesz az, ami az eredményt meghozhatja. Ezért ne hagyjuk száraz gyakorlásnál, hogy mindenféle elnyújtott, csámpás, csiricsaré állásból adják le a lövést, mert akkor azt szokják meg, hogy jó az úgy is, pedig valójában nem jó.

A lövő tanulja meg most, laboratóriumi körülmények között, hogy lép, lép, mellézár, bumm! Ha ezt végiggyakoroltuk, ugyanezt megcsinálhatjuk velük fordítva is, felállítjuk őket 8-9 méterre, jelzésre nagyjából 2,5 lépést teszünk előre. Ilyenkor célszerű az ellentétes lábbal kezdeni a feladat végrehajtást (a lépést), mivel nem vagyunk egyforma testi adottságokkal megáldva (még a svéd bikinimodellek sem), ezért egyáltalán nem probléma az sem, hogy ha a lövés pozíciójában a sor nincsen megtartva, mert van, aki 70 cm-eset és van, aki 90 cm-eset lép.

A lényeg, hogy a fegyver csőve lőirányba legyen és a lövők között legyen legalább 1,5 méter. Az összes ilyen mozgó gyakorló sort a szárazgyakorlás esetében ott kezdjük, hogy először csak egyet léptetünk velük előre-hátra úgy, hogy amikor megáll, bent van az ujja a ravaszon, mikor elindul, megmozdul, azonnal kiveszi, így abszolút beléjük rögződik az elsütő-ujj kontroll és a későbbiek folyamán sem lesz a komplikáltabb feladat balesetveszélyes.

Fedezék használat

Fedezék használat szabályai esetében el kell mondanunk a hallgatóknak, hogy a fedezék és a rejtekhely között mi a különbség. A fedezék nem átlóható, amíg a rejtekhely viszont igen, ez azonban pillanatnyi taktikai előnyt ad a lövő számára. Ez a sportlövők esetében nem releváns, bármilyen lőtéri berendezésből csinálhatunk fedezékimitációt oktatás céljából.

Fedezék használatnál meg kell mutatni a lövőknek azokat az alap dolgokat, amiket rengetegen nem tudnak még a szakmában sem, ideértve a sok sportverseny rendezőt, bírót, hogy a fedezék 10 cm-ről is fedezék meg 1,5 méterről is.

A fedezéktől távolodva nő a látómezőnk és a mozgásterünk is több lesz

A kettő közti különbség pusztán annyi, hogy ha 10-cm re állsz a fedezékbe, akkor nem fogsz tudni mozogni, de ha 1,5 méterre állsz mögé, akkor sokkal kényelmesebben elférsz, sokkal nagyobb a látómeződ.

Alapesetben a fegyver csöve ne lógjon túl a fedezéken, legalább egy arasznyival beljebb legyen a csőtorkolat a fedezék végének a vonalától, de akár egy paravánról beszélünk, ami csak egy imitáció, akár egy lépcsőház faláról vagy akár egy gépjárműről (bár a gépjármű sem igazán fedezék), a lövő lába vagy egyéb testrésze a fedezék vonalán nem nyúlhat túl.

Ezt a kezdeti képzésen meg lehet oldani egy hibavonallal (léc vagy ragasztószalag), hogy a lövő, amikor rápillant a lábára, lássa, hogy jó helyen van-e vagy sem. Továbbá el kell kezdeni a lövőt rászoktatni a gyenge kéz használatára és a gyenge kezes fegyverkezelés fortélyaira: a fegyverátvételt, visszavételt, a gyenge kézzel történő töltést, ürítést megmutatni nekik.

Miután a fedezék gyenge oldalán célszerű a gyenge kézzel leadni a lövést, mert úgy mutatunk magunkból kisebb testfelületet, amit támadhatnak hivatásosként, sportlövőként pedig –ahogy a mérnököknél szokták mondani–, ez hozzá tartozik az alapműveltséghez.

Nagyon fontos, hogy a lövők megértsék azt is, hogy amikor a fedezék egyik oldaláról pozíciót vált a másik oldalára, a fegyver csövét ne emelje a biztonsági szög fölé.

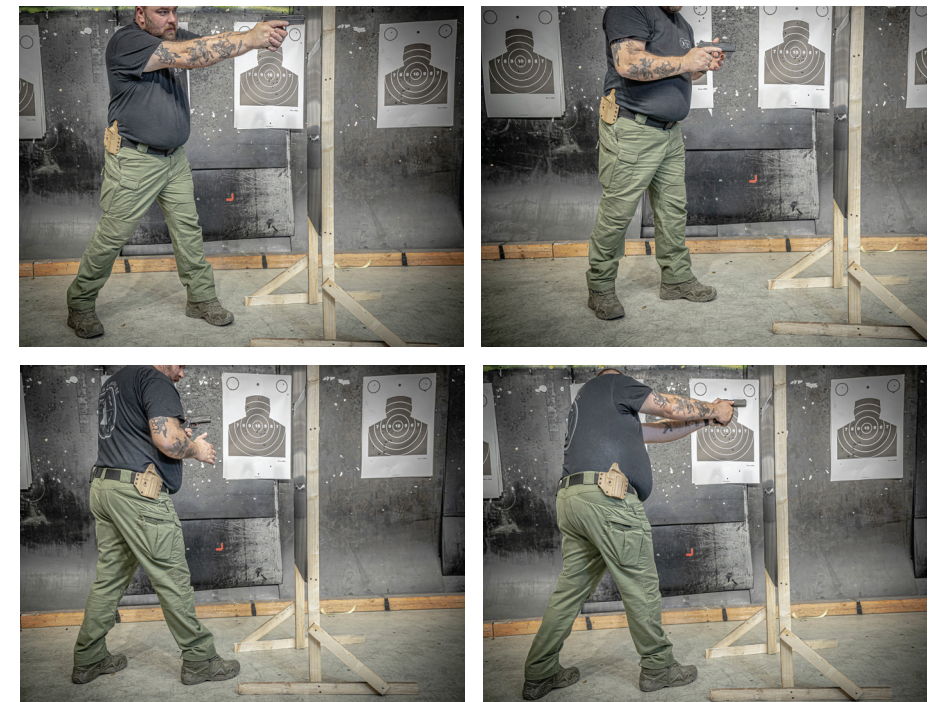
Többek között ezért sem szabad túl közel állni hozzá, mert akkor máshogy nem megy, illetve hogy maximálisan legyen meg az el-sütőujj-kontroll, nehogy véletlenül belelőjön a fedezékbe, mialatt pozíciót vált, mert egy lövészversenyen maximum kizárják, de egy téglafalban már elég komoly problémát okozhat a lövedék maradványtestének a gurulata.

Fedezék használat pozícióváltásánál még figyeljünk oda a lábak helyzetére, mert egy keskeny fedezéknél biztos hogy nem fogja tudni tartani a kényelmes, vállszélességű terpeszt a lövő. Célszerű kicsit elnyújtva, nagyobb terpeszben állni és derékből előre dőlve arra a lábra támaszkodni, amelyik oldalon dolgozunk. Ha pozíciót váltunk, lábat is váltanunk kell.

Illetve a gyenge oldalon célszerű rászoktatni a lövőt, hogy ellentétes szemmel is dolgozzon, mert később a hosszú fegyvereknél, úgyis kénytelen lesz. A kereszt-domináns szemű lövőknél ez külön ki-hívás, ilyenkor segítség lehet az első alkalmakkor egy zsebkendővel letakarni azt az oldalt, amelyiket amúgy be kéne csuknia. Ennél a szintnél még ritka, aki két szemmel is tud dolgozni, bár fedezék esetében az igazán pontos lövéseknél az alapból két szemmel lőni tudó lövészek is ráhunyorítanak néha-néha, mert úgy gyorsabb és pontosabb lövést tudnak leadni.

Ugyanezt a feladatsort csináltassuk meg velük térdelő testhelyzetből is. Ha ezekkel készen vagyunk, elkezdhetjük az éles lövészetet, most már csak a 25 lövéses bemelegítő sort lövessük végig, majd az

1. edzés ismétléseként lövessük végig a forgásokat, aztán lövessük végig az előre-hátra-jobbra-balra mozgásokat, azután csináljuk az aznapi anyagnak az éles lövészetét, a hátra és előre több lépéses pozícióváltást. Végül lövessünk a fedezék mindkét végéről alacsony és magas pozícióból is. Ha ügyes a csoport és jól haladunk, lehet kombinálni egy fedezék mögött történő tárcserével is a fedezék használatos gyakorlatot.

A lábak befelé adnak stabilitást

A lábak kifelé adnak stabilitást, alacsony helyzetben is

3. edzés

A harmadik edzésen gyakoroljuk végig a száraz gyakorlósort be- melegítésnek és a forgást, előre-hátra mozgást is, de csak rövid- ben és majd célszerű egy alapmozgásos gyakorlatot is leoktatni. Ezt én általában 4 db terelőkúppal (bója) szoktam kezdeni, ahol a lövők számára a bóják a fedezéket jelzik, csak ugye így látjuk, hogy mit csinálnak, meg ők is magukat. Végig vesszük a lövések közti mozgást, pozíció váltást. Ezt a 4 db bóját célszerű négyzet alakban, egymástól 3-4 méterre lerakni.

A lövő dolga egyszerű, az egyik kiindulási ponttól elmegy a másikig, majd harmadikig, majd a negyedikig és minden ponttól lead egy vagy két lövést egy vagy két célpontra. Ami nagyon fontos, hogy mozgás közben **az ujj véletlenül se legyen** még csak a sátorvason sem, hanem fönt a tokon, illetve meg kell értetni a lövőkkel, hogy semmilyen körülmények között nem futunk kétkezes fegyver fogással átmozgáskor, illetve a cső irányát nagyon meg kell szoknia, hogy ne sértsen biztonsági szöveget.

Lövő ujj: a lövő ujjnak, ahogy eddig is, de itt kifejezetten a sátorvas fölött kell elhelyezkednie, hogy ha bármilyen fajta elesés, megbotlás történik, akkor a lövő ujj a feltétlen reflexből adódó kapaszkodási kényszer miatt nehegy bekampózzon az elsütő billentyűre és az lövést váltson ki.

Kétkezes futás: amikor a lövő két kézzel fogja a fegyvert mozgás közben. Abszolút mértékben rossz technika, hölgyek esetében az alapvetően ingázó, „csámpás” mozgásukkal a kétkezes technika miatt a fegyver folyamatosan jobbra és balra mozog, ami nem kívánatos. Ezt mind előre-hátra mozgás esetén is, mind a bójás feladatnál vagy bármilyen mozgásnál meg kell érteniük, hogy egy kézzel szabad csak futniuk.

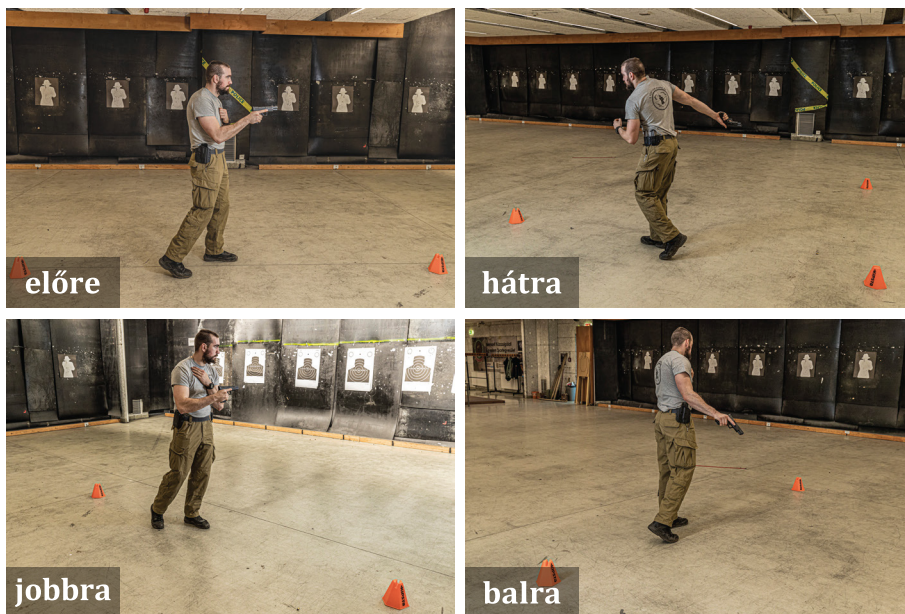

Azon kívül bármilyen fajta elesés, botlás esetén nem tudja saját magát, az arcát és a fegyvert védeni, ha mind a két kéz a fegyveren van, mert ösztönös dolog, hogy ha elesem, leteszem a kezem, ami vagy eltörik vagy nem, mindenesetre az ember elsődlegesen a fejét védi.

Továbbá intézkedés vagy egyéb szituációs helyzetben bármilyen külső tényező, akár járókelő, az intézkedés alá vont ismerőse, vagy akár kolléga, akár valamilyen elmozdítható tárgy kerül a fegyveres elé, az erős kezével a fegyvert behúzza, a gyenge kezével ezt a problémát tudja kezelni.

A fegyver csövének iránya mozgás közben

Ez egy sarkalatos pont, ahol maximálisan ketté kell választani a sportlövőket és a hivatalból fegyverrel dolgozókat. Sportlövők esetén a fegyvercső mindenképpen a lőirányba illetve a lőtér biztonsági szögének vonalán belül mozogjon, illetve mutasson.

Átmozgások sportlövőnél

A hivatalból fegyverrel dolgozók esetében a fegyver csöve általában úgy a legbiztonságosabb, ami még a magyar jogszabályoknak is megfelel, hogy saját maga elé, lefelé, egy méteres körön belül mutat. Én a hosszú fegyvereknél is ezt tartom jónak, de ez eltérhet a katonai bevett sztenderdtől, ahol a fegyver csöve felfelé mutat.

Ezekben az esetekben a fegyver csöve mindig abba az irányba mutat, amerre a dolgozó halad, fedezéket keres, esetleg menekül. Vagy fedező tűz előtt mozog előre hátra és nem ő van elfoglalva a támadóval, hanem az a dolga, hogy minél gyorsabban átjusson egyik helyről a másikra. Ilyenkor nem érne rá a helyes lőirányok és biztonsági szögeknél a helyes odafigyelésre, mert az életébe kerülne a lőtéri „helyes” gondolkodás. Az utcán nincs „helyes” lő irány!

Ez többnyire sarkalatos probléma a magas szinten fegyvert kezelő hivatásosok kezdő sportlövői életbe való beilleszkedésénél. Természetesen később hozzászoknak, mert megfelelően intelligensek, hogy egy lőtéren, lőtéri körülmények közt, versenyben más, sokkal nyugodtabb idegállapotban kezeli a fegyverét és odafigyel arra, ami az ott elvárt, biztonságos lőirány betartásához kell, mint amikor hadműveleti területen tevékenykedik vagy szolgálatteljesítés közben használja a fegyverét.

Katonák esetében ez nem is szokott problémát okozni, inkább a rendőri egységeknél fordul elő gyakrabban, hogy kicsit ezt is túl gondolják, mert tulajdonképpen az egész működési tevékenységük maximálisan jogszabályok közé van szorítva.

Ebből még egy probléma szokott adódni kezdő rendőrök kiképzésénél, mégpedig az, hogy a lőtéren, lőtér szabályozati körülmények között hajtják végre és sajátítják el a tudást és sajnos hiába fordítanak rá figyelmet a kiképzők, hogy gyakorló vagy simunation fegyverrel, taktikai házban harcszerűen mozogjanak, mert abban a pillanatban, ahogy éles fegyver kerül a kezükbe, az éles fegyveres lőtéri gyakorlat és annak szabályai felülírják az egész rendszert a fejükben.

Főleg, hogy ezt a rendszert kemény vérrel és verítékkal írták be a kezdő rendőr fejébe. Magasabb szintű egységek esetében természetesen bizonyos életkor és tapasztalat, plusz némi mentális megnyug-

vás után működnek és működniük is kell olyan gyakorlatoknak, ahol ezeket a harctéri gyakorlásokat éles lőfegyverrel és lőszerrel is végre lehet hajtani. Egyéniben vagy kis csoportban ehhez szükséges egy 360 fokos biztonsági szögű lőtér.

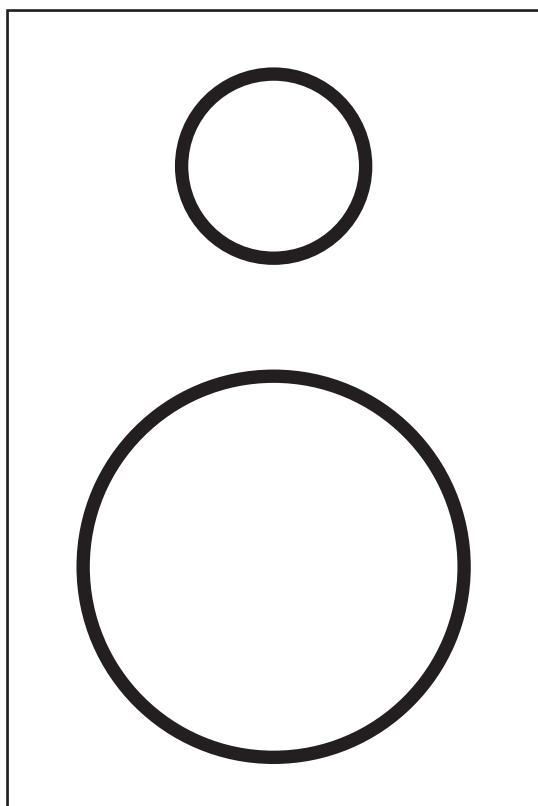
Az alacsonyabb szintű kiképzés okán rendszeresen előforduló probléma, amit hivatásos rendőröknél látunk, hogy amint éles fegyver van a kezében, akkor a lőtér biztonsági szabályai kerülnek előtérbe és pl. egy épület átvizsgálás során, legyen az akár egy versenyen egy szimulált feladat vagy egy valóságos intézkedés, néha bizony elfelejtene a hátuk mögé nézni, miután a lőtéren ott sosem voltak lőlapok.

Miután elméletben ezeket megosztottuk, gyakorlatban bemutattuk a csapatnak és ők is végig gyakorolták ezt szárazon, elkezdhetjük a 25 lövéses feladatsort meglövetni, aztán lövessük meg velük a bója mozgást fedezéktől fedezékig, lehetőség szerint tárcserével.

Ekkor lehet velük irányt váltatni, az óra járásával megegyezőbből ellentétesbe, a lényeg csak az, hogy a lövőink kezdjenek el gondolkodni a feladat végrehajtása közben. Amikor mindenki meglőtte ezt kétszer, akkor záró feladatként rakjunk nekik össze egy kis szituációs pályát, tegyünk bele 2-3 fedezéket, 2-3 lőlapot, ha van rá lehetőség 2x90 fokos biztonsági szöggel, kényszerítsünk rájuk kötelező tárcserét és legyen kötelező a fedezék jobb és bal oldalának használata.

Ezt a pályát lövessük meg velük előre mozogva, aztán előlről hátrafelé mozogva, közben persze alakíthatunk is rajta, ha akarunk és végül lövessük meg velük előre-hátra 1 körből, több lövés számmal, még mindig a 20 cm-es körre.

Ez a 9. edzésük és ez volt az az edzés, ami miatt lőni akartak, most fogják azt mondani, hogy ilyen jó még sosem volt, és mostanra meg is értik, amit az elején nem mindenki, hogy ahhoz, hogy egy ilyen egyszerű szituációs feladatot végrehajtsanak, úgy, hogy ne legyenek ön- és közveszélyesek, ahhoz 9 edzésre és 900 lövésre volt szükségük.

Ezután ez egyre nehezebb lesz, viszont most már fizikálisan és mentálisan is terhelhetőek, ha így elmennek egy lövészversenyre, már biztosan nem fognak az utolsó helyen végezni és valószínűleg kizárni sem fogják őket.

II. modul

A középhaszad 2. számú tréning modul szintén három, egymásra épülő fokozatból álló, kézi lámpás tréning, ahol a lövő megtanulja a kézi lámpának és a pisztolynak az együttes kezelését, továbbá a sötétben való mozgást, átvizsgálást, tárcserét, fedezékhasználatot, pozícióváltást, ugyanis a hivatásosok életében nem csak hogy minden napjuknak a felében sötét van, de gyakran előfordul, hogy a napali szolgálatból hirtelen éjszakai lesz vagy egész egyszerűen át kell vizsgálni egy pincét vagy egy padlást.

Sportlövők esetében szintén rendeznek éjszakai versenyeket is. A háromlépcsős tréning első alkalmával mutassuk be a különböző lámpatípusokat működési elvük, kapcsolórendszerük és fegyverfogásuk szempontjából, illetve fegyver és lámpa összefogási technikákat is.

Felesleges a lövőket untatni a különböző technikák nevének oktatásával, mert úgysem jegyzi meg, elég ha megtanulja, hogy melyik lámpát hogyan kell kapcsolni és a fegyver mellé fogni. Így is majd a világosban történő száraz gyakorlásnál a lámpa fókusza szinte soha nem mutat a lőirányba, ezt úgyis csak sötétben fogja kitapasztalni, hogy oda világítson, ahova lőni szeretne.

El kell mondani nekik a fehér és a sárga fény közti különbséget, intézkedéstaktikai szempontból a stroboszkópos lámpa jelentőségét, illetve a lámpák hordmódjait, pl. célszerű a tartalék tárcák mögött,

állítva tartani vagy előtte fektetett tokban úgy, hogy semmiképp se keverjük össze egy esetleges tárcserekor a tárral. Azonkívül egyre többen hordják övcsipesszel zsebben is. A pisztoly mögé rakni teljesen felesleges és buta dolog, hiszen nem fogjuk a segítő kézzel elérni.

Vékonyabb testalkatúak a pisztoly előtt állítva vagy fektetve szintén tárolhatják az övön, mert gyenge kézzel ki tudják venni majd kereszt rántva. Egy a lényeg, hogy mindig ugyanott legyen mind a pisztoly, mind a tartalék tár és a lámpa, mert stresszhelyzetben a gyakorlás során kialakult izommemória ott fogja keresni.

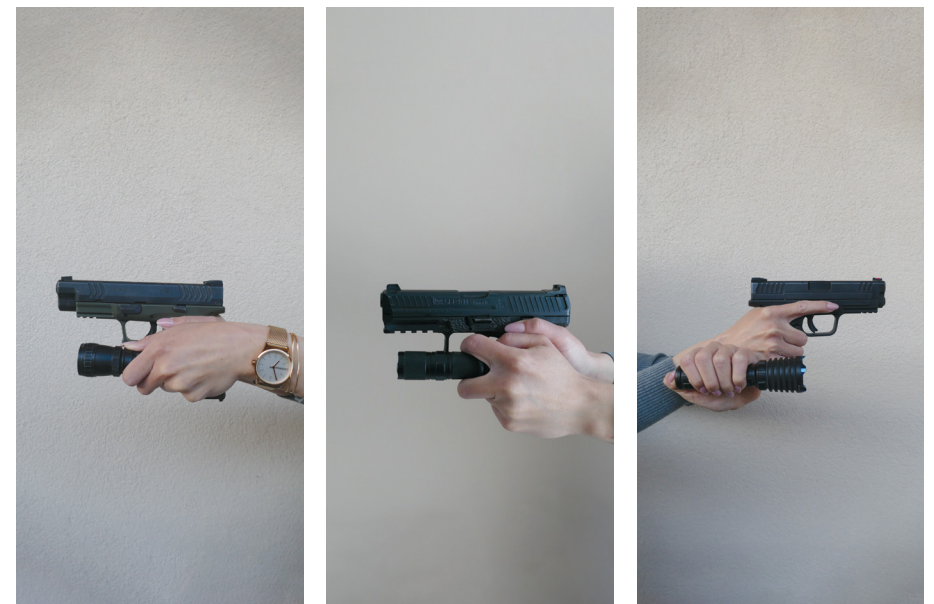
A kézi lámpás lövészeti modul minden esetben csak kézi lámpára vonatkozik, a fegyverre szerelhető fegyverlámpa kezelése nem igényel három napos képzést, viszonylag egyszerű dolog.

Fotó: SziTa

Hogyan kezdjük el:

Első lépésben meg kell tanítanunk a lövőknek az egykezes fegyverkezelést és azt, hogy egy kézzel történő elővétel és a csőre töltés után a lámpát a fegyver mellett vagy alulról keresztben tartva hogyan tudja működtetni a fegyverét.

Probléma ilyenkor szokott előjönni a hölgyek esetében, vagy kis kezű, gyengébb férfiaknál, hogy az egykezes fegyverfogásnál nincsen meg a megfelelő kontroll a fegyver forgáspontján, ezáltal reteszelési, utántöltési akadályok keletkeznek, ami ugye kétkezes fogás esetén is elő szokott fordulni, nem hogy itt, ahol egy kézzel fogják a fegyvert.

Sportlövők esetében ezt egyszerűen lehet orvosolni, fémpisztollyal (persze azért a merevebb csukló és határozottabb tartás, a hüvelykujj helyzete sokat segíthet még). Hivatásosok esetében, ahol a szolgálati fegyvert nem ő választja, már nehezebb a történet. Javasolt a magas fogás és a hüvelykujjal a szánakasztó direkt lefogása, feltámasztás a biztosító karon stabilitás elérése céljából.

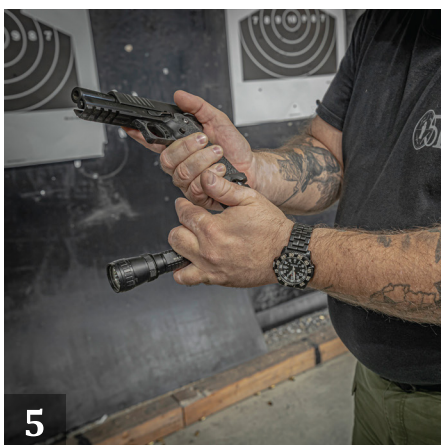
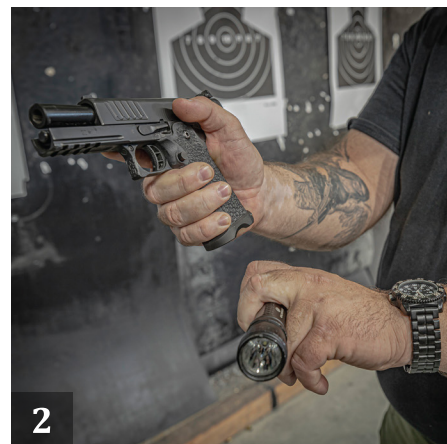
Mindenképpen minden lövőnek ebben az egykezes helyzetben meg kell értetnie, hogy a csuklónak, a kézfejnek és az alkarnak egy megfeszített, merev egységet kell alkotnia. Ha a csukló laza, akkor a kézfej az alkaron a lövésre csak fityegni fog és akadályos lesz a fegyver.

Természetes, hogy egy kisebb, gyengébb kéz stabilitása hamarabb felold arra a visszahatásra, amit a lövés kiváltása okoz a tartásnak és hogy így kevésbé tudja uralni azt. Visszatérve a feladatsorra, az első edzésen minden lövő, mindegyik kéztechnikát kipróbálja szárazon és majd élesben is.

Ezek a technikák a következők:

- Hátul nyomógombos lámpa esetén szerintem a legcélszerűbb technika a pisztoly alatt, kifordított csuklóval történő fogás, ahol a két csukló és a két kézfej egymásnak feszül. Ennél a fogásnál a segítő kezet eszközös kézként is tudjuk használni. Mivel a lámpa két ujj között marad, végre tudjuk hajtani a tárcserét, ajtónyitást vagy intézkedés alá vont személy kezelését.

Tárcsere, miközben a lámpa is a kezünkben van

- A másik technika (FBI technika), amikor a két ujjunk közt egy gumigyűrűvel megtámasztott rúdlámpa van elhelyezve, a gumigyűrű a lámpatest harmadánál vagy közepénél helyezkedik el és a segítő kéz tenyérpárnájával nyomjuk a kapcsolót, mindezt úgy, hogy melléfogjuk a pisztolyt kezelő kéznek és a kisujj és a gyűrűsujj csatlakozik az erős kézhez, továbbá az erős kéz hüvelykujja a segítő kézre rásimul, ami amúgy is természetes magas pisztolyfogásnál.

Pici zavar a mátrixban, hogy erre egyetlenegy lámpa alkalmas, mégpedig a Surefire Z2 FBI. (A bajok a következők: az a lámpa tenyérpárna nyomására működött, ezért folyton lemerült mindentől, ami hozzáért és bekapcsolta. A hasonló lámpák, amelyek meg vannak gumigyűrűzve, hogy így lehessen használni, pont a véletlen bekapcsolás ellen kis védőperemmel rendelkeznek a nyomógomb körül. Nemhiába, a mérnök urak kitalálták a tutit. Csak így már nem működik abban a rendszerben, amire megalgatták, tehát felejtsük el). Továbbá lövéskor az ember ujjá elég könnyen odacsúszdik a lámpa és a sátorvas közé, ami nem minden esetben kellemes, ráadásul azonnal bontja a fogást.

- A következő az elől kapcsolós lámpa pisztoly mellé fogása. Ezek a lámpák olyanok, mint Jamie és a csodalámpa. Elöl van egy gomb, megnyomod, világít, mint a Maglite, ezért a csuklódát előre kell tartani, így a két kéz valamelyest összeér és nagyjából így próbáld meg leadni a lövést (megjegyzem, hogy ezt a lámpa típust kisujjal működtetve, fordított madárfogással a pisztoly alatt ugyanúgy lehet működtetni, mint ahogyan az első lámpakezelő fogásnál leírtuk).

- A teljesség igényének a kedvéért megemlítem, hogy oktattak olyan technikákat is, hogy a lövő a kinyújtott feje fölé és a magától eltartott kezében tartja a lámpát, oda világít, ahová gondolja, hogy majd szeretne lőni és így dolgozik, vizsgál át helyiséget. Ennek az volt az oka, hogy ha egy fegyveres támadó rejtekhelyből az elfogására érkező rendvédelmi szervek dolgozóira támad, feltehetően úgyszintén a lámpafényre fog lőni. Pici probléma ebben a dologban, hogy egyrészt így a lámpa fókuszpontja abszolút koordinálatlan és vannak olyan szituációk, mint például egy ajtónyílásba nem tudok úgy bevilágítani, vagy a kezem túllóg az ajtófélfán, ráadásul nem túl sok olyan embert ismerek, aki ezt a pozíciót 5-10 percnél tovább is képes tartani.
- Volt egy ennél még viccesebb technika is, ezt csak azért írom le, hogy lássátok, hová fejlődött a világ. Valami eszemment kitalálta, hogy az a legjobb, ha bedobjuk a lámpát az ajtón és az majd bevilágítja nekünk a teret. Hát igen. Elképzelhetőnek tartom, hogy a lövő szempontjából viszonylag zavaró lehet, ha egy 800 lumenes lámpa bedobás után véletlenül pont ő rá mutat, mert rossz esett, ráadásul már lámpád sincs. Nem mindenkinek való a gondolkodás és az oktatás sem.

Mindegyik lámpatechnikánál fontos odafigyelni a fedezék használat és átvizsgálás esetében arra, hogy nehogyan saját magunkat vakítsuk el hirtelen egy tereptárgyról visszaverődő fénnel.

Fotó: SziTa

1. edzés

Száraz gyakorló sor a következő: A lövészek gyakorolják a fegyver elővételt, csőre töltést, majd a lámpa melléfogást, célra tartását és az elsütést. Ha ez már jól megy, gyakorolják a fegyverrántást lámpa elővétellel egyszerre és a fegyvert úgy töltsek csőre, hogy a lámpa a két ujjuk között van, majd összefogás, célra szúrás, elsütés. Ha ez is megvan, akkor gyakoroltassuk még velük a tárcserét úgy, hogy a lámpa két ujj között van és a biztonságos töltést, ürítést, illetve a fegyver ürítés utáni megvizsgálást.

Ebben az esetben nyugodtan a lámpát a szánkba lehet venni és azzal rávilágítani a töltényúrra, a fegyverre, mert ilyenkor mindkét kezünk szabad. Voltak olyan tévhitek az oktatásban, hogy ez tilos, de az összes ide vonatkozó jogszabály elolvasása után azt kell mondanom, hogy ilyen nincsen leírva. Első a biztonság és ha a lövőnek mindkét kezét használnia kell az ürítéshez sötétben és ehhez az kell, hogy a lámpát a szájába vegye, akkor az egy teljesen elfogadott technika.

Az első edzés feladatsora gyenge, illetve erős kézzel lámpa nélkül leadott 10-10 lövés világosban, majd mind a négy lámpás technikával világosban 10 lövés leadása. Ezek után lámpával 5x ismételve lövessünk elővételt, csőre töltés - 1 lövés, tárcsere - 1 lövést végig lámpa technikával.

Ezután tartsunk egy kis szünetet, a lövők döntsék el, hogy számukra melyik volt a legkényelmesebb, legbiztosabb pozíció, majd ezután oltuk le a lőtéren a villanyt és a feladat a következő lesz: egyesével lőnek 10x1 db pontlövést készenléti helyzetből. Mindig csak egy lő és magának világít. Aki lőtt, az készenléti helyzetben marad és várja a sorát.

A következő feladat tokból rántás, csőre töltés, lámpa elővétele, összeszerelés, lövés leadása, ürítés. Ezt is egyesével csináltassuk, hogy mindenkinek egyszerre csak a saját lámpája adjon fényt a lövéséhez.

A következő feladat tokból rántás, ezzel egy időben segítő kézzel lámpa elővétel, lámpa két ujj közt töltőfogás, fegyver és lámpa összerendezése, célkép felvétele és egy lövés leadása, ürítés, végül két tárba 1-1 lőszer, jelzésre elővétel, csőre töltés a lámpával a kézben, egy lövés leadása, majd lámpával a kézben tárcsere, újra fegyver és lámpa összerendezése, egy lövés leadása és ürítés.

2. edzés

A második edzésen a száraz gyakorlást is csinálhatjuk sötétben, ahogy a lövészek megszokták a nehezebb környezetet. Az éles lövészetnél az alap lámpával történő 50-es lövész sort lövessük és majd a maradék 50 lőszerrel kezdjük el a jelző/terelő kúpok (bója) közti előre-hátra mozgást. Ilyenkor a lövész erős kezében a pisztoly van, gyengében pedig a lámpa amivel vagy lőirányba vagy magunk előtti egy méteres körben világít az átmozgáshoz úgy, hogy lássa a célterületet, de azt is ahová lépni fog.

Fotó: SziTa

Az, hogy ezt sportlövészesen vagy harcászatszerűen hajtjuk végre, majd az dönti el, hogy kiket képzünk éppen. A lövő a jelzésre fegyvert/lámpát ránt, tűzkész állapotba hozza, lead két lövést, majd előre megy a másik bójához, ahol ismét lő kettőt. Ezt a feladatsort tetszés szerint variálhatjuk, oda vissza mozgással, tárcserével, stb. Ezután ugyanezeket a feladatokat „fedezék” mögött is megcsináltatjuk, nagyobb átmozgásokkal.

3. edzés

A harmadik edzésen épített szituációs házat készítünk, ajtó nyitással (itt le kell oktatnunk az ajtónyitás biztonságos verzióját, miszerint nem nyúlunk a cső elé). A lövők egyesével vizsgálják át az „épületet”, közeli és távoli célok vétlenekkel (ezt célszerű karton IDPA vagy egyéb szituációs lőlapra lövetni).

Amikor az első feladat sikeres volt és az esetleges hibákat átbeszéljük, rendezzük át a szobákat, pl. lőlap alacsonyan vagy magasan/máshol, esetleg székek elmozdítása vagy bármi kis apróság, amivel újabb tapasztalatokra tesznek szert majd a lövők, ilyenkor általában a fele célt otthelyeznek, mert nem néznek jobbra vagy fel-le, majd betehetünk szituációs 2D-s rajzolt lőlapokat is, mindenféle felismerésre szánt tárgyakkal színesítve, ami vagy veszélyes vagy nem, ez a gyakorlat leginkább hivatásosok számára bír jelentőséggel.

III. modul

Ez a modul az utolsó szint ahhoz a programhoz, hogy valaki elsajátítsa a lövészetnek az összes olyan szakmai iránymutatását, amiknek a gyakorlása és elmélyülése után eredményes fegyverforgatóvá válhat akár mint hivatásos, akár mint sportlövő. Ez a modul hasonló, mint a Középhaladó I. modul, annyi különbséggel, hogy itt mindent csőre töltött fegyverrel kezdünk.

Az alapképzés és az I-II. középhaladói tréning sor esetében a csőre töltés ösztönössé válása és az abból kiinduló feladatok végrehajtása volt a cél, mert ez az alapja a lövészetnek, viszont ezután érdemes tovább fejlődni. Mivel a rendvédelmi és honvédelmi szervek 99%-a

nem hord csőre töltött fegyvert szolgálata során, ezért is ez az alap, amit tudni kell nekik hivatalból, a sportlövőknek meg alpműveltségből, de mind a kettő tábort meg kell tanítani a töltött fegyver kezelésére is.

A sportlövők legtöbb dinamikus verseny szakága a töltött fegyverrel való "indulást" preferálja, a hivatásosok esetében viszont bármikor előfordulhat, hogy a csőre töltött fegyverét feszteleníteni és tokba rejtenie kell szolgálati cselekmény során, majd azt újra elővenni, amikor az már töltve van.

Ehhez az kell, hogy a lövész megtanuljon revolverezve lőni, megtanulja a különbséget, hogy hogyan kell egy kakasos fegyverrel fesztelenített állapotból, csőre töltött helyzetből, revolverezve lövést leadnia, milyen különbség van a sütési energia és a sütési út között. Az első lövés és az azt követő már „single action” könnyebb sütése közt.

Magyarországon a rendvédelmi szervek esetében a szolgálati fegyverek bizonyos alakulatok kivételével alapesetben mindig cső alól történő hordmódból, töltőfogással dolgoznak akkor, amikor a szükség úgy kívánja, ezáltal így is gyakorolnak. Kicsit ez olyan, mint amikor elhiszed, hogy karambol előtt lesz időd bekötni a biztonsági övet.

Természetesen a megfelelő képzettség és ösztönössé vált, begyakorolt mozdulat sokat segít, de akkor is hátrányban van a hivatásos rendőr vagy egyéb rendészeti alkalmazott, mert mire észleli a problémát és arra reagál, már eleve hátrányban van és itt jön még az a kis apró momentum: a csőre töltés.

Sportlövészetben a szakágak túlnyomó többségében a lövők csőről indulnak. Megvizsgálható, hogy ugyanolyan képzettségű ember egy elővétel - csőre töltés - 1 lövés mozdulatsort ugyanolyan távolságon, ugyanazon célra, mondjuk teljesíteni tudja 1,50 sec - 2,20 sec között, de ugyanez a lövő a csőre töltött pisztollyal ezt az időt lefaraghatja 1,10 sec - 1,40 sec közé, mondjuk átlagosan 5-6 méteres távolságba egy sima 20 cm átmérőjű kör célra. Ez a modul úgynevezett védelmi, önvédelmi modulként funkcionál, és ebben a három alkalomban az alábbi módon oszlik el a képzési tematika:

1. alkalom

Szárazgyakorlásnál elmagyarázzuk a revolverezés lényeges metódusait és megpróbálunk minden lövőnek kakasos „double action” működésű fegyvert biztosítani. Természetesen akinek saját striker (ütőszeg előfeszítő) pisztolya van és mindig azzal dolgozik, az könnyebb helyzetben van, mert csak egyféle kezelés-technikához kell hozzászoknia. De ha igazán igényesek akarunk lenni saját magunkra nézve mint lövészek, akkor ahogy az egyetemeken is szokták mondani, az alpműveltséghez hozzátartozik, hogy tudjon a lövő revolverezni is.

Feladatok: először szárazon, egészen egyszerűen a lövőket felállítjuk a lőlapjukkal szemben és revolverező sütési technikát csináltatunk velük. Először kétkezes fegyverfogás-erős kéz üzemeltetés, majd gyenge kéz-üzemeltetés. Ezek után egykezes fegyverfogás-erős kéz és egykezes fegyverfogás-gyenge kéz működtetésében.

Azután az egykezes fegyverfogásoknál mutassuk meg és magyarázzuk el, hogy a segítő kéz helye a mellkas előtt ökölbe szorítva helyezkedik el, aminek több oka is van.

Egyrészt ugyanolyan izomtónus munkát végez, mint az üzemeltető kéz, nem csak lóg ott ész nélkül és ezáltal féloldalassá válik a tartás, továbbá így biztos, hogy nem kerül a cső elé.

Ha ezt végiggyakorolták szárazon, mutassuk meg nekik a tokból elővétel után a célra szúrás közben történő elsütő ujjal való előfeszítés gyakorlatát, aminek a jelentősége az, hogy egy közelre leadott gyors lövés esetében a lövő sokkal gyorsabb tud lenni, mert míg a kakasos fegyvert a holtjátékából átpréseli, addigra pont a célra mutat és csak az utolsó millimétereket kell kontrolláltan, préselve, cél korrigálása után áthúzni és ezáltal kiváltani a lövést.

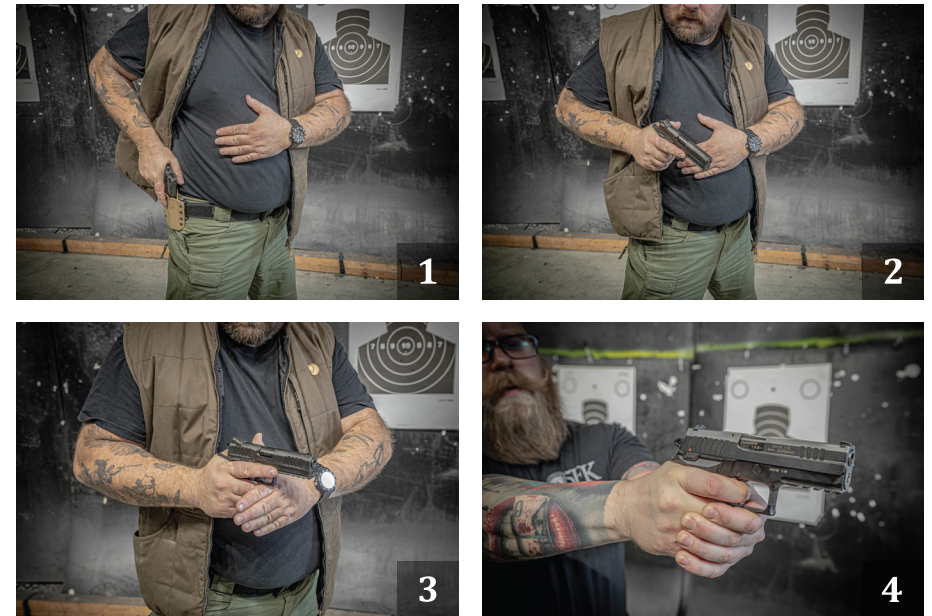

A csőre töltött pisztoly elővételi technikája bizonyos fokig eltér a csőre töltéssel, üres csővel elővett kezelési technikától.

Fontos és lényeges ennek a megfelelő oktatása, mert ha ez rendesen van oktatva, akkor minden balesetveszélyes helyzet elkerülhetővé válik!

A lövő az erős kézzel rámarkol a fegyverére, ezalatt a gyenge keze a mellkas alatt, nyitott tenyérrel, a hasára lapul. Mikor a fegyver csőve elhagyta a tokot és megkezdte a célra mutató, felfelé irányuló mozgását a lefelé irányulóból (ez körülbelül a mellkas alatt a váll felhúzásával az oldalunknál történik), amikor a fegyver csőve vízszintesen áll, a célra mutató, akkor csatlakozik rá a segítő kéz, ahol indexpontos a segítő kéz mutatóujja és hüvelykujja.

A segítő kéz mutatóujja a sátorvas alá csúszik, a hüvelykujj találkozik a másik hüvelykujjal és a fegyver megindul a célra mutató irányába. Ebben a pillanatban történhet meg először, hogy a lövő ujj bekampózik az elsütő billentyű irányába és a kiszúrás közben megkezdődhet az előfeszítése az elsütő billentyűnek.

Ezt mindenképp így kell csinálni azért, hogy egyrészt a segítő kéz soha ne kerülhessen a fegyver csőve elé, másrészt, hogy a lövő ujj véletlenül se kerüljön be előbb az elsütőbillentyűre annál, minthogy a cső már párhuzamos a talajjal és a cél irányába mutat. Szükség esetén egyébként ebből a helyzetből full contact feladatnál nagyon közeli célra eredményes lövést lehet leadni már a célra szúrás közben is.

A revolverező lövés oktatásának rendszeréhez hozzátartozik a fesz-telenítés megtanítása és annak gyakorlati bemutatása a lövők szá-mára. Ennek a legfontosabb eleme, hogy mindig csak és kizárólag a lőirányba történhet. Ha nem egy lőtéren vagyunk, akkor pedig egy alternatív golyófogó felé, pl. virágláda, homokozó.

Természetesen ilyenkor előtte a kertészt és a gyerekeket küldjük onnan arrébb. 😊

Végrehajtás a következő:

A lövőnek fejben mindig szét kell választani ezt a két feladatot, mert különben kapkodás és végtelen elsülés lesz a végeredmény, vagyis lö-vés után az ujját kivesszi, fegyvert behúzza, területkontroll, fegyver-kontroll, vesz két levegőt, majd a segítő kéz hüvelykujjával megfogja a kakast, hátrahúzza teljesen, ott tartja és ekkor, és csakis ekkor be-megy az elsütő ujj az elsütő billentyűre.

Azt finoman meghúzza, ezáltal szétold az elsütőszerkezet rendszere, viszont a kakas nem tud előre csapni, lévén, hogy a segítő ujjunkkal azt fogjuk. Ez a segítőujjas fogás lehet két ujjas csipeszfogás is vagy egyszerűen csak a segítő kéz hüvelykujja.

Majd szépen lassan, nyugodtan, mint nyúl a hurokban, elkezdjük a kakast nyugalmi állapotba visszakísérni és mikor teljesen elől van, akkor felengedjük az elsütő billentyűt. Ezt ebben a sorrendben kell csinálni, bár tanították úgy is, hogy ha kiakasztottuk az elsütő billentyűt, akkor vegyük ki az ujjunkat és úgy kísérjük vissza a ka-kast, amit azért egy téves és rossz technika, mert a legtöbb kakasos pisztoly két nyugalmi állással rendelkezik és előfordulhat, hogy csak félig megy előre a kakas, illetve gyakran előfordul az is, hogy a hátra-feszített kakas nem indul el előre, mert ahogy kivettük az ujjunkat, a rendszer újra összezár.

Ezekből következik, hogy egy gyakorlatlan lövész az amúgy is elég stresszel járó, teljesen új gyakorlat során elpánikolja a dolgokat és összezavarodik. Amikor majd lövészetben ezt éles lőszerrel is megcsi-náljuk, célszerű egyesével végigmenni mindenkivel legalább 2-3-szor és figyelni, hogy tényleg megértette-e a feladatot és közben nyugtat-ni, segíteni abban, hogy amit csinál az miért és hogyan van. Pont úgy, mint a kezdőnél az üritéskor.

Mikor már tudja, utána a csoportból feltehetően 2-3-an fognak hangosan üriteni kapkodásból, meg azért, mert gyorsabb akar len-ni, mint a mellette álló. Ez főleg a férfiakra jellemző, ilyenkor nem

kell őket megalázni, durván leszólni, tudja ő pontosan, hogy rosszat csinált, még tanul is belőle. Viszont, ami a legfontosabb, hogy ez mindig lőirányba történjen.

Fontos, hogy itt is, mint ahogy minden egyéb tréningen, a sorból senki nem léphet ki sem hátra, sem előre.

Azoknak a fegyvereknek, melyeken van gyárilag fesztelenítő, szintén mutassuk meg a működésüket, de ettől függetlenül, mivel ez nem mindegyik fegyveren van, a kézzel való fesztelenítést is fontos begyakorolni. Éles lövészetkor csináltassuk velük mind a kettőt, felváltva. Ez nem egy kezdő tréning, itt már tudniuk kell a fegyverüket uralni.

Ha ezeket végiggyakoroltuk, kezdjük el lövetni, ugyanúgy, ahogy a szárazgyakorlást végeztük, szisztematikusan ugyanazokat a feladatokat. 6-7 méter környékéről csak revolverező lövés a kis körre, minden lövés után fesztelenít, behúzza a fegyvert, lelazítja magát, vállait, kezét, majd újra célra tart és elkezdik a revolverező lövés leadását.

- 10 lövés revolverezve a kis körre erős kéz, két kéz
- 10 lövés revolverezve a kis körre erős kéz, gyenge kéz
- 10 lövés revolverezve a kis körre egykezes erős kéz
- 10 lövés revolverezve a kis körre egykezes gyenge kéz

Ezt végig készenléti helyzetből.

Következő feladatsor:

Tokból rántás-egy lövés a nagy körbe, billentyű vagy “ravasz” elől-feszítő technikával, majd ugyanez két lövéssel, hogy érezze a két működési mechanizmus közötti különbséget.

Aztán tokból rántás egy lövés a saját lapjára, egy lövés a tásza lapjára nagy körre. Aztán elővétél-két lövés a saját lapjára, két lövés a tásza lapjára nagy körre és körülbelül ez az első fázis itt véget is ért.

2. alkalom

A második alkalommal végiggyakoroljuk szárazon az alapgyakorló sort. Ezen az alkalmon már nem kell ragaszkodni ahhoz, hogy kaka-sos fegyverrel dolgozzon, akinek a saját fegyvere nem az.

Több olyan sport irányvonal van, ahol csőről kell dolgozni, szituációs feladatokat kell végrehajtani és vannak olyanok, ahol fedőruhát is kell viselni, ezért ezen a 2-3-ik edzésen már fedőruhában dolgoztassuk a lövőket. A szárazgyakorlásnál megmutatjuk és elmagyarázzuk, hogy milyen fedőruhában és milyen módszerrel tudjuk kiszabadítani a fegyverünket a rejtett kis tokjából.

Hivatásosok esetében ennek a technikának a helyes elsajátítása az életüket mentheti meg!

Alapesetben nem mindenki egyenruhás, ezáltal célszerű olyan tokot javasolni, ami jól a testre simul, gépjárműben is kényelmes, a fegyver elővétele nem jár semmilyen kezelőszerv akaratlan használatával, és elrakásánál sem kell a segítő kezet használni (például Kydex gyors-tokok).

Más a fegyver elővétele egy nehezebb ruha esetén, mint például egy mellény vagy egy kiskabát és más egy póló vagy egy ing esetén. Alapesetben a kezelő kéz oldalán lévő fegyvertok hordása a legoptimálisabb, mert ez mindenféle testalkatú embernek, mindenféle fegyverrel kezelhető. Természetesen vannak más alternatív hordmódok is, amelyekről lehet beszélni a lövőknek és majd később saját maguk eldöntik, hogy nekik mi a legszimpatikusabb.

Mostanában nagy divat a „hasitasi” jellegű tok, ahol a dolgozónak az öve csatja fölött a lágyéka irányába van bedugva a pisztoly. Személyes véleményem az, hogy ez csak nagyon vékony emberek számára kényelmes és az ő esetükben is megnézném a gépjárművel hosszú távon történő utazást, vagy a hot dog-osnál szétguruló apró összedésénél, bizonyára kellemes pillanatokot okoz.

Azzal szemben nincsenek fenntartásaim, hogy ez balesetveszélyes lenne, mert aki nem megfelelően kezeli a fegyverét, annak teljesen mindegy, hogy hova teszi, aki pedig betartja az alapvető biztonsági elveket, annak szintén mindegy hogy hova teszi a pisztolyát. Ellenben az elővétel szempontjából ebben az esetben mindenképpen kell a segítő kéz segítsége, amíg a kezelő kéz csípőjén lévő vesetok egy kézzel is előbányászható.

Léteznek még hónalj alatt, állva vagy fektetve elhelyezett tokok, ez se nem gyors, se nem kényelmes, hosszú távon meg kifejezetten fárasztó is. Másodfegyvernél, gépjárműves munkára egy hónaljtok kereszttrántó tokon persze praktikus lehet, amikor az erős kezünk vesetokjában lévő elsődleges marokfegyverünket nem tudjuk elérni elég gyorsan az üléstől és a biztonsági övtől.

De ezek nem átlagos lövőknek való praktikák, hanem kifejezetten a hivatalból fegyvert hordók népes és boldog táborának való módok. A kereszttrántó tok övre rakva szintén túlságosan lassú és csak nagyon vékony embernek, nagy pisztollyal működhet optimálisan, ahol ha ráfogsz, egyből megvan a fix fogás, nem úgy kell kikeresni az öved, a tokod és a pólód alól, hogy melyik is lehet a pisztoly.

Tehát térjünk vissza a *gyors fegyverrántás fedőruhában* című gyakorlatunkhoz.

Célszerű az erős kéz hüvelykujjával kampót formálva viszonylag magasan, lengőborda magasságában söpörni el a kabátot nyitott tenyérrel és gyakorlatilag azonnal a pisztolyra tudunk fogni.

Aztán azt is lehet, hogy csukott tenyérrel, kisujj irányából tenyérellel nyúlunk a kabát alá és úgy nyúlunk rá a fegyverre. Mind a két módszer kombinálható a segítő kéz ruha ellentétes irányú előre rántásával is. Nyilván ehhez megfelelő szabású ruha kell, egy szűk szabású nem megfelelő.

Csinálhatjuk úgy is, ha a ruházatunk engedi, például nyáron az ingek esetében, hogy alulról, ahogy a kezünk amúgy is lógna, fölfelé mutató hüvelykujjal egész egyszerűen benyúlunk az ing alá, felhúzzuk a ruhát és ráfogunk a pisztolyra.

Ha ezek a módszerek mennek, akkor mindenki eldönti, hogy mi az ami neki jó lesz és aszerint gyakorol.

Az éles lövésfeladatokat is ugyanígy hajtjuk végre fedőruhában, illetve elkezdjük bemutatni ugyanezeknél a szituációknál a kabát-rántásos módszerek gyakorlása mellett a rámutató, kiszűrő, testtenyelen való direktbe célzás nélküli lövészeti technikákat is, amelyeket csak nagyon közeli, full contact támadás elhárítása esetén vagy versenyeken, erre irányuló feladatnál lehet majd alkalmazni.

A fegyverrántás csőre töltött fegyvernél az első leckében leírtak alapján történik: 2-3 méteren belül előrántás, a fegyver összefogása, a fegyver minimálisan a cél irányába tolása úgy, hogy mind a két könyökünk az oldalunkhoz tapadjon és már mehet is a lövés a nagy körbe. Majd ezt ismételtük többször, aztán két lövéssel is.

Utána ezt a feladatot ismétljük meg egykezes fegyverhasználattal. Egykezes fegyverhasználat esetében ugyanennyire toljuk előre a fegyvert ennél a gyakorlatnál. A testtengelyes csípőlövést, ha valamilyen okból kifolyólag ennél még beljebből kell leadnunk, mert nem tudjuk a fegyvert kidugni a cél felé, akkor a pisztolyon minimális dőlést a fogásunkkal hajtsunk végre kifelé, hogy a lövés kiváltása után visszajövő szán a ruházatunkba ne akadjon el, mert akkor a fegyver akadályos lesz. (Ez már haladó szintű gyakorlat, így csak megemlítem).

Ezután a gyakorlatsor után következő a fegyver előrántása és a lehető leggyorsabban történő 1-2 lövés leadása után a lövő hátralép másfél, két lépést, de minimum egyet, ez a lépés (távolságnövelés) alatt a fegyvert a célra szúrja és szintén lead, most már célzottan 1-2 lövést.

Variálható ez a feladat úgy, hogy hátralépés után egymás lőlapjára lőnek. A sajátjával kezdi testtengellyel, majd a távolságnövelés után a mellette lévő lőlapra lövéseket ad le, így a célpont áthelyezést és a mozgáskoordinációt is fejleszthetjük.

Haladó pisztoly tréningek

Haladó pisztoly tréningből többféle létezik, amelyet egy képzett oktató önmagától is, igényeknek megfelelően bármikor rögtönözve is tud tartani, gyakorlatilag azon a szinten lévő lövészek, akik egy ilyenre elmennek (elmehetnek), már elvileg minden kihívásnak eleget tudnak tenni, minden adódó feladatot meg tudnak oldani. Legyen az egy terheléses lövészet, egy akadályelhárításos feladatsor, gyenge kezes vagy folyamatos mozgásos képzés.

Haladó tréningek esetében én a magam részéről szoktam csinálni:

- szintentartó, gyakorló tréninget
- mozgásos tréninget
- szituációs tréninget,
- épület átvizsgálós vagy gépjárműves tréninget
- akadályelhárítás tréninget.

Gyakorlatilag a sportlövők tekintetében ki is merítettük az irányvonalakat, a hivatásosoknál vannak még különböző lehetőségek, de erre most nem térek ki.

Szinten tartó tréning

A szinten tartó tréning gyakorlatilag mégsem csak a szinten tartásról szól, mert minden gyakorlás során fejlődünk vagy fejlődni szeretnénk. Alapvetően az én olvasatomban azt jelenti, hogy nyugodt körülmények között, statikusan végig gyakoroljuk az alap lögyakorlatokat különböző távolságokról, fejlesztjük az izommemóriát és a fegyverkezelés és a célpont keresés rutinját.

Ezek az izommemória szempontjából és az egyre rövidebb idő alatt pontos lövés leadásáról szólnak, ilyenkor egy 100 lövéses alap bemelegítő sorral lehet kezdeni ha az edzés ideje engedi, ha kevesebb az idő, akkor 50 lövéses bemelegítővel, aztán ezek kombinációjával és folyamatos lövésszám ismétléssel mélyítjük el a tudást és fejlesztjük a gyakorlati készséget. Átlagosan 200 lövéssel szoktam ezt a képzést tartani, ugyanúgy száraz gyakorlással kezdve.

A száraz gyakorlás mindig fontos, ezeken a haladó szintű edzéseken egy laza, baráti légkör teljesen elfogadott, mert az emberek túl vannak azon a fegyelmezettségi szinten, ahol gyakorlatilag még a stressz miatt folyamatosan feszültek, hogy mindent jól és biztonságosan csináljanak. Nyilván a szabályok betartása mellett.

Mozgásos tréningek

A mozgásos tréningnek több verziója van, a legnehezebb lövészeti szint. Csak extra-haladó szintű lövészek esetében érdemes elkezdni foglalkozni vele, mert ameddig valaki nem tud lépni és löni kis távolságon sem két cél közt biztonsággal, fegyverrel a kezében és a találati aránya nem 95% statikus feladatnál, addig teljesen felesleges ezzel próbálkozni. Tapasztalatom szerint extra-haladó szintű emberek a mozgásos tréning 3. lépcsőjénél átértékelik a saját tudásukat és általában negatív irányban csaldódnak.

Lépcsői

- A cél áll, a lövész mozog: viszonylag egyszerű feladat, javasolt nem túl nagy méretű fém céllal gyakorolni, mert azonnali visszajelzést kapunk a találatról. Egyszerűbb feladattal kezdve kiteszünk egy fémkongatót, ami a föld felé szögben van bedöntve, hogy a becsapódó lövedéket ne visszaküldje, hanem azonnal a talaj irányába levezesse. Így is a biztonsági távolság minimum 7-8 méter legyen. Kirakunk 2 bóját (terelőkúp), a lövő elindul pl. 15 métertől 8 méterig és folyamatosan, menet közben lövi a fémet. Hagyhatjuk nekik, hogy először csinálják maguktól, ahogy akarják, aztán, amikor a találati arányuk kevesebb, mint amit elvárnánk, akkor javasoljuk azt, hogy akkor lőjön, amikor az egyik lába a levegőben van, felejtse el a filmekben és a régi iskolák által tanított gördülő járást, mert bár az teljesen jó volt azoknak, akik napi 8 órában ezt gyakorolták munkaidőben, de jelen esetben a hosszabb és levegőben úszó, szélesebb lépések előre is, hátra is nagyobb eredményt fognak hozni. A lövés lényege, hogy akkor lőjön, amikor az egyik lába a levegőben van és ne akkor, amikor döccen. Ezt a feladatot előre és hátra is ismételtessük el

többször szárazon, aztán többször éles lövészzel egybekötve is. Jelen esetben, mivel menet közben fog lőni az ember, a lövőujj-kontrollra kiemelten oda kell figyelni. Ezen a tudásszinten úgy is minden lépésnél ki fogják venni az ujjukat maguktól, viszont mindig be is kell, hogy rakják, ahogy lőnek. Ezt is meg kell, hogy érezze a lövész. Ha ez már viszonylag megy, akkor megpróbálkozhatunk az átlósan-keresztbe mozgással, amikor a lőlap közepén van és egy képzeletbeli négyzet négy pontján lévő, bójával jelölt útvonalon kell mozogni. Célszerű fémcélra lövetni, azonnal van vissza igazolás. A-pontból C-pontba, aztán B-pontból D-pontba, aztán ugyanez visszafelé és ha már ez is jól megy, akkor mehet az A-pontból B-pontba és vissza, amikor is meg kell, hogy érezze, milyen az, amikor oldalt kell mozognia, a csípője és felsőteste célra forgatásával úgy, hogy a lépéskor oldalazva a lábak ne keresztezzék egymást, mert úgy eleshet és az balesetveszélyes. Végül a lövész teljes négyzetes mozgást, illetve középpontból V betűbe történő mozgást is végezhet. Természetesen a cső a cél irányában van és alsótestből csípőből vagy felsőtestből marad rajta a célon végrehajtás közben. Ráadásul ennél a feladatnál a középvonal után fordulni kell és gyakorlatilag tolatva mozogni.

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

A cél áll, a lövész mozog.

- A lövész áll, a cél mozog: ezt olyan lőtéren lehet végrehajtani, ahol erre megfelelő adottságok vannak, gyakorlatilag egy vadászlőtéren a futóvadás cél, ha jó minőségű és jól működik, alkalmas lehet, csak rá kell szerkeszteni a kis kocsihoz a lőlapartó mellé egy fém célt, ami jelzi a találatot. Az a sebesség, ahogy a puskásoknak van beállítva, feltehetően a pisztolyosoknak gyors lesz. A kiskocsin lévő cél indításra mozog A-ból B-be, majd B-ből A-ba. Ha szerencsések vagyunk és tudunk olyan sínrendszert eszközölni, vagy távirányítós kisautóra (ami elég masszív) felhelyezni egy lőlapartó lécen egy sima papírcélt (a fémcélről a lepattanó maradványtestek tönkre tennék a kisautót és otthon majd a gyerekek ezt nem like-olná), illetve parkettás lőtéren vagy bármilyen szilárd talajú lőtéren ácsolt kis kerek szerkezetből zsinór húzásával szintén lehet készíteni kis kerek lőlapartó szerkezetet, amivel társunk, aki mögöttünk áll, egy 15-20 méteres zsinóron meghúzva, majd elfelé szaladva vele, mozgathatja a célt. Ez esetben a gyakorlatokat úgy érdemes elkezdni, hogy a lövész először középre áll, 6 órába és kb. 6-8 méterre lévő keresztbe mozgó cél 3 órától 9 óra irányába, majd vissza mozog. Aztán a lövést középről kiteszük valamelyik szélre, mikor tőle elfelé vagy az ő irányába fog mozogni a cél. Ezt lehet cifrázni a távolságokkal és a különböző helyezésekkel is. A szembejövő célok esetében javasolt a tokból rántás gyakorlatot erőltetni, ahogy persze az oldalt menő célnál is, de az elején, amíg még nem áll rá az ember teljesen a feladatra, a készenléti pozícióból való célpont leküzdés is megfelelő kezdésnek.

- A lövész mozog, a cél mozog: ez a legnehezebb szintű feladat. Az előbbi 2 lépés összes kereszteződésével kell végrehajtani.

Ezeket a feladatokat természetesen adott szintű, haladó lövőknek karabéllyal és pisztoly kaliberű puskával (géppisztoly vagy géppisztolynak sportlövők részére kialakított nem sorozatlövő változatával) is meg lehet lövetni.

Annyi a különbség, hogy ilyenkor a hosszú irányzó vonal, illetve a hosszabb felépítmény miatt célszerű a fegyverrel készenléti helyzetben mozogni folyamatos vállgödörben tartás mellett, de leengedett

A cél mozog, a lövész áll.

előaggal illetve csővel, csak a lövésre a célra tartani a fegyvert, mert a folyamatos célra tartás esetében a lövő könnyen elveszítheti a térérzékét illetve a környezettudatosságát, rászűkül arra amit csinál és nem veszi észre a körülötte lévő dolgokat. Amíg, ha fent van a fej, szabad a légút, továbbá tudja forgatni a fejét, oldalirányokba is néz és lát, könnyebben tudja a feladatot is végrehajtani.

Fotó: SziTa

A cél mozog, a lövész mozog.

Szituációs tréningek

Szituációs tréningből rengetegféle létezik. Mivel alapvetően a jogszabály nem tiltja sportlövők vagy civilek részére sem ezeknek a gyakorlását, vannak olyan helyzetek, ami gyakorlatilag nyugodtan megtanítható. Ilyenek például a védelmi, önvédelmi tréningek, a fokozott mentális és fizikális tréningek, amikor a feladat végrehajtása közben vagy az agyát vagy az erejét vagy mindkettőt felváltva erőltetjük, miközben a lövészfeladatokat is csinálnia kell.

Ezeknek a lényege, hogy bármikor, bármilyen szituációban képes legyen eltalálni, amit el kell, arra koncentráljon amire kell és a terhelés mellett a fegyverkezelése is maximálisan biztonságos és hatékony legyen. Erről az egy fejezetről önmagában is lehetne egy külön könyvet írni, de akkor már majdnem értelmetlen lenne eljönni a tréningekre, úgyhogy lépünk is tovább. 😊

Épület átvizsgálás és/vagy gépjárműves tréning

Vannak különböző cégek, akik kifejezetten CQB-taktikákat oktatnak, ezek többnyire volt katonák, rendőrök, sőt, nálunk Magyarországon szinte bárki, aki megnézte az Amerikai ninja minden részét, volt katoná 1 napig vagy csak elvégzett egy 3 napos kurzust valahol külföldön, képes egy ilyen képzést megtartani.

A valóságban azonban ez egy nagyon nehéz feladat, kezdve azzal, hogy magát ezt az épületátvizsgálós tevékenységet, ahogy a hozzáértők mondták: „nem lehet jól csinálni, csak kevésbé rosszul.” Vegyük mindjárt szépen sorban, hogy milyen szituációk lehetnek az életben, mivel ez a könyv nem csak sportlövőknek és nem csak hivatásosoknak készült, ezért általánosságban kitérünk pár elképzelt szituációra a mindennapi életből, ami valahol, egy messzi-messzi galaxisban előfordulhatna.

- Vegyünk például egy átlagos rendőrt, kap egy küldést, hogy Piri néni a régi vasúti pályaudvar mögötti romos bakterházban egy gyanús alakot látott, aki szerinte a körözött, fegyveres Leonszió Velociraptor Escobár és őneki, mint egy járőrnek, meg kell róla

győződni, hogy valóban van-e ott valaki, aki hasonlít a keresett egyénre. Probléma: nincs helyismerete, általában egyedül van vagy kevésbé magasan képzett kollégájával, emberünk pedig helyzeti előnnyel rendelkezik, mert lehet, hogy ő már ismeri a helyet és bevackolta magát.

- Vegyünk például egy fegyveres biztonsági őrt egy védett objektumban. Elenyésző százalékban gyakorlott és jól képzett. Ugyan ismeri a helyszínt, napi szinten járőrözik és vizsgálja át a helyet, a hozzá tartozó épületeket, gazdasági létesítményeket és egyszer csak kapja a riasztást, hogy valakit láttak a kerítésen bemászni és eltűnni a 3-as raktár mögött. Probléma: helyismerettel rendelkezik, de képzettsége többnyire nem megfelelő, esetleg a jogi háttére sem magabiztos a saját jogkörét illetően, hogy mit lehet és mit nem, de tulajdonképpen ez nem is tartozik a lövészethez szakmailag, ellenben a meglepetés előnye nem áll mellette, hiszen ő megy keresni azt, aki elbújt, negyedévente egy átlagosan 10 lövéses "igazolts" végrehajtású szolgálati fegyver működtetéséről kiállított lőtéri igazolással.
- Vegyünk például egy háziasszonyt, aki a saját lakásában otthon tevékenykedik, amikor éjszaka zajt hall az emeletről. Helyismerettel rendelkezik, effektív még fel is tud készülni egy esetleges incidensre, mivel észlelte, viszont a képzettsége kérdéses, de ha van elszántsága, akár jól is kikeveredhet a helyzetből.
- Vegyünk például egy speciális rendőri egységet, aki a kikerített járőr, biztonsági őr, háziasszony segélyhívására reagál, jól képzett, összeszokott, jól felszerelt, megfelelő háttértámogatással rendelkezik.
- Vegyünk például egy fegyveres bűnözőt, aki elkeseredettségében egy sima postarablásból túszejtvé lép elő és cselekedetei nem kiszámíthatóak, képzettsége kérdéses, lélekjelenléte, mentális helyzete elképzelhető, hogy nem lenne elég a PÁV II. vizsgához.
- Vegyünk például egy felkészült terroristát, veszélyes bűnözőt, mentálisan elcsúszott volt hivatásost vagy sportlövőt, esetleg csak túl sok filmet nézett, kilátástalan, elvált családapát, aki eltervezve, felkészülve csapdásítja be a helyiséget, készül fel saját maga és elképzelései megvédésére, akár erőszakos módon is, minden ellenállására, ami tőle csak kitelik.

Ezek a tényezők még csak felszínesen említik azt a témát, ami ezzel kapcsolatban csak szóba jöhetne, de mint látjátok, ez mind-mind olyan, ami eldönti, hogy az ember a szituációt megoldja, lepasszolja, ha megoldaná, hogyan. Bemész vagy megvárod, míg magától kijön a nyugdíjas bérletért. Ez mind egyéni képzettségtől és helyzettől függ.

Ha lehetőség van, akkor érdemes ezektől a helyzetektől távol maradni, ha pedig benne vagy és nem tudad kikerülni, akkor rengeteg dologra érdemes odafigyelni. De mivel ezek speciális tréningek részei, ahol napokig lehet magyarázni, ezeken a tréningeken majd meg fogod tanulni, ha szerencséd van olyannál, aki valóban ért is hozzá és nem csak kiteszi a netre, hogy ilyen olyan *tactical instructor*, meg mindenféle izé, meg itt is, ott is volt, meg látott olyat aki már ült bilin elengedett kézzel.

Lövészsportok esetében viszont több olyan szituációs szakág létezik, ahol valamilyen alapszintű mozgást (épületben, paravánok közt), a lövőnek a versenypályán végre kell hajtani. Ilyen például a Magyar Dinamikus Lövészsport Szövetség Gyors-Kombinált szakága, továbbá az IDPA Világszövetség, ami már túlzottan elment abba az irányba, ami a lebutított civil sportlövészetre hasonlít, a szituációs probléma megoldás helyett, ezért elvesztette azt az eszmét, amiért kitalálták valaha, de még mindig izgalmasabb, mint más hasonló versenylövész számok. Ezek a versenyek az életszerűség irányában próbálnak biztonságossá alakított pályákon picit több izgalmat vinni a lövészet eziránt érdeklődő egyénei számára. Ilyen az ajtón való behatolás, fedezék, takarás, paraván, rejtekhely mögé való beszeletelés, belövés, eldugott célok megkeresése és meglövése úgy, hogy vétlen célok is vannak köztük.

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Ezekben az esetekben figyelni kell a helyes észlelési, felbukkanási sorrendre, a célok térben való elhelyezkedésére, mikor melyik ez a cél, amelyik közelebb van, vagy veszélyesebbnek ítéltető a mi számunkra (a lövészek). Elképzelhető, hogy szeletelés során (ami a helyiség szögéről szögére történő bepillantása, átvizsgálása), az észlelt cél mellett volt olyan, amit nem vettünk észre, pedig esetleg közelebb volt vagy kijebb, vagy csak máshogy láttuk, mint ahogy történt.

Ezt éppen a bíró vagy kiképző, aki nincs érzelmileg felfokozottabb állapotban, jobban meg tudja ítélni kívülről, illetve, amikor vége a feladat végrehajtásának, mi magunk is láthatjuk, mi az, amit máshogy csináltunk, mint ahogy célszerű lett volna.

Ezeknél a versenyeknél sok fontos dologra kell még odafigyelni pluszban, például a fedezék mögött lévő tárcserének, a két helyiség közötti átmozgásnak. „Ablakok”, folyosók nyílnak folyamatosan, mindenhol, mikor egy helyiségbe egy folyosóról bemész, kijössz, átmész egy másikba. Lehet hogy átmentél közben két olyan folyosó között, ahol már volt olyan cél, amit támadnod kellett volna (csak mivel nem folyamatosan jár a feje a rutintalan lövőknek, mert ráfókuszálnak egy célpontra és beáll náluk a csőlátás, pedig ez csak egy sima lövésfeladat vagy verseny, de rendszeresen hajlamosak nem észrevenni egyértelmű, szemmel látható célokat, egyszerűen csak azért, mert nem abban a szobában van amelyikben ő, hanem egy abból nyíló másikban).

Rengeteg gyakorlással, szárazon és élesen, megfelelő kiképzővel megfelelően fejleszthető a szituációs lövészet. Jelenleg Magyarországon a rendőrségi versenyeken találkozhatunk ilyen feladattal, illetve az 5 Fegyver Kupa SE taktikai, szituációs lövészversenyein, valamint a MDLSZ Gyors-Kombinált szakág minősítő versenyein. Az IDPA esetében ennyire azért nem komplikált a végrehajtás Pályabejárás van és átlátszó (vagy hálós) falak. A szituációs feladat-végrehajtás sokkal inkább már az időről, szaladásról, gyorslövésekről szól, nem pedig a valós szituációs pálya-végrehajtásról.

Gyakorlatilag apró picit probléma, hogy egészen másképp kell képezni a csak sportlövőket, a hivatásos, fegyverrel dolgozó embereket, a kifejezetten ilyen irányzatban dolgozó bevetési egységek tagjait, illetve

az olyan rendőröket vagy katonákat, akik sportlövész versenyeken is részt vesznek.

Egy egyszerű példa: egy sportlőtéren vagy akármilyen lőtéren nem fordulhatsz meg a fegyverrel, hiába mutat a cső lefelé, mert azonnal mindenki szívinfarktust kap és kiátkoznak az egyházból, ezért különböző irányzatokban mozognak úgy a lövészek, hogy a cső a lőirányba mutat akkor is, amikor ő már nem arra néz, de egy rendőr, katona esetében ez teljesen életszerűtlen és a saját környezetében indokolatlan is. De mivel a lövészetet lőtéren gyakoroljuk, a lőtéri szabályzatok kőbe vannak vésve, tehát amikor egy rendőr kolléga éles szituációba keveredik, a fejében abban a pillanatban, ahogy a fegyver a kezébe kerül, a lőtéren tanult dogmák fogják felülírni a rendszert.

Nagyon nehéz és komoly felelősség ez az egész. A legegyszerűbben úgy lehetne elválasztani a dolgot, ahogy néhány amerikai államban pl. a Los Angeles Police SWAT - tagjainak egyértelműen meg van tiltva, hogy IPSC lövészversenyen részt vegyen. Nálunk örülünk, ha a rendőrök elmennek egy versenyre és lőnek, mert ezáltal gyakorolnak, a fegyverkezelésük fejlődik és bízunk benne, hogy megfelelő saját intelligenciával majd az adott szituációt a helyén tudják kezelni.

Ezzel kapcsolatban még egy gondolatom van, teljesen saját, mint ahogy a többi itteni is, úgyhogy nem kell mást szidniuk, csak engem a velem egyet nem értőknek. Rendszeresen kerülnek fel olyan videók a közösségi médiába, ahol az oktató a helyiségben, a lőtéren éles lövészet közben a lövők és a céltárgyak közt, tartózkodik, mozog, jelenlétével folyamatosan akadályozza szándékosan a lögyakorlat végrehajtását, illetve ahol hivatásosok egymás mellé lőnek, egymás kezéből lövöldöznek ki apróbb tárgyakat.

Ilyenkor a neten a rengeteg szakértő, aki a focin kívül ehhez is ért, azonnal aggodalmát fejezi ki, hogy úristen, hogy lehet ilyet csinálni, miért nem elegendő odarakni egy narancssárga lőlapot vagy pirost, merthogy ez mennyire életveszélyes és maximálisan az ördögtől való dolog. Ne felejtjük el viszont, hogy ezek a képzések és videók olyan országokban készülnek, ahol hetente akár 10 rendőr is meghal szolgálatellátás közben, tűzharcban, vagy olyan katonák, akik fo-

lyamatosan háborús környezetben dolgoznak. Ne felejtsük el, hogy a világ globális fegyverfelhasználási tevékenységében a sportlövészet egy tényező a sok közül, és azt se felejtsük el, hogy egy embert arra kiképezni, hogy másik emberek közt rá tudjon lőni egy fegyveres elkövetőre úgy, hogy merjen fegyvert használni civilek, védtelenek közt, nem lehet egy nap alatt, a fő lőirány maximális betartása mellett narancssárga és piros lőlapokra megtanítani.

Lásd például a müncheni McDonalds-os lövöldözést (vagy bármelyik európaít), amikor a rendőrség effektív képzett emberei is tehetetlenek voltak. Sokan nem merték a fegyverüket használni, miközben rájuk lőttek, nehogy egy véletlen embert eltaláljanak, azért, mert nem bíztak a saját tudásukban, felszerelésükben és soha semmilyen olyan életszerű gyakorlaton nem vettek részt, ahol a céltábla és az ő csöve közt bármilyen okból, bármilyen ember lett volna. De majd nekik kell jönni és megmenteni, ha a gép azt dobja.

Gépjárműves lövészet

Több dolog miatt is nagyon érdekes, egyrészt az emberek jó része WC-re is autóval megy, azon kívül ez mindig egy izgalmas dolog volt, illetve nagyon sok esetben szükséges is. Elképzelhető, hogy egy rendőr vagy egyéb fegyveres szerv tagja egy helyszínre érkezéskor a gépjárműből kiszállva azonnal tűzharcba keveredik, egy védett személyt, az őt kísérő testőrt, vagy egy egyszerű magánszemélyt támadnak meg a kocsijában.

A gépjárműből lövést leadni sokkal nehezebb mint gondolnánk, kezdve azzal, hogy többnyire alacsonyan és kényelmesen ülünk, nem megfelelő irányba látunk ki, sokszor nem megfelelő magasságban és a fegyverünkhöz sem férünk hozzá könnyedén.

Gépjárműből kiszálláskor a gépjármű mögül (ami jobb esetben fedezék, de sokkal inkább csak rejtekhely), kell esetleg védekeznünk vagy támadásba átmennünk. Ám az autónak nem mindegyik része alkalmas erre, pedig mi azt hisszük, hogy biztonságban vagyunk, hiszen a filmekben is a kocsik mögé bújnak.

A valóság az, hogy egy kisebb kaliberű fegyver is könnyedén átüti a gépjárművek 90%-át bármilyen irányba. Viszont valamelyest takarásban lehetünk, ami helyzeti előnyt teremthet. Ezeket a dolgokat megfelelően képzett oktatóval és erre a célra használt autóval, minimum 180 fokos biztonsági szögű lőtérrel kiválóan lehet gyakorolni.

Akadályelhárítás

A fegyverek működési elvükből adódóan, mint gépek, technikai eszközök, hajlamosak kellemetlen pillanatokot okozni a felhasználójuknak különböző akadályokkal, amiket könnyen vagy nehezen, vagy azonnal, vagy csak műhelyben lehet elhárítani.

Az oktató, ha a képzés során bármikor, bármelyik lövőnél bármilyen akadályt lát (legyen az egy kémény vagy egy dupla rátöltés vagy egy keresztbe fordult lőszer vagy egy nem rendesen reteszelt fegyver), vegye át a fegyvert, csőtorkolattal biztonságos irányba, mégis mindenki számára jól láthatóan tartva magyarázza el, hogy mi történt az eszközzel és mutassa meg, hogy hogyan lehet a leggyorsabban és a legcélszerűbben az akadályt elhárítani és a fegyvert azonnal és újra tűzkészé tenni.

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Későbbi tréningek során bármelyik esetben szimulált akadályokat lehet képezni, tanítani, akár egy keresztbe rakott hüvellyel, akár boltban kapható, puffer, gyakorló alumínium vagy műanyag lőszer imitációval. Ezeket különböző kaliberekben lehet kapni, többnyire piros vagy sárga színűek, nekem is van az oktató táskámban 50 db 9x19-es illetve 30-30 db 223 Remington és 7,62x39 mm-es.

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Ezeket néha (váratlan helyzetre való felkészítés gyanánt), az éles lőszer közé csempészve tárazáskor a lövőknek be lehet rakni, sokszor a *csettes* lőszer a súlya miatt az elakadást is tudja imitálni, illetve kívülről hosszabb seprűnyéllel vagy bármilyen rúddal lehet generálni a ki nem dobott hüvelyt és ebből eredő elakadást.

Lövés közben meg lehet akasztani vele a závarzatot karabélynál, géppisztolynál, néhány puskánál is (ami félautomata), kivető nyílás elé rakva a hüvely kirepülését, illetve pisztoly mögé téve a fegyver ürítését és újratöltését. Ez mind olyan probléma, amit a lövőknek azonnal le kell tudnia reagálni. Ezeket az akadályos képzéseket a terheléses képzésekkel egybe kötve lehetünk igazán eredményesek.

Zavaró tényező lehet, ha több oktató, segítő, jelző „foglalkozik” a lövővel. Ügyességi feladatok esetén a haladó csoportnál az egész csoportot lehet egyben dolgoztatni, például egyes csoporttagok adják meg a célt, mások a lövésszámot, ezáltal kellemes csoportfoglalkozást lehet végrehajtani, ezalatt célszerű a lövőt a biztonságosság határain belül szándékosan zavarni és ezáltal rákényszeríteni, hogy ilyen esetben is a feladatra figyeljen.

Testhelyzetek a lövészetben

A lövészetben rendkívül gyakran előfordul, hogy nem egy álló, statikus testhelyzetből kell a lövést leadnia a lövőknek. Testhelyzetek esetében vannak speciális és teljesen átlagos testhelyzetek. Értem ezt úgy, hogy speciálisan egy fegyvertípus testhelyzete – pl. távcsöves puska – vagy egy olyan testhelyzet, ami pisztolytól kezdve a géppisztolyon át a karabélyig általánosan használható. Mielőtt testhelyzetes képzést tartunk, melegítsük be az állományt, nehogy sérülés legyen. 10 perc bemelegítés után kisebb a valószínűsége egy hirtelen térdelő vagy fekvő testhelyzetet felvevő személy sérülésének.

Átlagos testhelyzetek

Ezeket a testhelyzeteket a haladó szintű állománnyal kell gyakoroltatni, mert tudniuk kell bármilyen pozícióból lövést leadni, ami talál is. Mindegy, hogy az verseny vagy egy éles szituáció, hogy ha ezeket a feladatokat megfelelően begyakorolja, minden körülmények között tudni fogja a fegyverét kezelni.

- álló
- magas térdelő
- alacsony térdelő
- guggoló
- szembe fekvő
- oldalt fekvő
- hanyatt fekvő

Csináljuk úgy, hogy a töltés-ürítés-tárcsere szintén minden testhelyzetben előkerüljön. A lövő érezze azt, hogy egy szembe fekvő testhelyzetnél egy szíjon lévő karabélyba milyen tárat cserélni úgy, hogy közben a táracon fekszik, vagy amikor térdelő testhelyzetből pisztolytárat próbál meg elővenni, az egészen máshogy fog állni, mint mondjuk álló helyzetben.

Ezeket a gyakorlatokat erős és gyenge kéz működtetői felhasználásával is végeztessük el, fedezék mögött is. Fizikai és mentális terhelés alatt is, szimulált akadályelhárítással egybekötve.

Álló testhelyzet

Különösebb magyarázatot nem igényel, miután az első 6 alkalmas kezdő tréning csak erről szól. A lényeg a párhuzamos, váll szélességű terpesz, ahol a talpak párhuzamosak, ami a stabilitást megadja, hogy a lövés pillanatában ne a sarkán billegjen a lövő, illetve azonnal el tudjon indulni előre, hátra vagy tudjon forgást végrehajtani. Hosszú fegyver esetén a domináns váll (amiben a fegyver tusa elhelyezkedik vagyis az erős oldal) lába lehet hátrébb, férfiak esetén egy, hölgyek esetén 2-3 lábfejnivel is.

Magas térdelő testhelyzet

A magas térdelő a legegyszerűbb testhelyzet. A lövőnek semmi más dolga nincs, mint a jobbkezesek esetében a bal talp helyben marad és a jobb térdével ott ahol van, helyben csak mellé térdel. A hát egyenes, a feladat lényege, hogy olyan tereptárgy, fedezék, motorháztető föltt el tudjon lőni, ami magas, így gyakorlatilag annyi a dolga, hogy fogja magát és ott, ahol áll helyben, csak letérdel.

Nem kell előre lépni, nem kell hátra lépni, totyorogni mint a kacska, csak egyszerűen elveszi a testsúlyt a jobb lábáról és lemegy térdelésbe. A bal láb nem is mozdul el. Balkezesek esetében ez pont fordítva történik. Az oktató mindig mondja el, hogy úgy csinálják a térdelő helyzeteket, hogy ne csapódjanak, mert egy porcleválás elég fájdalmas dolog.

Lehet használni térdvédőt nyugodtan, amikor ezt gyakoroljuk, illetve lövészversenyeken is, viszont az életben az utcán valószínűleg úgysem lesz rajtunk, amikor szükség lenne rá. Ha nem egy folyamatában lévő szituációs gyakorlatról beszélünk, hanem a fegyverrántással egybekötve gyakoroltatjuk a testhelyzet felvételét, el kell mondani a hallgatónak, hogy a fegyverrántás és a pozíció felvétele egyszerre történik: nem letérdelek és kirántom a fegyvert, nem kirántom a fegyvert és letérdelek, hanem a térdelés megkezdésével egy időben rántom a fegyvert a tokból és mire a térdem a talajhoz ér, a fegyver tűzkész és a célra mutat.

Magas térdelő testhelyzet

Alacsony térdelő testhelyzet

Magastérdből tovább süllyesztve a testsúlyunkat gyakorlatilag a farizmunkkal a bokánkra, sarkunkra ülve minél kisebbre próbálunk meg összehúzódnunk. Ha hosszú fegyverrel dolgozunk (karabély, géppisztoly), akkor a segítő kéz könyöke feletti rész a térd alattihoz támaszkodik föl úgy, hogy ne a csont a csonton legyen. Ennek a testhelyzetnek a lényege, hogy minél kisebb legyél, de mégis stabil.

Guggoló testhelyzet

A guggoló testhelyzet egy teljesen alkalmatlan pozíció, nagyon kevés embernek elviselhető hosszabb távon (2 percnél tovább). Itt a térdék nem érnek a talajhoz. Gyakorlatilag a bal láb talppárnája a földön van teljes egészében, a jobb lábon pedig az első talppárna és a lábujjak vannak a földön úgy, hogy a combokat összeszorítjuk, hogy a lágyékrész védve legyen, meg a comb belső artériái, a hát egyenes.

Pillanatnyi gyors tárcserénél vagy alacsony pozíciós biztosításnál szokták alkalmazni régen, de gyakorlatilag az instabilitása és a kényelmetlensége miatt én a magam részéről nem is szoktam oktatni. Pisztolyon kívül más fegyver esetében használata balesetveszélyes. Karabéllyal az ebből a testhelyzetből leadott 2. lövésnél már a műholdakat lőné a lövő. Tisztelet a kivételnek.

Szemben fekvő testhelyzet

A szemben fekvő testhelyzet könnyen felvehető. Álló testhelyzetből magastérdbe süllyedünk, mialatt a fegyver a lőirányba mutat és mindegy, hogy az milyen fegyver, a segítő kezünket magunk elé letámasztjuk és egyszerűen kitolatunk, kicsúszunk hátrafelé.

Fekvő testhelyzetből pisztollyal szembe löni elég nehéz: vagy a könyöködre támasztasz és az alkar mozgásával keresed a célt vagy nyújtott kézzel tökéletes kocka hassal és feszített háttal tudod a célra felemelni a fegyvert (az emberek 95%-a erre alkalmatlan), illetve minimálisan az oldalunkra dőlve, az ellentétes láb térdét picit feljebb húzva, kényelmes lövéseket adhatunk le.

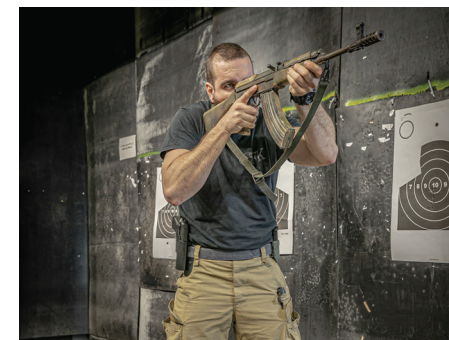
Ebből a helyzetből a felállás ugyanúgy működik mint a lefekvés, csak fordított sorrendben. Erős kézzel a fegyver a célra mutat, a gyenge kezlet letámasztjuk, felmegyünk térdelőbe, abból pedig állóba.

Célszerű a sportgilisztáktól is megkövetelni ezt a technikát, mert ami berögzül, azt fogja csinálni és egy adott szituációban, amikor nem csak a lőtéri rövidujjú póló lesz rajta, amiből csak úgy simán felpattan, kéz nélkül, letámasztás nélkül, hanem lesz rajta még egy mellény egy sisakkal, egy gázálarccal, némi légszomjjal és stresszel, kifáradva, akkor a felugrós módszernél lehet hogy orra esik és az mindenképpen balesetveszélyes.

Ha begyakorolja a megfelelő felállást letámasztva, akkor stresszhelyzetben az fog neki előjönni. Nyilván sok ember életében a legnagyobb stressz az, ha át kell menni az anyóshoz ebédre vagy ha a munkahelyéről késik 3 percet, de most alapvetően úgy kell a lövéseket kiképezni, hogy minden körülmények között a maximumot tudják nyújtani, legyen az sportoló vagy hivatalból fegyverrel dolgozó ember.

Fotó: SziTa

Állásból szemben fekvő testhelyzetbe

Oldalt fekvő testhelyzet

Oldalt fekvő testhelyzetekből többfélét is meg tudunk különböztetni. Például amikor a lövész a fedezéket egy teli fedezéknél veszi fel, mondjuk egy ház sarka és ott a fedezék mögött kell maradnia a testének, csak éppen a fejét és a fegyvert kell kidugnia. Itt ez lehet részlegesen szemben vagy oldalán fekvő is.

Aztán lehetséges, hogy egy autó alól kell kilőnie. Ezt a lyukas fedezékes ügyességi és készségfejlesztő soklyukú fedezék használatakor lehet a legjobban fejleszteni, ahol az alacsony, hosszúkás fedezéken, ami postaláda nyílásra hasonlít, az oldalt fekvő testhelyzetet klasszikus értelemben is a lövőnek azon az oldalán kell felvennie, amelyiken a fegyver van, leginkább karabélyok és hosszú fegyverek esetében.

Gyakorlatilag itt egy jobbkezes ember a jobb vállán, bicepszén és oldalán fekszik, a jobb lábát kinyújtja, a bal térdét felhúzza és előre leszorítja a talajhoz, ami majd megadja a stabilitást. Puska a vállgödörben, ami inkább a váll teteje lesz most, fejét hátra húzza, segítő kezét pedig a karabély alá teszi, de foghatja is, ez ember és eszköz kérdése is, kinek hogy fog kijönni. Ez a testhelyzet mindkét kézre, mindkét vállra ugyanígy működik. Itt a földön fekvő vállunkkal elmentéses térdünk kissé felhúzza és a talajhoz szorítva stabilizálja a testünket.

Hanyatt fekvő testhelyzet

Hanyatt fekvő testhelyzetet csak ritkán kell használni, ez is egy készségfejlesztő gyakorlat, a sportlövészet 99%-ában soha nem lesz rá szükség, ám védelmi szituációban viszont teljesen megalapozott felhasználási terület lehet.

A testhelyzetet úgy vesszük fel, hogy lemegyünk magastérdbe, ott térdünkötől a bokánkig kinyúló részt nem egyenesen hagyjuk hátrafelé, hanem magunk alá fordítva a farizmokkal (popsi) elkezdünk süllyedni a talaj felé. Mikor az földet ért, a derekunk, hátunk tovább gurul lefelé, mire a vállunk a talajhoz ér, addigra lábainkat kinyújtva a földhöz szorítjuk, térdből felhúzzuk vagy védekezőleg magunk elé a levegőbe tartjuk.

Ha a lábak laposan vannak nyújtva, akkor többnyire messzebbre kell löni. Felhúzott lábakkal a térdék között van a pisztoly vagy karabély és viszonylag közelebbre kell lövést leadnunk.

Amikor már nyújtott lábbal védekezünk, próbáljuk magunktól távol tartani az esetleges elkövetőt, akkor már közvetlenül magunk fölé fogunk löni, például egy késes támadó esetében.

Célszerű nem lábfejen löni magunkat a támadó helyett! 😊

Ennél az utolsó helyzetnél a karabély is megfelelő helyre tud kerülni, a pisztoly egyértelműen jól működik, ellenben a másik két pozíciónál ha hosszú fegyverrel akarunk löni, felejtsük el, hogy a karabély a vállgödörben jó helyen lesz.

Képtelenek leszünk ott tartani, leginkább a váll alá, a mellizomra oldalt ráfektetve fogjuk tudni a cél irányába korrigálni a fegyvert, ezért célszerű ezt gyakorolni a lőtéren magas golyófogó fal előtt, hogy megtapasztaljuk, hogy ez elég érdekes lövési pozíció.

Viszont kicsit messzebből fedezék mögül feltámasztva a lábunkat, oldalt fekve viszonylag jó pozíciót vehetünk fel. Az embert erre csak a végszükség viheti rá vagy egy „kreatív” sport lövő versenyrendező.

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Célszerű a lövészekkel ezeket a testhelyzeteket gyakoroltatni úgy is, hogy teljesen álló, nyugalmi pozícióból indul a feladat és úgy is, hogy mindig az egyikből a másikba mozdítjuk át őket egy fedezék mögött, hogy az ügyességüket és mozgékonyágukat egyszerre fejlesszük a lőtudásukkal.

Speciális testhelyzetek kifejezetten a távcsöves puskával való lövészet eseteire vonatkozik, amire majd később ki fogunk térni.

Fotó: SziTa

Tokok

Néhány gondolatot a fegyvertartó tokokról is beszéljünk. Alapvetően szolgálati és önvédelmi jellegű tokokat különböztetünk meg. Persze ezek között létezik átmenet, illetve eltérő specifikációk is.

Régebben minden bőrből volt, ami ha szép, akkor elegáns, bár a fegyvert nagyon kifényesíti és ha nincs rajta valami elhagyás elleni funkció, akkor könnyen kicsúszhat, de azokból is jókat lehetett lőni és nem tette tönkre a ruhákat, mint az őt a trónról letaszítani akaró gyöngyvászón és tépőzár-mix tokok. Mindkettőnél a nehézkes elrakás volt a gond, ami miatt a műanyag tokok át tudták venni ezt a piacot.

A lényege az összes toknak, hogy mindig úgy gyakorolj akár szárazon, akár élesen, ahogyan hordod a fegyvert.

Ha be van patentolva vagy a fedele lecsukva, lezárva, akkor úgy is gyakorolj vele, mert amikor használnod kell, akkor is úgy lesz. Ha kikapentolva gyakorolsz, de nem úgy dolgozol, akkor saját magadat csapod be, el fogsz késni, ha a szükség úgy hozza, hogy használnod kellene a fegyveredet.

Van szolgálati, de lámpával szerelt tok, ami lehet egy “motoros” modullal ellátott távtartó, amit járőröknek, motoros rendőröknek kezdtek el először csinálni a gyártók, mert más a pozíciója ahogy ül (például autóban ülve), de ez nagyon jól sikerült rendszer és mindenhol szívesen használják, mert pont picit lejjebb van, mint az öv és pont annyira tart el, hogy a kabát vagy mellény kényelmesen elférjen.

Aztán van a combtok, ami nem a legkényelmesebb viselet, de persze a filmekben „nagyon kommandós,” csak ha letérdelsz, elszorítja a combod, ha meg laza, akkor a mozgásnál csúszik el. Legtöbbször eleve túl alacsonyra állítják be, mert a régebbi modelleken még 2 db combszj volt, akkor ha ott van, használni kell, de úgy túl alacsonyra

kerül, vagyis nem kell használni, a felsőt el lehet dobni nyugodtan, én is azt csináltam. A modernebbeken már csak lent van szíj, pont kényelmes, csukló magasságra lehet beállítani, mert az, ha a tok úgy van beállítva, hogy a fegyverért nyúlni kell, nem jó. Amikor lóg a kezéd, pont ott kell lennie a csuklódnál a markolatnak. Ezekből is van többféle nyitásrendszerű, lámpás vagy sima tok.

Vannak a sima egyszerű „vese” tokok is. Ezekből is lehet sokféle, én a Kydexet javaslom, mindenféle okból is: fixen tartja a pisztolyt, mindig ugyanott van, nem csúszkál el, ha jól van beállítva (célszerű egy nadrág bújtatót a két tok felfűzési pontja közé beiktatni, akkor a rántásnál nem jön fel a tok a hónunk alá, és a viselése is kényelmes).

Vannak belső tokok, melyek funkciója a jól rejtettnél is jobban elrejteni a fegyvert. A műanyag itt is jobb, mert egy bőr vagy vászon tokba nehéz belegyömöszölni a fegyvert, viszont legalább ha futsz, kieshet. Egyszer meg kellett kérnem hajnali 6-kor a busz sofőrt, hogy tolasson hátra, mert mire odaértem a megállóba futva, a vászon belső tokból a diszkó pisztolyom kiesett (egy GRP 9 volt, 18 évesen az volt az első „és utolsó” engedélyes gázpisztolyom), és hát viccesen néztek az emberek, amikor sietve próbáltam elrakni... De ezekből tanulunk a legtöbbet.

A lényeg, minden új tokkal, amit rendszeresen hordunk akár szolgálatban, akár önvédelemre, gyakoroljunk úgy, hogy az mindig ugyanott és ugyanúgy legyen. A sportlövők a sport tokokból meg úgymint gyakorolnak, ha meg nem, akkor legfeljebb nem lesznek az élvezőnyben.

Aztán jöhetnek tréningezni, szeretettel várom őket. 😊

Safariland tok nyitása

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

25 lövéses szolgálati szinten tartó lögyakorlat

Nem sokra elég, de sok helyen ez, vagy még kevesebb a negyedéves limit. 5-7 méter, IDPA vagy kis kör-nagy körös lőlap (nagy kör 20 cm, kis kör 9 cm átmérőjű).

Ha egy fő hajtja végre, akkor két lőlap kell, ha kis csoportos akkor mindenkinek egy és a több célpontos feladat sorokat egymás lapjára lövik. A lövészek egymás mellett állnak, ha több fő hajtja végre a gyakorlatot.

Első gyakorlat

- 5 lövés (5 ismétlés), pont lövészet, lassan. Fejrész közepe IDPA-lapon vagy a két körös lőlapon a kis kör, készenléti helyzetből indítva. Utasítások: *Tárat fegyverbe! Tölts! Készenléti helyzet! Tűz!* (vagy sípszó) - egy lövés, majd lő a következő, következő - végül az első újra.

Második gyakorlat

- 5 lövés (5 ismétlés), tokból rántás, csőre töltés, egy lövés. Mellkas közepén lévő 20 cm-es kör (IDPA-n) vagy a körkörös nagy körére. Egy lövés, utántartás, majd ürítés. Ezután vissza táraz, tokba tesz. Utasítások: *Tárat fegyverbe! fegyvert tokba! tűz!* (vagy sípszó), majd lövés után *ürít! visszatáraz! tokba tesz!* és várja a következő sípot, tűz parancsot.
- Alap gyakorlat és mindenképpen teli tárral (illetve itt most 10 lőszert kell táraztatni), mert meg kell tanulni a töltött fegyvert is leüríteni, mert sok helyen egy lőszert táraztatnak, nehogy baj legyen, csak hogy a lőtéren kell megtanulni a biztonságos ürítést, nem pedig szolgálatban, esemény után.

Harmadik gyakorlat

- 6 lőszer (3 ismétlés), elővétel/tokból rántás, csőre töltés, 2 lövés nagy körre/középre, majd *ürít! visszatáraz! tárat fegyverbe!* és várja a következő sípszót.

Negyedik gyakorlat

- Tárcsere, 8 lőszer (4 végrehajtás), tárazás (első tár 1 lőszer, második tár 1 lőszer).
- Cél: saját lólap nagy kör/IDPA- mellközép - társad lólapja - ugyan-ezek a zónák.
- Végrehajtás: tokból rántás, csőre töltés, 1 lövés saját lólapra, tárcsere, egy lövés a másik lólapra, természetesen az üres tár a földre megy.

A végrehajtás után ürít, újra táraz, majd megint kezdi a sípszóra.

50 lövéses szolgálati szinten tartó lögyakorlat

5-7 méter, IDPA vagy kis kör-nagy körös lólap (nagy kör 20 cm- kis kör 9 cm átmérőjű). Ha egy fő hajtja végre, akkor két lólap kell, ha kis csoportos akkor mindenkinek egy és a több-célpontos feladat sorokat egymás lapjára lövik. Mindig 10 löszert kell tárazni két tárba, kivéve az utolsó gyakorlatnál, ami kifejezetten a tárcserére van kihegyezve. A lövészek egymás mellett állnak, ha több fő hajtja végre a gyakorlatot.

Első gyakorlat

- 10 lövés (10 ismétlés), pont lövészet, lassan. Fejrész közepe IDPA-lapon vagy a két körös lólapon a kis kör, készenléti helyzetből indítva. Utasítások: *Tárat fegyverbe! Tölts! Készenléti helyzet! Tűz!* (Vagy sípszó). Egy lövés, majd ló a következő, következő, végül az első újra.

Második gyakorlat

- 10 lövés (10 ismétlés), tokból rántás, csőre töltés egy lövés, mellkas közepén lévő 20 cm-es kör (IDPA-n) vagy a körkörös nagy körére. Egy lövés, utántartás, majd ürít. Ezután vissza táraz, tokba tesz. Utasítások: *Tárat fegyverbe! Fegyvert tokba! Tűz!* (vagy síp), majd lövés után *ürít! vissza táraz! tokba tesz!* és várja a következő sípot, tűzparancsot.
- Alap gyakorlat és mindenképpen teli tárral (illetve itt most 10 löszert kell táraztatni), mert meg kell tanulni a töltött fegyvert is leüríteni, mert sok helyen egy löszert táraztatnak, nehogy baj legyen, csakhogy a lőtéren kell megtanulni a biztonságos ürítést, nem szolgálatban, esemény után.

Harmadik gyakorlat

- 10 lőszer (5 ismétlés), elővétel/tokból rántás, csőre töltés, két lövés nagy kör/középre, majd *ürít! visszatáraz! tárat fegyverbe!* és várja a következő sípszót.

Negyedik gyakorlat

- 10 lőszer (5 ismétlés), elővétel/tokból rántás, egy lövés a saját lólapra, egy lövés a másik lólapra, nagy kör/mellkas közepe. A két lövés közt nem kell kivenni az ujjat, csak billentyűt nullázni, majd ürít.

Ötödik gyakorlat

- Tárcsere, 10 lőszer (5 végrehajtás), tárazás (első tár 1 lőszer, második tár 1 lőszer).
- Cél: saját lólap nagy kör/IDPA- mellközép, társad lólapja (ugyan-ezek a zónák).
- Végrehajtás: tokból rántás, csőre töltés, 1 lövés saját lólapra, tárcsere, egy lövés a másik lólapra, természetesen az üres tár a földre megy. Utána ürít, újra táraz, majd megint kezdi a sípszóra.

75 lövéses szolgálati szinten tartó lögyakorlat

5-7 méter, IDPA vagy kis kör nagykörös lőlap (nagy kör 20 cm- kis kör 9 cm átmérőjű). Ha egy fő hajtja végre, akkor két lőlap kell, ha kis csoportos, akkor mindenkinek egy és a több célpontos feladat-sorokat egymás lapjára lövik. Mindig 10 löszert kell tárazni két tárba, kivéve az utolsó gyakorlatnál, ami kifejezetten a tárcserére van kihegyezve. A lövészek egymás mellett állnak, ha több fő hajtja végre a gyakorlatot.

Első gyakorlat

- 10 lövés (10 ismétlés), pont lövészet, lassan. Fejrész közepe IDPA-lapon vagy a két körös lőlapon a kis kör. Készenléti helyzetből indítva. Utasítások: *tárat fegyverbe! tölts! készenléti helyzet! tűz!* (vagy síp szó), egy lövés, majd lő a következő, következő, végül az első újra.

Második gyakorlat

- 10 lövés (10 ismétlés), tokból rántás, csőre töltés, egy lövés, mellkas közepén lévő 20 cm-es kör (IDPA-n) vagy a körkörös nagy körére. Egy lövés, után tartás, majd ürít. Ezután vissza táraz, tokba tesz. Utasítások: *tárat fegyverbe! fegyvert tokba! tűz!* (vagy síp), majd lövés után *ürít, vissza táraz! tokba tesz!* és várja a következő sípot, tűzparancsot.
- Alap gyakorlat és mindenképpen teli tárral (illetve itt most 10 löszert kell táraztatni), mert meg kell tanulni a töltött fegyvert is leüríteni, mert sok helyen egy löszert táraztatnak, nehogy baj legyen, csak hogy a lőtéren kell megtanulni a biztonságos ürítést, nem szolgálatban, esemény után.

Harmadik gyakorlat

- 10 löszer (5 ismétlés), elővétel, tokból rántás, csőre töltés, két lövés nagykör/középre, majd ürít, visszatáraz, tárat fegyverbe és várja a következő sípszót.

Negyedik gyakorlat

- 10 löszer (5 ismétlés), elővétel, tokból rántás, egy lövés a saját lőlapra, egy lövés a másik lőlapra, nagy kör/mellkas közepe. A két lövés közt nem kell kivenni az ujjat, csak billentyűt nullázni, majd ürít.

Ötödik gyakorlat

- 10-10 löszer (2 tárban/5 ismétlés), elővétel, tokból rántás, csőre töltés, két lövés a saját lőlapra, két lövés a másik lőlapra, nagy kör vagy mellközép. Az elsütő ujjat nem kell kivenni, végig menjen a billentyű nullázás.
- A 3. végrehajtás közt, értelemszerűen van egy technikai tárcsere. Minden 4-ik lövés után ürít, vissza táraz, tokba tesz.

Hatodik gyakorlat

- Tárcsere (15 löszer, 5 végrehajtás), tárazás, első tár 2 löszer, második tár 1 löszer.
- cél: saját lőlap nagy kör/IDPA- mellközép, társad lőlapja (ugyan ezek a zónák).
- végrehajtás: tokból rántás, csőre töltés, két lövés saját lőlapra, tárcsere, egy lövés a másik lőlapra, természetesen az üres tár a földre megy.

A végrehajtás után ürít, újra táraz, majd megint kezdi a sípszóra.

04

■ **GÉPPISZTOLY, GÉPKARABÉLY**

A géppisztolyok és gépkarabélyok illetve ezen típusú fegyverek sport verziói mind a harcászatban, mind a rendvédelemben, mind a sportlövészetben elvitathatatlan és rendkívül kiemelten fontos feladatot látnak el. A hosszú fegyverek gyalogsági felhasználása a történelemben mind a háborúk, mind a vadászat és élelemszerzés és lényegében az önvédelem céljából is több száz évre tekintenek vissza.

Ezekről a történelmi fejlődésekről, hogy miből mi, hogyan lett, rengeteg könyv készült már, úgyhogy most ezt át is ugorjuk és rátérünk a szakmai felhasználásukra és a kezelésük, felhasználásuk oktatásának irányelveire. Egy fegyver fajtáját a lőszer határozza meg. Az, hogy mi a géppisztoly, a gépkarabély vagy a puska, nem a fegyver mérete, hanem a vele működő lőszer határozza meg. Mindenképpen tudnunk kell, hogy ezek a fegyverek pontosabbak, kezelhetőbbek és hatékonyabbak mint bármilyen pisztoly, amelyről az előző fejezetekben olvashattunk.

Ezekkel a fegyverekkel sokkal gyorsabban, könnyebben és kevesebb lőszer felhasználása mellett szemmel jól láthatóan magasabb szintű eredményt tudunk elérni az oktatás szempontjából, mint a pisztolynál. Ennek az az oka, hogy egy géppisztolyt vagy karabélyt több ponton tudjuk fixen rögzíteni a testünkhöz a kezelés során a súlya miatt, a hosszú irányzónonala, a hosszabb csöve és más jellegű kialakításából adódóan sokkal jobban tolerálja a felhasználói hibákat, mint bármilyen pisztoly.

Fotó: SziTa

Az én iskolámban egy versenyképes kezelői szint elérése pisztollyal 6 napos alap-, 3x3 napos közép- és 3-5 nap haladó szintű képzés után mondható egy elfogadott szintnek, ami alatt alkalmanként minimum 100 lőszer felhasználásra kerül. Ezzel szemben egy karabély vagy géppisztoly (pisztoly kaliberű puska PCC) képzésnél 3 alapképzés és 1 középhaladó, 1 haladó edzés ugyanazt a szintet tudja hozni, alkalmanként 100 lövés leadása mellett, mint pisztolynál a fent leírtak.

Az emberek, különösképpen a hölgyek sokkal jobban is szeretnek lőni ezekkel a fegyverekkel, mert a súlyuk ellenére mégis az eredményességük szemmel látható. Gyakorlatilag, ha elsajátítják helyesen az állás, tartás, célzás, elsütés technikáját és magához a fegyverkezeléshez hozzáerősödnek ésszel vagy erővel, sokkal jobb találatokat érnek el, mint amit pisztollyal értek el előtte, ezáltal nő az önbizalmuk és hamarabb megszeretik ezt az új technikát.

Géppisztolyok felhasználási területe

Gyakorlatilag számtalan féle lőszerhez gyártott géppisztolyok közül a teljesség igénye nélkül kiragadva a legfőbb, legismertebb típusokat, inkább a rendvédelem (illetve később a napjainkban egyre jobban elterjedő dinamikus sportlövész irányzatok) esetében egyre népszerűbbé váló fegyverről beszélünk.

Gyakorlatilag maga a szó, a géppisztoly (gépesített pisztoly) kifejezetten sorozatlövő, pisztoly lőszerrel tüzelő fegyverekre vonatkozik, amelyet nyugaton és hazánkban is elsősorban rendészeti célokra használnak. Ezeknek a fegyvereknek a félautomata, kizárólag egyes lövéssel működő öntöltő verziójú vagy átalakított, vagy kifejezetten sportcélra gyártott változatai léteznek.

Egyébként magának a sorozatlövésnek rendészeti felhasználásból sincs túl nagy jelentősége, mert a hatékonysága megfelelő kiképzés hiányában inkább káros mint hasznos, a jogszerűsége pedig eléggé megkérdőjelezhető. Használatát tekintve viszont a kiképzés rendszerre nagyjából egy alapszintig ugyanaz egy hivatásos fegyverforgató és egy sportlövő esetében is.

Ezeknek a fegyvereknek a hatékonysága a nagyobb tűzerőben és a nagyobb távolságra pontosabban leadható lövésekben rejlik.

Gyakorlatilag egy rendszeresen befogott fegyverrel még egy átlagos kezelő is 15-25 méteren egy ping-pong labdányi területbe bent tudja tartani a lövéseket gyorsan, egymás után, persze ésszel, nem kapkodva.

De nem probléma egy 50-75 vagy 100 méteren eltalálni egy kisebb sárgadinnyét sem, ami maximálisan elegendő egy átlagos, alapszintű rendészeti feladathoz, illetve a sportlövészet bármelyik dinamikus szakágához is.

Géppisztolyokból többféle irányzatú vagy stílusú, kialakítású (kinek hogy tetszik) verzió, modell van, az mindig felhasználástól függően, illetve állami szférában érdekképviselettől függően dől el, hogy éppen milyen célra milyen fegyvert rendszeresítenek.

Sportlövészet esetén elég egyéni szimpátia alapján, illetve anyagi háttértől függően választania az embernek. Rendészeti felhasználás esetén a védelmi, illetve elhárítási feladatokra a nagyobb tűzerő, pontos lövés mellett kritérium lehet a méret és a jól rejthetőség is. Sport szempontjából ezeknek nincs jelentősége, miután a fegyvert csak lőtéren használod és nem kell a zakód alatt viselned egész nap, mint például az Operaházban egy biztosítási feladat során.

Géppisztolyok lehetnek maroktárasak vagy középső szekrénytárasak. A legáltalánosabban a közepesen lévő táras esetében (például UZI géppisztoly család vagy a B&T géppisztoly család) behajtható válltámasszal majdnem egy nagyobb pisztoly méretének felel meg, a pontossága és a hatékonysága viszont sokkal komolyabb.

Kezelés szempontjából jól rejthető, rövid mérete miatt gépjárműből sem akadályozza az ember mozgékonyágát, amíg a középágytáras géppisztolyok méretükből adódóan nagyobbak, inkább speciális feladatokhoz ideálisabbak, ahol nyíltan lehet a fegyvert viselni.

Sportcélú felhasználás szempontjából mind a két fegyver alkalmas arra, amire kitalálták, itt inkább az elsütés az, amire jobban oda kell figyelni, mert kifejezetten hadisütésű fegyverrel mindenképpen hátrányba kerül a lövő, még egy gyengébb színvonalú fegyverrel szemben is, amelyik sportsütéssel készült.

A sportlövészet szempontjából ugyan lehet jelentősége bizonyos szakágak esetében a méretnek és súlynak, de hiába van egy kis-méretű behajtható géppisztolyod, amivel nagyon gyorsan tudsz mozogni, ha abban van egy 2,5 cm direkt sütésű elsütőszerkezet, gyakorlatilag nem leszel vele előnyben egy lassabb, nehezebb fegyverrel szemben, amiben egy rövid sütésű, sportsütés van, mondjuk 3-5 mm-es sütésűttal.

Szolgálati géppisztoly, hadi sütés

A mai modern géppisztolyokra és karabélyokra az elődjeikhez képest felhasználóbarát kezelőszervek mellett optikai irányzékok is felszerelhetőek, ami mindenképpen megkönnyíti a lövész dolgát, bár ballisztikailag a felhasználása külön képzést igényel. Erre később visszatérünk.

Sport fegyver, profi sütés

Karabélyok

A szerelt lőszer, huzagolt csövek és a lovas felhasználás okán a puskák egyre rövidebbek és könnyebbek lettek, tehát a karabélyok elsődleges felhasználási területe a honvédelem, kisebb-nagyobb háborúk, konfliktusok és egyéb katonai jellegű felhasználása, ahol nem szeretjük egymást és gyorsan kis- és középtávon szeretnénk elrontani annak a napját, aki másban hisz, mást gondol vagy máshonnan kapja a fizetést.

Emellett a mai modern sportlövészetben szintén egy rendkívül fontos és elterjedt irányvonal leginkább a dinamikus, de néhány statikus szakág esetében is. A karabélyt szintén nem a mérete, alakja, gyártója, hanem a lőszer határozza meg. Ezekből viszonylag sokfélének gyártanak, mindig újabb és újabb fejlesztések kerülnek elő, újabb és újabb kaliberű lőszer látnak napvilágot, és a lőszer energiája, kezdősebessége alapján dől el, hogy karabély-, puska- vagy pisztoly-lőszer lesz-e.

Erre egyszerű példa, hogy egy 7,62x39M lőszer, ami a Varsói Szerződés rendszeresített lőszer volt és mind a volt tagállamok, mind a harmadik világ összes konfliktusában ezzel találkozunk a legtöbbit. Teljesen mindegy, hogy egy AK47-esből, egy VZ-58-as modelltől vagy egy AMD 65-ből, egy román, kelet-német, jugoszláv karabélyból lövöd ki, az mindig karabély lőszer marad.

Például egy 4,6x36 mm-es lőszer egy HK P7 típusú, méretét tekintve géppisztolyból, energiáját tekintve karabélyból lövöd ki, vagy ugyanazt a lőszer egy FN pisztolyból, ami a kezdősebessége, energiája, rövid csöve miatt egy nagy erejű pisztoly marad.

Ilyenre több példát is lehetne hozni, például a TT lőszer TT pisztolyból vagy CCCP csigatáras súlyzáras géppisztolyból löve szintén egy érdekes kérdéskör, de ez sem a könyv témája, ellenben van nekünk egy NATO szabvány 5,56 Nato, 223 Remington lőszerünk (ami nem ugyanaz, csak majdnem), de mindenképpen karabély és ezt a lőszer bármiből lövöd ki, M 16-tól M4-esen át HK 33-as vagy HK 416 karabélyból, ugyanúgy karabély lőszer marad.

Alapvetően a karabélyok olyan rövid puskák, melyek könnyű lőszerrel, nagy tárcapacitással és hatásfokkal működnek és viszonylagos távolságon belül, modelltől függetlenül nagy pontosságú lövést is lehet velük leadni. A karabélyokat sportcélra előbb kezdték használni mint a PCC-eket, mai napig is jobban elterjedtek, kizárólag egyes lövés leadására alkalmas kivitelben használhatóak, inkább a dinamikus lövészeti irányvonalakra jellemzően szerte a nagyvilágban.

A géppisztolyok és karabélyok használatának, kiképzésének alapelvei

A lövőkkel meg kell értetnünk, hogy ha rendesen fogják a karabélyt vagy a géppisztolyt, akkor az azzal való lövés semmilyen fájdalmat nem fog okozni nekik. Ennek tudatában meg kell nekik mutatni azokat az indexpontokat, ahol a fegyvert fogni, szorítani kell, ahová fel kell támasztani, ahol egyáltalán nem kell szorítani és ahogyan állni és a fejünket tartani kell.

A lövő semmilyen körülmények közt ne próbálja a fegyver hátra rúgását, mozdulását lekorrigálni, mert egyrészt úgysem tudja, másrészt a lövedék bel-ballisztikájából adódóan, ha semmit sem csinál, csak helyesen süti el, pont úgy, mint pisztolynál, a lövedék rég elhagyja a csövet, mire ő valamifajta kényszeres ellenállást hajtana végre a testével.

Ezért sokkal egyszerűbb, ha ezeket egyáltalán nem is csinálja. A leg-egyszerűbb ugyanúgy, mint íjászatnál a vessző esetében, a lövedék becsapódásáig az íjat/ fegyvert tartó kar/karok a célon maradnak, illetve az ideget oldó kéz ugyanúgy a füle mögött, mozdulatlanul marad, elkerülve így az íj megcsavarását vagy leesését a lövés pillanatában, ahogy az elsütő billentyűt is tarthatjuk behúzva, aztán majd nullázzuk.

Hosszú tűzfegyvernél ez sokkal egyszerűbb, ugyanis ez még gyorsabban megy végbe. A fegyver feltámasztása a vállnál kifejezetten fontos, kicsit előre dőlünk a hátunkkal és alapesetben az arcunkat, konkrétan a pofacsontot rányomjuk a tusra, a működtető (erős) kézzel alapesetben jobb kezeseknél jobb kéz, határesetben jobb kezeseknél, akik kereszt-dominánsak és csak bal szemmel látnak rendesen bal kéz, ami bonyolult, mert jobb kezes embert a hosszú fegyver irányzónala miatt bal kézzel kell kiképeznünk. Másoknál, akik balkezesek, ott bal kézre, tehát még egyszer erős kéz, a fegyvert madárfogással fogjuk és a segítőkezünkkel a vállunkba húzzuk.

A segítő kéz, az arc és a vállak azok az indexpontok, ahol a fegyver tartása, ezáltal nagy százalékban a pontos lövés leadása el fog dőlni. Az erős kéz nem kell, hogy a fegyvert erősen szorítsa, az ő feladata a kényelmes, nyugodt sütés biztosítása, továbbá modernebb fegyverek esetében a biztosító rendszerek, tárkioldó kezelése.

Természetesen a régebbi típusú fegyvereknél a kialakításukból adódóan nagyon sok kezelőszerv csak a segítő kézzel működtethető. Ilyenkor az erős kéz mint kézfej, mint ujjak, mint csukló veszi át a fegyver stabilan tartásának a szerepét és a válltámasz, tus, agyazás, (kinek az érzékeny lelkének melyik megnevezés tetszik) vállgödörbe húzásával vagy hónalj alá behúzásával tudjuk a fegyvert stabilan lőirányba tartani pl. egy tárcserénél.

Ezekre majd külön kitérünk, a lényeg, hogy mikor újra visszaállunk lövéspozícióba, az erős kéz kézfeje ismét egy picit lazulhat.

Ezeknek a fegyvereknek rengetegféle verziója van, ezáltal a kezelőszervek működtetése bizonyos dolgokban eltérhet, ami például egy pisztoly esetében nem jellemző, teljesen mindegy, hogy az milyen típusú kakasos fegyver vagy nem kakasos, de többé-kevésbé a működtetése megegyezik. Viszont egy géppisztolynál vagy gépkarabélynál ez teljesen eltérhet.

Nyílt irányzékos karabélyok, géppisztolyok

Alapesetben a gyári kialakítású fegyvereknél a gyári válltámasz magassága megfelelő. Ha a pofacsontunkat ráhelyezzük, szinte magasság kritériuma nélkül is az irányzóvonalon az irányzék és célgömb azonnal egy síkban lesz, gyakorlatilag minimális korrigálás mellett azonnal a célra mutat.

Ezeknél a fegyvereknél a lövésznek 4 pontot kell összehozni: cél, célgömb, irányzék (nézőke) és a szeme.

Ez nem egy egyszerű feladat, hiszen ritkán van az, hogy az ember mindent élesen lát, brit tudósok szerint ez még soha senkinek nem sikerült. Egész egyszerűen az emberi szem képtelen egyszerre több dologra élesen fókuszálni ezeken a távolságokon belül. Ilyenkor a lövésznek össze kell hoznia a nézőkét a célgömbbel, majd azt rá kell helyeznie a célra és a 3 pont közül illik a célgömböt élesen látni.

Léteznek különböző gyári nyílt irányzékok, például az egykori Var-sói Szerződés tagállamainak a fegyverein csapott irányzék van, ahol az első céltüskét tudja a lövész a célra behangolni, itt mindig arra visszük az irányzékot, amerre a lövés ment a célhoz képest. Ehhez vannak kifejezetten erre a célra szolgáló célszerszámok.

A hátsó irányzék be van osztva egy „alap” és 1-8-ig osztással és egy rugós csap, távtartó, csúszka, segítségével tudod a megfelelő magassághoz állítani a hátsó irányzékodat, viszont ez csak egyféleképpen működik, tervszerűen, ahogy a gyárban ki-gondolták lassan több, mint 100 éve, hogy ha a 100 métered, tehát az 1-es jelzés az irányzékon valóban 100 méteren pontosra van belőve.

Ezek után az irányzék további mozgatása elvileg a 200, 300, 400 stb. távolságokon kellene, hogy a találat becsapódása ott legyen, ahova azt a kezelő szánja.

Különféle irányzék állító eszközök

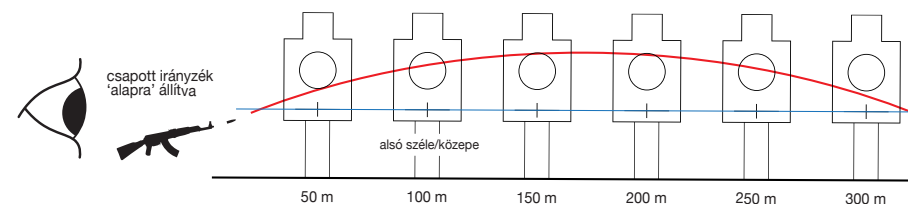
Csapott irányzék

A valóság ennél sokkal prózaibb, kezdve azzal, hogy ezek az alapvetően hadi fegyverekhez készült, silány minőségű, tömeggyártott csövek és a hozzájuk való lőszer nem ennyire precíz feladatra készült, hogy a 8-as tükén, ami elvileg 800 méteren van (ez az irányzék a Budapest Szállót is kitakarja, nem hogy egy embert). Ez persze nem azt jelenti, hogy ez a lőszer 800 méteren, amikor teljesen véletlenül eltalál, ne lenne képes a célpontját megölni. Viszont arra, hogy ez direktbe nem fog sikerülni, bármilyen összegű fogadást mernék kötni.

Van még nekünk ezen az irányzéken egy A vagy U betű, ami az alapirányzék, ahol ha a 100 méteres belövésünk jó, akkor elvileg szintén a fegyver mérnökök elgondolása szerint egy úgynevezett pásztázó lőtávolságon belül 0-300 méter a célpont alsó szélé, közepe, amit már biztosan mindenki hallott az apjától, nagypapjától meg nagyokos emberekből a lőtéren, de ha megkérdezed, mit jelent, százból egy tudja elmondani.

Gyakorlatilag azt jelenti, hogy a lövedék küllballisztikája (lövedék útja a csőtöröklat elhagyása után a becsapódásig) valahol a célpont derékszíjának a közepét, tegyük fel, hogy az ellenséges bácsi övcsatját megcélozva ezen az irányzéken 0-300 méterig valahol el fogja találni. Ezt úgy kell elképzelni, hogy kiraksz egy IDPA lőlapot 50 méterenként 300 méterig egy egyenes talajú lőtérre (nem sok ilyen van) és megcélozod a lapnak az alját középen, elengeded a lövést, aztán végigsétálsz és megnézed hogy hol találta el a lapot. Ha minden jól jön össze, a középső lapnál illene a legmagasabban lennie a találatnak. Egy AK lőszer esetében, amiről szó van, ez a 300 méteres repülés durván 45-60 cm emelkedéssel jár, ami függ a lőszerből és a cső hosszúságától, amiből kilőttük, mert például egy VZ 58-as,

deszant karabély a 25 cm-es csövével valószínűleg nem fogja ugyanazt produkálni, mint egy AK 47-es a 40 cm-es csövével.

Egyéb nyílt irányzékos fegyvereink esetében (például a NATO szabvány karabélyok, ahol nem csapott irányzék a nyílt irányzék, hanem többnyire egy diopteris irányzék, ami hátul is, elől is állítható), általában az első irányzékát szintén, ha kivált mondjuk 100 méterre benullázáshoz használjuk, míg a hátsó irányzékot egy görgős, számozott, rovátkolt emelőszerkezettel tudjuk más távolságra tekerni.

Fotó: SziTa

Diopteris fix irányzék

Ezeknél a fegyvereknél gyakori egy két nézőkés nézőke, aminél a nézőkének a furat mérete a betekintés méretét változtatja és nem a távolságot. A távolságot csak az emelőtorony tekerésével tudjuk változtatni, amit szintén vagy ki kell kísérletezni lőlapon vagy a hadifegyvereknél a hozzájuk csomagolt szabvány rendszeresített lőszerrel kis kezelő kártyán a katonáknak odaadják.

Diopteres állítható irányzék

Többnyire nem oktatják le, a kártyát kidobják és majd lesz ami lesz, lásd Vietnám. Létezik olyan nyílt irányzék, ahol a hátsó nézőke forgatása több távolság kalibrálására készült, például VZ 61 Scorpio géppisztoly vagy akár Sztecsikin pisztoly (géppisztoly), ahol szintén a hátsó irányzék átfordítása 25-50-100-200 méterre van kalibrálva. Más kérdés, hogy 200 méteren egy 7,65x17,5 vagy 9x18 lőszer mennyire lesz hatékony és pontos, de most nem is ez a lényeg, egyszerűen csak van ilyen irányzék és kész.

Az MP 5 géppisztolyok esetében szintén a hátsó irányzék egy forgatható, 4 különböző méretű betekintő lyukkal ellátott irányzék, ahol minden nyílás ugyanúgy 25 méterre van belőve. A tévhitekkel ellentétben nem változik a lyuk méretével a célpont belövési magassága vagy távolsága, egész egyszerűen a felhasználó el tudja dönteni, hogy most nagyon pontos lövést akar leadni és a legkisebbre vagy a legnagyobbra teszi a lyukat, hogy többet lásson a környezetből, a másik két lyuk szerintem felesleges, de ha már volt hely, kifúrták. 😊

MP5 hátsó irányzék

Optikai irányzékos karabélyok, géppisztolyok

Az optikai irányzék bizonyos esetekben jelentősen megkönnyíti a kezelője életét, amennyiben megfelelő irányzékot használ az adott feladathoz, jól ki van képezve és amennyiben az az irányzék funkcióját tekintve eléri azt a szintet, amikor már nem hátrány, hanem előny.

- könnyebbségnek tekinthető, hogy a 4 pont az már csak 3 pont, mert a nyílt irányzék nézőke és célgömb képlete helyett itt csak egy pontra kell figyelni
- hátránya, hogy ez is, mint minden optikai irányzék, csak egy pontra lőhető be. Igaz, hogy a nyílt irányzék is csak egy pontra lőhető be, viszont mivel az irányzóvonal teljes hosszán helyezkedik el, sokkal közelebb a cső tengelyéhez mint az optika, így felhasználása során a szóráskép és a becsapódási találat sokkal jobban a tűréshatáron belül mozog, mint ugyanez az optikai irányzéknaál várható.

Optikai irányzékok többfélék lehetnek, egyszerű, sima, egy darab piros pont irányzék (Red-dot) nullás nagyítású lencsével, aztán 1-3 állandó nagyítású lencsével, lehet állandó 3-as nagyítású, szálkeresztel ellátott távcső, lehet 1-6x24-es méretű távcső, amibe lehet csak egy sima pötty vagy egy szálkereszt és a határ a csillagos ég.

Létezik olyan rendszer is, hogy egy nullás nagyítású Red-dot mögé egy kihajtható, 3-as nagyítású lencsét tesznek, hogy ha messzebbre kell lőni, akkor távcsőként funkcionál, ha pedig közelre vagy gyorsan, sokat mozgás közben, akkor pedig kihajtja és csak Red-dotként használja.

Igazából teljesen mindegy, hogy mit használ az ember, ha az adott feladathoz megfelel.

Pontos lövés leadásához nyugodt körülmények közt a legjobb egy szálkereszt, viszont közelre gyorsan lövéseket leadni gyorsabb egy darab piros pont, ahol a felhasználó eldöntheti, hogy mit használ. Például sportversenyre célszerű mindent kipróbálni a képzéseken és utána választani. Nekem a karabélyomon egy 1-6x24-es optika van,

szükség esetén a 6-os nagyításon tudok vele nagyon pontos lövést leadni, de akár 2-3-asra lehúzott optikával is jól látok, de van betekintésem is a nagyobb célterületre. 1-es nagyításon akár a piros pont bekapcsolásával pedig egy gyors Red-dotként használható.

1-6x24-es taktikai céltávcső

Az én PCC-men (géppisztoly sport verzióban), csak egy nulla nagyítású Red-dot van, mert szinte mindig közeli célokra használjuk, de sokan azzal lőnek karabélyon is.

Red-dot

Az optikai irányzék esetében a másik előnyös momentum, hogy két szemmel tud egy gyakorlott felhasználó dolgozni. Én tulajdonképpen szinte mindig két szemmel lövök, mert az erős szemem előtt az irányzék úgyis éles, viszont a másik szememmel tudom a környezetet uralni. Ehhez viszonylag gyorsan hozzá lehet szokni képzések során, először hunyorítva, aztán teljesen nyissuk ki a szemünket lövéskor.

Mivel ezeknél az irányzékoknál a csőtengely fölött legalább kétszer akkora távolságra helyezkedik el az optika közepe, mint mondjuk egy csapott irányzékos karabély nyílt irányzéka esetében, így nagyobb felkészülést és több gyakorlást, kísérletezést igényel az irányzék és a különböző távolságú célok eltalálásának kikísérletezése.

Karabély esetében egy 223-as kaliberű AR 15 jellegű optikával szerelt karabélyt én 50 méterre szoktam benullázni, így a pásztázó lőtávolsága 250 méterig lőszertől és csőhossztól függően 25-35 cm-en belül lesz.

PCC esetén 15 méterre szoktam belőni mind szolgálati, mind sport-célú fegyvereket, mert a felhasználási területe jóval közelebb van mint egy karabélynak. Ha közelre kell lőni, mindkét típusú fegyver esetében semmilyen problémát nem okoz, a pontossága ugyanott lesz, viszont ha nagyon közelre kell vele lőni (mondjuk szobán belül), akkor mindig magasabbat kell célozni vele, 3-5-7 cm, ez mindig attól függ, hogy az irányzóvonal hány centire van a csőtengelytől.

Mint tudjuk, ha közel van a cél, a cső nem ott van, mint amit mi látunk az irányzékban. Ebből szoktak előfordulni azok a vadászbalesetek, mikor szerencsétlen lovat a hintóról fejbe lövik vagy beelölnek a Lada Niva tetejébe. Az utóbbit nem sajnálom, az előbbiért meg eltörném a puskát bárki hátán, aki ezt nem veszi figyelembe, mert ezt pont semmi más, mint a képzetlenség, ami viszont a nemtörődömség oka.

Egy dologra kell odafigyelni minden irányzék esetében, mivel kis lyukon nézünk keresztül, hajlamos a lövő elveszíteni a területkontrollját. Erre később még kitérünk. Az irányzékot használjuk a pontos lövés leadására, ne pedig arra, hogy azon át nézzük a világot.

Alap karabély és géppisztoly (PCC) képzés elemei

A képzés kezdetekor a lövők a korábban leírt elméleti oktatás után ismerkednek meg közelebbről a fegyverekkel és elkezdjük velük begyakorolni szárazon, lőszer nélkül a fegyver fogását, kezelését, indexpontjait, a helyes állást, a tartást.

A szárazgyakorlás a karabélynál is kiemelten fontos és ezalatt tudjuk a kezelési és tartási hibákat is megfelelően kijavítani. Itt is fokozottan érvényes, hogy a závarzatot a felhúzás után elengedjük és hagyjuk, hogy a helyretoló szerkezet tolja vissza a helyére és ne a lövő tologassa, mert nagy valószínűséggel el fog akadni.

Célszerű ezt külön is gyakoroltatni velük, egész egyszerűen betámasztott hónalj vagy bicepsz alá kissé befordított fegyverrel. Csak simán a hátrahúzó-elenged mozgását. Ezt minden típusú fegyvernél másképp kell csinálni a kezelőszervek függvényében.

Egy AK rendszerű fegyvernél, álló testhelyzetben – a válltámasz alkar alátámasztásával a fegyver 45 fokos befordításával a segítő kéz hüvelyk- és mutatóujjával egyszerre kibiztosít és felhúzó, a zárat elenged, majd vállgödörbe emel, céloz és lő – a gyakorlatsor végrehajtása.

AK töltési fázisai

M4 csőre töltése

Ugyanezt egy AR vagy M4-es rendszerű fegyver esetén már a felhúzókar rendszerétől függően, a fegyver elfordítása nélkül meg tudjuk csinálni a töltő fogást. Ilyen esetben ezeken a fegyvereken a biztosító tűzváltó kar kezelése az erős kéz markolatot fogó kéz hüvelykujjára hárul, két oldalas biztosító kar esetén a kibiztosítást a jobb kéz hüvelykujja, bebiztosítást a jobb kéz mutatóujja végzi, a felhúzást pedig vagy csipeszfogással ráfogva a segítő kéz (jelen esetben bal kéz). A felhúzó karra való ráfogás, felhúzás és elengedés a mutatóujj és középső ujj beakasztása és hátrahúzása a teljes „T” alakú felhúzókarba és elengedésével kivitelezhető.

Tűzváltó karok

Kibiztosítás és bebiztosítás

Fotó: SziTa

Csipesz fogás AR karabélynál

Fotó: SziTa

„T”-fogás. Itt akadály elhárítás látható, a piros puffer lőszer éppen kirepül.

Az első felhúzókaros fegyverek esetében a lövő a segítő (bal kezével) előre nyúl és beleakasztja a mutatóujját, a hüvelykujját összecsípi, hátrahúzza a kart és elengedi, pl. a HK, MP 5, HK33 G3 vagy Stribog típusú fegyvereknél, ahol a biztosító, tűzváltó kar ugyanúgy az erős kéz hüvelykujjára van bízva.

Ráfogás

Téves az az oktatási rendszer, amikor rákényszerítik a lövőt arra, hogy ezeket a töltési módokat csak egyféleképpen, a fent leírtak alapján szabad, vagy lehet alkalmazni, mert a lövők testalkatától és fizikumától függően rengetegféle ember létezik, akiket ugyanúgy ki kell tudni képezni.

Konkrét példával élve, egy AK típusú fegyver esetében a régi iskolában azt tanították, hogy a segítő kézzel a vállgödörbe húzza a fegyvert, ezáltal az két ponton támaszkodik, stabilan áll. Ezután az erős kézzel a markolatot elengedve a nyújtott mutató és középső ujjakkal vagy hüvelykujjal nyomja le a tűzváltókart, majd szemből ráfog a mutatóujjával egy kampót képezve, hátrahúzza, elengedi, aztán visszafogja a markolatra és leadja a lövést (4). Ezt ma már helytelen technikának tartják, pedig hölgyek vagy gyengébb fizikumú férfiak esetében gyorsabban és biztosabban tudja a lövést kiváltani. Így már rég befejezte volna feladatát, amikor a másik, modern, taktikusabb töltéssel még mindig ott kínlódik, mert az orr-nehéz fegyvert nem tudja megfelelően feltámasztani, se felhúzni és csak bénázik a szerencsétlen, mialatt egyébként már rég lőhetett volna.

A segítő kéz mutatóujjával beakasztunk (1), hüvelykujjal lenyomjuk a tűzváltó kart (2), majd hátrahúzzuk a závarzatot a felhúzó karral és elengedjük (3).

Előfordulhat olyan szituáció, amikor egy lövész olyan fedezékben van fekvé, ahol szintén ezzel a régi módszerrel gyorsabb és biztosabb tud lenni, mint amikor forgatja a karabélyt a földön, hogy éppen honnan tud alányúlni a tár berakása után, hogy felhúzza a karabélyt. Nyilván most nem a combat-ninjákból indulok ki, akiknek ez nem okoz problémát semmilyen körülmények közt.

Egy lőkiképzőnek mindenfajta emberi alapanyagot lövésszé kell tudnia képezni!

A karabély elsütése

A lövők hosszú fegyver esetén, ami stabilabban áll a kezükben, mint mondjuk egy pisztoly, hajlamosak a sütést mint feladatot félvállról, könnyelműen venni. Túlzottan bedugják az ujjukat és rángatják a billentyűt. Ez nagyon közelre leadott a lövés esetén még hozhat eredményt, de messzebbre és pontos lövésre alkalmatlan. Ugyanúgy az első ujjperc közepével finoman és határozottan préseljük a billentyűt.

Töltés-ürítés

A szárazgyakorlás során a töltést, ürítést, célra tartást kell maximálisan begyakoroltatni, ezt akár puffer löszerrel is elősegíthetjük. A lövőnek meg kell értenie azt, hogy ha stabilan áll és megfelelően van feltámasztva a fegyver, akkor gyorsabban, pontosabban és kényelmesebben tud jó eredményt elérni fájdalom nélkül.

Valamiért az emberek nagy része fél a puskával való lövéstől és amikor érzi, hogy ez nem fáj, gyorsan megszokják. Rendszeresen látok 30-40 éves rendőr férfiakat, remegő kézzel a karabély lövészet előtt, a végén meg szinte vissza sem lehet tőlük venni a fegyvert.

Karabély esetén is egy töltés-ürítést szabályosan kell tudni végrehajtani, ilyenkor ha a fegyver szíjon van, az előny. Az első edzésen nem szoktam szíjat rakni nekik, hogy érezzék a súlyát és azokat a pontokat, ahol ha alátámaszt, kényelmesebb lehet az élete. Erre persze nem mindenki képes, nekik a nap végére a csuklójuk elég rendesen elfárad. A lényeg ugyanúgy a lövőujj-kontroll (lövés után a mutatóujj kijön a sátorvasból és magasan a tokon helyezkedik el).

Elsütő-ujj helyzete

A tárkioldó gomb oldása után a segítő kéz kiveszi a tárat. Ugyanazzal a kézzel hátrahúzza a závárt, ha az önmagától nem akad fel. Ezt követően a lövő belenéz a tárhelybe, a töltényűrbe, megvizsgálja hogy üres-e, majd zárat előreengedi, fegyvert elsüti és amennyiben lehetséges bebiztosítja.

Vannak olyan típusú fegyverek, pl. az AR-ek, ahol az elsütött fegyvert nem lehet bebiztosítani, itt sokkal praktikusabb a hátul akasztott zárat úgy hagyni. Ilyenkor a fegyver bebiztosítható és legalább látszik, hogy üres, továbbá az átszellőzés miatt hamarabb visszahűl.

A súlypont uralva van a hónalj alá betámasztott válltámasz által

Első gyakorlatok

Az első edzésen szoktam lövetni fekvő, bármilyen lőlapra kitett kis találat jelzőre (5 cm) 10 lövést 50 méterről. Ilyenkor nem a találatjelző cél eltalálása a feladat, pusztán csak a célzás gyakorlása.

Ebből a tartási és kezelési hibákat ki lehet szűrni, de ha nincs kezelői hiba, akkor az is megállapítható, hogy esetlegesen az irányzékot milyen irányba kell állítani, hogy a találat eredményt is hozzon. Mert alapvetően, ha jól csinálta, akkor a szóráskepe egy helyen kell, hogy legyen.

Ezt a feladatot meg szoktam ismételteni, majd utána 25 méterről térdelve lövök katonai fogású karabélytartással. Általában 10 lövés alacsony és 10 lövés magas térdből, majd 15 méterről 10 lövést állva.

A fekvő testhelyzetnél oda kell figyelni arra, hogy a lövő viszonylagos kényelemmel feküdjön, mindenféle kicsavart testhelyzet, felhúzott térd, kitekert csípő teljesen felesleges és indokolatlan pozíció. Arról nem is beszélve, hogy olyan izomfáradtságot és görcsölést okozhat, ami elvonja a figyelmét a feladatáról.

Fekvő testhelyzetnél a lövő egész egyszerűen lemegy egy magas térd pozícióba, onnan a segítő kezét maga mellé, elé letámasztja és kitolat hátrafelé. Ezalatt a fegyver csuklóból alkarra feltámasztva a célra mutat. (Lásd még fotók a 179-ik oldalon).

Természetesen a lövő ujj nincs a sátorvason belül! Mikor kitolatott és már hason fekszik, helyzettől függően a lehető legkényelmesebb pozíciót vegye fel, mert nem kizárt, hogy sokáig ott lesz, viszont szükség esetén azonnal fel tudjon kelni, arrébb gurulni vagy feltérdelni.

Lövés közben mind a két könyöke vállszélességnél egy kicsit szélesebben támaszkodik a karabély vagy puska vagy PCC van középen és semmilyen alkatrésze nem ér a földhöz.

Felállás fordított sorrendben történik.

Letámasztjuk a kezünket, felmegyünk térdelő pozícióba, ahol már két kézzel fogjuk a fegyvert és fölállunk úgy, hogy az ujjunk nincs a sátorvason belül, a fegyver csöve a cél irányába mutat, de a torkolat inkább lefelé mutat, mintsem a célra pontosan. Elősegítve ezzel a lövész látóterét.

Karabély és puska, PCC esetében mindig úgy érdemes tevékenykedni, hogy ellássunk a puska fölött.

Térdelő testhelyzet

Térdelő testhelyzetből kettőt alkalmazunk, ugyanazokat, mint a pisztolynál, annyi a különbség, hogy itt az alacsony térdnél a segítő kéz feltámaszkodik a segítő oldali térden, de úgy, hogy ne a csont a csontra fekdjön föl.

Álló testhelyzet

Álló testhelyzet többféle létezik a lövészetben, a különböző irányvonalakhoz, sportokhoz vagy vadászathoz, hadászathoz legalkalmasabb helyzetek.

Számomra a legeredményesebb a katonai fogás. Ennél a lövő ráhajol a célra, a segítő kézzel célra tart és alátámasztja a fegyver csövét. Arc a tuson, erős kéz könyöke leszorítva, ezáltal még jobb izomtömeget képez a tusnak, ami így elnyeli a visszarúgást. A célpont felismerésekor vagy a lólap megcélzásakor a lehető legkevesebb ideig történő célzás, és egy határozott pontos elsütés mellett tud eredményes lövést leadni.

Minél tovább célzunk, annál jobban fog imbolyogni a puska irányzéka a célon. Ha távcsöves puskánk van, ilyenkor célszerű a legkisebb nagyításon lőni. Létezik még a csípőcsonton feltámasztott, könyökre stabilizált puskatartás, ahol a lövők kicsit a hátból is oldalt-hátra dőlnek és a puskát nem az előagynál fogják, hanem csak a közepénél feltámasztják az öklükre, az ujjakra.

Ezek főleg sportlövész pontlövős technikák, amelyeket évekig tanulnak, gyakorolnak és tökéletesítenek. Egy katona vagy rendőr kiképzésében erre nincs lehetőség, a mai sportlövők 98%-a pedig türelmetlen hozzá, így marad a sima katonai tartás.

A következő gyakorlat nagyjából 15-25 méter közt bárhol felállított lövészekkel, jelzésre csőre töltés, egy lövés leadása 20 cm-es körre, majd a fegyver ürítése, aztán ugyanez a gyakorlat két lövés leadása, fegyver ürítése. Következő feladatként két külön lólapra célpont áthelyezéssel 1-1 lövés leadása, majd a fegyver ürítése és végül töltött, behiztosított fegyverrel 45 fokos alsó készenléti helyzetből jelzésre célra emel, kibiztosít, és lő egyet. Ezzel az első edzés végére kellemesen el is fáradtak.

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Karabély kezdő oktatás 2. alkalom

A második alkalommal elevenítsük fel az első alkalommal leoktatott elméleti és gyakorlati részeket. Kérdezzünk rá a fegyver alkatrészeire, azok elnevezésére, funkciójára és működésükre. Ezt menet közben is lehet, meg az elején is, aztán térjünk rá a száraz gyakorlásra.

A második edzés kifejezetten egy begyakoroltató edzés, ugyanazokat a feladatsorokat követjük folyamatosan és több a száraz gyakorlás is. Új technika oktatását nem szoktam elkezdni ismertetni, hanem inkább a fegyver kezelését, töltést, ürítést, célra tartást, elsütés rutinszerűvé válását irányozzuk meg. Természetesen ezeket nem muszáj csak álló testhelyzetben csinálni.

Lényeges, hogy a hallgatók, lövészek nyugodtan, kapkodás és idegeskedés nélkül, lassan és rutinszerűen gyakorolják be a mozdulatsorokat, hogy az izommemóriájuk megjegyezze és értsék, mit miért és miért úgy csinálják.

Később majd még gyorsulhatnak. Gyorsan mellélőni bárki tud, viszont ha nem akarnak hibázni, ahhoz megszilárdult alapokra van szükség.

Feladatsor:

- Szárazon (üres fegyverrel) a fegyver felhúzása, kibiztosítása után (nyugodt körülmények közt), csak saját magunkra figyelve, a helyes billentyűkezelés és tartás mellett elsütjük a fegyvert a célra (sütés gyakorlás). Ezt mindig kis célra csináljuk.
- Még mindig szárazon, a felhúzott, bebiztosított fegyvert 45 fokos alsó készenléti helyzetből sípszóra a célra emeljük, miközben kibiztosítjuk, felvesszük a célképet és mikor összeállt a 4 pont, a szem, irányzék, célgömb, cél, akkor elsütjük. Ebből is csináljunk 35-40 db-ot.

- Sípyszóra a fegyvert szárazon csőre tölteni, kibiztosítani, felvenni a célképet és elsütni. Ezt már a nagy körre csináljuk vagy egy nagyobb alakú célra (20 cm körüli).
- Megkezdjük az éles lövészetet. 2x10 lőszert tárazunk. Ezt a feladatot a lövők sorban egymás után hajtják végre. Egyszerre mindig csak egy lövész, álló testhelyzetben a kis körre célozva lead egy lövést. Bebiztosítja a fegyvert és várja, hogy újra rá kerüljön a sor. Ezt csináljuk meg 5x, majd ugyanarra a célra 5x magastérd pozícióból szintén 5x1 lövés, majd az új tárral alacsony térdből 5x1 lövés, majd szembe fekvő testhelyzetből, támasztott könyökkel, úgy hogy se a fegyver, se a tár ne érjen a földhöz seholy, szintén 5x1 lövés.
- Tárazz 2x10 lőszert, készenléti helyzet csőre töltve, bebiztosítva. Sípyszóra vagy jelzésre, ami sportlövőknel lehet *lövés vezényszó* vagy síp, hivatásosoknál egymás utáni hangos bekiabálás (*fegyveres! támadó!* stb. vezényszavak). A fegyvert felemelik a célra, kibiztosítják, leadnak egy lövést. Mindenki egyszerre dolgozik és a nagy kör a cél. A következő tárral ugyanezt a feladatot hajtjuk végre, csak 2 lövés leadásával. A 2 lövés leadása nem egyenértékű a duplázással. Jogilag a duplázás nem túlságosan elfogadott az emberélet megóvása szempontjából dédelgetett liberális világnézetben. Viszont egy hivatalból fegyverrel dolgozó embernek muszáj tudnia, hogy a fegyvere hogyan működik és ő hogyan képes uralni akkor, ha nem csak egyet, hanem 2-3-4-5 lövést kell leadnia. Az esetek nagy részében nem lesz elég 1 lövés egy fegyveres támadóval, valamint bódító szer hatása alatt lévő egyénnel, vagy bármilyen fajta fegyveres konfliktusban az ellenséggel szemben. Ezért ő nem duplázik, pusztán szükségességből ad le 2-3 lövést, mindaddig, amíg a cselekményét a támadója be nem szünteti. Azon kívül a legtöbb dinamikus sportlövész szakágban mindig minimum kettőt kell lőni egy lőlapra, tehát a legalkalmasabb helyszín, ahol elkezdhetik ezt elsajátítani a lövészek, azt pont itt és most van.
- 2 x 10 lőszert tárazása után a lövészek jelzésre a fegyvert csőre töltik, kibiztosítják (AK rendszerű fegyverek esetében ez pont fordítva történik - kibiztosít és csőre tölt), majd leadnak egy lövést a nagy körre és területkontroll, fegyverkontroll után a fegyvert ürítik. Ezt megcsináljuk 20 alkalommal.

- 2 x 10 lőszert tárazunk, jelzésre emeli a fegyvert, biztosít, tölt és 2 lövéssel támadja a 20-as kört. 10 alkalommal ismételjük.
- 2 x 10 lőszert táraz, jelzésre emeli a fegyvert, biztosít, tölt, 1 lövéssel támadja a saját 20 cm-es célját és 1 lövéssel támadja a társa 20 cm-es célját. Ezt 10 x ismételjük.
- 2 x 10-et tárazunk, jelzésre emeli a fegyvert, kibiztosít, tölt, két lövést lead a saját céljára, majd kettőt a társáéra. A négy lövés közt nem kell az ujját levennie az elsütőről, csípőből és, derékból fordul a célra, nem vállból. A 4 lövés után ürít, a 3. végrehajtásban van egy tárcsere, oldják meg önállóan és majd a következő edzésen megtanulják hogy kell. Valakinek van rá érzéke, valakinek kevésbé. Majd a harmadik edzésen ezt beléjük verjük.

Minden ürítésnél követeljük meg a helyes biztonsági szöveget, lőirányokat és a teljes átvizsgálását a fegyvernek.

Vagyis: kiveszi a tárat, elteszi, hátrahúzza a závárt, belenéz a töltényűrbe, zárat előreenged, fegyvert elsüt lőirányba, aztán bebiztosít. (Az AR-15 rendszerű fegyvereket nem lehet üresen bebiztosítani). És ezzel véget is ért a második alkalom.

Karabély kezdő oktatás 3. alkalom

Harmadik alkalommal a korábbi feladatokat ismételik gyakorlás-képpen, csak már gyorsabban, illetve a feladatokat nem csak álló, statikus egy helyből hajtjuk végre, hanem közben térdeltetünk, fektetünk, hogy szokják a lövészek a gyors pozíció felvételt és azt, hogy a fegyvert nem csak nyugodtan, egy helyben álló testhelyzetben kell tudni kezelni.

Ezen a foglalkozáson megtanítjuk a tárcserét is, ami egyébként túlzottan nem bonyolult. Egy gond van vele csak, hogy minden fegyveren egy kicsit másképp működik, de ez kezelhető.

Az egykori „varsói szerződéses” fegyverek társzakállal vannak ellátva és egy olyan tárkerettel szerelik a fegyvert, ami nem különálló, hanem a fegyver síkjában egyenesen helyezkedik el.

Kezelésük rendkívül egyszerű, viszonylag meredek szögben a tár elejét segítő kezünkkel fogva beleakasztjuk a társzakáll rögzítő pontjára, majd egy egyszerű mozdulattal hátrafelé felcsukjuk, amit hátul egy rugós kar rögzít és a helyén tart, ami a tár hát-

oldalán helyezkedik el. A tár kioldása 90%-ban csak segítő kézzel működik, az AK rendszerű fegyvereknél sokszor a beragadt, régi tárkioldót nem is könnyű benyomni, ilyenkor tanítják, hogy már a kézben lévő tartalék tárral ki lehet ütni egy mozdulattal a tárkioldót (és utána a tárat is) a helyéről.

A VZ 58-as fegyvereknél ez nem működik. Az alumínium tár azonnal megsérül, ráadásul a sátorvas síkján belül található a tár kioldója, ami sok esetben elég nehezen hozzáférhető, bizonyos évjáratú modellekre (drága csehszlovák barátaink) még egy tárkioldó védő lemezt is raktak. Ha ilyen fegyvered van, célszerű azonnal levágni róla. Minden más ugyanúgy működik mint az AK-n.

Tár beakasztása

AK tárkioldó

VZ58 tárkioldója

Az AK tárat egy másikkal is kiüthetjük

Mindezekből adódik, hogy egy akadályelhárítási feladatnál alulról megütni értelmetlen, felesleges és kellőképpen fájdalmas is. Miután a tár semmilyen körülmények közt nem tud a fegyver tárfészkének a síkjából elmozdulni. Ugyanakkor viszont az összes AR, HK, UZI stb. középágytárral rendelkező fegyver esetében előfordul, hogy ha a tár nincs a helyére téve megfelelően, akkor a fegyver nem tud tölteni.

Ezen esetekben természetesen a tárfenékre kell ütni, ahol további probléma merülhet föl, például egy műanyag, agyonhájított, csúcs-szupernek titulált tár esetében, hogy a tárrögzítő ablakon egyszerűen átütjük a tárat, így az megszorul, a tárajkak sérülnek és főképp még nem is fog működni.

Ezekon a tárokon ugyanis, ha fémből vannak, akkor a tár testének a síkjában elhelyezkedő, négyzet alakú lyuk (furat) rögzíti a tárat egy abba ellen-rugó tartóval belemenő kis csap segítségével. Esetenként előfordulhat, hogy esetleg a túltöltött tár löszere (30-as tárban a 30. löszer), pont úgy helyezkedik el, hogy nyomja a zárfejet, ezáltal nehezen megy a tár a helyére.

Normál esetben a gyári fémtárcák egy kellően határozott, de nem túl durva mozdulattal a helyére tolhatóak. Érdeemes visszaellenőrizni, hogy ha kattánás után meghúzod és nem jön ki, akkor teljesen jó helyen van, felesleges ütögetni. Az AR típusú fegyvereknél a tárkioldót a kezelő kéz mutató ujjával tudjuk működtetni, illetve 99%-ban, jobb kezesekre tervezve van elhelyezve a fegyveren. Újabb fejlesztésű fegyvereknél ez már lehet kétoldalas is.

Szóval a tárcsere: az utolsó lövés leadása után a fegyverek bizonyos részénél a zár hátul marad, de vannak olyan fegyverek, ahol ez nem marad hátul. A lövő a „csett”, vagyis a nem sikerült lövés érzése, hangja után tudja meg, hogy a fegyvere leürült (az AK család fegyvereinek 99%-a ilyen), itt ilyenkor a tárat kiüti vagy kidobja, új tárat beteszi, töltőfogást végez vagy a segítő kézzel a fegyver alatt, vagy fölött átnyúlva, vagy fizikumtól és testhelyzettől függően az erős kézzel tölt.

Fotó: SziTa

VZ típusú karabélyoknál a zár 99%-ban hátul marad és a tár bera-kása után elég a felhúzókarra minimális ütést, mozdítást végezni és a zár előre csúszik. Az AR típusú fegyvereknél 99%-ban a zár hátul akad, a tárkioldó hatására a tár 99%-ban kiesik (a fém tár, a csúcs-szuper műanyag viszont nem mindig), az új tár helyre rakása után a hüvelykujra megfelelő helyen elhelyezett záröngzítő megnyomásával a zárvatartó előre csúszik... És még rengetegféle verzió létezik, de többé kevésbé ezek az iránymutatóak.

Tehát a harmadik edzésen, miután ezt szárazon, gyakorló lőszerrel gyakoroltatjuk az állománnyal, ezután éles lőszerrel is megcsinál-tatjuk.

Feladatsor:

- Szárazgyakorló feladatsor ugyanaz, mint a 2. edzésen, csak ki egészül a tárcserével
- Éleslövészet ugyanaz, mint a 2. edzésen, csak a testhelyzetek változtatását be lehet iktatni a feladatok közé és végül a tárcserének a gyakorlását először csak 1-1 lőszerrel, aztán 2-2 lőszerrel tárazva. Például alaphelyzetből jelzésre csőre tölt, lő kettőt a saját 20 cm-es körére, majd térdelő vagy fekvő helyzetbe megy át a lövő, közben tárat cserél és lő kettőt a társa céllapjának a 20 cm-es körébe.
- Gyakorlatilag számtalan módon lehet ezeket a feladatokat be gyakorolni.

Haladó karabély edzés 1. alkalom

Haladó karabély edzésen megtanítjuk a lövőknek a töltött fegyverrel való biztonságos pozíció (testhelyzet) váltást, a fedezékhasználatot, az előre-hátra mozgást és az akadályelhárítást. Ezek a feladatsorok majdnem teljesen megegyeznek a már korábban leírt pisztolyos középhasaladó edzés tananyagával.

A karabéllyal való mozgás természetesen kicsit más, a hosszabb irányzóvonal miatt, mint egy pisztollyal, de a sportszerűség szempontjából a lőtérbiztonsági szabályok betartásának figyelembe vételével kell oktatni, viszont ha hivatásos állományt oktatunk és nem versenyfelkészülésre, akkor ott a harcszerű végrehajtást kell megtanítani.

Ezekre mindjárt külön kitérek. A karabélyoknál, géppisztolyoknál előforduló akadályok oktatása fontos, ezeket gyakorló lőszerrel vagy hüvellyel is be lehet gyakoroltatni vagy egész egyszerűen, amikor észleljük az adott akadályt, akkor elmagyarázzuk, hogy ennek mi a szakszerű elhárítása.

A kiképzők saját maguk is tudnak akadályt generálni, amihez általában én egy hosszú botot használok és egész egyszerűen a závár mozgásának irányába vagy a hüvelykivető elé teszem, így a hüvely nem tud kirepülni és elakad vagy a hátrafelé jövő závár beleütközik a rúdba, ezáltal nem tölt újra, vagy elakad és így gyakoroltatható az akadályelhárítás.

Az AR típusú fegyvereknél fordul elő leggyakrabban, hogy a fegyver nem üríthető, bedagad. Ilyenkor a lövő a mutató és középső ujját beleakasztja a felhúzókarba, az előagyat segítő kezével markolja, letérdel és nem túl durván a fegyver agyazását a földhöz üti, ezáltal a visszaható erőttől a zár hátra fog jönni és a hüvely kiesik, és a fegyver újra működik.

Fotó: SziTa

Előfordulhat továbbá dupla betöltés, mikor a lőszerre rátölt a következő lőszer a töltényűrben és közvetlenül mellette megszorul. Ilyenkor harcszerű körülmények közt célszerű fegyvert váltani és majd fedezék mögött elhárítani, lőtéri körülmények közt a cső helyes irányba tartásával a tárat kivesszük a fegyverből és a tárfészek irányából kipisztáljuk az elakadt lőszeret. Természetesen harctéri körülmények között, a fedezék mögött, a fegyverváltás után is ugyanígy kell eljárunk. Rengeteg sokféle akadály lehet még, amelynek egy része kezelői hiba, egy része pedig nem.

Fotó: SziTa

Ha sehogy sem boldogulunk, a legegyszerűbb mindig a nulláról kezdeni: tárat kivesz, zárat hátrahúzó, lőszer vagy szakadt hüvelyt kipiszkál, töltetlenséget ellenőriz és folytatja a gyakorlatot.

Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Ne felejtjük el azt sem, hogy az ütőrudas AK rendszerű fegyvereknél rendszeresen előfordul a hanyag tárolás és karbantartás miatt, hogy a gázdugattyú, egyszerűen a lerakódott korom és egyéb vegyi anyagoktól egy kis pára hatására összerohad a pipával (gázdugattyú vezető kis csövecské).

Ez előfordulhat a VZ 58 és az SZVD-nél is, csak mivel ott ez úgynevezett *ütőrúdként* funkcionál és nincs egybe építve a zárral, nem vesszük észre (a lövés megmozdítja), viszont az AK, AMD stb. esetében a kezelő egyszerűen nem fogja tudni felhúzni a fegyvert.

Megoldás valóban a "lábbal" felhúzás lehet, de mivel az nem minden környezetben számít elegáns viselkedésnek, így csináljuk a következőképpen (már ha nem vagyunk teljesen egyedül):

A fegyvert oldalról, kibiztosított állapotban tartja az egyik "harcos", míg a másik, gondosan odafigyelve arra, hogy hol áll, egy másik karabély tusával megüti a beszorult fegyver felhúzó karját, így az szépen el fog engedni és hátra jön, lehet vele dolgozni, de majd a lövészet után mindenképpen legalább ott fújunk bele olajat. Ennek direkt hagytak furatot is.

Fotó: SziTa

Haladó karabély edzés 2. alkalom

A lövők a száraz gyakorló sor és némi bemelegítő gyakorlat elvégzése után, kijelölt terelőkúpok (bóják) segítségével bizonyos területeket járnak be jelzésre (sípszó vagy felszólítás). Az adott bójánál csőre tölt, rálő a saját lőlapjára, előreszalad a következő bójához, ahol térdelő testhelyzetet vesz föl és újra rálő a saját lőlapjára.

Mozgás közben a cső lőirányba vagy lefelé mutat, mindenképp a biztonsági szögek betartása mellett. A lövőujj nincs bent a sátorvason belül, átmozgás közt a fegyvert nem kell biztosítani, viszont, ha bonyolultabb feladat, tereptárgy vagy harcszerű körülmények közt, pl. kerítésmászásra kerül sor, akkor mindenképp biztosítsuk be a fegyvert. De a lőtéren, egy előre-hátra mozgás, futás, térdelés, fekvés feladatnál felesleges, még versenyeken sem követelik meg.

Ezeknek a gyakorlatoknak számtalan kombinációja lehetséges, javasolt az állományt bemelegítő tornagyakorlatokkal legalább negyed órán keresztül felkészíteni, hogy ne történjen hirtelen futásból, térdelésből adódó sérülés, főképp ha egy már kényelmesebb sportlövő brigáddal dolgozunk együtt és nem fiatal hivatásosokkal, akik amúgy is edzésben vannak.

A legegyszerűbb a terelőkúpok (bóják) segítségével egy négyzetet kialakítani, egymástól 5 méteres pontokkal, és a bójáktól 20 méterre felrakott lőlapra megtanítani az oldalra, előre, hátra mozgást. Természetesen a cső lőirányba néz! Mindezt fegyverszíjjal és fegyverszíp nélkül is, bár sportlövészek nagy százalékában nem használnak fegyverszíjat, a hivatásosok meg mindig, ezért mindegyiket meg kell ismerni és csinálni.

Fegyverszíjjal egyébként sokkal nehezebb a feladatot végrehajtani. A feladat kb. ugyanaz, mint amit a pisztolynál felvázoltunk, de jobbkezes lövőnek az A-B bója közötti átmozgás a fegyverszíp miatt nagyon kényelmetlen lehet, amennyiben persze a lövő kétpontos vagy lasszószíjat használ. Ez a karabélyoknál több szempontból is megfelelőbb, mint az egy pontos szíp. Viszont rövid fegyver, mint egy PCC (géppisztoly) esetén az egy pontos szíp ennél a feladatnál és bármi-

lyen ilyen mozgásos feladatnál kényelmesebb tud lenni és a fegyver rövidege miatt és a markolat mögötti rögzítési pont miatt nem is lesz akadályozó tényező annyira.

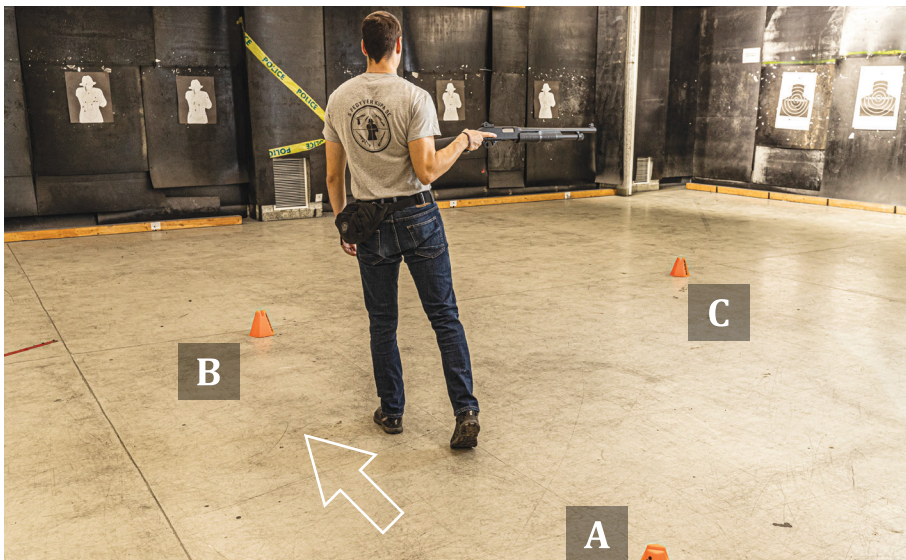
Fotó: SziTa

Fotó: SziTa

Ilyenkor egyszerűen csak kezét váltunk, a cső lőirányba mutat, a lövő az A és B bója közt egyenes csípővel csak szalad. Amikor odaér a B bójához, csak visszaveszi a fegyvert, ezt egy kétpontos szíjjal vagy egy karabéllyal nem lehet megcsinálni. Viszont a kétpontos szíj előnye, hogy fegyverváltás után a két pont a helyén tartja a karabélyt bármilyen mozgás, futás közben.

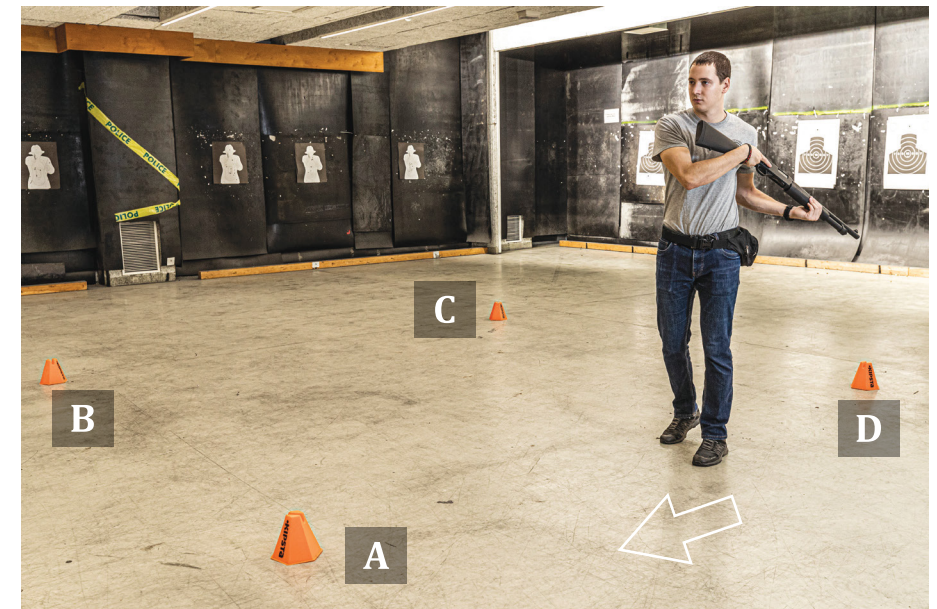
Átmozgások karabéllyal és sörétes puskával sportlövők részére:

Átmozgások karabéllyal és sörétes puskával sportlövők részére:

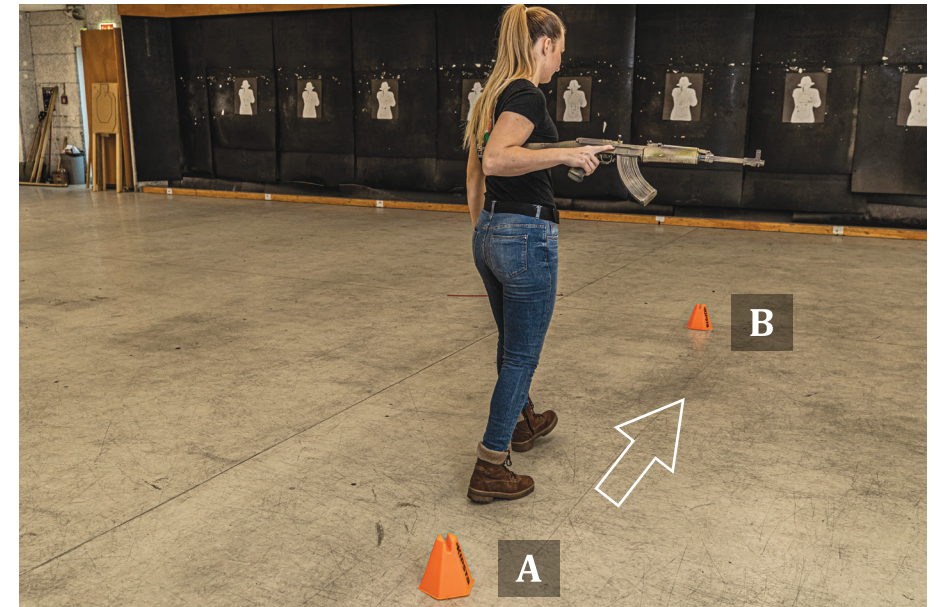
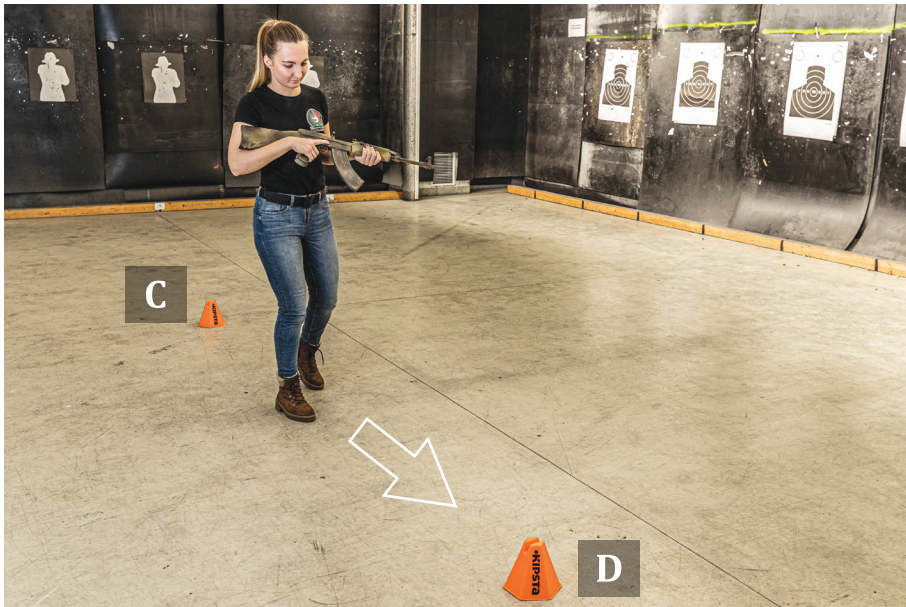
A cső mindig a célra néz!

A fegyver tusa mozgáskor sose legyen a vállgödörbe befogva, főképp ha van fegyverszój is. Ha így elesel, biztosan török valamid!

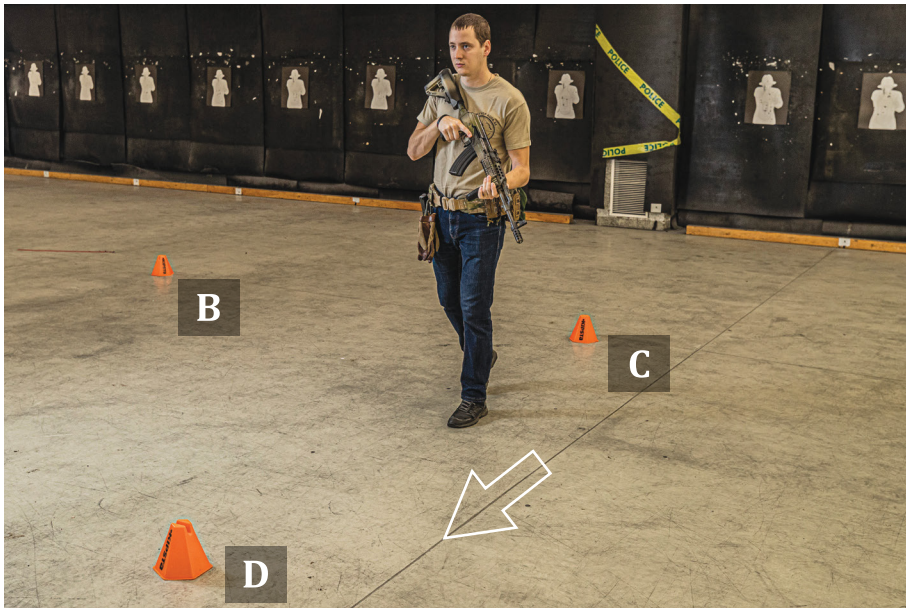
Sportlövők esetében a célra mutasson a cső!

Átmozgások Hivatásos fegyveres szerv tagjainak, nem lőtéri körülmények közt:

Magad elé, maximum 1 méteres körben lefelé mutasson a cső!

Karabélyok, géppisztolyok kiegészítői

Fegyverszíjak

Nagyon elterjedt mostanság az egyponthoz tartozó fegyverszíj (leginkább lustasági és kényelmi szempontokból). A lövész felviszi a nyakába, vállára és egy karabínerrel a fegyverhez csatlakoztatja. Amikor csak karabéllyal vagy géppisztollyal dolgozol, akkor egyébként ez kényelmes is, de amikor sport vagy munka okán a karabély az elsődleges számú fegyvered, akkor az egyponthoz tartozó szíj nem a legstabilabb megoldás.

Bármilyen fajta mozgásnál, testhelyzetnél a fegyver folyamatosan mozogni, ezáltal kellemetlenkedni fog a felhasználójának.

Az egyponthoz tartozó szíj kifejezetten rövid géppisztolyokra való. Például nekem évekig volt szolgálati fegyverem mini Uzim, ami nagyon rövid, de például, amikor AMD-t vagy MP5-öt vittünk magunkkal, akkor mindig kétpontos vagy lasszószíjat használtam.

A kétpontos szíjak is kifejezetten akkor jók, ha felhasználás közben egy gyors-kapocshoz hasonlóan, mint egy spanifer tudod állítani a szíj hosszát, ugyanis egyszerű hordásnál vagy futás közben más szíjhosszúság kell, mint mikor át kell vened jobb vállról bal vállra a fegyvert.

A kétpontos szíj továbbá a fegyver elejéhez és végéhez van rögzítve, teljesen kényelmessé teszi az egyszerű szállítást is. Kombinált feladattú versenyen vagy szolgálati célból fegyverváltás után, vagy amikor a fegyvert mellőzni kell és pusztán az ember kezére van szükség, oldalra, test mellé kihúzva a fegyvert lefelé tartja a helyén. Így a cső biztosan nem fog senkire mutatni.

Ezen kívül vannak még a lassószíjak, ami egy érdekes megoldás, egyszerre tud lenni kétpontos, egy pontos, de akár egy hátizsák szerű szíj is. Ezzel a típusú szíjjal kifejezetten a HK fegyvercsalád esetében találkozhatunk a leggyakrabban.

Vannak kifejezetten rövid géppisztolyok, amelyek esetében nincsen válltámasz, csak egy szíjcsatlakozó. Ezekkel sokkal nehezebb megtanulni és megtanítani löni a lövőket, de ami egy tipp lehet a megfelelő használatra, hogy a szíjat megfeszülésig szúrja rá a célra és úgy kezd-

jen el löni, mert ez ad egyfajta stabilitást, de ettől még a nyomába sem ér egy rendes válltámasznak. Rövid fegyver esetén célszerű, ha csak pisztolyként használja a lövő és a szíjat inkább hanyagolja (pl. Steiner TMP, vz 61).

Még egy gondolat pont a VZ 61 es fegyver családdal kapcsolatban: nem szereti, ha fogják a tárat, gyakran elakad, nem csak a 7,65x17,5 mm-es verzió, de a 9x18mm-es is. Ezért inkább a markolatot fogjuk két kézzel.

Lasszó szíj HK 63-as rohampuskán

Fotó: SziTa

RTK hallgatók Scorpio géppisztollyal váltámasz használata nélkül

Fotó: SziTa

Tuningolt Scorpio válltámasz + egy pontos szíj

Optikák

Az optikák lehetnek, ahogyan korábban már szó volt róla, red-dot vagy távcső típusúak. Most inkább csak a használhatóságára térnék ki. Például egy hosszabb csövű vagy átlagos karabélyra vegyes felhasználás mellett, szolgálati célból vagy olyan sportlövész versenyen, ahol esetleg 50 méter fölé is kell lőni, inkább egy kompakt 1-6-os x24 céltávcsövet helyeznék föl, mert ebben az esetben az egyesén teljes kép mellett red-dotként is használható. Viszont, ha messzebbre pontos lövést kell leadni, akkor megfelelő távcső állítással akár 6-osig, újabb távcsövek esetében 8-10-ig is nagyítható, amely adott esetben növelheti a célpont kiválasztást, felismerést és a nagy pontosságú lövés leadását.

Fotó: SziTa

Hátránya lehet a súlya. De sokkal inkább az, hogy ha nem prémium minőséget teszel fel akkor az "élvezeti értéke" a lencse gyenge minősége miatt 6x-os nagyítás fölött torzulni fog, a kép szélei homályosak lesznek és megfájdul a fejed. Vissza fogod tekerni 6-ig, hidd el. 😊

A prémium 10x-es nagyítású távcső esetében viszont külön parallaxis állító van a kép torzulása miatt. Karabélyon kényelmetlen lenne folyton állítgatni az élességet, ezért azon, illetve géppisztoly, egyéb PCC, vagy pisztoly átalakító „Rony kit” esetében egy egyszerű red-dot bőven elég. Igény szerint 25-50 méterre belőve, vagy akár 15 méterre, felhasználási területtől függően könnyebb, gyorsabb lövészetet lehet vele elérni, mint nyílt irányzékkel.

Fotó: SziTa

Red-dot optimális helyzetben

Fontos viszont a megfelelő optika kiválasztása, illetve amikor nem dönthet a felhasználó, akkor kénytelen alkalmazkodni. Például, amikor a fegyveren lévő optika magas és ezáltal nem a legkényelmesebb, de meg kell oldanod (mert ez van). Ilyenkor a válltámaszt helyezük magasabbra, hogy a látómezőnk minél komfortosabb legyen.

Fotó: SziTa

Red-dot kissé magasan

Léteznek még fix nagyítású optikák, ami kicsit távcső, kicsit red-dot, különféle nagyításokban, és különféle célkeresztrel vagy ponttal. Itt fontos azt végig gondolnunk, hogy alapvetően mi lesz a felhasználási terület, mert ha csak 25-50 méteren belül dolgozunk, akkor nagyon kicsi lesz a látómező és a túl közeli (szobán belüli) céloknál homályos lesz a kép is.

Fix 3x32-es katonai távcső

Fegyverlámpák általánosan

Sportcélú felhasználásban igazán nincs nagy jelentősége, jobb esetben katonai felhasználásnál sincs, mert ott úgyis éjjellátót és lézert használnak, ellenben a rendészeti felhasználás esetében mindenképp hasznos lehet.

Létezik belőle gyárilag a fegyverbe, előagyba épített lámpa, pl. MP 5 fegyvercsalád, illetve az utólag, szereléséhez csatlakoztatható lámpák. A választék a csillagos ég. Van olyan lámpa, ahol közvetlenül kell megnyomni a kapcsolót, ez egy hibafaktorral kevesebb, mint ugyanerre a modellre érintőkapcsolóval kivezetett távkapcsoló.

Pisztolyok esetében pedig a fogásnál kell nyomni a kapcsolóját, akkor világít. Persze a lőpor, füst ugyanúgy visszaveri a lámpafényt,

mint egyéb szilárd felületek, de azért hasznos dolog, mert a kezünk szabad marad. Én élesben ezt leginkább sebzett vad után kereséskor használtam, 40 SW és 45 ACP pisztolyokon.

Volt, amikor hasznos volt!

05

■ SÖRÉTES PUSKÁK

Sörétes puskák

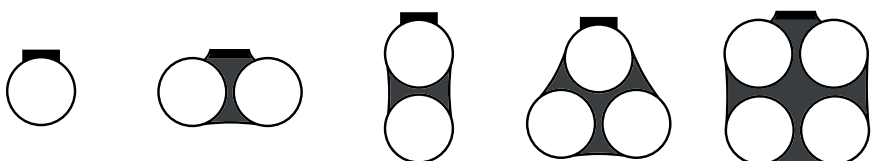
A sörétes puska az egyik legrégebbi vadászati célú fegyver, a lehető legtöbbféle fajtájú, számú, mennyiségű lőszer is ezekhez a fegyverekhez gyártották. Felhasználási területe elsősorban a vadászat, a sportlövészet, elenyésző szinten a rendészeti és szinte említésre sem méltó a katonai. Sörétes puskához többféle megközelítést lehetne felsorolni:

- kaliber
- csőtípus
- működési mechanizmus
- felhasználási terület
- lőszer

Kaliber: a legelterjedtebb a 12/70 vagy 76-os patronnal működő fegyver, ez természetesen egybe szerelt lőszer. A 12 a lövedék átmérőjére vonatkozik collban, ez magyarul 18 mm, a 70 a hüvelyhossz, de léteznek ennél durvább 12-es lőszer is, 76-tól 89-ig, mindenféle túltöltött Magnum lőszer kifejezetten vadászati felhasználásra, aztán egy kicsit kisebb a 16/67, ahol a lövedék tömeg és maga a sörét is kisebb. Az én elképzeléseim szerint ez a legideálisabb vadászlőszer, főképp hölgyek számára, kellő mennyiségű sörétet tud tartalmazni, mégsem üt akkorát, mint a következő, a 20-as. A 20/76-os puska a legdurvább, alapvetően könnyű a súlya a fegyvernek, de a töltete megegyezik a 12/70-esével, grammban is, lőporban is, persze ebben is vannak lájtosak, mint ahogy mindegyikben. Ezen kívül még többféle sörétkaliber is létezik, akit ez részletesebben érdekel, a megfelelő könyvben utána nézhet.

Csőtípus: sörétes puskák egy csövű mellett több csövű verzióban is léteznek. Vannak billenő és merev-csővű puskák, vízszintes és függőleges dupla csövű (bock) elrendezéssel, 3-as, sőt 4-es csővel is találkozhatunk, de ez nagyon ritka. Hármass csőnél inkább vegyes csövű verzióval (2 sörétes és 1 golyós) találkozhatunk (drilling), mely viszonylag elterjedt, míg a 3-as (drilling), 4-es (vierling) csövű csak sörétes fegyvert inkább csak gyűjtőnél vagy múzeumban találunk.

Működési mechanizmus: működés szempontjából vannak az egyszerű működésű, külső (1) vagy belső kakasos, oldal lakatos (2) billenő csövű puskák, illetve vannak a merev csövű, manuális (pumpás) (3), merev csövű félautomata (4) működésű rendszerű puskák és szekrénytáras félautomata (5) puskák.

Felhasználási terület: sokak elképzelésében él egy ilyen filmes jelenet, hogy a sörétes puska a legjobb otthonvédelemre. Hát, vitatkoznék, mondjuk ha egyedül élsz, akkor talán, de ha már ott sertepeltél a család, a kutya-macska a behatoló körül, akkor ki az, aki nyugodt szívvel odaereszt 250 db 3,5 mm-es, terjedésében szinte megállapíthatatlan irányú kis halált a betörő irányába? Na ugye, hogy nem. Egy alsó kulcsos, golyós, megfelelő stophatású lőszerrel vagy egy karabély, vagy PCC (amivel tényleg tudsz pontos lenni), amelyekkel oda lősz, ahova akarsz, sokkal alkalmasabb erre, de imádkozzatok testvéreim az úrban, hogy ilyenre ne legyen szükség.

Vadászatnál a dupla csövű és a félautomata puskák a legelterjedtebbek, de mostanában sokan használnak pumpás fegyvert is. A félautomata puskánál vadászati felhasználás esetén a lőszer tárazási lehetőség 2+1 lőszer lehet maximum (de csak a magyar szabályok szerint). A pumpás puskánál nincs ilyen megkötés, a dupla csövűbe meg úgysem tudsz beletenni többet.

Sportcélú felhasználás esetén a sportág választja a fegyvertípust, a koronglövők Bock puskát használnak (dupla csövű, függőleges elrendezés), a hagyományörző cowboy lövők, leginkább dupla csövűt vízszintes csőelrendezéssel, kakasosban, vagy pumpást, esetleg félautomatát. A szituációs lövészeti ágakban elterjedt a taktikai irányvonalon a pumpás puska használata, nemzetközi szituációs lövészeti irányvonalon pedig a félautomata puska (ami minél gyorsabban, minél több lövést tud leadni).

Rendészeti irányvonalon a pumpás puskákat használják leginkább, mivel azok manuális működtetésűek, bármilyen lőszerrel bele lehet tenni, riasztópatrontól az ingerlő hatású gázpatronig, a gumigolyóig vagy egyéb stop-hatású, emberélet kioltására nem alkalmas lőszerrel választékáig, és persze éles lőszerrel is. A fent nevezett lőszerrel 80%-ánál egy félautomata puska elakad, nem tölt után és ezzel kezelőjének nem egyszer gondot tud okozni.

Katonai felhasználásban objektumvédelemre, a speciális egységek kifejezetten ajtónyitogatásra, nagyon kisméretű sörétes puskát használnak, de ez egyáltalán nincs nagyon elterjedve. A vietnámi háborúban egyébként még jelen volt a pumpás sörétes puska, kifejezetten

dzsungelra kialakított lövedékkel, ahol a sörétszemek helyett 3,5 cm hosszú, zsákvarrótűre emlékeztető kis fém hegyek voltak a lőszerben, amely könnyen áthatolt a lágyszárú növényzeten (és még egy kicsit keményebben is), ahol a sörét már elkenődött volna.

Lőszer: sörétes lőszerből gyártották a legtöbb félét a világon. Alapvetően vadászati felhasználásra apró sörét, különböző méretekben a 2-9 mm átmérőig megtalálható, attól függően, hogy épp kis- vagy nagy madarat, nyulat, esetleg kisebb testű nagyvadat szerettek volna elejteni. Ezek részleteibe most nem megyek bele, ezekről rengeteg vadászati szakirodalom van.

Következő lövedék az egy darab gyöngygolyó, más néven Breneke. Ez, ha jobban belegondolunk, egy kellemetlen nagy lórúgás, ami viszonylag gyorsan meg tudja változtatni az ember egészségi állapotát, egyben 30-50 gramm ólom. Gondoljunk bele, hogy amíg egy pisztolylőszer a maga 7 grammjával is mennyire kellemetlen tud lenni (egy borongós vasárnap délelőtt, amikor mellbe lőnek vele), akkor ugyanannál a sebességnél egy 30 grammos ólomdarab mennyire lehet kellemetlen.

Brenekéből viszonylag sokfélét gyártanak, különböző anyagokból, van köztük olyan, ami kifejezetten, megfelelő csőből lőve 100 méteren egy süteményes tányért eltalál és ott keresztül üti a páncélautót. Ugyanakkor olyan is van, ami csak arra jó, hogy hajtásban, vadászaton a sebzett disznót a kutyák elöl pár méterről kegyelemlövésben megváltsd a szenvedéseitől.

Egyéb lövedékek: fentebb leírt vietnámi dzsungellövedéktől kezdve a konfettipatronok kilövő riasztópatronok, könnygáz és egyéb ingerlőhatású rendészeti lőszer, gumigolyók, stb.

Sport célú felhasználásban ezek közül a lőszer, köztük többnyire fém célra vagy agyaggalambra az apró sörétet használják, papírcélra pedig a Brenekét.

Sörétes puska alapképzés

A sörétes puska alapképzést 3 részre osztjuk, sport-dinamikus, sport-statikus és rendészeti képzésre.

A sport-dinamikus esetében most az agyaggalamb lövészetre gondolok, ahol a lövő áll, a cél viszont mozog, a levegőben repül vagy a földön gurul. Ezt a vadászati felkészítésen túl, a nemzetközi sportban, a koronglövészetben is használják és igen népszerű, viszont ennek az oktatása nem az én szakterületem. Akit a koronglövészet érdekel, kiváló oktatókat talál a galgamácsi vagy a ravazdi lőtéren, sőt, erről külön könyv hegyek is készültek.

A sportcélú sörétes puska használatának (ahol többnyire apró söréttel fém célra vagy egyéb törhető célra lőnek, gyöngygolyóval pedig papírcélra), a képzése fegyverkezelés szempontjából pumpás puska esetén teljesen megegyezik a rendészeti jellegű fegyverkezelési oktatással. A félautomata puska kezelése mint fegyverkezelés, vadász vagy sportcélból alsó csőtáras puska esetén szintén megegyezik a sport és a vadász irányvonallal, szekrénytáras fegyver esetén pedig kizárólag sportcélra használjuk.

Oktatás

A sörétes puska képzés általában két alkalomból áll, olyan lövők számára, akik a pisztolyos, karabélyos edzéseken már tapasztalatot szereztek, a fegyverkezelésük biztonságos és nagyjából értik, hogy mit miért csinálnak. Teljesen kezdő személy számára pedig egyéntől függő, hogy mennyi idő kell ahhoz, hogy a fegyverkezelése biztonságossá váljon.

Az első alkalommal az elmélet oktatása és a fegyver működésének a megértése után, puffer lőszerrel megtanítjuk a fegyver töltését, ürítését, annak különböző módjait. Pumpás puska esetén a forgó-zárfejes biztosítónak az oldását, illetve a fegyver gyors tűzkészé tételét és utántöltését.

forgó zárfej pumpás sörétes puskán

forgó zárfej oldó gomb az ürítéshez

A félautomata puskák nem rendelkeznek forgózárfej-biztosítóval, így ezeknél amire oda kell figyelni, az a töltőablak nyitó gomb. Ha nem nyomjuk meg, akkor az alsó csőtárból a lőszer nem engedi be a töltőkamrába a fegyver és így hiába lövünk és ürül fegyverünk, az újratöltés nem fog végbemenni. Ilyen meg a pumpás puskán nincs.

félautomata puská felhúzó kar

zárakasztó kioldó gombja

csőtár nyitó gomb, a töltő kamrák utántöltéséhez

A helyes állás, tartás

Amint a lövő megérti, hogy a sörétes puská csak akkor fáj, ha rosszul fogja, meg lehet tanítani a helyes tartást és fogást, ami tulajdonképpen megegyezik a karabélyéval. Annyi a különbség, hogy hölgyek, gyengébb alkatú férfiak a kezelő oldal szerinti lábukkal sokkal jobban hátraléphetnek és úgy dőljenek előre, rá a fegyverre.

A pumpás puská esetén a töltésnek nagyon határozottnak kell lennie, mind a hátrahúzás, mind az előretolás szinte teljesen csattanjon, (ne féljünk, eltörni nem fog), viszont a lagymatag töltésnél a fegyver akadhat. Ugyanebben a helyzetben egy félautomata sörétes puská esetén a kevés grammsúllyal rendelkező lőszerrel a fegyver elakadhat. Pumpás puskánál sportcélból vígan lövöldözhetünk 24 grammos lőszerrel, ami pl. egy félautomata puskát nem biztos, hogy felhúz.

A 28 grammos kényelmesen működik mindkettőben, míg a 32 gramm vagy afölötti már nagyon rúg, ami sportcélú felhasználásnál nem előnyös, mivel túl sok ideig tart a következő célpontra, lövésre való átállás. Egy fácánvadászaton ennek nincs jelentősége, ott inkább a lövedék tömege legyen nagyobb, hogy biztosan terítékre kerüljön a vad és ne csak sebezünk.

A pumpás sörétes puska töltése:

- Kétféleképpen tölthetjük a fegyvert: nyitott ablakkal vagy zárt ablakkal. Kivételt képez a képen látható pumpás puska, amit a manuális töltő fogantyú kialakítása miatt nem lehet, csak zárt ablakkal tölteni. De pl. Remington 870, Mossberg 500, Winchester stb-nél lehet, bár megemlíteném, hogy ha a forgózárfaj a manuális pumpa előre nyomása után beakad a reteszében, akkor a legkönnyebb tölteni a puskát, mert ha csak 1-2 mm-rel is hátrébb van, tehát a hüvely kivető ablak nyitva van, hajlamos a lőszer nem bemenni a csőtárba.

- Nyitott ablak esetén, ha nem akarunk a csőbe lőszer tenni, akkor előretoljuk a manuális első markolatot és visszaellenőrizzük, hogy nem jön-e hátra, mert ha csak 1 mm-t is hátrajön, a fegyver lőszer betöltés közben elakadhat. Ha akarunk a csőbe lőszer tenni, akkor 1 lőszer bedobunk a hüvelykivető ablakon, a pumpát előre csapjuk határozottan (célszerű a fegyvert azonnal be is biztosítani, főképp ha nem lőtéren vagyunk), majd ezek után a töltés mindkét esetben egyformán folytatódik vagy felfele fordított töltőnyílással „vadászosan” vagy „kommandósan” célra tartva, erős kézzel a markolatot fogva, elsütőujjunk kontrollálásával a segítő kezünkkel alulról elkezdjük betologatni a lőszeret.

Mindig tudjuk, hogy mennyi lőszer mehet a puskába, ne akarjunk többet rakni bele, mert úgysem fog sikerülni! Kevesebbet lehet. A lőszert minden esetben teljesen toljuk be a nyíláson úgy, hogy a segítő kezünk hüvelykujja vagy mutatóujja betolja és ellenőrzi, hogy nem jön-e vissza, mert ha nem toljuk túl a lőszervisszacsúszás gátló horgon, akkor a lőszert visszatolja a rugó a hüvelykivető- és töltő ablakba, az emelőkanál alá vagy fölé, amely minden esetben elakadást eredményezhet.

Ne felejtjük el, hogy, amikor ezzel készen vagyunk és lövést kívánunk leadni, akkor csőre töltés esetén a fegyvert majd ki kell biztosítani. Viszont az üres csővű puska bereteszelt állapota esetén nem fogjuk tudni a pumpát hátrahúzni addig, amíg vagy el nem sütjük a puskát vagy meg nem nyomjuk a forgózárfej-biztosító gombot. Ha ezt megnyomtuk, felszabadul a zárfej, a manuális pumpával magunk felé rántjuk, majd előrecsapjuk az első markolatot, és ezzel végbe is ment a töltés, már csak lőnünk kell.

A félautomata puska töltése majdnem teljesen ugyanígy néz ki, a fent leírt különbséggel, ami kezeli a tárbiztosító kart. A félautomata puskák esetében nagy valószínűséggel az utolsó lövésnél a zár hátul akad. Szinte mindegyik rendelkezik zároldóval, tehát ha ezen az ablakon beejtünk egy lőszert és megnyomjuk a zároldót, azonnal fogunk tudni újra lőni. Mindez a kézzel utána töltés, gyorsaság szempontjából ugyanilyen egyszerű a manuális puskán is. Az edzésen, miután a lövők biztonságosan tudnak tölteni, üríteni, sőt lőszert kiszedni a fegyverekből pufferlőszerral, akkor lőirányba tartott csövekkel rendszer lőszerral is gyakorolják végig ezeket a feladatsorokat és majd ha ezzel is megvagyunk, kezdjük el a lövetést.

Kifejezetten ügyeljünk arra, hogy szemüveg, lehetőség szerint baseball sapka és fülvédő mindenkin legyen,

bár vadászatokon nem divat és a sörétes puska csőve messzebb van az ember fülétől mint a pisztolycső, de egy egész napos edzés komoly halláskárosodást okozhat. Javasolom fém célra lövetést, vagy 20-as kis

körvas, ami leesik egy tartóról vagy kis pepper, ami lövésnél lebukik. Ezek minimum 15, maximum 30 méterre legyenek, de az ideális távolság 15-20 méter.

Igaz, hogy a sörétes puskák nagy részének a szűkítése cserélhető, de az átlag pumpás sörétes puskák többnyire nulla szűkítésű csővel vannak szerelve és a 20 méternél messzebb lévő fémcélokra a sörétrajt olyan mértékben nyílik szét a levegőben, hogy nem biztos hogy van ereje a kis tömege miatt a célt leborítani.

Értelemszerűen, aki a saját puskájával jön gyakorolni és esetlegesen full szűkítésű, libázó chooke van benne, neki rakhatunk ki 60-70 méterre is fémcélt, biztosan le fogja tudni dönteni. Alapkiképzési rendszerben ez a távolság bőven megfelelő, a későbbiekben úgyis mindenki a szakterületének megfelelően fog fegyvert, lőszert, szűkítést választani. A képzésen figyeljünk oda arra, hogy a lövők ne kapkodjanak, nyugodtan rutinszerűen szokják a töltést, ürítést, lőszer kiszedést. Amikor ez már magabiztosan, jól megy, akkor adhatunk olyan feladatot, hogy hol felül, hol alul tárazva 3 patronnal próbáljon meg 3 fémet gyorsabban lelőni, mint a társa mellette.

Ha ügyesek, lehet őket párbajoztatni. Mindenkinek legyen 4 sörét a cső alatt, egy a kezében, és ha megmutattuk nekik az oldalt betöltést a fegyverbe, akkor tetszeni fog nekik és versenyezhetnek, hogy a 4-4 fémjük után, a középső közöset ki tudja eltalálni, ki lesz a gyorsabb. Sörétes puskával viszonylag gyorsan, hamar lehet megtanulni lőni statikus célokra, az első edzésen 50 lövés ellövése javasolt (2 doboz). Ebben kellőképpen el fognak fáradni és a válluk is meg fogja érezni ezt a napot.

Sörétes puska 2. edzés

Az első edzés átisméltése szárazon, némi bemelegítő lögyakorlat után a lövőknek tegyünk ki több célcsoportot, amelyeket először egy helyről, utána jelölőbójáktól átmozgással, majd fedezék mögül, újratöltéssel kell leküzdenie. Ezen az edzésen is elég 2 doboz lőszert ellőni, viszont legalább 10 db Breneke lőszert is lövessünk el velük,

hogy tanulják meg milyen a működése, hátrarúgása és a vele való pontos célzás. Gyakori, hogy a sörétes puskák célzórendszere csak egy célgömbből áll a cső elején és egészen máshogy kell használni, mint egy nyílt irányzékos puskát.

A Brenekének bármilyen méretű papírlólapot kitehetünk, csak jelöljük meg a közepét, hogy legyen mihez viszonyítani a lövést. Ezeket 20 méterenként 100 méterig érdemes kitenni, mindegyikre lőjön kettőt a lövő és jegyezze fel hova célzott és ahhoz képest a lövedéke mennyit esett. A következő sörétes puskás képzés ezután ebben a rendszerben csak kombinált képzés lesz, amelyről később beszélünk.

A sörétes puskás átmozgások megegyeznek a karabélyos képzésnél leírtakkal. Fokozottan oda kell figyelni azonban, hogy páros vagy kiscsoportos képzésben sörétes lövész részvételekor a csőtorkolat irányára nagyon oda kell figyelni speciális gyakorlatok esetén, mert a gáz nyomása kissé szabadabban terjed, ahogyan a lövedéke is.

06

■ **KOMBINÁLT LÖVÉSZET**

Kombinált lőgyakorlatok

A kombinált lőgyakorlatok alapvetően a rendészeti és honvédelmi, illetve egyéb harcászati cselekményekből vándoroltak át (részben az én saját segítségemmel) a sportlövészet irányába.

Amikor rendőröket képzünk, akik elsődlegesen maroklőfegyverrel vannak ellátva, viszont alkalmasszerűen bizonyos feladatok körében felszerelik őket hosszú fegyverrel is, ami lehet karabély, géppisztoly vagy sörétes puska (és most ne a speciális egységek szemszögéből vizsgáljuk a kérdést, mert abból van a kevesebb és ott minden amúgy is más), akkor egy teljesen átlagos rendőr bizonyos feladatra, pl. egy EÁP (ellenőrző-átengedő pont, vagy egy objektumvédelmi feladat, esetlegesen egy komolyabb átkísérés vagy biztosítás), kap a kezébe egy hosszú fegyvert.

Aztán a katona, akinek alapvetően gépkarabély az elsődleges fegyvere és bizonyos helyzetekben, most már egyre gyakrabban másodfegyvert kap, ami kifejezetten az ő önvédelmi fegyvere arra az esetre, hogy ha a fő fegyvere leürül, meghibásodik vagy bármi egyéb körülmény miatt használhatatlanná válik.

Gyakorlatilag a két állomány feladatköre és felhasználási területe sok dologban különbözik, de a fegyverkezelés ezen formája lényegében egyforma. Ennél a feladatnál a helyes hord-helyzet, a fegyver megfelelő kezelése, töltés, ürítés és maga a fegyverváltás begyakoroltatása és helyes technikája az oktatás fő célja.

Sportlövőknél ez gyakorlatilag pontosan ugyanígy történik, ugyanis vannak olyan extrém versenyek, ahol a résztvevők harmada egyébként szintén hivatásos, harmada volt hivatásos és a maradék egyharmada pedig szimpatizáns, aki tiszteli és elismeri ezeknek az embereknek a munkáját és szeretne részt venni valamilyen szinten ebben a tevékenységben a saját munkája mellett.

Ilyenből van mindenféle világból érkező ember, a saját egyesületemen belül is, a fogorvostól a jogászon keresztül a gépészmérnökiig, és gyakorlatilag ezeken a versenyeken egy kicsit a gyerekkori álmukat

valósítják meg. A volt hivatásosok nosztalgizhatnak, az aktív hivatásosak pedig kiváló gyakorlási lehetőséget kapnak. Ezek a versenyek nagyon magas színvonalú rendezvények, igen komoly szakmai kihívással. A fegyverkezelésnek maximálisan tökéletesnek kell lennie, mint ahogyan a ló tudásnak sem kevésbé.

A fegyverváltás lényege

Amint már fentebb is leírtuk, alapesetben, amikor két fegyverrel vagyunk ellátva, az elsődlegesen használt fegyver a hosszú fegyver, mert vannak olyan helyzetek, amikor erre van szükség, a nagyobb tűzerő, a pontos lövés és az ebből adódó eredményesebb megállító erő miatt.

Emellett viszont az elsődleges fegyver bármikor kiürülhet, meghibásodhat és ilyenkor a másodlagos fegyvert használjuk addig, amíg nem tudunk fedezékbe húzódni, ahol az elsődleges fegyvert a másodlagos fegyver biztonságos tokba rejtése után újratöltjük vagy az esetleges akadályt elhárítjuk, majd, miután az a hatékonyabb, újra azzal dolgozunk.

Ezek persze sok ember számára nagyon utópisztikusnak hatnak, de volt olyan katona, aki misszióból visszatérve felhívott, hogy szeretne velem találkozni. Összefutottam vele Pesten és azt mondta, hogy a részleteket nem mesélheti el, de hogy ha én nem tanítom meg neki a fegyverváltást, akkor nagy eséllyel most nem lenne itt, ezért kaptam tőle egy bicskát ajándékba, amit kintről hozott.

Hogy értsétek a lényegét, adott helyzetben egy fegyverváltás életet menthet, mivel sokkal-sokkal gyorsabb, mint egy tárcserének a kivitelezése. Persze csak akkor, ha ez megfelelően be van gyakorolva.

Fegyverváltás karabélyról, géppisztolyról pisztolyra

Az egész technika lényege, hogy ki kell alakítani a lövőnek a megfelelő hord helyzetet. Hosszú fegyverek esetén, mint egy karabély, én nem javaslom az egy pontos szíjat.

A kétpontos vagy lasszószíj az ideális, lehetőség szerint gyors állítási lehetőséggel, erre a kétpontos Viking V-tack szíjak a legalkalmasabbak.

Ezeknek a jelentősége az, hogy a karabélyt elöl és hátul rögzíti, a fegyverváltáskor a cső lefelé, magunk mellett fog elhelyezkedni.

Probléma lehet viszont a gyenge oldali átvétel, ilyenkor a szíjból a ki kell bújnunk vállunkkal.

Minden esetben a helyes rögzítés az, hogy a lövő a fegyverszíjat úgy veszi át a nyaka mögött a hátán, hogy a segítő kéz oldalán bújik bele a szíjba, ugyanis a fegyverváltáskor az a legcélszerűbb, ha nem akadályozzuk a pillanatnyilag haszontalan főfegyverrel a másodfegyver elővételét.

Fotó: SziTa

Amit fontos tudni, hogy a fegyvertus végén és a csőhöz közel elől rögzített szíj biztosítja a legkényelmesebb hordást,

mert a fegyver mikor már csak szíjra helyzetben van, úgy hogy nem fogjuk, mert a kezünk másra kell (abban van a pisztoly), mozognunk kell előre-hátra, letérdelnünk, bármi, így zavar legkevésbé minket a karabély. Tény, hogy ilyenkor a fegyver rajta lesz a tartalék táraikon, de hát valamit valamiért, még mindig ez fáj a legkevésbé.

Fegyverszíj a géppisztolyon

A hosszabb géppisztolyoknál (pl. MP5 SD, Stribog, még lehetne sorolni), szintén kétpontos szíjat javasolok, ugyanúgy mint a karabélynál a fentebb leírtak esetében. Ugyanakkor a rövid géppisztolyoknál (pl. Uzi vagy B&T MP9), egypontos szíj teljesen megfelelő, miután az egész fegyver kb. 30-40 cm és lehet, hogy ilyenkor a szíj a markolat mögötti részen helyezkedik el, szinte a fegyver súlypontja mögött. Mivel annyira rövid a fegyver, így nem kell két ponton rögzíteni. Ennél a verzióknál a gyenge oldali átvétel sokkal egyszerűbb.

Buktatjuk a fegyvert és a szíj felett emeljük át

Magyarázat

A fegyvert a fegyverváltáskor a segítő kezünkkel, a kiürülés után az erős kezünkkel a markolatot elengedve, a gyenge kezünkkel az előagyat fogva fogásváltás nélkül oldalra húzzuk ki, ezalatt az erős kezünk már rántja a pisztolyt, a gyenge kezünk, mikor a fegyver a saját testünkhöz képest 9 órához ért, vagyis a gyenge oldali csípőhöz, (balkezesnél ez nyilván 3 óra), a gyenge kéz azonnal elengedi a karabélyt, és már siet az erős kéz segítségére a maroklófegyver (másodlagos fegyver) töltését elvégezni.

A továbbiakban, mivel erről viszonylag sok vita alakul ki többnyire olyan emberek közt, akik nem dolgoztak huzamosabb ideig hosszú fegyverrel és másodlagos fegyverrel egyszerre, de sok filmet láttak a Youtube-on, azok azt szokták mondani, hogy elég, ha a fegyvert elejted magad elé, amelyből a probléma az, hogy abban a pillanatban, amint el kell indulni, le kell térdelni, le kell feküdni, el kell kezdeni futni, a magunk előtt himbálózó fegyver veszélyes, kényelmetlen és zavaró is.

Balesetveszélyes és helyes technika

Hajlamos lennék kompromisszumra abban az esetben, hogy ha egy géppisztolyt váltunk pisztolyra, mert még letérdelés esetén sem veri állba a felhasználóját a válltámasz, hiszen a csöve nem tud felütközni a talajon, de lefekvésnél már így is útban lesz. Az meg, hogy kétféleképpen képezzünk ki egy olyan állományt, akinek nem ez a napi rutinja, teljes mértékben lehetetlen és felesleges is.

Akadályoz a mozgásban

Arra kell kiképezni, ami számára a legjobb, legbiztonságosabb, leggyorsabb, és azt begyakoroltatni vele. A hosszú fegyvert oldalra kihúzni és ott elengedni pontosan ugyan annyi ideig tart, mint magunk elől elengedni, viszont így a hirtelen rántást, ami az ember vállára, hátára hat, elkerülhetjük, hiszen a szíj már ott meghatározza azt, hogy meddig húzhatom.

Fotó: SziTa

A fegyverváltás folyamata a gyakorlatban

Mivel egyébként mindig vannak, akik ezt is úgyis jobban tudják, ezért ez gyorsan bebizonyítható számukra az alábbi példákkal:

Példa1.

Vitatkozás az egy- és kétpontos szíjkról

Fogjuk meg az állományt, mindenki a fegyverét tegye szíjra helyzetbe, tegye fel mindkét kezét a feje fölé és szépen sorban lehet futni egy kört, lépcsőn felszaladni, leguggolni, felállni és egyéb mozgásokat végezni.

Itt általában az egypontos szíjra eszközök saját maguktól szokták kérni, hogy fejezzük be a gyakorlatot, most már elhiszik.

(Leginkább azok, akik a fegyvert nem is teszik ki oldalra, ugyanis az egy ponton a fegyver elől összevissza pörög, üti, veri a gazdáját).

Fotó: SziTa

Példa 2.

Vitatkozás az oldalra kihúzás és az előre leejtés közt

Az alap feladatsort kezdjük el velük szárazon végrehajtani.

- karabélyt felhúzza, célra tartja, elcsettinti, majd fegyvert vált, csőre tölt, elcsettinti
- karabélyt felhúzza, csőre tölti, elcsettinti, majd fegyverváltás közben lemegy magas térd pozícióba, mindeközben a másodfegyvert előrántja, csőre tölti, célra tartja, elcsettinti
- karabélyt felhúzza, csőre tölti, elcsettinti, majd lemegy szembe fekvő testhelyzetbe és közben fegyvert vált, már fekvve, csőre tölti, elcsettinti (a későbbiek folyamán egyébként ezt a fekvős gyakorlatot úgy kell begyakoroltatni, hogy a fegyverváltás az álló testhelyzetből egy térdelő testhelyzetbe megy át és onnan váltja a fegyvert, úgy, hogy a segítőkezét leteszi, a lábaival kitolat hátra minél gyorsabban és a karabélyt egészen egyszerűen a céliránnyal szembe csak leteszi maga elé és majd pisztolyt ránt, tölt és lő. Ezt azért kell így csinálni, mert gyorsabb és biztonságosabb, mint amikor a cső hátrafelé néz, azon kívül kontrollálhatóbban tudja a karabélyt letenni mert nyilván egy nyílt irányzékos AMD 65-nek semmi baja nem lesz tőle, ha odaverik a talajhoz, de egy optikával ellátott, komolyabb felszerelésnek azért ez nem feltétlenül tesz jót, időben pedig semmivel sem leszünk lassabbak.

Miután ezeket szárazon végiggyakoroltuk, egy haladó szintű állománynál rájuk lehet bízni, hogy melyik technikát fogják alkalmazni. Nyilván egy kezdőnél nem, náluk meg kell határozni és úgy kell őket kiképezni, hogy az jó legyen, de egy képzett csapatnál el fogják tudni dönteni, hogy nekik mi az, ami beválik.

Ez főként az extrém sportlövőkre igaz, akik többfegyveres szituációs versenyeken lőnek, ahol rendszeresen előfordul, hogy ilyen feladatot kapnak. Náluk a versenyszabályzat előírja, hogy a kiürült és bebiztosított fegyvert átmozgás közben le kell fogni (nem táncolhat összevissza). Fekvő testhelyzetben a fegyver csőve csak előre nézhet és a lövész testéhez viszonyítva 1 méteren belül kell lennie.

Fegyverváltás elvei

Tehát fegyvert váltunk akkor, ha a főfegyverünk kiürült és nincsen módunk a tárcserére. A lövőnek észre kell vennie azt, hogy a fegyvere kiürült (kivéve az összes AK rendszerű fegyvert). Azok a fegyverek, amelyeknél a zár hátul akad az utolsó lövés leadása után, egy gyakorlott felhasználónak azonnal jelzik, hogy a fegyvere üres, ugyanis a fegyver működését tekintve a lövés után hátraüt és előreüt.

A gyakorlott lövő érzi és hallja azt, amikor a fegyver csak hátraütött. Ilyenkor egy pillanatra a fegyvert megbillenthetjük, pár fokot és rápillanthatunk a hüvelykivető nyílásra. Például az összes AR rendszerű vagy ahhoz hasonló rendszerű fegyvernél, egy VZ 58 karabélynál vagy azok klónjainál a részlegesen nyitott tokfedél miatt azonnal látjuk a felakadt zártömböt.

Az AK rendszerű fegyvereknél viszont onnan fogjuk tudni, hogy fegyverünk üres, hogy nem történik lövés, csak egy „csett”.

Gyakorlatok

Gyakoroltatni kétféleképpen lehet: jól (ami életszerű), és sablonosan, csak hogy leteljen a munkaidő. Az első önállóan gondolkodni és cselekedni képes állományt fog eredményezni, a másik pedig csak hamis önbizalmat.

Ezt úgy értem, hogy hibás azt oktatni, hogy lősz kettőt karabéllyal, aztán váltod a fegyvert és lősz kettőt pisztollyal, ugyanis ez egy teljesen rossz beidegződést fog okozni.

Természetesen az elején a kezdő lövők esetében azért, hogy az izommemória rögzüljön a fejükben és a mozgólatsor letisztuljon, egy jó gyakorlat lehet. A későbbiek során meg lehet őket tréfálni, például egymásnak tárazással vagy olyan feladatokkal, amikor nem tudják, hogy mikor fog a fegyver kiürülni.

Nyugodtan tárazhat a kiképző is, a lényeg pusztán annyi, hogy az AK rendszerű karabélyos lövő tanulja meg, hogy a fegyverváltás vagy tárcsere a *csett* érzetre indul be, az egyéb, modernebb rendszerű fegyverek felhasználóinál pedig a hátul elakadó zár, vagy szintén a *csett*, ugyanis nem mindegyik tár működik tökéletesen, hibátlanul. Egy M4-esnél is előfordulhat, hogy nem akad hátul a zár, igaz csak nagyon ritka esetben.

Az AK-s lövőknél az alapgyakorlat esetén is követeljük meg, hogy igenis süsse el a fegyvert, hiába tudja, hogy csak kettőt táraztunk, lőjön hármat, hogy rögződjön benne az üresség érzése.

Sportlövők esetén az MDLSZ Gyors-Kombinált szakágának a szabálykönyve megköveteli, hogy a fegyvert biztosítsák be. Természetesen kötelező a hosszú fegyvert üresre lőni, mielőtt fegyvert válthat, de a biztonság érdekében meg van követelve a fegyver elbiztosítása.

Katonák, rendőrök esetében is hasznos lehetne ez, mert csak egyetlenegy mozdulat. Azonban mivel ott elsődlegesen a túlélés a fontos, (ami viszont a végrehajtási időtől is függhet), ettől el lehet tekinteni, főképp egy AK rendszerű fegyvernél, ahol az elbiztosítás nem csak egy új mozdulatot, hanem egy külön fogást igényel.

Gyakorlósr

A fent leírt száraz gyakorlatokkal (statikusan és pozícióváltoztatással, egy és több célpontra átmozgások és testhelyzetek változtatása közben) egész nap el lehet szaladgáltatni a lövőket, a lényeg az, hogy rögzüljön bennük a fegyverek kombinálása. Kiürülés után azonnal, ösztönösen váltson fegyvert és folytassa a gyakorlatot. Egy kreatív lökiképző nagyon ügyes feladatsort tud ezekre kitalálni.

Fegyverváltás sörétes puska esetén

A sörétes puska fegyverváltása kifejezetten az amerikai rendőrség esetében lehetne egy beszélgetés témája. Miután a magyar rendőrök nem hordanak magukkal sörétes puskát (egy időben szó volt róla, hogy felszerelik a járőrautókat vele, aztán rájöttek, hogy akkor kellene bele valami, ami meggátolja az ellopását), ki kellene rá képezni az állományt, ami sok pénz, sok idő így ez a gondolat főnix madár módjára a hamvaiba hullott.

Amit észrevettem, hogy az amerikai rendőrök nem nagyon tartanak a puskán fegyverszíjat. Nagyon ritkán látok ilyet különböző dokumentum anyagokban, így ezt most engedjük el. A katonák nagyon ritkán használnak sörétes puskát, bizonyos alakulatok, bizonyos feladatoknál, de nagyon elenyésző, ezzel így megint nem érdemes foglalkoznunk, viszont a sportlövők esetében előfordul.

Alapvetően a dinamikus lövészsportok esetében mindig egy fegyverrel dolgozol. Lehet nálad akár három is, de mindig csak egyet birtokolsz. Léteznek nagyon népszerű amerikai és már Európában is elterjedt úgynevezett 3 fegyveres versenyek, ahol különböző biztonsági berendezésnek kikiáltott tárolókba teszik el az éppen nem használt fegyvert, ha semmilyen ürítés és bebiztosítás nem szükséges.

„Puskát hordóba rejts!”

Képzeld el, hogy lőttél a puskáddal, majd odafutsz egy szép kék színű hordóhoz és csővel előre beledugod, majd tovább szaladsz és lősz más fegyverrel, ami ha már nem kell, egy másik hordóba dugod és végül előveszed a pisztolyodat, azzal is lősz és amikor vége a pályának, akkor a bíró bácsival, de lehet hogy bíró nénivel visszasetáltok és közben mindet szépen sorban kiürítitek.

Ezzel szemben az én saját találmányom, a gyors-kombinált szakág, amelynél sörétes puskával kétféleképpen dolgozhatsz: kétpontos szíjjal, az utolsó lövés után nyitott hüvelykivető ablakkal szíjra teszed és dolgozol tovább a pisztolyoddal. Vagy pl. kézben marad, amikor a fegyveren direkt nincsen szíj (szolidaritásból az amerikai rendőrökkel), ahol is a fegyvert a kiürülés után nyitott zárral, csővel fölfelé segítő kézzel magadhoz szorítva a másodfegyverrel dolgozol tovább.

Fotó: SziTa

Nyilván erre nem mindenki alkalmas, de megtanulható egy kis akarrattal. Ennek a technikája viszonylag egyszerű, az utolsó lövés után a félautomata puská hátul akad, a pumpást hátrahúszod, a lövőujjad ahogy kijön az elsütő billentyűről azonnal benyomja a biztosítót, ami a sátorvasnál van. Míg ha a puská lakatszerkezetének a tetején, akkor meg a hüvelykujjaddal nyomod hátra és gyakorlatilag a segítő kezeddal magadra szorítod a fegyvert, majd előveszed a marok lőfegyvered és egykezes fegyverhasználatlal dolgozol vele.

Amikor a másodfegyver tűzkészé tétele kettes kondiból, tehát cső alól történik, akkor a sörétes puskát birtokló kézfejed és ujjaid egy pillanatra elengedik a sörétes puská előagyát, ami segíti a pisztoly csőre töltését, ezalatt az alkarunk és a csuklónk az, ami a puskát magunkhoz szorítja, majd mikor már a pisztolyunk csövön van, újra visszamarkolunk teljes madárfogással a puskára. Ez a technika maximálisan alkalmazható rendészeti felhasználásnál is.

07

■ **GOLYÓS VADÁSZFEGYVEREK**

Vadászok golyós fegyveres lövészeti alapképzése

A vadászok képzésénél több tényezőt is szem előtt kell tartanunk. Azon kívül, hogy ők a legvegyesebb társaság (mindenféle gondolkodású, mentalitású, háttérű, életformájú ember megjelenik köztük), ez egy 70 ezer fős, folyamatosan frissülő és változó közösség. Sajnos az állami vadászvizsgán mind a mai napig sokkal fontosabb az, hogy felismerd a védett ragadozó madár fajtáját, tudd, hogy hol fészkel, mikor és hány tojást rak, mint az, hogy a golyós puskáddal a megfelelő szintű és találati értékű vizsgalövészetet szigorúbban vegyék.

Én magam is több mint 20 éve vadászom, számtalan barátot, ismerőst, egyesületi tagomat készítettem föl elméleti és gyakorlati vadászvizsgára és napi szinten tisztában vagyok vele, hogy mikor mi a követelmény. Még úgy is, hogy közben szigorítottak az elvárásokon, szánalmasan gyenge a golyós puska kezelésére és a találati értékre történő vizsga követelménye.

Ezzel szemben a skandináv államok mindegyikében az éves vadászjegy kiváltásához kötelező vinni a lőtéri igazolást, ahol ha 50 méterre állva, 100 méterre lesről, letámasztva, az 5-5 lövésből nincs meg a 80 fölötti köregység, akkor az illető addig nem vadászik, ameddig ezt nem tudja teljesíteni. Nyilván próbálkozhat többször is, de ehhez képest nálunk a vizsgalövészet sikeres vagy csak elfogadott szintje után soha többet nem kell tanúbizonytságot tenni arról, hogy a lövő oda is lő, ahová néz.

Sajnos a közösségi oldalakon, a vadász fórumokon, a sebzett nagyvad után-kereséséből élő és ezt magas szinten űző vadásztársak napi szinten töltenek föl sikeres sebzett vad után-kereséses fotókat, ami mind csak arra enged következtetni, hogy a lőkészség és a tudásszint nem megfelelő.

Fontos odafigyelnünk arra, hogy a vadászok közt egész más gondolkodású, értékrendű, idősebb vagy a saját szakmájukban nagy tiszteletnek örvendő emberekkel is találkozhatunk a lőtéren.

Politikusok, orvosok, jogászok és mellettük persze vállalkozók és kisebb keresettel rendelkező fiatalabb, kezdő vadászok is vesznek részt ugyanazon a tanfolyamon.

Ilyenkor célszerű megválasztani a helyes hangnemet. Lehetőleg senkit se sértsünk meg azzal, hogy elmondjuk az igazságot, miszerint a másfél millió forintos puska, másfél millió forintos távcső és a 30 millió forintos terepjáró mellé nem biztos, hogy feltétlenül a legolcsóbb lőszeren és a legolcsóbb szereléken kellene megspórolni a pénzt, a fegyvertisztító felszerelésekről már nem is beszélve.

Ez az oktatás egészen más stílusú kommunikációt követel, mint amikor az ember hivatásosoknak vagy a fiatalabb korosztályba tartozó sportlövőknek tart képzést, illetve az egész képzésnek is más a jellege. Az oktatást kezdjük az elmélettel, aztán száraz gyakoroltassunk velük minden olyan pozícióból, amelyből majd valóban löni is fognak.

Fokozottan figyeljünk oda arra, hogy az ő fegyverkezelésük teljes mértékben eltér a sportlövők vagy a hivatásosok fegyverkezelésétől és lőtérbiztonságától. Mivel általában a vadászok hozzá vannak szokva az önállósághoz, számtalan esetben egyedül tartózkodnak a területen, egyedül ül fel a lesre vagy egyedül cserkel, nincsen senki, akire figyelnie kellene, sokszor az elsütőujj kontrolljuk abszolút helytelen, lövőujj sokszor bekampózik a sátorvason belülré, illetve minden esetben a puska csöve felfele néz, viszont a lőtéren a puska csöve semmi esetre sem nézhet felfele, főképpen olyan lőtéren, ahol nincs kilövésátló, illetve az elsütőujj-kontrollt határozottan meg kell követelni tőlük és ez talán a későbbiekben átragad majd vadászat közben is.

Mivel csoportos képzés esetén többen fognak egymás mellett állni, ezért a biztonsági szögekre is fel kell hívni a figyelmet, de az ő esetükben nem kell tartani fokozottan attól, hogy áthúzná a csövet a soron, miután társas vadászatok esetén hozzá vannak szokva, hogy ha fordul vagy mozdul, akkor a cső fölmege a levegőbe. Itt van némiképpen egy kicsi ellentmondás, de a lényeg a biztonság és az emberélet megóvása.

Elméleti oktatás

Az elméleti oktatáson beszélnünk kell a legalapvetőbb dolgokról is, amelyekkel a vadászok 90%-a nincs tisztában. Kezdve azzal, hogy a puskacsőnek mindig tisztának és maximálisan száraznak kell lennie. Egy csepp olaj képes a huzagot vagy a huzagolásban a lövedéket megcsúsztatni, ezáltal a lövedék nem megfelelően hagyja el a csövet, ami találati pontatlanságot eredményez.

Az olaj több kárt is okoz, összeszedi a port és az olajban lévő maró anyag, amely hivatott a lőpor, lerakódott salétrom és egyéb kémiai vegyületek feloldására, amelyek a csövet károsítják, de anyagából adódóan ugyanúgy károsítja a csövet miután felmarta a lőpormaradványt, tovább marva a csövet.

A huzag barázdája kicserepesedhet, ami szintén pontatlan lövést eredményez. Az olajba beleszáradt por, textil, porcica stb. a lövésnél beleéghet a barázdákba, huzagokba, ami szintén nem jó. Arra gondolni sem merek, hogy olyan mennyiségű por gyűljön össze, ami már akadályozza a lövedéknek a cső elhagyását, bár vannak városi legendák, amelyek szólnak ilyenekről is.

Itt jön a következő lépés, amikor el kell mondani a vadászoknak, hogy melyik az az olaj, amely nem marja szét a csövet és benne hagyhatja (a fenyőgyanta alapú tisztítószer), viszont használat előtt mindenképp ki kell takarítani a csövet szárazra és tisztára.

Erre az igen közkedvelt csőkígyó viszont nem alkalmas, ugyanis az olajat magába szívva minden egyes alkalommal, mikor a csövön áthúzzuk, vissza is keni azt, a rézkefeje pedig a csőben a huzag szűkülés következtében összenyomódik. Ha valaki mégis emellett dönt, minden használata után tekerje föl a csőkígyót és gazdagon mossa ki féktisztító folyadékkal.

Azon kívül nem alkalmas az a gyönyörű szép, műanyag bevonatú, három részre szedhető 900 Ft-os pálca, továbbá az a pálca sem, ami ugyanilyen, de nem szétszedhető, sem pedig a hozzá való 1000 Ft-os szétszedhető kefe, ugyanis a minősége egyiknek sem jó.

Amikor ezt a kefét ezzel a pálcával tolod át a csövön, a rézkefe nem

marad eredeti állapotában, hanem a menetiránynak megfelelően összegörbül és a csőből ugyan fényesre tudja tisztítani a szabad szemnek a látványképet, viszont minden kosz benne maradt a huzagokban.

A vadászat nem egy olcsó sport, semmiképpen sem egy fél vállról vehető szenvedély, egy élőlény életének az elvétele gazdasági célokból, szórakozásból vagy szenvedélyből. Sokkal nagyobb felelősség, mint hogy koszos csővel, pontatlan lövéssel tegyük ezt, mikor egyébként egy 4000 Ft-os kefe, 8000 Ft-os pálca és két megfelelő, 2000 Ft-os vegyszer tökéletes fegyverkarbantartást eredményez és ez a költség elenyésző kiadás a fegyver és az optika ára mellett, viszont a fegyver élettartamát évtizedekkel is megnövelheti. Ráadásul a pálca és a kefe örök életű, egy flakon olaj pedig évekig elég.

A következő fontos momentum, amire ki kell térni, az a szerelék.

Nagyon sokan, főleg a régebbi vadászok különböző, több elemből álló, nyeklős-nyaklós-csuklós tákolmányokkal szerelik össze a puskájukat a távcsővel, amelyek a hő hatására, hideg-meleg-egyéb tényezők okán, az eltérő fajsűrűségükből adódóan mozognak, tekerik a távcsövet és elviszik a lövést. A vadász nem érti, hogy télen miért lő 15 cm-rel alacsonyabbra, mint mikor tavasszal belőtte a puskáját, de arra emlékszik, hogy nyáron meg 8 cm-rel magasabb volt.

Pontosan ezért, mert egy acélpuskára feltesz egy vasszerelékkel alumínium csavarral vagy fordítva, amelyen legalább három csavar, négy csukló, és különböző mindenféle szépség van, csak az egész egy megbízhatatlan vacak. A legtöbb fegyvermester viszont ezt használja, mivel régen nem állt rendelkezésre más eszköz.

Ami viszont a modernebb puskákon van, a puska zárszerkezet házában a tetején négy furat, arra fel tud szerelni egy fogazott sánt (javaslom acélból), arra fel tud tenni egy sima tömb szerelékkel (szintén acélból javaslok), abba a távcsövet, és soha többet nem fordul elő ez a probléma. Mindig ugyanott lesz a lövés.

Persze sokan mondják, hogy ez nem „vadászias,” hanem katonai cucc. Szerintem pedig sebezni, mellé lőni és a vadat szenvedni hagyni a nem „vadászias”.

Következő fontos dolog, amire felhívhatjuk a figyelmüket, hogy ha a puskát rendesen támasztják föl, megfelelően van a vállgödörben, a segítő kezükkel húzzák befelé a puskát maguk felé és a vállgödörben lévő könyöküket leszorítják az oldalukhoz, akkor keletkezik egy olyan izomtömeg, ami a lövés pillanatában elnyeli a visszarúgást. Ellenkező esetben, amikor a könyök a levegőben kiáll, akkor gyakorlatilag az ízület kapja a visszarúgást.

Emellett, ha az arccsontjukat rászorítják a puskának a tusára, oda ahová az való, akkor együtt mozognak a fegyverrel. Problémát jelenthet, hogy a mai gyártók (ugyanúgy, ahogy a régié), nagyon nagy százalékban ezeket a puskatus hátaikat nyílt irányzékhoz faragják, tehát ha ott van a puska agyazása, ahol annak lenni kell, akkor a vadász pont nem lát bele a távcsőbe.

Gyári pofadék emelés gavallér puska (Merkel K3)

Ez a probléma orvosolható utólagosan felhelyezett magasító szereléssel, amiket gyártanak bőrből, vászonból vagy akár műanyagból is, illetve a sportosabb vadászpuskák esetében eleve állíthatóra készíti a gyártó az agyazást.

Amikor a lövő mindig ugyanott tud belenézni a távcsőbe, mert az arcát a puskára teszi, ezzel ellensúlyozza és kiegyensúlyozza a fegyver tartását, ezáltal pontosabb és sokkal biztosabb lövést tud leadni.

Fotó: SziTa

GRS agyazás

A babzsák

A lövés pillanatában a nem megfelelően feltámasztott puska hajlamos elugrani és a lövés köszönő viszonyban sem lesz azzal a hellyel, ahová céloztunk. Ez kiküszöbölhető kisebb méretű vászonzsákokkal, amiben gumiórlemény, száraz rizs, műanyagreszelék stb. van töltve. Amikor erre támasztjuk a puska előagyát, még a hátulját is, az elnyomja a rezgéseket és segít a célzás stabilitásában, hogy a lövés pillanatában a puska semmilyen fajta mozgást ne végezzen, csak szépen nyugodtan álljon, ahogy az kell. Ezek könnyű és olcsó dolgok, a hátizsákban vagy a kocsiban bőven elfér 1-2 db. (Inkább kettő legyen, mert az elsőt úgymint mindig leejtjük a lesről).

Fotó: SziTa

Távolságmérő

A vadászok nagy százalékban kétféle távolságot ismernek, a 100 métert és a 150 métert. Minden, ami messzebb van 100 méternél, az 150 méter. A valóságban sokszor van az 3-400 méter is, csak hát nem tudja. Egy normális távolságmérő a lehető legfontosabb dolog a vadászat szempontjából akkor, ha nem csak egy helyen, egy darab 70 méterre bevetett szórón vadászunk, hanem többször, több helyen is.

Mikor felülsz a lesre, betöltöd a puskát, letámasztod, előveszed a távolságmérődet és szépen körbeméred a tájat, mindjárt kiderül, hogy az erdő széle (ahol mindig csak lábon bírod lőni az őzet), az nem 150, hanem 300 méter. Szépen körbemérsz mindent és rögtön rájössz, hogy mi az, amire már meg sem kell próbálni rálőni.

Fotó: SziTa

Optika

Vadászpuskákhoz többféle optikát gyártanak, a régebbi optikák általában fix nagyítású optikák voltak. (Ha vidéken jártok, biztos halljátok ti is az öregektől, hogy a 30-06-os puska a 8x56 S&B távcsővel, természetesen bajor tuskéval, ami 100 méteren kitakarja a medvét is, a világ legjobb vadászfelszerelése. Igazából az ilyen embereket célszerű minél előbb otthagyni és más normális emberekkel beszélgetni, mielőtt megjegyeznéd a jótanácsokat). 😊

Ezek a régi nagyítású távcsövek kizárólag lesvadászatra jók, ott is csak bizonyos távolság fölött, hiszen a túl nagy belépő lencse nem teszi lehetővé, hogy közel, megfelelő mennyiségű és méretű képet lássunk a tájból. Vadászatra a legalkalmasabb optikák 3-tól 18x50

körű ballisztikai tornyos távcsövek, abban az esetben ha a gazdája tudja ezt kezelni. Egyébként az átlag 2,5-től 10x56-os bármilyen optika bizonyos távolságig (200 m) alkalmas vadászatra.

Ami a legfontosabb, hogy a távcső mindig a legkisebb nagyításon álljon, mert akkor a legtisztább és legnagyobb a látómezőnk, sőt, mégpedig itt a legnagyobb a fényáteresztő képessége.

Cserkeléskor egy közelre ránk jövő vadat kényelmesen és tisztességesen meg tudunk lőni, amíg például őzhíváskor egy 8-as kezdőnagyítású távcsővel meg sem találjuk az optikában a célt. Természetesen a lesvadászaton nem a lestől 20 méterre jön ki a vad, hanem a szemben lévő erdő sarkától 2-300 méterre. Ilyenkor célszerű feltérkenni a zoom-ot és nagyobb nagyításon leadni a lövést. Persze a lövés pillanatában az erős nagyításon el fog ugrani a puska, és nem fogjuk látni, hogy mi történt, amit kisebb nagyításon még éppen láthatnánk is, hogy a becsapódás megvolt-e, a vad merre indult el vagy esetleg helyben maradt.

Fotó: SziTa

Cserkelve, 13 m-ről lőtt ezüstérmes őzbakom

A puska

A puska kiválasztása nagyon személyre szabott. Ha nem az anyagiakat nézzük elsősorban, hanem a technikát, akkor tudnunk kell, hogy mire és hol szeretnénk vadászni, valamint ismernünk kell saját magunkat is. Például mikor egy 54 kg-os kolléganőmnek az apukája, aki vadász és 110 kg, 190 cm magas, közölte, hogy márpedig a 30-06-os puska csak a puska, akkor én mondtam, hogy az apud jót akart, csak nem ért hozzá, mert a 4. lövés után bedobod a puskát a szemetesbe és hazamész a lőtérrel.

A 30-06-os kaliberű puska nagyon goromba, az ölőhatása pár száz joullal nagyobb csak, mint a 308-asé, viszont a 308-as kezelhetőbb, főleg hölgyek esetében, ha általános puskáról beszélünk, amivel minden fajta vadra szeretne vadászni, akkor 308 Winchester vagy a 8x57 a legideálisabb, mert a 8x57-es egyáltalán nem durva, viszont 150 méterig teljesen tökéletes az ölőhatása és a ballisztikája is, azután rohamosan esik.

Férfiak esetében ugyanez érvényes, de a 300 Winchester Magnum vagy bármilyen nagyobb kaliber is teljesen elfogadott, bár mondják sokan, hogy nem jó, mert gyors és csak átmegy rajta a lövedék.

Nyilván, ha a lövedék nem megfelelően van megválasztva, ez bármilyen kaliberre igaz lehet. Azt is sokan mondják, hogy ezt vagy azt a kalibert ne használd, mert túl sok hús megy kárba. Az én véleményem az, hogy a vad minél kevesebbet szenvedjen, lehetőség szerint a lövés által azonnal pusztuljon el és keresés nélkül birtokba lehessen venni.

Aki már keresett négykézláb galagonyásban sebzett kant, több száz métert kúszva, ahol nem tudta, hogy melyik a jobb, megtalálni a vadat vagy sem, mert te sem tudsz kimenni, nemhogy kihúzd a disznót, az pontosan érteni fogja ezt.

Azon kívül a hosszú lövések szempontjából, ami sokak szerint szintén nem etikus, viszont rendszeresen előfordul (vagy tudatlanságból vagy kényszerből), főleg alföldi területeken, ahol őz, tar-vad selejtezőkor rendszeresen a vadállomány tisztaságában a tábla köze-

pére húzódik. Ezekben az esetekben egyáltalán nem mindegy, hogy egy puskának a ballisztikája és a hatótávolsága milyen.

Egy átlagos 66 cm hosszú csövű 300-as Winchester Magnum lőszer, ha 100 méteren van benullázva, 22-28 cm-t esik 300 méteren. Ezen a távolságon az 5000 J-ból még 3000 megvan neki, vagyis 300 méteren tud annyit, mint egy 30-06-os 100-on. Amíg a 30-06-os esése 300 méteren 50-60 cm, a 3800 J-ból marad kb. 2000 J. Szerintem ezt túl is tárgyaltuk.

Lóbot

A lóbot mind cserkelésnél, mind lesvadászatnál hasznos eszköz. Vannak egy és több lábú lóbotok, van olyan, amelyik saját magától is megáll, van amit a puskához kell hozzáfogni, ezeknek a kipróbálása ennek a tanfolyamnak pont a részét képezi.

A legnehezebb az egy lábú lóbottal való lövés, legkönnyebb a három lábú lóbot, viszont ennek a cipelése egy kicsit komplikáltabb. Persze az a legkényelmesebb, ha van vadőr, aki viszi és kihelyezi a lövés előtt, de ha csak magunk vagyunk, akkor a lóbot használatát és a puskával való összeillesztését a lövés előtt egy lőtéren gyakoroljuk be.

A néglábú, két pontos kitámasztású lóbot a legstabilabb

Azok a lőbotok, amelyek 3 lábú teleszkóposak, kényelmesen használhatók ülő pozícióban, kisszéken, de akár a lesen is. Van olyan lőbot, amely elöl és hátul is támaszt, tehát vagy középen egy pontban V-alakban, vagy két ponton támasztható be.

Fotó: SziTa

Gyakorlati oktatás

A lövők szárazon, egy vonalban 50 méterre kihelyezett célra párszor süssék el a puskájukat üresen. El kell nekik mondani, hogy a vadászoltos véleményével ellentétben, semmi baja nem lesz a puskának az üres elsütéstől, amennyiben központi gyújtású fegyverről beszélünk.

Ha ez megvolt, ugyanezt a feladatot elisméltetjük velük a 100 méterre kihelyezett célon, természetesen hagyjuk nekik az első alkalommal, hogy olyan pózban álljon föl, ahogyan ő szokott. Ezután mindkét távolságra lövessünk velük 3-3 célzott lövést.

Ha kész vannak, ürítenek, hüvelyt összeszedjük és kisétálunk leértékelnéni a taláataikat. Mikor felocsúdnak az első megdöbbenésből, hogy 100 méteren a közelében sem voltak a célnak, akkor elkezdik sejteni, hogy az egész délelőtti oktatásnak volt valami valóságalapja.

Ezután mutassuk meg nekik a helyes fegyvertartást, mindenkinek egyesével mutassuk meg, hogy mi az amit rosszul csinált és szintén lövessük végig az előző 3-3 lövést.

Közben figyeljük őket, hogy ki az aki dőrejszony miatt a lövés végmenetele előtt már lekapja a fejét, mert ő biztosan el fogja csavarni a lövést. Az ilyen lövővel csináltassunk további száraz gyakorlatokat, majd egyszer csak az ő tudta nélkül töltsük be a puskáját.

Ezután löni fog és ő maga is meglepődik, hogy eltalálja a célt. Készíthetünk róluk videókat saját részre is, mert sokszor csak akkor hiszi el, mikor megnézi, hogy tényleg lekapja a fejét. Ezt mindig csak úgy tegyük, hogy ne érezze magát kellemetlenül a többi hallgató előtt. Ha ez megtörtént, lépünk tovább.

Lövessünk velük lőbotról szintén 3-3 lövést, több különböző lőbotról is. Ezután mutassuk be nekik egy rögtönözve összeállított magasles makettről, hogy hogyan kell a lesen a rizs zsákokat és a könyökünket használni. (A keresztbe tett lőbotra szintén rá lehet támaszkodni). Végül mutassuk be egy következő gyakorlat során, hogy szükség esetén egy hátizsákra feltámasztva a puskát fekve, vagy hátizsák híján csak a könyökökre támasztva hogyan kell leadni a lövést, mert előfordulhat, hogy fekve kell lőnie.

Utoljára mutassuk meg nekik, hogy gépjárműn hogyan kell feltámasztani a puskát az ajtóra, ablakkeretre vagy a motorháztetőre, különösen úgy, hogy ne lőjük szét a kocsit.

És ezzel a tanfolyam végére is értünk, de ne engedjük el a hallgatókat azonnal, mindenki nyugodjon meg, pakoljon el, ülünk vissza, mint az elején és mindenkit egyesével hallgassunk végig, mit tapasztalt, mi volt kevés vagy sok, mert ebből tanul az oktató is.

Fotó: SziTa

08

**TÁVCSÖVES PUSKÁK
ÉS PRECÍZIÓS LÖVÉSZET**

Távcsöves puskák és a precíziós lövészet

A távcsöves puskák rendkívül szerteágazó fegyvertípusok, mind szerkezetük, mind felhasználhatóságuk és alkalmazásuk szempontjából. Korai próbálkozások már az 1800-as évek végén is előfordultak, de ez még csak nagyon kis ipari mennyiségben, de igazából a II. világháború és az azutáni években, vietnámi háború után indultak igazán nagy fejlődésnek és napjainkban a virágkorukat élik ezek a kategóriájú fegyverek és optikák. Erről a témáról külön-külön is több könyvnyi anyagot lehetne megírni, mint ahogy nagyon sok van is belőle. Egy átfogó, iránymutató fejezetet fogunk most megmutatni ebből.

Csoportosításuk kategória és felhasználás szerint:

Kiskaliberű, sportcélú puskák

- dinamikus versenyszámokra alkalmas puskák
- statikus versenyszámokra való puskák

Kiskaliberű, vadász alkalmazású puskák

- sportvadász célzatú gyakorlófegyver (egylövetű vagy táras)
- hivatásos vadász szolgálati puska (dúvad gyéritésre)

Standard kaliberű távcsöves puskák

- rendőrség, honvédség, alapszintű mesterlövész puskái
- sportlövészek könnyű, dinamikus távcsöves puskái
- sportlövészek nehéz, statikus puskái
- vadászpuskák

Távcsöves, nagy erejű (romboló) puskák

- honvédségi felhasználású, 12,7 mm vagy 50 BMG szolgálati fegyverek
- rendőrségi felhasználású terrorelhárító irányvonalú 338 LM szolgálati fegyverek
- sportlövészek szuper-magnum kategóriába számító nagy távolságú versenypuskái

Kiskaliberű, sportcélú puskák

Dinamikus versenyszámokra alkalmas puskák

A dinamikus versenyszámoknak rendkívül sok irányvonala létezik, de most csak a magyar és csak optikával szerelt puskákkal foglalkozunk. Ha a diopteris irányzékkel vagy nyílt irányzékkel való kispuskás versenyszámokat is hozzávennénk, akkor egy újabb könyvet kellene kezdenünk, mivel ezek felhasználási területe erősen olimpiai, professzionális lövészeti irányvonal. Ezek oktatását és képzését, bemutatását szeretném meghagyni az erre szakavatottabb szakembereknek.

Fotó: SziTa

Találatok 25 méterről félautomata, 0,22-es optikával felszerelt kispuskával, letámasztott pozícióból

A Magyar Dinamikus Lovézsport Szövetségben belül több hivatalos szakágban, több eltérő felhasználási területtel, különböző irányvonalon használnak távcsővel (optikai célzóberendezéssel) felszerelt puskákat dinamikus versenyszámokban.

Vannak olyan versenyszámok, ahol kézből, feltámasztás nélkül sziluett célokra lőnek 100 méterig. Van olyan szakág, ahol 25 méterre köregységes lőlapra kell kézből tartott puskával lőni, és van olyan szakág, ahol akár 50-100-150-200 méterig is pontos, precíz lövéseket kell leadni köregységes lőlapra. Mindegyik más eszközt kíván.

Az optikákra később kitérve ebből a felsorolásból is látszódik, hogy teljesen más céltávcső kell mindegyik versenyszámhoz. Ezen túl a Magyar Sportlövő Szövetségnek léteznek olyan szakágai, ahol futóvadat kell lőni, ahol a puska kézben van és a lövő, derékből, törzsből a célt követve, mozgásból adja le a lövést egy nagyon furcsa, két szálkeresztrel rendelkező optikai irányzékkel, úgynevezett futóvad lövő céltávcsővel.

Ezen kívül van még számtalan olyan házi verseny, ahol ügyességi feladatok, kifejezetten szórakoztató versenyszámok állnak a sportolni vágyók rendelkezésére, amelyek mind komoly felkészülést igényelnek.

Fotó: SziTa

Ruger 10/22-es félautomata kispuska stabil szereléssel és prémium távcsővel

Dinamikus versenyszámokra alkalmas kis puska általában félauto-
mata, kivethető táras, közepméretű és könnyű puska egy viszonylag
közepes nagyítású távcsővel. Én pl. 3-9 x 32 nagyítást használok, ahol
a parallaxis állítási lehetőség 10 métertől indul.

Fotó: SziTa

Ennek az a jelentősége, hogy a fegyver az öntöltősége okán sok-
kal gyorsabb lövések leadására ad lehetőséget, mint egy tolózásas.
Ezeknél nincsen szükség a kis távolság miatt akkora precizitásra,
ami indokolttá tenné egy vastag és hosszúcsövű puska használatát,
ami kétszer olyan nehéz, kezelése lassabb. Viszont kézből tartva 25
méterre a 3x5 lövést egy 20 forintosnyi területen belül illik tartani,
vagy 50, és akár 100 méteren a kis sziluett állatkák alapján rajta kell
tudni tartani a szátkeresztet.

*Nehéz kispuska tartása álló testhelyzetből,
dinamikus szabály szerint*

Ezeknél a puskáknál is fontos a pofadék használata, illetve a meg-
felelő szerelék, amely puskához rögzíti az optikát. Mivel itt nincs
igazán nagy erőhatásnak kitéve a felszerelés, az olcsóbb, gyengébb
minőségű felszerelés is elegendő lehet, de mivel az ember nem min-
den héten cserélgeti a szereléseket, célszerű inkább a jót használni,
amivel soha többet nem lesz bajunk.

Fotó: SziTa

Szintén fontos kérdés, hogy „milyen lőszert szeret a puska.” Ezt belö-
véskor, letámasztott puskánál, a szórás képen illetve a működésén lát-
juk. Ha jó a szórás kép, 50 méteren összeszakad (Lapua Polar Biatlon
vagy egyéb prémium lőszer) és rendesen felhúzza a félautomata
súlyzáras szerkezetet, akkor biztosak lehetünk benne, hogy jól fog
működni a fegyver és meglesz az eredmény is. Ennél sokkal olcsóbb
lőszerrel is tudjuk hozni az eredményt ugyanezen a távolságon,
miután a versenyszám nem kívánja meg az ekkora precizitást. Javas-
lom például az SK Mini Rifle lőszeret.

Statikus versenyszámokra való kispuskák

A statikus versenyszámokra való kispuska a saját területén ugyanazt a szintet tudja produkálni, mint bármelyik nagy kaliberű társa. Ezek a puskák többnyire épített vagy kifejezetten olimpiára épített puskák feltuningolt, ráncfelvarrott verziói, ahol a hozzá való további felszerelések is professzionális, nagy pontosságú lövésre vannak kifejlesztve.

Ezek a puskák többnyire öreg puskák, semmilyen körülmények között nem szabad gyors lőszert használni belőle, mert tönkreteszi a csövét. A legjobbak az egylövetű, természetesen tolózásas Anschütz, SHUL, Walther puskák illetve olcsóbb kivitelben akár egy orosz Tula TOZ 8 illetve FÉG 69 magyar puskák. Természetesen ezekből gyártanak újakat is, számtalan márká gyárt hasonló puskákat, csak csillagászati áron és semmivel sem tud többet, mint egy 40-50 éves Anschütz M54.

Ezek a puskák vastagcsövűek, faagyazásúak, megfelelő pofadékkal, ami lehet házilag készített vagy gyári. Én például egy szivacsos táskát használok, amibe még tudok tenni imbuszkulcsot, csavarhúzó, lőszert stb. Kategória és versenyirányzat tekintetében használható előre felszerelt kétlábú bipod, vagy egyszerűen egy lövészsák a puská alá. Hátra szintén érdemes lövészsákokat tenni.

Ezekkel a fegyverekkel megfelelő szerelék és optika alkalmazásával és a megfelelő professzionális lőszerrel, a már előbb említett Lapua vagy más prémium lőszerrel 50 méteren a saját magját eltalálva és

100 méteren is összeszakadó lövéseket produkálva eredményesen lőhetünk akár 200 méterre is, ha a megfelelő szerelékkel és a megfelelő optikával látjuk el a fegyvert.

Jelen esetben célszerű a 20 moa-s olasz weaver sínes szereléksínt ráhúzni a puskára. Szinte minden modellhez gyártanak már, az új CZ puskáktól a régi Anschütz puskákig. Erre egyszerű tömbszerelékét érdemes helyezni, amely a távcsövet stabilan tartja és jellegéből adódóan az időjárási és hőmérsékleti változásokra a hő tágulása miatt sincs hatással, viszont a döntöttségéből adódóan (20 moa) a távcsövet orra buktatja, ezáltal a vízszintes szátkereszt az 50 méteres benullázásnál a torony tetejébe kerül.

Vagyis amikor a tornyon állítjuk a magasságot, a szátkeresztet viszi lefelé, ezáltal a lövő a puská csövét viszi felfelé, ebből adódóan, ahol a távcsőben a szátkeresztnek egy nullás szereléknel pont középen lennének, ott ennél a módszernél az 50 méterre benullázott puskával már 150 méteren lehetünk, további toronyemeléssel (szátkereszt süllyesztéssel) viszont akár 200-250 méterig is el tudunk lőni.

Természetesen itt már a szél, a nap és egyéb külső fizikai hatásokat is figyelembe kell vennünk, de ezt majd később. A lövő a szátkeresztet a távcsőben egyértelműen mindig középen fogja látni, csupán szerkezetileg van a fent leírtak alapján. Természetesen ezekre a puskákra ilyen jellegű felhasználáshoz ilyen jellegű optikát érdemes feltenni.

Én pl. egy 6-18 x 42-es Leopoldot használok, amelynek szintén erre a célra készült 10 métertől kitisztuló parallaxis kompenzációja van, vékony szátkereszttel, 1/4 moa felosztással.

A külső tornyos távcsövek teljesen taktikai- sport-, esetleg félsporn-, félvadász verziói bármelyikkel megfelelnek. Ezeknek az optikáknak több jelentősége van, ami kiemelten fontos ennél a felhasználásnál. A lövő a tornyot (külső torony) kívülről tekeréssel tudja emelni a megfelelő magasságra, illetve oldalt tud korrigálni a szélre, és a huzag irányából adódó oldalgalásra.

Fontos kritérium ezeknél a távcsöveknél az, hogy a tekerésénél az oda-vissza állításnál stabilan tartsa a magassági pontokat, például ha feltekerünk 15 kattantást és utána visszatekerünk 15 kattantást, a lövedék ugyanoda érkezen vissza, illetve a parallaxis állítója jól működjön, mert ezek a távcsövek a vadásztávcsövekkel ellentétben

nem auto-fókuszosak, hanem minden távolságon az élességet magunknak kell beállítani a szemünkhöz. Ha tehát 50 és 100 méter közt célpontot váltunk, nagy valószínűséggel a kép élességére rá kell majd korrigálnunk, illetve ezen távcsöveknél a zoom állítási lehetőség is viszonylag nagy, átlagosan 6-20-ig vagy 5-25-ig lehet állítani a távcső nagyítását, ami minden távolságon parallaxis torzulást okoz, ami egy jobb minőségű távcső esetében finom-állítással korrigálható, egy kevésbé jó minőségű, olcsó távcső esetében élvezhetetlen lesz a kép és a célpontot sem tudjuk élesen látni.

Első parallaxis állító gyűrű

Ezekkel a puskákkal, ahogyan más mesterlövész puskákkal is versenyezen, leginkább fekvő vagy ülve, elül-hátul legstabilabb támasztással dolgozunk, lényegében mindegy, hogy az ember egy 0,22-es puskával lő 50 méterre vagy egy 308 Winchester-rel 400 méterre, maga a lövés leadása ugyanaz.

Ezeknek a puskáknak az elsütő billentyűje maximálisan finomra van állítva, amit úgy kell elképzelni, hogy egy átlag vadászpuska sütése a jogszabályban 1,5 kg-ot enged meg, ezek a sütések 30-70 dkg-osak.

A töltés szempontjából még egy gondolat: ezek a puszkák forgó tolózárak és egylövetűek, ugyanis egy finom ólomhegy egy félautomata puska esetében vagy egy tolózár, de táras puska esetében, ha a töltéskor megsérül, akkor oda a pontosság.

Ezeknél a puszkáknál az ürítésnél a tolózárát felemeljük ütközésig és határozottan rántjuk hátra, hogy a hüvely biztos hogy kirepüljön és a töltőnyílásba középre behelyezett lőszert nagyon finoman és lassan toljuk a helyére, hogy a lövedékmag ne sérülhessen. Vannak persze táras kispuskák is, de az elakadás, lőszer kipiszkálás, vagy eltorzult lövedékkor töltés közben gyakran inkább hátrányt okoz, mint amennyi előnyt a tár használatának „gyorsasága.”

Kiskaliberű, vadász alkalmazású puszkák

Sportvadász célzatú gyakorlófegyver (egylövetű vagy táras)

A vadászok közt is vannak olyanok, akik szeretnek lőni. Olyanok is vannak, akik nem minden esetben engedhetik meg maguknak, hogy a nagy kaliberű, sokszor durván nagyot rúgó és drága lőszert tüzelő puszkájával lőjön el 10-20-30-50 lőszert egy délelőtt. Ellenben a kiskaliberű gyakorló fegyverével kellemes hétvégi elfoglaltságon túl gyakorolni tudja a sütést, a fegyver kezelését, úgy mint töltés, ürítés, a célzást és egyáltalán magát a lövést.

Sőt ezen túl, történelmi múltunkra visszatekintve, a főnemesi, nemesi családok vadászó életmódjába tartozott, hogy a szemük fénye, utódjaik megtanulják a fegyver kezelését, őket is ilyen 0,22-es puszkával tanították. Igaz, hogy ezt akkoriban flóbertnek hívták, ami nem egyezik meg a mai flóbertnek nevezett puszkával.

Széchenyi Zsigmond, az egyik leghíresebb magyar vadász, könyveiben többször említi, hogy külföldi vadászatai során is berakta a 0,22-es puszkát, és Afrikában gyöngytyúkra, Alaszkában fókára vadászott vele élelmezés céljából.

Ezek a puszkák többnyire úgy néznek ki, mint egy rendes puska. Többnyire táras, kivehető táras, tolózárak kispuskák, egy átlagos alap egyszerű céltávcsővel, ami nem külső tornyos, nem osztott szátkeresztes, hanem sima auto-fókuszos vadásztávcső, 6-42-es vagy bármilyen egyéb olcsó, 3-9x50-es optikával van ellátva, általában 50 méteren megfelelő pontosságot mutat.

Alapvetően a sportvadászok ezeket a fegyvereket vadászterületen nem használhatják vadászati céllal. Egy időben a hatóság nem is írta be így, mert az ölöereje nem elegendő a vadászatban előírt, törvény által meghatározott feltételeknek.

Ennek ellenére jogilag, mivel vadászra van beírva, előfordul, hogy vadkár elhárításra, dúvadázásra használják. Hogy ez mennyire jogszzerű vagy nem, az könyvünk témájában nem releváns.

Hivatásos vadász szolgálati puska (dúvad gyéritésre)

Szinte mindenben megegyezik a fentebb leírtakkal a sportvadászok puskájával kapcsolatban, csak mivel ezek szolgálati fegyverek, az állapotuk és kinézetük szokott kicsit szerényebb lenni. Persze van aki igényes és odafigyel rá, láttam erre sok jó és rossz példát is.

A szolgálati fegyverek feladata a dúvad (tollas és szőrmés kártevő) és kártékony apróvad gyéritése a vadászterületen, gyakorlatilag egy munkaeszköz. Valamelyiken múlt századbeli távcső van és olyan lőszer, ami papírdobozba csomagolva készült és Vostok van ráírva vagy egyéb cirill betűs csoda, de hát szegény ember vízzel főz. Érdekes gondolat, mintha a vadőr az új Toyota Hilux helyett egy Babettával menne dolgozni.

Standard kaliberű távcsöves puskák

Rendőrség, honvédség, alapszintű mesterlövész puskái

A rendőrség és a honvédség szolgálati jellegéből adódóan a feladatköreik egymástól különbözőek. Ebből adódóan a felszerelésük és azoknak a kritériuma is különböző, és vannak még a sportlövészek, akiknek a felszerelését az általuk gyakorolt sportlövészeti irányvonal határozza meg. A sportlövészeti irányvonalakkal vannak inkább közelebbi viszonyban, ugyanis mind a két esetben a pontosság a legfőbb kritérium.

Egy rendőrségi mesterlövész a szolgálata során többé-kevésbé biztosító-megfigyelő szerepet lát el, és nagyon kis százalékban fordul elő olyan jellegű cselekmény vagy feladat, ahol tűzparancsot kap. Katasztrófavédelmi feladatok esetén, nagy ritkán megvadult állatok megfékezése esetén vetik még be őket, de ezek pontosan azok a helyzetek, amikor a lövésnek tökéletesnek kell lennie.

Hogy pontosítsuk ezt a dolgot, egyik szituáció sem olyan, ahol hibázhat, egyik helyzet sem olyan, ahol lehetősége van javítani vagy ahol ha 2-3 cm-rel arrébb megy a lövés, akkor az még beleférhet. Ezekben a helyzetekben a felszerelésnek tökéletes kell lennie, mint

ahogyan a lövész fizikai és mentális állapotának is. Összességében akárhogy is nézzük, ez egy technikai sport, vagy technikai-szolgálati feladat, és ahhoz, hogy a lövő minden körülmények között tökéletesen tudja 100 méteren a negyed moa-t meglőni, a felhasználhatóság esik áldozatul.

Úgy értem ezt, hogy egy túszejtő kilövése a túszt mögül távcsöves puskával 100 méteren egyik lövésznél sem okozhat problémát, mint ahogy egy sportlövőnek 100 méteren eltalálni a 16 mm-es lőlap leraasztó pöttyöt (elégé kicsi cél) sem okoz problémát, addig ugyanez már nem biztos, hogy 300 méteren is bevállalható.

A kettő közti különbség az, hogy nyílt területen egy 3 m/s sebességű szélnél a sportlövész 308-as kaliberű 8-9 gram körüli lövedékét elviszi a szél 8-10 cm-t az igen kicsi pöttyötől, ezáltal nem 10-est fog lőni csak 8-ast és aznap nem ő áll a dobogóra, addig ugyanebben a helyzetben a rendőrségi mesterlövész ugyanennél a tételnél adott esetben a vétlen személyt találta el, vagy rosszul adta le a lövését, amelynek következtében a túszt vagy más személy sérült meg, akkor egyértelmű, hogy ez nem megengedhető. Amikor nyugodt körülmények közt, túszt nélkül, szép időben, megfelelő felszereléssel bármelyikük el tudja találni az igen kis célt, a 16 mm-es pöttyöt.

A katonai mesterlövészeket ezzel szemben szintén kétfelé osztva képzeljük el, most ne menjünk bele a különleges erők felhasználási területeibe, egész egyszerűen csak vegyük alapul a klasszikus hadviselést.

A rajtámogató vagy szakasztámogató lövészeknél, akiknek mind-egyiknek más a feladata, nem az a lényeg, hogy 300 méteren a túszt ne sérüljön, hanem hogy 6-800 méterig valahol eltalálja, amit el kell (ellenséges katona, ellenséges tiszt, géppuskás, RPG-s, stb). Teljesen mindegy, hogy a bokáját lövi el vagy az orra hegyét, a lényeg az ellenség hátráltatása a sebesülttel, több katona lekötése és az ellenség demoralizálása.

Ez nem azt jelenti, hogy a katonai lövészek nem tudnának pontosan lőni, hanem egész egyszerűen más a feladatuk, más a felhasználásuk és ebből adódóan a felszerelésük összeállítása is más. Amíg egy

rendőrségi mesterlövésznek a nap 24 órájában 100 méteren el kell találnia egy 16 mm-es pöttyöt és 300 méteren egy ping-pong labdát, addig egy katonai mesterlövésznel ez annyiban változik, hogy neki 500 méteren bármikor el kell találnia egy mellalakot.

Az ő feladatuk egészen másfajta fegyverzetet igényel, ami strapabíróbb és a külső hatásoknak jobban ellenáll. Ha kell, akár egy helyről is gyorsan, sokat tud vele lőni. Ilyen például egy M110 vagy annak a polgári verziója, ami egy csapatfedező távcsöves puská, vagy az új BRAN BR 308 Winchester kaliberű szolgálati puskák, amelyeknek az a feladata, hogy a csapat előre mozgásánál, kivonásnál a lövészek biztosítani tudják a gyalogságot. (Pl. Chris Kyle: Az amerikai mesterlövész c. könyvében olvasható, hogy az iraki háborúban, a Falujah-i ostromnál, ahol a lövészek biztosították a gyalogságot, hogy itt elsődlegesen nem a pontosság volt a lényeg, hanem a hatékony és gyors tüzerő).

M110 308 Winchester

A katonai mesterlövésznek 300 méterig megegyezik a képessége a rendőrével, csak afeletti távolságokon is tud olyan mértékű pusztítást végezni az ellenséges erőkön, hogy azok megváltoztassák a begyakorolt harceljárásokat.

Fotó: SziTa

Savage MSR 10 308 Win, Leupold Mark 4 4,5-14x50

Sportlövészek könnyű, dinamikus távcsöves puskái

Sportlövészetnek a dinamikus szakágaiban előfordulnak olyan feladatok, amelyek átmozgással és mindenféle különböző nehezített testhelyzettel összefüggő pontos lövés leadására kényszeríti a lövészt, például a kutyaól tetejéről vagy egy zsinórra felfüggesztett támasztékból kell lőnie.

Ezek a feladatok inkább katonai jellegűek, nem a nagy pontosságú lövés az elsődleges szempont, miután ezeknél a feladatoknál általában fémkongatókra kell lőni, amelyek 10-30-50 cm átmérőjű geometriai alakzatok és eltalálásukkor szép fémes hangot adnak. Ezek esetében könnyebb, kényelmesebb puskákat használnak a lövők, gyári vagy fegyvermester által tuningolt felszereléseket. Olyan optikával, amelynek a nagyítása nem feltétlenül a tipikus csillagvizsgáló, hanem inkább kisebb nagyítással kezdődik, pl. 3-20x56 vagy 5-25.

Én például használtam 4,5-14x50 optikát is, ami tökéletes erre a feladatra, ugyanis a 4,5x nagyításon sokkal gyorsabban találsz meg a célpontodat, lévén hogy sokkal nagyobb a látómeződ, mint mondjuk egy 12-42x56 távcsőben, ami viszont kiváló statikus pontlövészetre nagy távolságon. Ezeknél a lövésszámoknál egyéb kiegészítőket is használnak a lövészek, puskára szerelhető lövőzsákokat vagy akár fordítva felvett hátizsákokat, az egyiket a saját könyökünk letámasztására használjuk, a másikat a fegyver bármihez való letámasztására.

Fotó: SziTa

Savage MSR 10 308 Win, Leupold Mark 5 HD 5-25x56

Sportlövészek nehéz, statikus puskái

Ezek a fegyverek a legközelebb a rendőrségi mesterlövész puskákhoz állnak, nagyok, robusztusak, masszívak, lövés közben is stabil. A súlya miatt nehezen ugrik el a célról, többnyire praktikus okokból elől bipodot használunk, hátul pedig vagy mono-podot vagy pici hátsó lózsákat, a lényeg hogy stabil legyen. Ezeknél a puskáknál nagyjából minden ugyanaz, mint ahogyan a kiskaliberű olimpiai puskáknál írtuk. Egy ilyen puska 7-9 kg, minden körülmények közt döntött moa-s szereléssel, nagylátószögű távcsővel és ami a lényeg: a vastag és hosszú csöve mellett a tökéletes agyazásból kifolyólag garantált, hogy 100 méteren 10 lövésből 10 lövés eltalálja a 16 mm-es találatragasztó pöttyöt.

Ezekkel a puskákkal kalibertől függően 100-800, illetve néha 1200 méterig is szoktak versenyezni, ahol még stabil szórásképet lehet elérni velük. Természetesen ugyanazzal a lőszerrel egy könnyű, dinamikus versenyre készített 55 cm-es csövű puska nem tudja ugyanazt a szórásképet produkálni, mint egy 75 cm-es, vastag csövű puska, ugyanazzal a lőszerrel. Így a fentebb említett dinamikus távcsöves puskával, amelyik 100 méteren szintén tökéletesen pontos, 308-as kaliberben 800 méter fölött már bizonytalanabb a pontos lövés, addig egy ilyen puskával 1100 méteren is értékelhető szórásképet lehet lőni. De hát minden eszköz másra való, ami mindenre jó, az lehet hogy bizonyos pont fölött nem jó semmire.

308-as Winchester Magnum szórásképe 100 méterről

Vadászpuskák

Vadászpuskák a legkülönbözőbb felhasználási területtől a legszélesebb fogyasztói pénztárca vastagsághoz köthetően számtalanféle verzióban léteznek. Sokan vannak, akiknek a „*jól van az úgy, meg már nagyapámnak is megfelelt*” puskától, egy átlagosan teljesen jó fegyverig, vagy kifejezetten a luxus kategóriába eső egyedi vadászfegyverekig választanak maguknak. Igazából erről szintén több könyvet írtak már, úgyhogy ezzel nem rabolnám az olvasó idejét, mert fentebb a vadászpuskás oktatásnál amúgy is érintettük ezt a témakört.

Amit mindenképp fontos szem előtt tartani, hogy fegyvert úgy válasszunk, hogy először is álljunk a tükör elé és döntsük el, hogy mi kik vagyunk,

majd nézzünk ki az ablakon és döntsük el, hogy mire akarjuk használni a fegyvert. Ugyanis egy 55 kg-os frissen vizsgázott vadászölgynek nem biztos, hogy az apukája (aki amúgy 100 kg és 40 éve vadászik) által dédelgetett 30-06-os vadászpuska lesz az ideális.

Egyébként hölgyeknek a 308. Winchester-t vagy a 8x57-est javaslom, mert a saját távolságán belül kellőképpen hatékony, de mégsem annyira goromba a kezelővel szemben. Persze mondhatnánk (ahogy mondják is sajnos), hogy nem baj az, ha nagyobbat rúg, egy lövést ki lehet bírni, a probléma a begyakorlásnál van.

Ha a lőtéren az erősebb fegyver túl nagyot rúg vissza, megüti az arccsontot, szétveri a vállát, akkor éles helyzetben is eleve félve fogja leadni a lövést és abból lesz a sebzés. Viszont, ha a lőtéren betanulás közben megtapasztalja, hogy megfelelő testhelyezettel és technikával a számára ideális kaliberű puska kezelése nem okoz fájdalmat, akkor hamarabb lesz magabiztos, ezáltal sikeres lesz a vadászatban és a lövészetben, nem megy el az önbizalma és főleg a kedve az egésztől.

Vegyük figyelembe azt is, hogy csak egy puskát veszünk, amivel mindenre is kell tudni vadásznunk, vagy lehetőségünk nyílik több fegyver beszerzésére is. Továbbá a vadászati felhasználási területét is mérlegeljük, például nem mindegy, hogy az Alföldön vadásznak

vagy a hegyekben, mert nem biztos, hogy egy Alföldi vadászterületen a 300 méterre bóklászó őz tarvad selejtezésre egy 8x57-es nehéz, lomha, lassú puska alkalmas, míg ugyanez a puska a Zempléni hegység 50-150 méteren belüli átlag lőtávjánál mindenféle vad elejtésére tökéletesen elegendő ölöerővel rendelkezik.

Aztán persze az is fontos szempont, hogy milyen lőszert milyen vadra alkalmazunk, mert sokan azt mondják (hozzáértők, helyi, tapasztalt idősek), hogy például a 300 Winchester Magnum alkalmatlan vadászatra, mert csak átszalad a vadon, amíg bezzeg a 30-06-os milyen jól leüti. Igen, a 30-06-osba is műanyag hegyű lőszert rakunk és ha bordán lőjük vele az őzet 200 méteren, azon át is fog menni a lövedék expandálás nélkül. Ellenben megfelelő lőszer megválasztásával, például Softpoint hegyű Winchester Magnum lőszerrel akármilyen nagytestű vad többnyire helyben marad.

Nyilván van, akinek fontos, ha esetleg fél kg oldalast el kell dobni (és számára ez tragédia), de szerintem az, hogy az állat minél hamarabb és fájdalommentesen múltjon ki, fontosabb szempont, nem beszélve a hosszú méterekig a galagonyásban való kúszásról, után-keresés közben. Nagyon sokféle nézőpont van ebben a témakörben, igazából egy a fontos:

A sok gyakorlás és a tökéletesen elengedett lövés, az összes többi meg csak kifogás.

Távcsöves, nagyerejű (romboló) puskák

Honvédségi felhasználású, 12,7 mm vagy 50 BMG szolgálati fegyverek

A világ hadseregeiben már a II. világháború óta kísérleteznek nagy erejű romboló puskák bevetésével, amelyek célja semmi más, mint a „matek.”

Gondoljunk bele abba, hogy sokkal olcsóbb ledobni két mesterlövészt az ellenséges vonalak mögé, akik elvisznek magukkal 2 db romboló puskát 10 db lőszerrel, aminek az értéke elenyésző, és megfelelő közelségbe kerülve az ellenség légibázisához (vagy légvédelmi rendszeréhez, esetleg üzemanyag- vagy fegyverraktárához), 10 db lövéssel 10 db vadászgépet tudnak örökre harcképtelenné tenni, és utána jobb esetben elmenekülnek.

Mindezt egy légierős bombázással csak több millió dolláros költséggel vadászgépek, bombázók kockáztatásával lehetne elérni. Honvédségi felhasználásban ezek a 12,7 mm vagy 50 BMG fegyverek nem elsődlegesen pontlövészetre vannak kifejlesztve, viszont 1500-2000 méterig ki lehet vele lyukasztani egy harckocsit, repülőt, bármilyen szárazföldi járművet.

Viszont, 1000 méteren a legpontatlanabb puska is képes egy emberalak eltalálására. Mi 800 méteren egy kiselejtezett, régi centrifugára lövöldöztünk egy Gepárd M1-es puskával.

Használják őket még hadihajókon, nyílt vízben aknamentesítésre, amikor is a naszádról, hajóról az észlelt hajóknát kellő távolságból a lövész kilövi. Kísérleteznek mostanában hazánkban egy kezelhető méretű, 50-es kaliberű romboló puskával, amely csapattámogatásra, járműből is alkalmas.

Ezekhez a puskákhoz semmilyen kiegészítő felszerelés nem kell, a mai modern taktikai céltávcsövek bármelyikével szerelhető és tökéletesen használható.

Gepárd M1

Gepárd M6

Rendőrségi felhasználású, terrorelhárító irányvonalú 338 LM szolgálati fegyverek

Rendőrségi felhasználású, nagy kaliberű fegyverek a 338-as Lapua-Magnum puskák, amelyek az 50-es kaliberű fegyver kategóriája alatt vannak rombolóerőben, viszont a standard 308, 300 Winchester Magnum fölött vannak átütő erőben és ballisztikai paraméterekben (kevésbé hat rájuk a szél).

Ezeket kifejezetten repülőgép eltérítéses, túszejtéses feladatokra kezdték el kifejleszteni, ahol is a vastag repülőgép üveget ez a lőszer úgy üti át (természetesen a megfelelő lőszerrel), hogy mögötte még hatékonyan semlegesíthesse a túszejtőt. Ezt régebben két lövésből oldották meg úgy, hogy az egyik lövész lőtte az üveget, a másik pedig a túszejtőt 300 Winchester Maggal. 308-as kaliberű puskával ezt meg sem érdemes próbálni.

Ezekon kívül még elszabadult járművek vagy egy járművel árokfutó elkövető ellen is kiválóan alkalmazható a nagy tömegű és átütő erejű lövedéke miatt. Például helikopterből 1 lövéssel megállítható egy motorblokkon lőtt teherautó, amíg a kisebb kaliberű puskákkal céllövöldét lehetne nyitni.

Sportlövészek super-magnum kategóriába számító, nagy távolságú versenypuskái

Vannak olyanok, akik vagy a szakmai múltjuk vagy a soha be nem teljesült vágyaik okán a fejüket arra adták, hogy ők super-magnum kategóriájú precíziós puskákkal szeretnének versenyezni. Szerinte a világon rendeznek ilyen versenyeket, ahol 1500-2000 méterig ugyanúgy tudnak lőni köregységes lőlapokra, mint ahogyan a „sima átlag” lövészek ugyanezt teszik 800 méterig.

Ezek az 50-es kaliber környéki puskák, számtalan választékban léteznek, általában 6000 Ft egy lövés, és megfelelő méretű autó kell ahhoz, hogy a puskát a helyszínre vidd, vagy szét kell szedni és úgy lehet szállítani. Egy ilyen puska 15 kg, és bármilyen prémium felszerelés ugyanúgy jó rá, mint bármilyen egyéb puskára.

416-os kaliberű Barett M99-es puska

Rendkívül nagy élmény lőni egy-egy ilyen puskával 800-1000 méterre egy harckocsi roncsra, vagy akár egy kiselejtezett mosógépre. Számomra és sokak számára is a sportnak ez a része már nagyon extrém, de ez nem baj, aki ezt szereti, hadd csinálja.

Egy lengyel versenyen a 400 indulóból 15-20 super-magnumos van. Ezek a puskák többnyire prémium kategóriás fegyverek és nem ugyanaz a standard katonai modell, mint amit a honvédség használ, hanem a pontossága kicsit fel van tuningolva.

Nagy pontosságú lövés leadása távcsöves puskával

Nagy pontosságú lövés leadása távcsöves puskával egy nagyon összetett feladatsor végeredménye. Lövészeti szempontból a legbonyolultabb és a folyamatosan változó tényezők ismerete mellett rengeteg gyakorlás, tapasztalás és rutin után is igazi kihívás.

A távcsöves puskával való lövés a fegyvertípusoktól és a felhasználási területektől függően más-más technikát és felszerelést igényel, de a tematika, a szisztéma és a lövő hozzáállása a feladathoz nagyjából ugyanolyan kell, hogy legyen.

Vegyük át szép sorban a fenti lista alapján, hogy mik ezek az opciók. Egy sportlövésznek kiskaliberű, dinamikus szakágban viszonylag könnyebb, többnyire félautomata puskával, kézből kell bizonyos távolságokra (25-100 m) papír célt pontértékre, vagy akár sziluettet, (vagy bármi egyéb célpontot) eltalálnia, ami a versenyen az ő helyezését fogja eldönteni. Ilyen feladatnál fontos a stabil állás, a kiegyensúlyozott tartás, a karok és a váll, a fej helyes használata.

A puskát tartó kézzel a fegyvert a vállunkhoz húzzuk és lehetőség szerint a kezelő kézzel nem is nagyon fejtünk ki erőt a markolatra, inkább csak stabilan rajta van azért, hogy az elsütő ujjunk az elsütést tudja nyugodtan működtetni.

Igen fontos, hogy az optikába mindig ugyanott nézzünk bele,

ezért jó és feltétlenül szükséges a válltámaszon, tuson a pofadék használata, amire az arccsontunkat ültetjük föl. Ha ez mindig ugyanott van, akkor mindig ugyanott nézünk bele a távcsőbe és ez már fél siker.

Fotó: SziTa

223 Remington kaliberű Windham karabély

Kis kaliberű, statikus puska esetén, precíziós versenyen, ahol letámasztott, akár elől-hátul felfektetett puskával kell tökéletes lövéseket leadni, versenyzés vagy kiképzési céllal, szinte mindent ugyanúgy csinálnánk, mint a nagy kaliberű mesterlövész puskák esetében, csak nyilván a hátrarúgó erő és a hanghatás lesz más.

Vadászpuskák esetében nagy pontosságú lövéshez megint csak kiemelten fontos lenne a pofadékon való feltámasztás és a lassú, nyugodt, folyamatos elsütés, azonban ezt ebben a kategóriában a legnehezebb kivitelezni.

A vadászpuskák jó része nem kifejezetten sportolásra és jó szórás-kép leadására van kitalálva, természetesen a feladatuk sem ugyanaz, ennek ellenére egész jó lövéseket lehet velük leadni, ha a kezelő hajlandó gyakorolni, megismeri a saját fegyverét és betartja az alapvető dolgokat, mint például az állás, sütés, tartás.

A mesterlövész puskák esetében többféle típus létezik, bizonyos fajta feladatokra szelektálva, ami a precíziós sportpuskákra is igaz, tulajdonképpen ezt a kettőt nem kell külön tárgyalnunk, mert a fegyver gyakorlatilag ugyanaz, csak a felhasználási területe más. Ezek a fegyverek lehetnek kis- és középtávra való, valamint támogatófegyverek.

Fotó: SziTa

6,5-es kaliberű félautomata sportpuska

Forgó- és tolózárás, ami pontosabb vagy félutomata működési elvvel, ahol nem feltétlenül annyira fontos a jó szórás kép leadása, hanem a stabil és gyors egymás utáni lövések leadása a szükségesebb.

Nézzük ezt élő példával: katonai felhasználási terület, városi körülmények. Tömegkezelés biztosítása közben a katonai mesterlövészeknek ugyanolyan feladatokat kell ellátnia, mint egy rendőrségi mesterlövésznek. Példa: KFOR-Koszovói misszió, ahol egy manőverzászlóalj részeként teljesítenek szolgálatot a magyar katonák. Itt CRC feladat közben egy meghatározott helyről kell kiemelni a fegyveres tüntetőt, természetesen az ROE-t (bevetés szabályai) betartva. Itt nagy hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a célszemélyt eltalálva (miután a lövedék folytatja az útját) a lövésnek milyen további következményei lehetnek.

Városi gerillaharc esetén a földszinten épületről épületre behatoló lövészrajokat egy magaslati pontból magasabb épületből a mesterlövészek a külső támadásoktól védeni tudják, 50 és 500 méter közt.

Gyorsan ismételve oda tudnak lőni, bármilyen ellenséges tevékenységre, jelen esetben mindegy, hogy az ellenséges katonát éppen hol találja el, a lényeg az, hogy cselekményében lassítsa vagy meggátolja. Egyszerre több célpontra egymás után, gyorsan tud lövéseket leadni.

Fotó: SziTa

308- as kaliberű félautomata támogató puská

Nézzük ugyanezt sportverzióban: dinamikus lövészsport versenyeken, ahol egy lőtér terében elhelyezett több célcsoport van és 50-450 méterig, 30x40 cm-es kongató fémcélok vannak kihelyezve. A lövőnek a dolga, hogy időkereten belül 3 különböző céltávolságon lévő célt minél gyorsabban tudjon meglőni, mindegy hogy a fém hol találja el.

Alapvetően ezek a pusokák nem annyira pontosak, viszont a súlyuk és a kialakításuk miatt elég hatékonyak tudnak lenni. Hasznos, hogyha megfelelő minőségű kompenzátor van rászerezve, amely a visszarágást és a célról való elemelkedést korrigálja, ezáltal hamarabb, gyorsabban fog tudni újra lőni. Rendőrségi felhasználásban nem feltétlenül használják. Ezekkel a fegyverekkel pontos lövésnél ugyanúgy megfelelő feltámasztás, pofadék és nyugodt, stabil elsütés mellett azért célszerű mindenképpen letámasztani a fegyvert akármire, amit éppen kiad a környezet.

A félautomata pusokákkal szemben stabilabb, pontosabb lövést tudnak eredményezni a lengőcsöves, tolózárás golyós pusokák, ugyanis a félautomata puska csöve vékony, minimum egy helyen meg van fogatva, ugyanitt ki is van fúrva, mivel itt van a gáz visszavezető nyílás és emellett a zárszerkezete mozog, már akkor, mikor még a lövedék a csövet el sem hagyta. Ezzel szemben a tolózárás puska le van zárva, le van reteszelve és azt csak a kezelő oldja fel ürítéssel, a lövés leadása után. Ebből következően sokkal stabilabb lövést lehet leadni vele. Természetesen mindkét esetben a prémium kategóriákról beszélünk. (Nem kell elkezdni okoskodni a Facebookon, hogy egy gagyi tolózárás és egy csúcs félautomata közül melyik lehet a jobb, mert most működési elvekről van szó).

Forgó- és tolózárás működési elvű távcsöves puska

A legelterjedtebb puska napjainkban és az elmúlt 120 évben, folyamatosan esik át újabb és újabb fejlesztéseken, alapvetően egy tolórúd, forgózárfejjel és reteszelőszemölcsökkel ellátva, kézzel működtető, a lövész felnyitja, hátrahúzza, rosszabb esetben beletesz egy lőszert, praktikusabb esetben a benne lévő középágytárból a tolózár visszatolásával a tolózár betolja a lőszert, a legpraktikusabb esetben ez kivehető tárból történik.

Fotó: SziTa

Itt jegyezném meg, hogy a három opció közül csak egy van, ami nem tud elakadni, nyilván a legelső. Évekig versenyeztem olyan puskával, amit egyesével kellett tölteni, csak dinamikus versenyszám esetén vagy vele hátrányba, de ott nagyon. A kiskaliberű, precíziós puskák 90%-a is egylövetű, ugyanis ezeket olimpiákra készítették, lágy ólom löszert tüzel, amelyet egy tárból betolva a töltényűr felé a tolózár által töltesz. Ha egy icipicit is sérül, kenődik az ólommag, akkor az a pontosság rovására fog menni.

A lengőcső nem olyan régi találmány, régebbi puskák több ponton is hozzá voltak rögzítve az előagyhoz, a maiakat pedig már egy ponton sem szokták, bizonyos típusok kivételével, de azok inkább vadászati célú felhasználású fegyverek.

A lövés pillanatában ugyanis a belballisztikából adódóan a csőben kialakul a gáznyomás (ami a robbanásból adódik), apró, szemmel nem látható mozgást, rezgést végez. Ilyenkor, ha valami megütné a csövet, (például a tus, előagy vagy egy rossz feltámasztás, ami ha mondjuk a csőre támaszt a dolgozó az előagy helyett vagy ha az előagy alá nem tesz valamilyen rezgést elnyelő segédeszközt, például egy babzsákot), akkor a lövedék olyan ütést kap vissza, hogy nem fogja eltalálni a célt.

Versenyeken azért viszonylag gyakran látni ilyet, karabélyok és puskák esetén is. A pontos lövés leadása a mesterlövész puskával fekvő, egyéb esetekben bármilyen pozícióból történhet a versenyszám vagy a feladat függvényében. Van olyan szituáció és van olyan pozíció, amikor egész egyszerűen nem kell bevállalni a lövést. Persze ez morális kérdés, ami kifejezetten szakmai alapokból adódhat.

A régi idők mesterlövészei egy nagyon érdekes és számomra kényelmetlen fekvő testhelyzetből dolgoztak: a puska a vállban, az erős kéz oldalán lévő térd oldal irányban fel volt húzva maguk mellé, és a csípőjük kicsit ki volt tekeredve.

Számomra ez érthetetlen volt mindig, hiszen ahhoz, hogy az ember koncentrálni tudjon a feladatára, ki kell zárnia minden zavaró tényezőt. Egy olyan testhelyzet, ami fizikai megterheléssel jár, alapvetően nem lehet kényelmes, de mivel őket annak idején így képezték, ez természetessé vált és sokan a mai napig is így lőnek.

Én alapvetően azt oktatom, hogy a lövő kényelmesen, teljesen a puska mögött fekdjön úgy, hogy a lövő váll mögött az egész teste és a megegyező oldali lába a talpáig teljesen a puska mögött legyen. Ennek több oka is van.

Először is, mert kényelmesebb, másodsorban az egész testsúlyod teljes egészében a puska mögött van, ezáltal jobban elnyeli a visszarárugást, mint amikor egy kicsavart helyzetnél csak a vállad, meg a fél hátad van a puska mögött. Természetesen, aki így lő és neki ez kényelmes és bevált, nem kell átképezni, hiszen ha az eredményt produkálja, minden rendben van. Egy problémára nem csak egy megoldás létezik.

Fekvő testhelyzetben ilyenkor a mellkasunk minél közelebb legyen a talajhoz. Ez helyzetfüggő is, mert vannak olyan pusokák is gyárilag, (pl. a Gepárd M1), amire túl magas bipodot szereltek, de azért nagy többségében a rendes pusokákön állítható bipodok esetében az a legjobb, mikor a lövész minél közelebb fekszik a talajhoz.

A mellkas teljesen lesimul

Állítható bipod

A puska első feltámasztása, ami többnyire bipod (kétlábú állvány) tartja elöl a fegyvert, hátul pedig a lövő a segítő kezével egy kis (vagy épp amekkora szükséges) babzsákot tesz a tus és a talaj közé, amit a kezével tart és finom nyomással állítja a tus magasságát a célhoz képest, amit közben a távcsőben néz.

Fotó: SziTa

Elöl merev bipod, hátul lövőzsák

Rugós bipod

Eközben vállból előrenyomja a bipodot (rugós bipod), hogy az megfeszüljön, ami a legelterjedtebb technika. Bizonyos bipodok esetében csak így tudsz lőni, vagy húzza maga felé, ami a legnehezebb technika, vagy semleges, egyszerűen csak támasztja a puskát, ami gyakorlást igényel, de nagyon sok bipod kialakításából következően máshogyan nem tudsz vele lőni. Ha tolod eltolod, ha húzod elhúzod. Ezek a merev bipodok.

Merev bipod több állású beállítási lehetőséggel

Szöglövés toronyból rugós bipoddal. Vállból nyomjuk előre a puskát.

Ezt mind vállból és karból működtetjük úgy, hogy a segítő kezünk nem ér hozzá a puskához, emelett az arcunk a pofadékon nyugszik, 6-7 cm-re az optikától úgy, hogy mindig tisztán teli kört lássunk a távcsőben.

A távcső minél kisebb nagyításon van, annál jobb a fényáteresztő képessége, annál kevésbé mozog és esik szét a kép, ami egyébként csak a lövész fejében keletkező probléma. A távcső és a puska együtt ugyanúgy mozog, mintha nagyobb nagyításon lenne, csak ez a kisebb nagyítás miatt kevésbé érezhető. Ez kézből lövésnél sokkal fontosabb. Kis nagyításon a területben is nagyobb a látómezőnk, ezáltal a célpontokat hamarabb találjuk meg. Gyakran előfordul, hogy lövés után leugrik a kép és az ember keresi, keresi, de nem találja, olyankor mindig vissza kell tekerni kisebbre a nagyítást, és olyankor mindig rájössz, hogy már régen a rét túloldalát nézed, és nem azt amit kéne.

A nagypontosságú lövés leadásának egyéb feltételei

Ezek megegyeznek körülbelül ugyanazokkal, amelyeket már a vadászpuskás képzésnél leírtunk, vagyis teljesen száraz cső, megfelelő feltámasztások, nyugodt testhelyzet és nagyon lassú, finom elsütés. A csőben nem lehet sem olaj, sem kosz.

Fotó: SziTa

300-as Winchester szórásképe
100 méterről

Kiképzés során egy precíziós lövész sportolót több dologra kell megtanítani szépen, lépcsőzetesen, mint ahogy egy katonát vagy rendőrt is. Ezek közül a legfontosabb valóban az elsütés. Van egy bizonyos ország, ahol a mesterlövészek kiképzése úgy kezdődik, hogy kifektetik őket a sivatagba és csak úgy a semmibe ellőnek egy talicska lőszert.

A gyakorlat lényege, hogy nincs cél, nem zavarja a lövőt az hogy hova lőtt, egész egyszerűen csak a testhelyzetre és az elsütésre figyel.

Ez náluk biztosan jól működik, főleg hogy az állam fizeti, de valószínűleg a sportlövők annyira nem lájkolnák ezt a dolgot, főként a hozzáállás miatt. Ugyanis ha egy katonának azt mondják, hogy egy mesterlövész alapképzés négy hónap, ahol puskát csak a harmadik hónapban kap, akkor ő ezt elfogadja és így tesz. A sportlövőknel ugyanez viszont nem működik.

Ha egy rendőrnek azt mondják, hogy az egy hónapos mesterlövész képzés vagy bármilyen fajta lövészet képzés félidejében csak száraz gyakorlás van, akkor ő is ezt csinálja. Ha elmondod egy sportlövőnek, hogy a mai napon nem lőhet, csak nézzük a célt és elsütögetünk üresen, akkor a társaság 2/3-a fél óra múlva összecsomagol és hazamegy.

Természetesen azért elvárják, hogy oktasd le lehetőleg fél napban az elméletet (ami a katonáknál négy hét), hogy délután még maradjon idő lőni, különben nem jön el többet, mivel úgy érzi, hogy nem csinált semmi hasznosat. Mindenki egy nap alatt izzadás nélkül akarja felszedni az USMC Sniper School négy hónapos tananyagát.

Ezt egy megfelelő képzettségű kiképzőnek tudni kell kezelni. Persze kérdés, hogy mi a célod, de ez most nem ide tartozik. Szóval a lövőnek meg kell tanulnia elsütni, meg kell tanulnia fegyvert kezelni.

Fekvő testhelyzetben tölteni üríteni, távcsövet állítani és talán ami a legnehezebb, a bipodot utánállítani, mindezt úgy, hogy ez biztonságos legyen és gyors. Nem állhat föl, mindent ott kell csinálnia a rejtekhelyében fekvő vagy a lőállásában.

Nincs is idő többnyire felállni és igazgatni, azt előtte úgy kell bekészíteni, hogy az jó legyen pl. egy versenyen. Ehhez kell a gyakorlás.

Tökéletes benullázás

Ha maga a lövés már megy és 100 méterre stabilan szép szórásokat lő minél kisebb célra, pl. találatjelző, lőtérpötty vagy lőlap leragasztó (16 mm), akkor a távcső kezelésre is ki kell képezni, ugyanis ott kezdődik már a dolognak az a része, amikor nem csak 100 méterre lő, hanem akár 1200-ra is ugyanott, ahol az előbb feküdt és csak 100 méterre lőtt.

A puskákról még annyit, hogy ezeknek a súlya általában a kézből lövést már nem igazán teszi lehetővé. Mindenképpen feltámasztva kell használni őket, de vannak még olyan pozíciók, pl. az ülőhelyzet, amikor valami tereptárgyra vagy egy asztalra támasztunk föl, vagy mert nincs más opció, vagy mert ez a feladat.

Előfordul, hogy városi harcászatban a lövészeknek gyakran magaslaton, pl. egy emeletes házban egy konyhaasztalra kell felfeküdni, viszont sok esetben ülve kell tudniuk lövést leadni, feltámasztás nélkül. Mivel ez egyáltalán nem stabil, ha nincs letámasztási lehetőség, ezt a testhelyzetet is be kell gyakorolni.

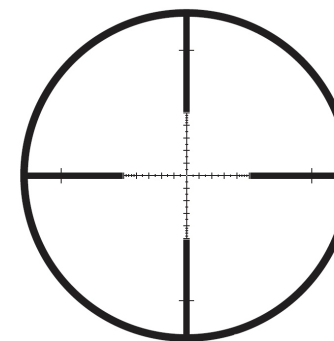
Viszont, ha van asztal vagy bármilyen feltámasztási lehetőség, akkor szinte csak válltól lefelé változik a helyzet, de minden más változatlan. A bipodot vállból tolong előre, segítő kéz a tus alatt, zsákot fogja, a lényeg hogy a kezek, könyökök a tereptárgyon, asztalon legyenek, arcunk a pofadékon, csak nem fekszünk, hanem ülünk egy széken.

A vadászok esetében, akik nem ilyen felszereléssel vadásznak, ott a segítő kéz a magaslesen vagy a kocsiajtón, motorháztetőn lévő feltámasztó kis babzsákokat fogja és azon nyugszik a puska előagya. Ebben az esetben is hasznos, ha a lövő oldalon a könyöke le van támasztva.

Távcsövek

A precíziós feladatra használt távcsövek teljesen más kialakításúak, mint egy egyszerűbb vadásztávcsövek. Ez most nem a pénzkérdésről szól, és nem azt mondom, hogy ez jobb vagy rosszabb, hanem hogy egész egyszerűen más. Alapvetően a távcsőben különböző típusú szátkeresztek, szállemezek vannak, ahol van egy függőleges és egy vízszintes szállemezünk.

A torony állításával tudjuk ezeket rámozgatni a puskacsőből leadott lövés általi lyukra. Állításkor a függőleges torony tekerése mozgatja a magassági becsapódást, a vízszintes az oldalsót. Idáig ez minden távcsőnél így van.

A különbség a vadásztávcső és a taktikai távcső között annyi, hogy nem egy védőkupak mögött van egy kézzel, vagy csavarhúzóval tekerhető csatlakozás, hanem egy erre kialakított, kézzel megfogható, tekerhető, osztásokkal, vonalakkal, számokkal ellátott külső torony kezeli a belső lemez mozgató irányát. Ezek a távcsövek parallaxis torzulást kezelő toronnyal is el vannak látva. Az emberi szem egyszerre csak egy pontra képes fókuszálni.

Fotó: SziTa

Ezeknek a távcsöveknek a fókuszálása a túlságosan nagyra húzható látómező érték miatt, parallaxis kiegyenlítővel vannak ellátva, tehát mindig ott lesz éles a kép, ahol nézed a célt. Amikor a 100 méteren éles képpel ránézel a 300 méteren lévő célra, homályosan fogod látni.

Ilyenkor az oldalsó vagy elülső parallaxis állítóval megfelelő jelzésre kell tekerni az értéket egész egyszerűen addig, míg nem lesz éles a cél. Ez persze csak akkor működik rendesen, ha az alap 100 méterre beállított célon beélesített parallaxissal a hátsó szemlencsénél lévő élességállítót mindenki a saját szemére állítja be.

Fotó: SziTa

Amit még tudni kell ezekről a távcsövekről az az, hogy ezek természetesen egy bizonyos szint és árkategória fölött mindenféle terhelést kibírnak. Ugyanis olyan fegyvereken használják őket, ami nagy kaliberű, és erős töltetű lőszert tüzelve (majd kompenzátoruk által a visszarúgást ellentétes G-hatás mellett lekezelve) nagyon nagy igénybevételt jelentenek a távcsövek szerkezetére és összeállítására.

Az átlag vadászpuskák, amelyek nincsenek ellátva kompenzátorral, egyirányú rúgást, visszaütést gyakorolnak a céltávcsőre, amúgy a kompenzátoros puskák az odarúgást visszarúgásra produkálják, így azok a távcsövek, amelyek csak felhasználásukból adódóan egyféle G-hatásnak vannak megalkotva, azok nem bírják ezt a terhelést.

A másik nagyon fontos dolog, hogy ezeknek a távcsöveknek a stabil belső szerkezettel kell rendelkezniük, ugyanis a belső részek, a szállemezek folyamatosan mozgatva vannak.

Fölteker, leteker, 100 méter, 300 méter, vissza 250, aztán 720, aztán újra 100 méter, és akkor annak a száznak újra benne kell lennie a tálatjelző pöttyben. Ez az, amiért ezek a távcsövek mások, drágábbak mint társaik még akkor is, ha esetleg a képminősége, fényáteresztő képessége nem ad olyan tökéletes vizuális élményt, mint egy prémium kategóriás vadásztávcsőé.

Ezeknél a távcsöveknél a legelterjedtebb látóképesséesség az 5-25x 50/56 nagyítású távcsövek, ezek a legjobban és legsokoldalúbban használhatóak. Természetesen szinte mindenféle méretben léteznek, attól függően hogy ki milyen célra szeretné használni őket.

Nagyon ritka az a távcső –szinte nem is létezik ilyen – amelyiknek nincs állítási érték hibája. De a komolyabb ballisztikai szoftverek (lásd Applied Ballistic) rendelkeznek olyan korrekciós számítási belső motorral, amelyek képesek ezt az eltérést korrigálni (Sight Scale Factor - SSF).

Távcső szerelék

A távcsőszerelék lényege, hogy a puskát és a távcsövet összetartsa. Általában ezen mindenki megdöbben, hogy az csak egy szerelék, mi kerül benne 150.000 Ft-ba, amikor csak egy darab vas. Ehhez hozzájön még a sín, amire ezt felteszed, amely a toló zárszerkezet fölött helyezkedik el a.

A szerelék esetében kétféle dolgot kell tisztán látni. Az egyik, hogy a szereléksín, ha nullás döntésszögű, tehát teljesen párhuzamos a fegyverrel, akkor vagy döntött szerelékkel kell feltennünk (ami egyben egy tömb szerelék, általában 20 moa-s döntéssel, de van 10-30-40, sőt állítható dőlésű is), vagy egy sima egyszerű bilincset.

Ez az olcsóbb, viszont nem biztos, hogy akkor ki fogjuk tudni használni a távcsövünk adta lehetőségeket, ugyanis ilyenkor a távcsőben a függőleges szálkereszt elhelyezkedő vízszintes szálkereszt többé kevésbé középen lesz. Abban az esetben ha ez a fegyver vadászatra, illetve maximum 5-6 méterig kell, akár még jó is lehet.

20 moa-s Spuhr tömb szerelék

Ha magunknak tudjuk megválasztani, hogy milyen sánt tegyük fel a puskánkra, akkor mindenképp döntött, 20 moa-s sánt érdemes felszerelni, mert akkor nem feltétlenül kell megvinnünk a drága döntött tömbszerelést, hanem elég két normális bilincs is. Nyilván a magasság és az anyag fontos, nem biztos, hogy ezt a boltosra kell bízunk, de sok olyan van köztük, aki ebben profibb, mint a társai.

Szóval a lényeg, hogy vagy a sínnek vagy a szereléknek döntöttnek kell lennie.

Ebben az esetben a távcsövünk kicsit olyan, mintha orra bukna a puskán. Ebből adódóan a vízszintes céllemez a távcsőben magasabbra kerül. Ha a 100 méteres nullázást itt lőjük be, majd a külső tornyot benullázva 100 méterre állítjuk, akkor a torony tekerésével a találatot és a becsapódást emeljük, ugyanis ahogyan nullától felfelé tekerjük a tornyot, 1, 2, 5 stb., úgy viszi le a szátkeresztet, ez pedig emeli a puska csövét és növeli a lőtávolságot.

Fotó: SziTa

100 méteren benullázott céltávcső

Távcsövek típusai

A távcsövek, egészen pontosan a céltávcsövek, hosszú fejlődésen mentek keresztül, amely még a mai napig is tart. A folyamatos fejlesztések a felhasználók egyre speciálisabb igényeinek megfelelő piaci kielégítést szolgálnak. Klasszikusan a mesterlövészetre használt céltávcsövek a II. világháborútól a vietnámi háborún át, úgy a 90-es évekig több állomáson mentek keresztül.

A kezdetekben volt a lövésznek egy szátkeresztje, meg egy puskája, „aztán majd lesz valami”. Itt még többnyire „saccográfal” dolgoztak, később a szátkeresztet osztották be különböző pontokkal vagy segédvonalakkal, és az volt megadva, hogy az a bizonyos típusú puska, azzal a bizonyos típusú távcsővel és a hozzá rendszeresített lőszerrel milyen távolságon hova lő és melyik segédpontot kell használni.

Aztán később a torony állításának a lehetősége is képbe került. Például az első külső tornyos Leupold távcsöveknél egy kattánás még egy moa volt. A mai távcsövek már ennél sokkal komolyabb technikai feltételeknek felelnek meg. A lövész menet közben a saját fegyverén, a saját lőszeréhez előre kialakított ballisztikai táblázat alapján tud a távcső állítási lehetőségeivel élve, nagy pontosságú lövéseket leadni bizonyos távolságon belül.

A távcsöveknek a felső tornyán a magasságot állítjuk, a jobb oldali tornyán az oldalállítást végezzük és a bal oldali tornyán vagy elöl, a távcső elején a parallaxist (képtorzulást). Van olyan modell is, ahol ezt felülre teszik a magassági torony alá. Leghátul pedig a szemlencsénél a saját szemünkhöz állítjuk hozzá a távcsövet.

A távcsövek behangolásánál célszerű úgy kezdeni, hogy egy 100 méteres lőtéren a parallaxis állítót a 100 m-es jelzésre tekerjük (már amelyik távcsövön van ilyen, mert valamelyiken csak vonalak vannak). A távcső nagyítását felvesszük a legnagyobbra és a szemlencsét elkezdjük tekerni addig, amíg kitisztul a kép, és tisztán látjuk a 100 méterre kitett lőlapot és rajta élesen látjuk a szátkeresztet is. Ezután letekerjük a legkisebbre és ha ott is éles a kép, majd visszatekerjük a legnagyobbra, és még mindig éles a kép, akkor ezek után biztosan jól fog működni.

A parallaxis állítós prémium kategóriás távcsöveknél ezzel a módszerrel még a távolságmérésben is támpontot tud adni ez a fajta technika.

Fotó: SziTa

A távcsöveket célszerű 100 méterre benullázni és ezután a külső tornyokat lenullázni. Ez alapvetően egyszerű, de minden távcsőnél kicsit eltérhet. A lényege az, hogy a tornyot fellazítjuk a tengelyén annyira, hogy ne mozgathassa azt, többnyire két vagy három hernyócsavart kell kitekerni. Vigyázzunk, ne essen ki és le, nem könnyen pótolhatóak! Tehát, ha már fellazult, vagy le kell húzni vagy csak oda kell forgatni, ahol a függőleges "0" jelzés van, és visszatekerni a csavarokat, de nem szabad nagyon megtépni. Ezután tudni fogjuk, hogy alapvetően ott a száz méteres pontos lövésünk, de mindenképpen kontroll lövés szükséges. Eltekerhetjük a tengelyt fellazítás közben is, ilyenkor ismételjük meg a nulla beállítást a tornyon.

Vannak olyan távcsövek, amelyek még rendelkeznek szállemez (célkereszt, pötty) megvilágítással is, ezeket általában a bal oldali toronyra, a parallaxis állító mögé teszik vagy a szemlencse fölé. De bizonyos távcsöveken külön tornyot kap.

Fotó: SziTa

A távcső működése, ahogyan már fentebb is leírtam, viszonylag egyszerű: a magassági és az oldalirányú tornyok tekergetésével tudjuk a találat helyét korrigálni.

Kétféle céltávcső létezik a szállemez elhelyezkedés szempontjából. Az első képsíkos és a második képsíkos céltávcső. Az első képsíkos céltávcső esetén a szemlencse előtt található zoomoló gyűrű tekergetésével, amellyel a távcső látószögét tudjuk növelni vagy csökkenteni, gyakorlatilag ránagyítani a célra (Pl.: 5-25x56). A szállemezünk, minél nagyobbra húzzuk a nagyítást, annál vastagabbá válik.

Alapvetően vadász és katonai céltávcsövek készülnek így. Ha katonai verziót vesszük, a segédvonalak, amelyek a szálkeresztben vannak, a távolságmérésben lehetnek a segítségünkre. Ugyanis ezeknél a távcsöveknél az osztás a segédvonalak közt a felnagyítás folyamán nem változik.

Bizonyos esetekben ez persze zavaró is lehet, mert vastagodik a szálkereszt, többet takar ki a célból, viszont akár a lövés korrigálásában, akár a megbecsült céltárgy méretének, és ebből adódóan a távolsá-

gának a megbecsülésében komoly segítséget nyújt az erre a célra megfelelően kiképzett felhasználójának. A szálkereszt vastagodás ebben az esetben azért annyira nem radikális, mert bár a szálkeresztünk megnagyobbodik és optikailag emiatt úgy érezzük, hogy hú, de takar, de például egy Leupold Mark 5 HD-5-25x56 céltávcső szálkereszt közepe 25-ösre húzva 100 méteren másfél cm-t takar ki a célból. Szerintem ezzel együtt lehet élni.

A második képsíkos céltávcsövek zoomoláskor a képet nagyítják, de a szálkereszt vastagsága nem változik. Gyakorlatilag ezeknél a távcsöveknél a gyártó megadja, de ha mégsem, akkor a legnagyobb tartományban mérjük a szálkeresztrel. Pl. egy March 5-50 x 56-os MTR szálkereszt távcsőnél a 20 és a 40 zoompontnál tudsz mérni a szálkeresztteddel.

Az összes többinél a segédvonalakkal ugyan tudsz célpont korrigálást végezni, de pontos mérést nem. Itt a vékony szálkereszt mindig vékony marad. Sportlövők inkább ezt kedvelik jobban, ugyanis a fenti példával élve ezeknél a típusú távcsöveknél a szálkereszt 1-1,5 cm helyett csak kb. 2-5 mm-t takar ki.

A távcsövek szállemez osztásának típusai

Fotó: SziTa

A ballisztikai számításhoz speciális rendszer és képlet kell. A szögperc mérése, ami abból adódik, hogy a lövedék egy ballisztikai görbén egy röppályán, mozog, a távcső vonala egyenes, amit látunk a célpont és a szemünk közt.

Ennek a két vonalnak a találkozási pontja a szerelék döntéséből és a távcső állításából következő együttállásokból adódó metszéspont, ahol optimális esetben a találat is lesz.

Kétféle rendszert dolgoztak ki

erre: először az amerikai **MOA** rendszert, amely alapvetően collban (inch) és méterben vagy collban és yardban létezik. Ami a lényeg: 100 méteren 1 moa, 2,9 mm (persze készítenek olyan távcsöveket is, ahol ez az adat nem méterre, hanem yardra van megadva és mint tudjuk, 1 yard nem egyenlő 1 méterrel, hanem csak 91,44 cm-rel). Minute of Angle = moa = szögperc

MoA vagy TMOA= TrueMoA = 2,9 cm 100 méteren

Számítása:

Kör kerülete = $2R \times \pi = 200 \times 3,14 = 628$ méter

1 kör 360 fok, 1 fok 60 perc

Tehát: 628 méter/360 fok és ezt még elosztjuk 60-nal

Eredmény: 0,02907 méter = 2,9 cm

SMoA= ShootingMoA = 1 coll 100 yardon

Számítása:

A fent említett módszerrel számolva, csak itt a kör sugara 100 yard, ami 91 méternek felel meg, illetve van az európai, amely a könnyebb számítás és az egyszerűbb gondolkodás elvén **MRAD** (milliradián) néven rendszerbe állított szisztéma, ahol minden körülmények közt 100 méteren 1 MRAD 10 cm.

MRAD=10 cm. 0.1 MRAD=1 cm

Számítása:

A fent említett módszerrel számolva, csak a végeredményt (kör területét) el kell osztani a szabvány szerinti 64-00 vonással.

Mind a két rendszer azt a célt szolgálja, hogy egy átlagos puská 100 méterre leadott lövései optimális esetben minél kisebb szórás-képet mutassanak.

Fotó: SziTa

Régen úgy adták meg a puskák csövére vonatkozó elvárást, hogy 100 méteren 1 moa-s, azaz 3 cm-es szóráskepen belül kell lennie az öt lövésnek. Ezt ma már 1/4 moa-ig vitték le a fejlődő technikának köszönhetően. Alapból azért írtam 3 cm-t, mert gyorsabb, könnyebb számolni 3 cm-es moa-val, mint a 2,9mm-rel, viszont, mivel ez arányosan növekszik, ezért a 100 méteren elhanyagolható 1 mm 1000 méteren már 10 mm lesz.

Moa-s távcsőből létezik 1/4 moa-s és 1/8 moa-s osztású távcső, ami azt jelenti, hogy az 1 moa (2,9mm) 100 méteren 4 vagy 8 felé van felosztva, vagyis a távcsőnél a tekeréskor 1 kattánás 7,25 mm vagy 3,625 mm lesz, egy kattánás ennyivel viszi arrébb a céllapot. MRAD-os távcső esetén minden esetben egy kattánás 100 méteren 1 cm-el viszi arrébb a találatot, vagyis egy kattánás 1000 méteren 10 cm, viszont ebből is gyártottak már 0,05 MRAD-os távcsövet, ahol 100 méteren egy kattánás csak fél cm lesz.

Ballisztika

A ballisztika a lövedék útjával foglalkozó tudományág. Háromféle ágát különböztetjük meg:

- **Belballisztika:** lövedék útja a csőben (lőkiképzés szempontjából ez nem érdekes, csak a feltámasztás szempontjából)
- **Külbballisztika:** lövedék útja a torkolattól a becsapódásig. Ez az, ami nagyon fontos, mert ebből fogunk mindent számolni. Még azt is, amit nem lehet.
- **Cél- vagy sebballisztika:** lövedék mozgása a becsapódás után. Ezzel csak érintőlegesen foglalkozunk, vadászati, rendvédelmi illetve biztonságtechnikai szempontból.

Külbballisztika

A külbballisztikánál a hadtudományok több, mint 40 féle tényezőt vesznek figyelembe, lőkiképzési szempontból nekünk csak 11-et kell ismerni, de jó hírem van, senkinek sem szeretném feleslegesen pusztítani az agysejtjeit, ezért csak 5-öt fogunk átvenni.

- **Kirepülési pont:** ahol a lövedék elhagyja a csőtorkolatot.
- **Emelkedési szakasz:** a lövedék elkezd felfelé repülni.
- **Tetőpont:** az adott távolság, amire lövünk, és a puskacső közti terület legmagasabb pontja, ahol a lövedék a levegőben van. Mivel a lövedék ívesen repül, ballisztikus utat jár be, az irányzóvonalunk viszont egyenes, ebből a magasságból tudunk számolni szögperccel (moa-s), és ezt kikorrigálva tudjuk a lövésünket adott távolságra nagy biztonsággal leadni.
- **Süllyedési szakasz:** a lövedék erejéből veszítve, engedve a gravitáció vonzásának a tetőponthoz képest süllyedni kezd. Alapvetően az emberek nem is gondolnák, hogy egy 1000 méterre leadott lövésnél egy átlagos 308-as lőszer a 14 méteres tetőpontot is elérheti, és gyakorlatilag fentről lefelé érkezik a célba.
- **Becsapódási pont:** jobb esetben itt kapunk egy szép pontot vagy megcsendül a fémcél, esetleg elpusztul egy állat, amit később megeszünk, mert ez a természet rendje, vagy meghal egy ember, mert attól meg nem tudunk megszabadulni az őskortól kezdve, hogy egymást pusztítsuk. A lényeg, hogy ez a becsapódási pont lehetőleg ott legyen, ahová szántuk.

Cél- és/vagy sebballisztika

Minden lövedék jó valamire, de nem minden lövedék jó mindenre. Teljesen más lövedéket kell használnunk versenyzésre, nagytestű vad elejtésére, kistestű vad elejtésére vagy ember kiiktatására. A különbség az, hogy amikor egy papírcélra lövünk, ami mögött természetes golyófogó van, akkor ott a lövedéknek az alakja, formája és kialakítása lényegében mindegy, hogy milyen.

Elsődleges szempont a minél jobb szóráskep. Ebből adódik, hogy ezek a lőszerke (például Berger Match és Norma Diamond Line vagy Lapua Scenar lövedékek, esetleg Sierra Match King), arra vannak kitalálva, hogy minél kisebb szóráskepűt minél stabilabban lőjenek.

Persze bizonyos területen puhább testű vadra és egyéb „élő szövet a fémvázon” vagy más, humanoid életforma esetén is alkalmasak lehetnek. A becsapódáskor kis mértékben roncsolódik, átüti a célpontot. Viszont ezzel szemben egy komolyabb testű vad elejtésére nem alkalmas.

Vadászati szempontból csak nagyon ritkán kell tekintélyesebb távolságra lövést leadni, 3-400 méter fölött, az alatt pedig rengetegféle lőszer van, aminek jó a ballisztikája és az átütő erő mellett az ölőhatása is megfelelő.

Jelen esetben a lövedék a becsapódáskor szétnyílik, gombásodik és többnyire átüti a vadat, tehát a teljes energia leadása és kétoldali vérzés okozása a kívánt hatás, hogy minél előbb, minél gyorsabban megváltsa a vadat a szenvedéstől és terítékre kerüljön. Itt persze megint nem mindegy, hogy hol és milyen vadra vadászunk. Rengetegféle verzió létezik, de erről már több könyvet is írtak, úgyhogy tovább is léphetünk.

Az emberi célpont

Szintén különbséget kell tennünk katonai és rendvédelmi felhasználás között, ugyanis más a feladat. A Genfi Egyezmény értelmében tilos olyan lőszert használni, amely vágott, fúrt, túlzott mértékben deformálódik, súlyos sérüléseket okoz és visszafordíthatatlan hatása lehet egy nem súlyos lövés esetén is.

Csak hogy egy hadszíntéren egy teljes köpenyes lövedék átüti a katonát, majd továbbrepül és további sérüléseket okozhat további ellenséges személyekben. Ezzel szemben egy rendészeti feladatnál elsődlegesen kiemelt szempont, hogy az a bűnöző vagy terrorista, akire az élet kioltására alkalmas erőt kell, hogy alkalmazza a rendőrség, semmilyen körülmények között se veszélyeztessen egyéb véletlen személyeket.

Viszont egy túszejtő vagy egy egyéb cselekményt éppen végrehajtó személy, mint célpont, pontosan ugyanolyan, mint bármi más, ugyanúgy kell eltalálni, ugyanolyan távolságra, amihez ugyanolyan lőszer van, mint amihez a fémcélra vagy a papírcélra lő a lövész. Ebből adódóan a lövedék magját úgy kell kialakítani, hogy a becsapódáskor a lehető legnagyobb mértékben adja le az energiáját, és a lövedék testen áthaladó maradványteste már ne tudjon komoly sérülést okozni egy esetleges véletlen személyben, aki rossz helyen volt rossz időben.

Szerencsére elég sok cég foglalkozik ezzel, és az ezt végfelhasználói körülmények közt alkalmazó rendőri szervek maximálisan ki tudják használni és tesztelni, úgyhogy nem kell aggódni, többnyire nincs baj.

Térjünk vissza a küllballisztika témaköréhez. Tehát, amint azt már tisztáztuk, egy moa 100 méteren "borraalóval" 3 cm. Ebből adódik, hogy 200 méteren az 6 cm lesz. Abból meg az következik, hogy 300 méteren ez 9 cm stb.

A legegyszerűbb megoldás erre, hogy a lövő a 100 méteren tökéletesen belőtt puskájával végiglövi a távokat 100 méterről, ameddig van rá lehetősége. Például 300 méterig olyan formában, hogy a 100 méteren másfél cm-es találatragasztóra leadott lövés 2-300 méterről a lőlap tetejére ragaszt egy kis találatjelzőt, majd tökéletes nyugodtsággal (a cső felforrósodása miatt nem egymás után gyorsan), pár perces szünetekkel (természetesen nyitott zárral húti a csövet) a lövő minden távolságra lead három lövést.

Ezután elsétál a kis jegyzetfüzetével meg egy mérőszalaggal, és megméri, hogy az ő puskája az ő lövedékével hány cm-t esett 200 méteren, aztán felírja, hogy pl. 300 méteren 45 cm-t esett a lövedéke (átlag 308-as). Na most, a 45 cm-t elosztjuk először 3-mal (mert hogy egy moa 3 cm), az kijön 15-re, de mivel 300 méterre lőttünk, tovább osztjuk újra 3-mal, ami ki fogja adni, hogy a lövedékünk 5 moa-t esett. Akár nézhetjük így is, egyszerűbben: 1 moa 300 méteren 9 cm, tehát 5 moa-t kell állítani, mert $9 \times 5 = 45$ cm.

Persze ugyanezt kiszámolhatjuk 200 méterre vagy akár 500 méterre is, a lényeg az, hogy ha ezzel készen vagyunk, akkor visszaballagunk a lőállásba, beletekerjük a távcső magassági tornyába (ami fölül van) az 5 moa-t, és a lólap közepére azóta már kitett találatragasztó pöttyre telibe célozva leadunk újabb három lövést, majd kisétálunk és megnézzük a szórásképet. Ha a találatjelző környékén van, akkor látjuk, hogy jól dolgoztunk.

MRAD-os távcső esetén annyival van könnyebb dolgunk, hogy a 300 méteren 45 cm-t esett lövedékünket csak 3-mal kell elosztani, az ki fogja adni, hogy 1,5 MRAD vagyis 15 klikk (kattanás-tekerés a távcső felső tornyán) vagy másképpen 1 MRAD = 30 cm 300 méteren. $45 \text{ cm} : 30 \text{ cm} = 1.5$. A többi távolságon ugyanúgy csak a távolsággal osztjuk a cm-t, majd szintén visszamegyünk és megnézzük, hogy oda lő-e, ahova mi szeretnénk.

5 moa

15 klikk

Ballisztikai táblázat

Többféle ballisztikai táblázat létezik. A legjobb az, amit mi csinálunk magunknak a fenti módszerek alapján egy kis füzetbe, de alapvetően létezik az orosz Strelók rendszer, illetve az amerikai Applied Ballistic. Ezen kívül minden komolyabb lőszergyártó cég csinál sajátot, például a Lapua. A Kestrel meteorológia mérőállomás gyártó cég viszont az Applied Ballistic ballisztikai rendszert használja.

Szélmérő+ zseb meteorológiai készülék

Mindegyik jó cucc, mindegyikről lehetne írni külön könyveket (mint ahogyan írtak is, igaz többnyire angol nyelven). Alapvető előnyük, hogy rengetegféle adatot lehet bevinni, a puskák csövének a huzag emelkedését (drall), a lőszer típusát, a lövedék típusát és sebességét, a távcsöveink típusát, azon belül a szálkereszt vagy a ballisztikai torony típusát, vagy az éppen aktuális időjárást.

Ezen adatok betáplálásával egy viszonylagos táblázatot állít ki nekünk a szoftver, amihez gyakorlati tapasztalat teszi hozzá végül a tutit, hogy talál vagy nem talál. Természetesen a táblázat nem helyettesíti a lövést, sem a józan ésszt, na meg persze a rengeteg sok rutint és gyakorlást sem.

A screenshot of the Strelók application interface. It features a dark background with white and blue text and buttons. At the top, there are four input fields for Distance, m (486), Slope angle, degrees (0), Wind speed, m/s (0.0), and Wind direction, degrees (93). Below these is a weather summary: Weather: 7°C/1018hPa/100%, powder: 6°C. A detailed rifle and scope configuration is listed: Rifle: a vadász, Scope: 100/5.50/0.250/0.250 MOA, 178gr. ELD-X Precision Hunter (82041), Hornady, Bullet speed, m/s: 905@6°C SF=1.67, Ballistic coefficient: 0.278 (G7), Zeroing weather: Matches current weather. There are two main buttons: Calculate (in red) and Reticle. Below these are two rows of data: Vert. (9.00 MOA, 2.62 MRAD, 127.2 cm, 36.0 clicks) and Hor. (0.00 MOA, 0.00 MRAD, 0.0 cm, 0.0 clicks). At the bottom, there are eight icons for various functions: a target, a document, a scope, a grid, a gear, MOA/MRAD, a sun, and a reticle.

Strelók applikáció (egy valós lövés adataival)

Ennek a műfajnak a gyakorlása az, amit nem lehet úgy elsajátítani, hogy nincs saját felszerelésed. Kipróbálni ki tudod, de amíg nincs mindenből saját, addig nem lesz meg a rutin és az összeszokás. A puskádat, optikádat meg kell ismerned, ki kell tapasztalnod a lövedéked tulajdonságait, az évszaknak, napszaknak és természeti erőknak a közreműködését, a terepszöveget és még rengeteg dolgot.

Több könyvtárnyi irodalom szól arról, hogy *hogyan lőj*, de a *hogyan találj* lesz az, amit majd magad kitalálsz, ha már tudod, hogy mit csinálsz. Ez egy lassú folyamat még akkor is, ha érzéked, türelmed van hozzá, meg persze pénzed is, mert egy puska lőszer nem olcsó, a felszerelés pedig drága, plusz szükséged lesz még sebesség mérőre, szélmérőre, távolságmérőre stb, stb.

De minden pillanatát megéri! 😊

Radaros sebességmérő

Vortex Furi 5000 HD 10x42-es távmérős kereső távcső és Kestrel 5700 szélmérő + meteorológiai mérőműszer és ballisztikai kalkulátor

09

■ **SPORTLÖVÉS ZET**

A sportlövészet rendkívül szerteágazó versenysport. Van dinamikus és statikus irányzata. Különböző szakágak, versenysport és oktató, nevelő, előkészítő ágazata. Mindegyiknek a legfontosabb eleme, hogy a kezdő lövő megfelelő önfegyelemmel és nyugodtsággal rendelkezzen, maximális alázattal kezelje a rá bízott klubfegyvert, majd később a saját sportfegyvereit és teljesen mindegy, hogy csak egy légpuska van a kezében kezdő lövőként vagy egy igazi, éles lőfegyver: ugyanazzal a körültekintéssel és maximális biztonsági szabályok betartásával álljon hozzá minden tevékenységhez, amihez fegyver szükséges, legyen az szárazedzés, éles lövészet, egy verseny, akár egy olimpia vagy pedig csak egy egyszerű, megszokott fegyvertisztítás.

A lőkiképzőknek minden körülmények között bele kell ezt vernie a tanítványaik fejébe, határozottan, de félelemkeltés nélkül. Nem probléma a lövészetben a nem megfelelő magatartásért bárkit is a fegyverek ürítésére és a lőtér elhagyására felszólítani, csak a stílus nem mindegy. Mivel a kiképzőé, később a bírőé, lövészetvezetőé a felelősség, így a döntés joga is.

Bármilyen irányvonalba kezdünk el sportolni, az ebben a könyvben leírtak és más hasonló tankönyvekben, szakutasításokban, oktatási naplóban leírt fegyverkezelési és ezekkel kapcsolatos biztonsági intelmek, továbbá az adott szakirány saját szabálykönyve lesz a meghatározó és iránymutató.

Tulajdonképpen ahogy a könyv egyik első mondata volt:

Minden fegyver jó valamire, de nem minden fegyver jó mindenre.

Tehát minden szakiránynak, minden lövészeti stílusnak, minden versenyszámnak megvannak a kifejezetten arra az irányra legteljesebben kialakított sportlövész felszerelései.

Ne várjuk el magunktól, hogy egy 25 méteres pontlövő versenyen egy hadi pisztollyal a dobogón legyünk a pontlövő versenypisztolyokkal szemben, ahogy a pontlövő versenypisztolyok sem lesznek versenyképesek egy szituációs lövészetben.

Kicsit olyan ez, mintha X5 BMW-vel kívánunk részt venni a somogybabodi off-road fesztiválon: nem fog sikerülni.

A Magyar Dinamikus Sportlövő Szövetség több szakággal rendelkezik. Mindegyik szakág különböző al-szakágakkal, divíziókkal, kategóriákkal bontja szét még jobban a mezőnyt. Természetesen ez a Magyar Sportlövő Szövetségnél is így van, bár ők inkább a hagyományőrzés és olimpiai sportágak irányába vannak jobban elköteleződve és szövetségük több mint 100 éve fennáll.

Jelen könyvünk kifejezetten a Dinamikus Szakág szituációs irányvonallú és hadi fegyverből sportfegyverre alakult irányzatai stílusára adnak kellő okítást, így a teljesség igénye nélkül mondhatom, hogy a magyar lövészsport átlagosan 2/3-a lőhető eredményesen a fent leírt módszerek és kiképzési tematikák alapján leoktatott lövészek számára.

Természetesen a hivatásos állomány kiképzési rendszerébe is maximálisan beilleszthető oktatási segédlet szintén alkalmassá teszi a felhasználóját egy magasabb szintű fegyverkezelési képességre.

Nem összemosva a sportirányzatot a taktikai irányvonallal, ugyanis egy sportlövőnek az esetek 99%-ában nem kell arra számítania, hogy a lő-szektorban, ahol fegyvert használ egy verseny alatt, őt bármilyen zavaró tényező érhesse, vagy esetlegesen konfrontációba kerüljön ellenséges, fegyveres személyekkel.

A rendőrök és katonák esetében ez pont fordítva van: bárhol, ahol fegyvert fog használni, 99%-os eséllyel számíthat rá veszélyt jelentő, ellenséges, fegyveres személyre és 100%-ban számíthat vétlen felbukkanó emberekre, akikben a lövedéke semmilyen módon (sem közvetve, sem közvetlenül) nem tehet kárt.

Így a fegyverkezelése e két csoportnak nem összemosható, ellenben az általam leírt szintig bizonyos körülményektől eltekintve mindkét csoportnak megfelelő pont az ezt követő szint akár hivatásos, akár egy sportlövő életében, amikor már szakirányba kell őt továbbképezni, az pedig majd mindig a felhasználási területétől fog függni.

Sport irányvonalak az MDLSZ-ben

Gyorspont

Ez az a szakág, amit majdnem a legtöbben lőnek. Komoly kihívás a *nagymester* fokozatot elérni benne. Az átlag minősítési szint első blikkre egy képzett lövőnek nem minden esetben tűnik nehéz feladatnak, de annyira nem is egyszerű. Különböző kaliberű, kategóriájú és felszereltségű maroklőfegyverekkel 15 méterre, puskákkal 25 méterre kell 3x5 lövésből minél több pontot elérni egy A3 méretű céllapra nyomtatott 13 köreges lőlapon 5 lövésenként 25 másodperc alatt.

Látszólag ez könnyűnek tűnik, ha valaki csak minősülni akar (mert 100 pontot elérése, már megfelel a másodosztálynak), de ha dobogón szeretne állni, akkor az egy erős mezőnyben a 160 ponttól fölfelé kezdődik, de van, hogy 180 ponttal is csak második vagy harmadik helyen végzel. Szerintem ez egy nagyon jó gyakorlás mindenkinek akkor is, ha más szakágakban versenyzik, mint ahogyan én is.

IPSC

Eredetileg rendőrök találták ki 1976-ban, Amerikában, saját lökészségük fejlesztésére. Ez egy viszonylag régi irányvonal, ami a mai napra teljesen elpolgáriasodott, gyakorlatilag pisztollyal, sörétes puskával, karabéllyal és pisztoly kaliberű puskával (PCC) is lövik ezt a sportágat.

A lényege, hogy egy érdekes geometriai formájú (IPSC) lőlapra lövik, ahol vannak végtelen célok is, a lőlapon van 3 értékelt zóna és fémcélok is szoktak használni. Nagyon érdekes, viszonylag gyorsan kell átmozogni a különböző lő-pozíciók közt, többé-kevésbé (ha másként nem rendelkezik a pálya), akkor csak 2 lövést kell leadni a papírcélra, a fémnek feküdni kell, különböző paravánok, takarások és kis épített pályák közt kell a versenyt lőni, melyek minden esetben átlátszóak, de nem átlóhatók (mintha fal lenne).

Az eredeti irányvonalától ez a szakág világszinten már fényévekre távolodott. Gyakorlatilag minden stílusú fegyvert szabad használni különböző kategóriákban, amelyet a lövő pénztárcája, hangulata épp megenged. Olyannyira versenysporttá alakult át ez a szakág, hogy nagyon sok helyen rendőri és katonai egységek tagjainak tiltják a részvételét ezen az irányú versenyen, ami nem azt jelenti, hogy ettől ez ne lenne jó, csak ezen a versenyen a gyorsaság és pontosság is fontos, ezért hogy ha ebben szeretnél majd lőni, akkor a rövidtávú sprinteket gyakorold. Ebben is viszonylag sok lövő van hazánkban és komoly eredményeket tudnak felmutatni.

Steel challenge

Ez a szakág szintén nagy népszerűségnek örvend, a lényege, hogy egy helyről több célpontra, több helyről több célpontra, minél rövidebb idő alatt kell meghatározott méretű fém célokat a leggyorsabban eltalálni pisztollyal, kis és nagy kaliberrel, nyílt és optikai irányzékkel, kis- és pisztolykaliberű, illetve sörétes puskával szintén nyílt- és optikai irányzékkel a lehető legrövidebb idő alatt.

A lényeg, hogy a fémnek kongania kell és a színessel jelölt fém az utolsó amit lőhetsz, az a megállító cél. Ebben a szakágban is kiemelkedően tehetséges, többszörös országos és Európa-bajnokok is versenyeznek hazánkból.

Silhouette lövészet

A silhouette-lövészet szintén nemzetközi találmány, különböző állat-figura fémcélokra lőnek, amiben van kos, csirke, pulyka stb. Ezt légfegyvertől a kiskaliberű puskáig illetve gyakran pisztollyal is 50-100 méterre kihelyezve szokták lőni úgy, hogy a lövőnek álló testhelyzetből az 5 célcsoportra, amelyek különböző távolságokon vannak kitéve, időkereten belül kell pontos, célzott lövéseket leadnia. Az nyer, aki minél több célt tud ledönteni. Nagyon érdekes és kiváló szórakozást nyújtó szakág ez is.

IDPA

Az IDPA kifejezetten önvédelmi szituációs lövés irányzatként indult Amerikából, valamelyest az IPSC elsportosodása után keletkezett úrt kívánta betölteni, ahol az önvédelemből vagy hivatalból fegyvert hordók versenyezni, gyakorolni tudnak.

Itt is, mint minden más szakágnál, a felszerelés határozza meg a kategóriát. Ezt a versenyszámot alapvetően pisztollyal lövik, kifejezetten önvédelmi hordásra alkalmas, testhez simuló tokokból. Az amerikai szabályoknak megfelelően csak 10+1 lőszer lehet a fegyverben, a tartalék tárákban pedig csak 10 lőszer.

Mostanában már egyre többen lövik ezt is PCC-vel és az USA-ban sörétes puskával is. A pisztolyos versenyzőknek az esetek nagy százalékában fedőruhát is kell viselniük és a feladat a rejtett fegyverviselés szabályainak megfelelően van végrehajtva. Minden pályához tartozik egy történet és egy végrehajtási utasítás.

Itt is észlelési és egyéb taktikai sorrendekben kell a célokat leküzdeni. A lőlapjuk (csúnyán mondva) hasonlít egy mellalakra, amin van fej, de szerintem ez is inkább egy tekebábu 😊, mint a gyors-kombinált lőlap, csak egy szögletesebb, rendészeti kiképzésre is alkalmas forma.

Nagyon sokan lövik ezt a szakágot, ezt a versenyt szerte az egész világon, természetesen hazánkban is, még hozzá nagyon jó eredményekkel. A célok közt hibavonalak és fedezékek mentén kell mozogni, paravánok között, amelyek szintén átlátszóak, de nem átlóhetők. Minden célra 2 lövést kell leadni, hacsak a verseny kiírás másképpen nem határoz.

Gyors-kombinált lövészet

Ez a szakág hivatalosan 2016-ban kapott helyet először az MDLSZ szakágai közt. A szakág korábban rendészeti versenyeken már 4 éven keresztül folyamatosan kísérleti szakaszban működött, a szövetségi felvételt a szabálykönyv sport irányzatúvá emelése tette lehetővé. Azóta egyre népszerűbb.

Az első évben átlagosan 30 fő volt a versenyeken, 2-3 egyesületből, a 2020-as országos bajnokságon viszont már 98 lövő, 27 egyesületből volt kíváncsi erre a versenyre, ami azért tölt el nagy büszkeséggel, mert ezt a versenyt nem vettük át sehonnan, hanem teljes egészében én találtam ki. Természetesen volt több szakavatott barátom, akinek a segítségével a szabálykönyvet olyanra tudtuk alakítani, ami lehetővé tette ennek a szakágnak a megalapítását.

Ennek a lényege, hogy a lövőnek 1 pályán egyszerre, minden más szakággal ellentétben két fegyverrel kell kombináltan feladatot végrehajtania, ebből kifolyólag a tárazások és a felhasználható lőszer mennyisége a korábbiakhoz képest korlátozásra került. Ezáltal a lövő rá van kényszerítve arra, hogy az elsődleges fegyverében tárat kelljen cserélnie, vagy után kelljen tölteni, ugyanis ezt a versenyt hosszú golyós lőfegyverrel és sörétes puskával, továbbá másodlagosan hordott maroklőfegyverrel kombináltan lövik.

Persze mindig csak az egyikkel. Vagy karabély+pisztoly vagy sörétes puska+pisztoly verseny van. A lövő a többi irányzathoz képest szándékosan rá van kényszerítve arra, hogy a pályán folyamatosan gondolkodnia kelljen. Nem egy sablon, begyakorolt végrehajtás van, hanem minden pálya, minden versenyen egy picikét eltér és ezzel együtt a célok lövésszáma is.

Fotó: SziTa

Olyan pályáink vannak, mint a *Rutin*, *Gyors*, *Precíziós* és *Taktikai*.

Rutin: a lövő 1, maximum 2 pozícióból gyakorlatilag csak a célokat kell lőnie. Idő és találat számít. Sietnie kell a tárcserével, a fegyverváltással és minél pontosabb lövéseket kell leadnia.

Gyors: a lövőnek egy részlegesen ismert, részlegesen rejtett pályát kell végigjárnia, azokat a pozíciókat, ahonnan lőhet, színes bója jelzi. Keresnie kell a célokat, de a 2/3 részüket látja is előre.

Precíziós: ennek a pályának a lényege, hogy a pontos lövés súlyozottabban van értékelve, nem mintha nem bíznánk a lövő sportszerű magatartásában, de vannak köztük rafinált versenyzők, aki úgy gondolja, hogy ha gyorsan siet és mellélő egy célnak, mert kicélozni és esetleg a mellette lévő véletlen célt eltalálni sokkal több büntetéssel jár, akkor ennél a pályánál ez neki nem fog sikerülni.

Taktikai: a taktikai pálya mindenki kedvence, itt a célok elhelyezkedése, darabszáma, pozíciója és minden részlete rejtve van, ezeket a pályákat olyan bírók építik és készítik elő, akik a versenyen nem vesznek részt versenyzőként.

Itt már nincsenek tűzszakasz jelző bóják, hanem a lövő saját magától kénytelen felderíteni és megkeresni a célokat és észlelési sorrendben leküzdenie őket. Itt a takarások nem átlátszóak. A másik két szakághoz képest nem látod, hogy mi hol van, ezért fokozottabb bírói figyelmet igényel, hogy véletlenül se legyen bent senki a pályán a pályaeértékelés és visszaállítás után a következő lövőfeladat megkezdésekor.

A célok

Háromféle célunk van, mind a háromnak más a kialakítása és a feladata is. Van egy úgynevezett figura, ami egy tekebábura hasonlít leginkább. Ezen van három értékelési zóna, ahol a 0 másodperces büntető zóna, tehát a legjobb találat a legkisebb és olyan helyen helyezkedik el, hogy a kialakításából adódóan egyébként rendészeti kiképzésre is tökéletesen alkalmas lehetne. Erre a lőlapra két lövést kell leadni.

A következő célunk egy kisméretű, hatszög alakú 35 cm nagyságú kartonlap, amelyre minden körülmények között 3 db lövést kell leadni és a hibavonalon belül mindenhol a találat érvényes. És van egy köregységes lőlapunk, melyet a 10-es zónától visszafelé számolunk és amelyre 4 lövést kell leadni a lövőnek. Ezen kívül használunk a sörösétes versenyeken fém célokat is.

Ez a szakág gyakorlási szempontból a lőkiképzés teljes palettáját lefedi. Van olyan pálya, ahol gyorsnak kell lenned, van olyan pálya, ahol pontosnak és van olyan, ahol óvatosnak és mindemellett gyorsnak és pontosnak. Ez a legnehezebb szakág.

Precíziós lövészet

Ez a szakág szintén hozzám tartozik, az MDLSZ-nek ez a legfrissebb szakága, bár létezett régebben is, a nagy kaliberű, precíziós, de a gyors-pont és a hazai versenyszámok alatt a gyors-pont szabálykönyve alapján lőtték. A 2019-es évben az elnökség engedélyével 1 év próbaidő után, amelyben 100 métertől 800 méterig egy esetben 1200 méterig rendeztem versenyeket, a szakág népszerűsége kiemelkedő volt, a 2020-as országos bajnokságon 86 induló vett részt, ami rekord.

Ennek a szakágnak a szabálykönyvét úgy írtam meg, hogy mindenki, aki szeret távcsöves puskával kis- és nagy távolságra pontos lövéseket leadni, az megtalálja benne a számítását.

A szakág egyik versenyszáma a *statikus pontlövő versenyek*, ahol fekvő testhelyzetből, feltámasztott puskával 100 métertől akár 1200 méterig különböző távolságokon kihelyezett körkörös lőlapra kell lövéseket leadni, továbbá van a *dinamikus versenyszám*, ahol egy helyről több célpontra átmozgás után, több helyről több célpontra, akármilyen testhelyzetből, bármilyen tereptárgy vagy egyéb lőtéri berendezés használatával, vagy azokon való feltámasztással kell tudni lövéseket leadni fém célra.

A két irányvonal kicsit eltér egymástól és alapvetően más felszereltséget is igényel.

Ne felejtsük el: a precíziós sportlövész és a mesterlövész nem összekeverendő!

De ezt egy korábbi fejezetben már biztosan elolvastátok.

A 2020-as Országos Bajnokság 100-500 m

Magyar Sportlövő Szövetség

A Magyar Sportlövő Szövetség több szakággal és irányzattal rendelkezik, gyakorlatilag alapvetően inkább pontlövész, mint sem dinamikus irányvonal.

A légpisztolytól a számszeríjon át a futóvad-lövész kispuskán, légpuskán át a koronglövész, olimpiai irányvonalak mellett dinamikus, szituációs irányvonal is, amelyhez a könyvem adta oktatási irányzat megfelelő.

Ilyen például a Rapid-shooting, ahol tokból rántva pisztollyal 10 méterről A/3 méretű lőlapra 1-2 lövést kell leadni, aztán több lőlapra tárcserével stb. Vannak náluk is fémre lövethető versenyek, fémpárbaj, ahol időre vagy egymással versenyezve a versenyzők minél gyorsabban kell, hogy ugyanannyi mennyiségű fémet lelőjenek.

Van náluk történelmi hagyományőrző és western lövészet, ami sok esetben jelmezes és nagyon látványos, illetve úgynevezett 3 fegyver kupa, ahol egy pályán 3 féle fegyvert használsz úgy, hogy biztonsági tartóba teszed az épp nem használt fegyvert és a másikkal folytatod. Ezt sörétes puskával, karabéllyal és pisztollyal lövik és tulajdonképpen ők is lőnek IDPA-t, csak nem fejalakos lőlapra.

Létezik még náluk elöltöltős lövészet, amit fekete lőporos fegyverekkel lőnek és még számtalan más irányvonal, amelyek nagy részéhez az adott biztonságos fegyverkezelésen túl kifejezetten szakirányú, szakedzővel történő továbbképzést javaslok annak, aki ezekben a számokban szeretne eredményeket elérni.

További lövészversenyek

Alapvetően a törvény úgy rendelkezik, hogy gyakorolni, sportolni, bármilyen fegyverrel lehet, ami engedéllyel van bejegyezve vagy nem engedélyköteles. Ez visszafelé nem működik, tehát sportfegyverrel nem vadászatsz. Sportfegyvert nem hordhatsz önvédelemből, de önvédelmi vagy vadászfegyverrel sportolhatsz.

Több olyan lövészverseny létezik, amelyek nem a szövetségek minősített versenyei, de ugyanúgy, szabályok közt, lőtéren és a behatárolt kereteken belül folytatják le. Mind a Rendőrség, mind a Honvédség, mind a Vám- és Pénzügyőrség (NAV), a Büntetés-Végrehajtás, Fegyveres biztonsági őrök, az Országos Magyar Vadászkamara megyei és területi szervei és vadásztársaságok is rendszeresen tartanak lövészversenyeket a saját dolgozóik, állományuk, tagjaik részére szolgálati vagy egyéb fegyverekkel.

Minden verseny egy plusz felkészülés, egy kis izgalom, egy kis megmérettetés, egy kis visszaigazolás, amikor az ember egyedül van,

esetleg a szektorban, amikor nem mondja meg a kiképző, hogy mit kell csinálni, nem szól rád, ha akadályod van, nem mondja meg, hogy hogyan kéne sütni ahhoz, hogy ne alá lőj, tehát amikor teljesen a magad ura vagy.

Természetesen egy verseny nem összeegyeztethető egy igazi, valós szituációval a fentebb leírtak okán, de mindenképpen ahogy ez is és a képzéseken belüli lövészek számára érthetetlen feladatok nem azért vannak, hogy kitöltsük a feleslegesen felhalmozódott szabadidőt, hanem, hogy készségfejlesztő gyakorlatként önállóan, bármikor, bárhol meg tudjunk oldani egy feladatot.

A versenyrutin versenyzőként nagyon sokat számít és a szituációs versenyeken a megmérettetés terhelés alatt és nehezített körülmények között a hivatásos állománynak életmentő is lehet, ugyanis megtanulja, hogy amikor egy szituációba belekeveredik, akkor ne fagyjon le, hanem azonnal elkezdjen valamit csinálni.

Nagyon sok speciális egység azért nem jár rendezvényekre, mert fél, hogy nem jól szerepel és akkor majd mit szólnak a civilek.

Ez nem jó hozzáállás, mert nekik a legrosszabb körülmények közt is helyt kell majd tudni állni és ezt bizony gyakorolni kell. Amikor egy szituációs versenyre elmész, ahol a világ minden tájáról érkező egységek a lő tudásukat és a csapatmunkájukat, helyzetfelismerési képességüket és fizikai felkészültségüket teszik próbára, abból csak fejlődni lehet.

Csak az érdekesség kedvéért még egy mondat:

Egyik frissen végzett hadnagyom pár éve egy szituációs versenyen, amikor egy helyiségben kellett volna az ajtót kinyitnia, hogy bemenjen és célpontot felismerve és azt leküzdve dolgoznia, úgy hogy ő egy jól képzett lövész volt, előtört belőle az iskolában tanult intakt foglalkozás, megállt az ajtóban és elkezdett beszélni: Rendőrség! Felemelt kézzel jöjjenek ki! Kényszerítő intézkedést fogok foganatosítani! stb, majd 2 perc elteltével a bíró, aki szintén egy rendőr alezredes volt és egy kiváló lőkiképző, megveregette a vállát és szólt neki: „azt tudod, hogy ez egy verseny és időre megy?” – mi meg röhögtünk.

————— ”

Nem volt veszélyeztetve, nem volt intézkedés, nem egy címre küldték ki, mégis egy azonnali csóllátást és stresszhelyzetet okozott neki a feladat. Ebből is le lehet vonni egy tanulságot, de az már megint egy másik könyvnek az anyaga lenne.

10

■ **KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS**

...és ahogy elkezdődött, meg néhány tudnivaló rólam

Ezt a fejezetet nem szánom sem hosszúnak, sem szakmainak, de mindenképpen része és miértje ennek a könyvnek. Elsőként kezdjük azokkal, akik nélkül ez a könyv nem jöhetett volna létre, akik nélkül nem tudtam volna ezt megírni, mert nem váltam volna azzá, aki lettem.

Köszönet illeti szépen sorban és egyforma tisztelettel azokat az embereket, akik lehetőséget biztosítottak így vagy úgy, hogy erre az útra lépjek, hogy lőkiképző legyek.

Legelőször 2001-ben, **Simonyi Ottó** rendőr ezredes (akkor még őrnagy) úrtól hallottam arról, hogy egyáltalán létezik a Rendőrségnél olyan oktatás, hogy Rendőrségi Lőkiképző. Azonban hiába kaptam akkor saját kezembe a meghívómat, az akkori parancsnokaim szó szerint azt a sok álmat és pozitív hozzáállást tönkre tevő mondatot mondták számomra, amit sosem fogok elfelejteni:

Nem vagy ilyen beosztásra tervezve.

Ekkor egyébként a Köztársasági Őrezred Technikai Ellenőrző Osztály *bomba kutató technikus* beosztásában töltöttem a napjaimat, ezt követően még vagy 1-2 hónapig, mivel az én terveimben meg ez a munkakör nem szerepelt (ezzel természetesen nem lenézve vagy nem tisztelve eléggé az ebben dolgozó társaimat), mivel alkalmatlan voltam mind a monotonításra, mind a bezártságra.

Köszönet illeti **Glózik Gábort**, volt és első szolgálat parancsnokomat, hogy próbaidős koromban egy esős vasárnap délelőtt hazazavart és nem hagyta, hogy leszereljek.

Köszönet illeti **Jaczkó Zoltán**, volt első lőkiképzőmet és **Miglécz Gyulát**, ahogyan **Glicza Csabát** is a szakma azon lépéseinek maximálisan jó alapjai lefektetésében játszott szerepükben, ami nélkül nem ment volna az első pár év.

Köszönet illeti komment nélkül **Pintér András** volt kiképzőmet, aki, még ha csak rövid ideig is, de hozzájárult az életutamhoz.

Köszönöm a támogatását és a barátságát, szintúgy **Ujj Károly** és **Leányvári Jani**, **Szani**, **Klír Tóni**, **Cerka**, **VoKr**, **SzaGYu**, **KuZo**, **PéZo †**, **CSiAn**, **Cappa**, **BBetty**, **BePe**, **KaCSa**, **Bari**, **Hk Szabi**, **NyiZso**, **NeLa** és még sokan másoknak, nagyon sokan vagytok.

Köszönet illeti **Györfi Ágit**, hogy valahányszor utáltam, amit rám osztott a rendszer vagy kidobott gép, ő mindig rábeszélte a helyes irányba és mindig úgy adta le az ominózus papírjaimat, hogy azok már szalonképek legyenek.

Köszönet illeti **Simonyi Ottó** rendőr ezredes urat, akinek a bemutatóját 1995-ben az incsői lőtéren láttam először, amikor még százados volt, **Szabó Ferenc** és **Ujj Károllyal** együtt egy parádés bemutatót tartottak. Akkor még csak álmodoztam arról, hogy egyszer rendőr leszek majd.

Ifjúságvédelmi nyomozó szerettem volna lenni, mert a „*Felipének két szeme van*” című film nagyon megfogott, ami gyermekkereskedelem ellen küzdő ifjúság védelmi nyomozókról szólt. De ezután mégsem volt elég erős az elképzelés, és a tervem átalakult a lövészet iránti megszállottsággá.

Később több, szinte minden kézfegyverrel kapcsolatos képzésére eljutottam és a kezdeti, a “rendszer tökéletességéből” adódó elutasítások ellenére nem engedte, hogy eltávolodjak ettől az iránytól, hanem időről időre jelezte, hogy mikor indul lőkiképzői tanfolyam.

Melyre végül évekkel később az akkori parancsnokom, **Patócs István** rendőr alezredes úr közbenjárására **Balogh János** rendőr ezredes úr (akkor még, most már Országos Rendőr Főkapitány), mint az akkori Különleges Szolgálatok Parancsnokságának Igazgatója végül elengedett és biztosította a szolgálat érdekében az egy hónapos kiképzést és az ahhoz szükséges felszerelést, ahogy később a Mesterlövész alapképzésre is.

Kiváltképp köszönöm ezt mindkettejüknek!

Köszönet illeti a tanfolyamon oktató magas felkészültségű kiképzők szisztematikus és alapos felkészítését, ami szerintem az akkori rendőrségi rendszer egyik legkiválóbb szakmai színvonalú képzése volt: **Bakonyi András**, **Baranyai E.**, **Boross A.**, **Csikesz Péter**, **Kővágó Attila**, **Tóth S.**, **Mérai J.**, **Lakrovits Sándor**, **Gerendai G.**, **Dr. Kírnyák** és **Veres** urak, **Nyitus**, később **Pap Tom**, **BG**, **ReZso** és természetesen a tanfolyam parancsnokát, **Simonyi Ottó** urakat.

Ez a képzés annyira megfogott, hogy aztán megterveztem és legyártattam az első, kifejezetten Rendőrségi Lőkiképző karjelvényt, amit engedélyeztek is.

Nem állomány illetékes jelvénynek, hanem képzettséghez kötött egyéni jelvénynek készült, és büszke vagyok rá, hogy nagyon sokan hordják a mai napig, olyanok, akik arra érdemesnek bizonyultak.

Köszönet illeti a volt kollégáimat és kolléganőimet, akik a Készenléti Rendőrségnél már partnerként kezelték az első perctől: **Leskó É.**, **Salamon T.**, **Kelemen Cs.**, **Ujj Zs.**, **Rácz T.**, **Sajgó I.** és még sokan mások.

Köszönet illeti **dr. Papp Károly** rendőr altábornagy urat, volt Készenléti Rendőrségnél a parancsnokomat, lentebb elmondom miért.

Köszönet és kiváltképp tisztelet illeti meg **Oláh Attila** nyugállományú rendőr hadnagy urat, aki szenior kiképzőként engem az RTF (később RTK) lövészeteire először, mint vendégoktatót, később, mint vezényelt státuszú vendégelőadót hívott meg.

Folyamatosan kikért a szolgálati helyemről, hogy a jövő tisztjeit oktathassam, nagyon sok barátságához és tapasztalathoz jutottam így hozzá. Aztán az ő utódja, **Erdős Ági** rendőr őrnagy asszony, aki szintén kiváló kolléganőm volt, kiállt mellettem és szintén kikért a lövészetekre, egészen addig, amíg le nem szereltem.

Továbbá, az összes korábbi és jelenlegi RTK-s lőkiképzőnek, intakt oktatónak, **Fonbank Rolinak, Cserhalmi Palinak, Gáspár Mikinek, Bánházi Gyurinak** és **Sziva Attilának** is köszönöm az együtt töltött lövészeteket.

Továbbá **GEPA-főnököt**, aki a maga helyén és idején mindent megtett, hogy támogasson szakmailag.

Köszönet illeti **Szárász Mihály** nyugállományú rendőr törzsszászlós urat. Misi bácsi, mint az RTK fegyverzetise, évekig dolgozott velem is, és a Szakosztályom ügyes bajos dolgait támogatta, intézte, takarította a „Kölykeim” után a fegyvereket.

Köszönet és részemről magas tisztelet is illeti amíg csak élek, **Hajdu János** rendőr altábornagy urat, aki az első naptól kezdve nagylelkűen engedélyezte, hogy szolgálatom alatt, vezényelve vagy szolgálatmentességet biztosítva évente kétszer-háromszor tíz napokat ne a munkahelyemen, hanem külsős oktatóként az NKE RTK lövészein tölthessek, továbbá folyamatosan engedélyezte, hogy a Honvédségi és egyéb társszervektől érkező kikérőimnek eleget tehessek, és oktathassam az ottani rendőröket, katonákat .

Köszönet illeti **Lippai Péter** dandártábornok urat, illetve **Sándor Tamás** vezérőrnagy urat, amiért meghívtak oktatni Szolnokra, továbbá, hogy a szakmai lövészversenyeimre támogatásként elengedték

a katonáikat, mivel „*ezek a versenyek a realitásuk miatt beleillenek a kiképzési rendszerbe*”.

Rengeteg tapasztalatot szereztem a katonák lőkiképzései közben, ahogyan előtte **Pintér Ferenc** őrnagy, volt megbízott 88-as parancsnok katonáinál is. A mai napig vannak barátságaim, amik ott és akkor alakultak ki. Mindig örömmel mentem, ha hívtak, szerencsére jó pár alkalommal. **Sándor Tamás** vezérőrnagy úrral kapcsolatban (akkor még ezredesként a 34. KMZ parancsnokaként) egy személyes tapasztalatomat is leírom, mert ezt sosem felejttem el:

Történt egy alkalommal, hogy készültek a “fiúk” egy bemutatóra és bizonyos okokból ott kellett lennem velük két napot, meg a bemutatón (nem kifejezetten szakmai okokból, arra a 34-es Lövészek nem szorultak rá, inkább logisztikai okokból), de ezt most nem fejtegetném, a lényeg, hogy a bemutató jól sikerült, én sima farmer, zöld taktikás ing, napszemüveg, baseball sapu (tehát nem egyenruhában, hogy értsétek a lényegét 😊), a lőtér szélén a mentősök és a kisállat simogató (fegyverzet technikai kiállító sátor) mellett a szektor szélén álltam.

Amikor a bemutató véget ért, Sándor ezredes, mellette a honvédelmi miniszter és a honvédség parancsnoka (a mostani miniszter) elindult egyenesen felém. Előtte azt sem láttam, hogy látja, hogy ott vagyok, tele volt minden tábornokokkal, sajtósokkal és mindenféle nagy és jól öltözött emberekkel, a lényeg, odajött egy erős kézfogással:

Tamás, köszönöm, hogy itt voltál.

————— ”

Még mindig megdobbantja a szentimentális háborús filmekben felnőtt szívemet, ha eszembe jut... Gondoltam, hogy majd úgyis telefonon beszélünk valamelyik nap, hogy minden frankó volt, de ez így nagyon más volt, külön megtiszteltetés. Természetesen ezek után a miniszter úr és főparancsnok úr is kezet rázott velem, majd ment mindenki a saját dolgára, nem kérdezte senki, hogy ki, vagy mi volt ez.

De ettől a kis gesztustól teljesen más élmény volt az egész.

Nem hoznék példákat más szituációkból, de a lényeg, hogy ez így nagyon jól esett. Aztán ugyanakkor kaptam egy coint a **Pápai Jocitól**, aki azt mondta:

Ilyen a mi csapatunkon, az SF-en kívül senkinek sincs, csak Neked.

”

Akkor éreztem, hogy miért más ez a világ, mint a többi.

Másnap visszamentem a munkahelyemre, tettem a dolgomat, senki semmit nem tudott, nem változott semmi, nem volt semminek semmi jelentősége, csak telt ugyanúgy az idő...

Köszönet illeti **dr. Regényi Kund** ezredes urat, aki az első perctől kezdve támogatta az RTK Lövész szakosztályt, és később meghívott, hogy integrálódjunk az NKE SE Lövész Szakosztályába, mint Rendészeti Lövész Szakcsoport. Támogatta a saját MDLSZ szakágamat, a Gyors-Kombinált hivatalos versenyszámmá tételét is, sőt azóta is együtt dolgozunk.

Köszönet **Gangler Csaba** alezredes úrnak az első 5 Fegyver Kupa megszervezésében vállalt elvitathatatlan érdemeiért és több évnyi barátságáért, ami aztán egy rossz, feszültséges időszakban kicsit megfakult, de akkor is jó szívvel gondolok vissza az első versenyre!

Köszönet illeti **dr. Boda József** nyugállományú vezérőrnagy urat, aki az RTK dékánjaként lehetővé tette az RTK Lövész Szakosztállyal a különböző BM és ORFK versenyekre történő felkészülést és részvételt. Szakmai életútja igazán lenyűgöző, mind a Mélységi Felderítőként, mind a Terrorelhárításban és a Titkos Szolgálatoknál, majd pedig az oktatásban töltött éveit elismerést érdemelnek. Rendkívüli megtiszteltetés volt alatta dolgozni, még ha csak „kiszegítő” szerepben is.

Köszönet illeti **dr. Kovács Gábor** rendőr dandártábornok urat, az NKE volt oktatási rektor helyettesét, hogy az első pillanattól támogatta és támogatja a szakosztályom szakmai önállóságát és a hallgatóim némileg realisztikusabb kiképzését.

Köszönet illeti **Mergancz Sándor** dandártábornok urat, aki, mint volt bevetési parancsnok és kiképző, majd megyei kapitány, később a Katonai Rendész Ezred parancsnoka és kiváló sportlövő, maximálisan támogatja a Honvédség és a Sportlövészet szakmai és továbbképzési szempontokból lehetséges kapcsolódási lehetőségeit.

Köszönet illeti **Berkesi Ferenc** nyugállományú rendőr vezérőrnagy urat, aki akkor volt a parancsnoka a Rendőrség Különleges Szolgálatának, amikor én még gyerekként a fejembe vettem, hogy márpedig én ezt szeretném csinálni. Az első karjelvényemet, amit tőle kaptam, a mai napig a polcomon őrzöm. Későbbi Páros Szituációs versenyeim állandó védnöke lett, sok rendezvényünkre ellátogat azóta is.

Köszönet illeti **dr. Tarcsa Csaba** és **dr. Vereckei Csaba** rendőr dandártábornok urakat, akik rendszeresen védnökként vettek részt a Taktikai Lövész Európa Bajnokságaimon, mert látták, hogy az állományuk kiképzési szempontjából ezek a szakmailag elismert Taktikai Szituációs lövészversenyek pozitívan hatnak a vezetésük alatt szolgáló bevetési egységek egyéni felkészültségére és motivációjára.

Köszönet illeti **Váczi Levente** alezredes urat, amiért rendszeresen bevont a csapata képzéseibe. Őszinte barátsággal gondolok mindig a Tisza-Fiúkra. Továbbá **Debreceni Tibor** törzszászlóst is, a sok együtt töltött szomódi és kulikóroi lövésznapért, és ebben a könyvben a precíziós lövészeti fejezet szakmai lektorálásáért.

Köszönet illeti az összes volt szakosztályos **RTK Lövészem** és az **Egyesületem Tagjait**, ami nagyrészt a jelenlegi és volt tanítványaimból áll, mert én is rengeteget tanultam és tanulok tőlük a mai napig is.

Külön köszönet illeti a **Dicsőséges 2-es**, előtte a **3-as váltást** a volt munkahelyemen, amiért helyettem is dolgoztak, amikor én a tétényi lőtéren lövtem a fiatalokat.

Köszönet illeti az **MDLSZ vezetését**, akik lehetővé tették a szakágam beindítását.

Köszönet továbbá barátaimnak: **Levák Gábor, Bódizs Kornél, Kristóf Józsi, Mechler Zoltán, Vasvári I., Berecz I., Wolf Z., Rafai R., Kotroczó Laci bácsi, Srs, Keri, Steiner Iván**, akik támogattak a versenyeim megszervezésében, hol így, hol úgy, de mindig számíthattam rájuk.

Ez a lista egyébként végtelen lehetne, és végtelen is. Akiket itt nem neveztem meg, a szívemben attól még ugyanúgy ott vannak.

————— ”

Köszönet a Törzs gárdámnak, akik sohasem mondják, hogy „*most nem érek rá, most nem tudok pályát építeni, bírózni*” stb: **Gottlieb, Sziki, Évi, Bandi, Réka, Hefi, Lázár, Anita, Lazo, Vics úr, Csuti, Rozsi Cs., Csepi, Szer úr** és a többiek.

Külön köszönet jár Édesapámnak, **Szikszay Bélának és feleségének, Marinak**, hogy több évtizedes szakmai háttérrel a hátuk mögött, az utolsó pillanatban lektorálták a könyvemet. Fáradtságot nem sajnálva, pár nap alatt kijavították az én viszonylag lazán értelmezett, szakszerű és nagyszerű, élőszóban vicces, de leírva néha kacifántos, hat-nyolc mondatot is egybefoglaló körmondataimat, és az olvasók számára is emészthető formába öntötték itt-ott, ahol kellett.

Köszönöm anyukámnak, **Koltai Évának** is, hogy ereje és jóindulata teljes bedobásával végül csak jó embert faragott belőlem.

Külön köszönetemet és hálámat szeretném kifejezni mind a **Pest Megyei RFK**, mind a **Gödöllői RK** Igazgatásrendészetének Fegyverügyi munkatársai részére, hogy türelmesen, több mint 20 év alatt rengeteg pisztolyt és puskát írtak be és ki, és újra be és újra ki, mindig azt, amelyiket éppen ki akartam próbálni. Szerény becslés szerint is valahol 40-50 között volt csak a pisztoly cserém, de szerintem a puska és egyéb vadász- és sport fegyver is legalább ennyi volt. (Valójában a többszöröse, mint azóta kiderült. 😊)

Végül, de nem utolsó sorban köszönet illeti **Kertész Laci** barátomat, akinek a fotói teljessé tették a részletes magyarázataimat.

Mivel én nagyon lassan és hibásan gépelek, egyszerűen nem haladtam, amikor is egy kedves volt kolléganőm (aki eredetileg gyors- és gépíró végzettséggel rendelkezik), felajánlotta, hogy segít a szabadidejében, munkaidő után. Én diktáltam a tartalmat, ő pedig gépelte. Nagyon nagy munka volt, külön köszönet érte **Mikuska Zsuzsa** rendőr százados asszonynak és a kolléganőinek, akik elviselték, hogy ott lebzselek közöttük.

Továbbá köszönöm **Gazdag Nórinak**, aki megtervezte és megalkotta a könyv arculatát és borítóját, valamint a tördelést és nyomdai előkészítést is magára vállalva könyvvé formálta a mondandómat.

Kitartás, még nincs vége! 😊

Vicces sztori, ide vág. Nemrég az egyik kedves volt kollégám felhívott az egyik helyszínről:

- Szia, jól vagy?
- Persze, minden oké.
- Nem vagy beteg, koronás, semmi?
- Nem, miért?
- Mert idén még nem cseréltél pisztolyt, aggódtunk, hogy esetleg beteg lehetsz.

Imádom őket, rá két hétre mentem is.

Tehát Széchenyi után szabadon: ahogyan kezdődött

Állítólag nem pisztollyal a kezemben születtem, és gyerekkoromban édesanyám sem vett pisztolyt, miután észrevette, hogy a húgommal az indiános-cowboyos játékpisztolyokkal egymásra lövöldözünk.

Később, az általános iskolai szünetekben rendszeren harcokat vívtunk a gyerekekkel egymás közt. Aztán volt pár év kihagyás, íjászat, ami azóta is megy (három filmet is csináltam, ez itt a reklám helye: Vadászat Magyarországon reflexíjjal, Robin Hood sehol, Vadászíjjal Afrikában), majd gimiben a rózsapatronos forgópisztoly jött, amit a trafikban árultak.

Valósággal elbűvölt, nyilván megvettem, de hazafelé már olyan kevésnek tűnt...

Egy barátoméknak udvarán sokat lövöldöztünk légpuskával, elég jól ment, pedig akkor azt még senki sem tanította. Aztán később, mikor már kapható volt flóbert pisztoly (akkor még nem volt engedély köteles), nekem rögtön kellett.

Mivel 12 éves korom óta folyamatosan dolgozom (először csak nyaranta, majd 15 éves koromtól kezdve tanidőben is), hétvégeken az Always gyárban betétet csomagoltam. Elég jól kerestem, így hát megvettem egy Arminiusz forgótáras, 4,5 mm-es flóbert pisztolyt 2,5 colos csővel. Szép bőrtököt is vettem hozzá, imádtam és nagyon büszke voltam.

Körülbelül 15 évesen lőttem először. Most így visszagondolva a körülményekre, egy teljesen abszurd helyzet volt. Egy akkori lovasrendőr barátom a falu közepén lévő lovarda udvarára kihozta a PA63-as szolgálati pisztolyát, a kezembe nyomta, meg még vagy tíz löszert hozzá, majd a kertje alatt a domb oldalán a kerítésére (ami a lovak miatt volt, hogy ne szökjenek el), feltett egy szürke, kb. 20 cm átmérőjű és olyan 25 cm magas PVC csövet, amit ott talált valahol a fészerben, és azt mondta: „*Na lőjél, de ne a lovakat.*”

Mire megfordultam, nem volt sehol... basszus! 😊

Betáraztam és leadtam 2x5 lövést a PVC-re. Nem tudom, hányszor találhattam el, de egyszer leesett. Ezt ne is feszegezzük tovább semmilyen szempontból sem.

Az első emlékem a hivatásos világgal még kicsi gyerekkoromból van: Apukám dolgozó szobájában a falon lévő zöld filc táblán sorakozó, második világháborús magyar ejtőernyős jelvények és kitüntetések. Órákig tudtam őket bámulni (még most is), és arról álmodozni, hogy egyszer én is ejtőernyős leszek. Kamaszként heteket töltöttem azzal, hogy hol tudnék beszerezni ilyen jelvényeket magamnak is...

Majd 1995. szeptember 29-én sikeresen végrehajtottam az első ugrásomat AN2-ből RS4/4-es kupola ernyővel aminek a végeredménye ficamos bal boka és szárkapocscsont törés és a szalagrendszer teljes szakadása lett. Plusz a 6 hónap fekvés, 13 csavar és egy 20 cm-es lemez a lábamban. Mert az RS4/4 nem viccel!

De vissza a jelvényekhez: akkor még fogalmam sem volt arról, hogy ezekért a jelvényekért a hősök az életüket áldozták, és a legnagyobb megtiszteltetés ilyen viselni. A legnagyobb tisztelet még csak relikviaként is ránézni, és arra gondolni, hogy valaki ezt viselhette és hősi halált halt benne. Ilyenek például apai nagymamám (Molnár Irma),

első férjének a kitüntetései, aki elesett a második világháborúban Vitéz Bertalan Árpád katonájaként, és nagymamám megőrizte ezeket a relikviákat élete végéig. A sors kiszámíthatatlan, mert a Mama második férje a nagyapám lett, apám apja, Szikszay Béla, aki szintén második világháborús veterán volt, majd lettem én, de sosem felejtjük el, hogy azok az érdemrendek ott a falon hogyan és miért vannak ott.

A lényeg, ahogy a 18-at betöltöttem, már ott is voltam az incsői lőtéren egy fegyver vizsgán, ami kiválóra sikerült. Az öreg bajszos mackós testalkatú őrnagy meg is kérdezte, hogy „*Ön ugye kolléga?*”

Nagyon büszke voltam, hogy ezt hitte, hiszen akkor már régen a Rendőrség volt minden vágyam, és mivel bajszos voltam kb. 14 éves koromtól fogva (már az érettségi tablón is úgy néztem ki, mint egy földesúr), nem tudhatta, hány éves vagyok, ezért azt mondtam neki, majd csak leszek. Meg aztán gyerekkoromban rengetegszer hallottam a történeteket anyai nagymamámtól (Szekeres Gabriellától), hogy anyai nagyapám, dr. Koltai György, vegyészmérnök, orvosbiológus és pszichológus végzettséggel a Rendőrség Bűnügyi Laborját vezette a világháború előtt, láttam is róla egyenruhás képeket. Így amikor megkérdezték, hogy volt-e a családban hivatásos a felvételikor, természetesen azt mondtam, hogy nem, mivel ezek akkor nem voltak egyértelmű dolgok számomra. Apa-anya nem az, a többi dolog meg régen történt... Na de majd én! 😊

1995-ben a balesetem miatt egy évet ki kellett hagynom a gimiben, de érettségi után önként beballagtam egy hadkiegészítő irodába. Írtam egy kérvényt, hogy a lehető leghamarabb szeretnék bevonulni katonának, így abban az évben pár hónap múlva már be is vonulhattam.

1998. augusztus 27-én Kalocsára, később Aszódra, majd 1999. május 1-én őrmesterként leszereltem és 1999. június 1-én felszereltem a Köztársági Őrezredhez, mint objektum ór. Utáltam, de a nappali tagozatos Rendészeti Szakközépiskola megfelelő anyagi háttér hiányában szóba sem jöhetett.

Így kicsit több, mint fél év múlva, március 15-én, a kitűnő iskolai (6 hónapos tanfolyam) végzésem miatt jutalomból előléptettek próbaidős őrmesterből hivatásos őrmesterré, és áthelyeztek a Technikai

Ellenőrző Osztályhoz. Nem szerettem, de jobb volt, mint a rakparton állni. Volt egy nagyon jó főnököm, **Angyal Ferenc**, és egy nagyon jó szolgálat parancsnokom, a **Csekla Pisti**, meg még pár jófej kollégám, de nem bírtam a bezártságot, sem a nulla mozgásteret.

Így 2000 októberében pályázaton és válogatás útján bekerültem a Készenléti Rendőrség Terror Elhárító Szolgálat alapképzésre, de különböző okok miatt nem egészen egy hónap után feladtam, és visszakerültem az ominózus technikus beosztásba. Valamikor itt jött az ominózus „nem vagy ilyen beosztásba tervezve”, mondat, amikor is 2001. szeptember 1-től a Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Parancsnokságának Pénzkísérő Szolgálatához kerültem.

Itt említeném meg, hogy ebben az évben a még érvényes orvosi és pszichológiai alkalmassági papírjaimmal **Rizsa (PA)** tanácsára újra megpróbáltam a Terror Elhárító Szolgálat alapképzést, de akkor a futás tesztetemen kívül a hiányzó két éves Rendőr Szakközép iskolai bizonyítvány meg nem léte, a *nem nyert* irányba billentette a mérleget.

Az előző évben még elfogadták a kormányőr sulit, de abban az évben már nem, és sajnos az az iskola csak évekkel később sikerült. Egyszerűen amíg nem iskoláztak be, addig ez hátráltatott mindenemű előrelépésben. (Itt említeném meg, hogy a felvételemkor az előző évi szakaszomból lejöttek páran hajrázni, ami nagyon jól esett, **Trixi**, **K. Laci**, **K. Csabi**, utólag is köszi érte).

A pénzkísérő szolgálatnál sokáig őr-járőr feladatokat láttam el, míg végre beiskoláztak. Két év levelezőn és egyéb összevonáson, Adyligeten, majd vizsga (sikerült, csoda 😊) és végre elkezdődött a „szeretem” időszak.

Először csak lassan, a bank és nyomda őrzést felváltotta a kíséresi feladat, több lövészet, vezetés technika, majd egyszer csak végre parancsnok váltás és egy megfelelő ember, **Árva Pista** lett a főnökünk.

Igazi parancsnok, támogatta a szakmai javaslatainkat, partner volt a szakmai fejlesztésekben. Viszont a helyettese egy igazi alkalmatlan ember volt **K. J.** néven, akit később felmentettek és nyugdíjba küldtek, de Árva parancsnok akkor sajnos már máshol volt.

Majd jött egy másik parancsnok: **Lakatos Attila**, és vele együtt a **Patócs Pista**. Mindketten igen jó szakemberek, Attila előtte löki-képző volt, Pista meg kb. minden, (nyomozó, akció csoportos, majd tiszt), amikor hozzánk került.

Az első nap még nagyon méregettük, vajon milyen vezető lesz...? Másnap különleges kíséresi feladat volt, két kocsi, hat ember + a páncélban is egy. Bevetési ruha, fejenként egy UZI három tárral, egy AMD négy tárral, na meg a Jerikó két tárral.

(Nekem 3 volt, az AMD-hez csigatárat vittem mindig, és néha betettem a taktikai mellénybe az önvédelmimet is, mert vezetéskor meg kocsiban combtökből nehéz pisztolyt kivenni, ha netalántán egy hatalmas szemtől-szembe jelenetbe futnánk bele.

A Jerikók amúgy is akadtak rendszerint.

Tele voltam kalanddal. 😊

Szóval Patócs százados úr (akkor még) megjelent reggel 05:30 kor beöltözve, ránk nézett, mi meg nem értettük, mit csinál bent hajnalban az új parancsok helyettes. Azt mondta: „*Na figyi, én már sok mindent csináltam, de ezt még nem. Meg akarom nézni, mit hogy csináltok, mit hogy szoktatok, engem észre se vegyetek, én beülök hátra és majd nap végén kibeszéljük.*”

Ilyet azelőtt sosem tapasztaltunk, többnyire simán az irodából is megtudták mondani, hogy ügyis mindent rosszul csinálunk. 😊

Szóval ment a meló, pörgött, élvezte. Egy igazi csapatjátékos lett, kiállt értünk. Remélem jól van a kis Yoda Mester.

Neki nagyban köszönhetem, hogy minden olyan képzésre eljutottam a KR-től az RSZKK-ra, ami vezénylős volt.

Papp tábornok úrról: egy szép nyári napon a főnököm, Attila, kérdezte tőlem, mikor beestem melóba a büféből nyolc felé, hogy „*neked van most valami dolgod?*” „*Nem tudom, van?*”

Civilben voltam, aznap nem volt képzés sem, kíséréseket elvitte a csapat fiatalabbik vagy épp öregebbik része, épp laza korszakomat éltem, kiképzéseket tartottam a saját csapatomnak (az a legnehezebb, ezt komolyan mondom, volt az első pár hónapban anyukám minden, csak tisztességes asszony nem), szóval mondom „*mit kéne tennem?*” „*Menj le munkavállalói fórumra!*” „*Hova?*” „*Csak menj le a nagy tanácsterembe, igyál egy vizet, egyél pogácsát, aztán ha vége, gyere vissza. PARANCS.*”

Hát menjünk, volt kijelölve hely: KSZP TESZ/PKSZ/ TÚZSZERÉSZ. Jobbomon a **Szisi** (ezredes úr azóta) ült, balomon a **Rezső tűzszerész őrnagy úr**. Én mondom, tuti valamit elírtak, szinte csak főtiszt meg pár öreg szolgálati parancsnok törzszászlósok, én meg főtörzs. Na, szép helyre kerültem, jóban voltunk mindkét „*padtársammal*” szerencsére azután is, amikor **Papp tábornok úr** megkérdezte: „*akkor a hivatalos rész után van-e bárkinek kérdése?*”

Hát mondom izé, nekem van, és néztem támogatásért Szisi századosra, aki nézett vissza, hogy ha már elkezdted, nálad a labda .

Tábornok úr, jelentem, a Pénzkísérő Szolgálat lókkiképzője vagyok, az alábbi problémáim vannak: kevés a havi lőszer keretem az embe-reim képzésére, nincsen megfelelő kiegészítő felszerelésünk, mint rendes lövedékálló mellény és sisak, taktikai mellény sem ártana, továbbá több képzési nap kellene szolgálatban és a gépjárműveink nem alkalmasak a feladatuk maximális ellátására (Skoda Fabia), stb.

Nem emlékszem, mennyit beszéltem, de nekem egy évtizednek tűnt. Hát, a parancsnok úrnak elakadt a szava, a teremben hallani lehetett a szívveréseket is, én az enyémet tutira még ma is hallom. Megkérdezte: „*Ki az ön parancsnoka?*” „*Jelentem Lakatos Attila rendőr őrnagy úr.*” „*Miért nem tudok én ezekről a gondokról?*” „*Jelentem, én*

magam vagy öt kérvényt írtam, amit a parancsnokaim fel is vittek a megfelelő szolgálati úton.” „*Miért nem került ez hozzám?*” *Jelentem, sejtésem szerint elakadhatott, vagy feldolgozás alatt van az Ön mellett ülő U ezredes úr irodája, papír kosara vagy iktatója közt.*” (Hátulról nevetés hallatszott). „*Miért nem mondta ezt eddig el senki és te most miért?*” „*Jelentem, azért, mert az emberek lejönnek, megeszik a pogácsát, isznak egy vizet és visszamennek dolgozni.*” „*De akkor ezt miért mondtad most el?*” „*Tábornok úr jelentem, ha egy parancsnoknak sosem mondják meg hogy mi az, ami nem jó és ezért ő azt hiszi, hogy minden rendben, akkor sosem fog semmi sem előre mozdulni.*” „*Rendben, ha visszamész innen, küldd fel hozzám a Lakatos őrnagyot.*” „*Parancs, értettem.*”

Azt hittem menten összesem, kicsit remegtek a térdeim is, tutira, igen, biztosan. 😊

Volt közben nevetés is, gondoltam ez jó, kirúgni talán nem fognak mégsem. Visszamentem, majd mentem a főnihez. „*Attila, szerintem öltözz át.*” Szeretett kissé lazán, diszkósan járni, igen jó fej volt, szakadt farmer-rózsaszín póló, stb. Azt kérdezte „*minek?*” „*Szerintem mindjárt menned kell az Öreghez.*” „*Hahaha, persze...*” Csörr-csörr csörr és csörgött a telefon (majdnem nevettem, de közben azért nagyon be voltam k@kilva, hogy mi lesz ebből).

Felvette. A kijelzőn ott villogott: Tábornoki Titkárság. „*Jelentkezem, igen. Igen, Szikszay Tamás főtörzs, igen, kiváló lókkiképző. Parancs, indulok.*” Patóccsal néztük, ahogy felmegy és baromira izgultunk. Egy óra múlva vissza jött. „*Gyertek, ülünk be az irodába.*”

„*Na az van, hogy te többet nem mehetsz le ilyenre, mert vagy húszan hívtak fel, hogy megkérdezzék, megőrültem-e, hogy egy ilyen kamikáze embert küldök ilyen helyre, de a Tábornok úr parancsba adta, hogy a havi lőszer keretedet megemeli 5 db-ról 40 db-ra az UZI-nál, 15 db-ról 40 db-ra a Jerikónál, 0 db-ról (évente 20 amúgy, de mivel az őrszolgálat és a kísérő csoport is napi szinten hordta az AMD-t is, ezért úgy gondoltam az az évi 20 lehet kissé kevés) havi 40 db-ra/fő az AMD-nél.*”

(Ezt minden hónapban mind a 63 legénységi+3 tisztre, megkaptuk és ezt rendszeren minden hónapban el is lövtem. Nem volt mindig

ott mindenki, de pár hónap után olyanok is ott maradtak a 24-es leadóból, akik előtte, ha 7-ig dolgoztak, a 6:45-ös buszt elérték, meg egyre többen jöttek be szabadnapról is, a lövészetre kísérő csoport meg rendesen tudott készülni).

Továbbá kaptunk 25 db sisakot, 25 db külső mellényt és két Skoda Octavia-t + 20 darab taktikai mellényt. Ja és a Fabiak-kal többet nem lehet menni kísérési feladatra, ezt is írásba kaptuk.

*„Holnap mehetek felvenni a cuccokat.”
Mondta, és láttam, hogy ő is örül.*

Életem egyik legszebb napja volt. Onnantól havi 3-5 napot lőtéren voltunk váltott csoportokkal és kb. minden nap, amikor nem volt feladat, szárazgyakorlás mindenféle módon, mindenféle kocsiból. Egyszerűen életem legszebb időszaka volt. De sajnos nem tartott sokáig.

A svájci frank biznisz tuti bejött valakinek, de nekem nagyon nem, hirtelen 80 ezerről 132 ezerre emelték a törlesztésemet a 156 ezres fizum mellé, így folyamatosan halasztásokat és egyéb trükköket kellett kitalálnom, amíg egyszer csak létrejött az utolsó munkahelyem, ahová régi barátok, **Méhecske** és **Jacek** „meghívtak” és 2010. szeptember 1-től elfogadtam a lehetőséget, mert a kiemelt bérezés miatt túl tudtam élni a hónapot, még ha ott nem is olyan beosztást láttam el, ami a leginkább a szívem csücske lett volna. Később még is megszerettem benne sok mindent, de leginkább sok mindenkit.

Itt is részt vettem a képzésekben, de már nem annyit, inkább csak alkalom szerűen. Volt, hogy folyamatosan pár hónapig, aztán egy évig a lőtér közelébe sem jutottam. Ez lehetett az egyik kiváltója annak, hogy minden alkalmat megragadva eljártam az RTK-ra, meg minden-hová, ahova hívtak képzéseket tartani, illetve a saját szolgálati csoportomnak időről-időre eleinte éles, aztán amikor már több kiképző volt és nem volt erre szükség, akkor csak száraz edzéseket tartottam.

Közben gyakran jutottam le Szolnokra a 88-hoz és ment az RTK, sőt, sikeresen létrehoztam egy állandó RTK-s szakcsoportot is, ahol engedték, hogy részt vegyünk a BM versenyeken.

Bár a hallgatókat sokan nem vették komolyan, de az eredményjegyzékek még megvannak, és amikor egy 240 fős listában a hivatásosok közé levitt 6 gyerekemből (3 lány-3 fiúból) a legjobb a 13-ik helyen végez, az átlag 40 alatt a legrosszabb is a 73-ik helyen, akkor azért szerintem nincs ott gond. Rá pár évre a BM országos Tanintézeti Pisztolyversenyéről egy akkori aktuális csapatom minden kategória minden aranyérmét elhozta.

Rendszeresen tudtunk részt venni BM és ORFK versenyeken is.

Közben aztán kitaláltuk az 5 Fegyver Kupa szituációs lövészversenyt, amelyen olyan terheléses-védőfelszereléses, 5 féle fegyverrel, egy verseny alatt magukban és kombináltan is megoldandó feladatokat kellett megoldania a lövőknek, amelyek előtte itthon nem léteztek.

Ez egy olyan taktikai verseny volt, ahol a realiztikus végrehajtásra volt kihegyezve minden, majd ebből hoztam létre a Páros Szituációs, RTK Iskolázó, a Hegyivadász Mesterlövész, a Minisniper, a Halálhágó és később a Taktikai Európa Bajnokságokat, aminél az utolsó, (II. versenyen) nyolc Rendőr és Honvéd Tábormok vállalt védnökséget és hét európai ország lövésze jött el a három napos mindenféle fegyveres terheléses versenyre.

A versenyeim (amelyekre a Honvédség Szolnoki és Debreceni Katonái és a Tatai és Budapesti Rendész Ezred katonái is mindig szívesen

jöttek) a rendőrök körében is népszerűek voltak. Szerencsére aki jönni akart, azt tudtuk fogadni és többnyire el is engedték őket szolgálati felszereléssel, ami más "civil" rendezvényeknél nem volt jellemző.

Közben a saját íjász egyesületeм lövész egyesületté alakult át. Az 5 Fegyver Kupa SE kezdetben 13 tagból állt és egy barátom, **Lovas Józsi** szorgalmazta nagyon, hogy legyen már hivatalos egyesület, akkor még mint íjász egyesület, nélküle lehet, hogy nem kezdtem volna bele. Ma 150 feletti tagom van, javarészt volt tanítványok, kollégák és kiváló sportemberek. Mi, Én a hobbi fegyver gyűjtőket nem veszem fel vagy nem hagyom benne a csoportban, csak azt aki aktívan versenyez, lő. Az egyik legjobb egyesület az enyém. Minden tagja rendes, jóra való ember.

Én magam is számtalan fegyverrel és verseny eredménnyel rendelkezem, nem csak azért, mert ez az életem, hanem mert annak idején, mielőtt rendes parancsnokaim lettek volna, olyanok voltak, akik azt mondták: „Ha el akarsz menni egy lövész versenyre, vegyél egy pisztoly meg vegyél ki szabít.” Remélem élvezik a nyugdíjukat, mert lehet, hogy nélkülük nem lenne ennyi csodás felszerelésem. 😊

A saját eredményeimről nem szoktam ódákat zengeni a Facebook-on, de azért van bőven, nemzetközi is, mind mesterlövész, mind taktikai lövész irányzatban, és hazai rendőrségi és sport vonatkozású is. Aki erre kíváncsi, az a megfelelő weboldalak eredményjegyzékében megtalálhatja.

Nem dicsekvésből, de kettőt azért megemlítek, az egyik: 2014-ben Lesten a Szlovák Különleges Erők Országos Taktikai Lőbajnokságára meghívtak, az oka egyszerű. Felvidéki magyar rendőrök eljöttek az 5 Fegyver Kupára meg a Páros versenyre, azt mondták ez jó, csinálnak ők is hasonlót, egyszer csak hívott az egyik, hogy e-mailben küldjem el az összes adatomat, meg egy társamét (fegyver útleveél is) stb, nem értettem minek. Majd ha sikerül, amit akarok, megmondom.

Egy hónap múlva újra hívott, meg küldött egy dátumot, egy videó klipet és egy címet. Eszméletlen jó verseny volt, ha beírájátok YouTube-ra, hogy Lest 5 Fegyver Kupa, megtaláljátok. A második helyet hoztuk el (terheléses, páros karabély + pisztoly verseny) egy olyan

bázison, ahol a négyemeletes panelházban körben lőhetsz karabélyal bármerre, meg az ablakon ki és lefelé, fergeteges. Ezután még három alkalommal tudtunk elmenni erre a versenyre.

A másik 2016-ban a lengyel nagy távolságú mesterlövész verseny. 300-600-800 méter, körkörös lőlap a három nap alatt 70 lövéssel. Az ominózus versenynapon 17 ország 400 résztvevőjéből a Tactical Magnum kategóriában 1. helyezést értem el. Abszolút összesítettben, ami szerintem nagyobb érdem, úgy lettem 3-ik, hogy két Open puskás előzött meg, az egyik 1 ponttal a másik 3-mal. A Grom parancsnoka adta át a serleget a dobogón. Abban az évben szintén egy ugyanilyen versenyen egy EB-n picivel több ponttal csak 3. tudtam lenni, mint ezen a versenyen első.

Ezek komoly dolgok, de ami ennél komolyabb, hogy amikor ugyan ezeken a versenyeken olyan tanítványaim is dobogóra állhattak, akik csak hozzám jártak a kezdetektől fogva, előtte sohasem lőttek semmivel. Az itthoni eredmények meg, mint mondtam, fent vannak a neten. Sokan mondják, hogy aki nem tudja, az tanítja, de a hitelesség szerintem fontos.

Idén kicsivel több, mint 50 verseny kb. 80 számában vettem részt, amik nem saját rendezésűek voltak és 20-tól több aranyérmel lőttem össze, országos bajnokit is, ezüst bronz és 4. hely szintén 20-feletti.

Amire viszont nagyon büszke vagyok: azok az sms-ek, fotók, üzenetek, amiket vagy volt hallgatóim, vagy az ő kiképzőik küldenek nekem, amikor egy-egy elballagott, kinevezett tiszt állomány az első, vagy akár később egy új kiképzőnél történt lövészet után megkérdezik, hogy „téged ki tanított?”

Szerencsére sok ilyen levelet, visszajelzést kapok folyamatosan.

— ”

A sportlövők közül számtalan olyan ember van, aki mindent a nulláról nálam kezdett és egy vagy két év múlva dobogón állt, többen nemzetközi mezőnyben is. Amikor ők írnak egy üzenetet, hogy meny-

nyire nem hitték ezt az első napokban és milyen boldogok, azt mindig elmentem. Van belőle szerencsére. Nem fogom betenni, nem akarom, hogy azt mondjátok, hogy túl szentimentális vagyok. 😊

Aztán egy szép (nem, nem volt szép, bár amúgy többnyire szerettem, ahol dolgoztam) napon egy vasárnap reggeli eligazításon 18 év rendőrlét után egyszerűen úgy gondoltam, hogy elég volt. Bejelentettem, hogy leszerелеk. Megírtam, kértem a közös megegyezést. Egy későbbi dátumot írtam rá, 2017.december 31-et, miközben talán október volt... Ment minden szépen, amikor is hívtak, hogy az aktuális munkahelyemre „berendelve” vagyok, így onnan leszerelve, ha még fél évet dolgozom a régebbi helyemen, akkor lehet, hogy aláírják a közös megegyezést, de nem valószínű.

Ezért úgy döntöttem, hogy jó lesz az azonnal is. Sokan nem hitték, és ahogy mentem irodáról irodára, raktárra, stb, mindenki marasztalt volna. Olyanok jöttek oda hozzám akikről nem tudtam azt, hogy ők egyáltalán tudják a nevemet. Fájdalmas, de ugyanakkor fantasztikus érzés volt.

A sok rossz emléket, amit egy-egy szerintem buta vagy rosszindulatú ember cselekedete, utasítása, intézkedése okozott, és ez kellemetlen érzést váltott ki egy egész szolgálati csoportra, és hatott rosszul a munkájára, azt az emberi kapcsolatok mindig tudták velem feledtetni ott bent. Akkor hetek óta először elbizonytalanodtam, hogy tényleg el akarok-e menni innen?

De ahogy Rózsa Sándor is „*mögmondta*,” így én is. Az érzés, amikor utoljára kigurultam a kapun és a kollégáim rádióján belemondtam az éterbe az utolsó közleményemet, majd percekig hallgattam, ahogy jönnek a válaszok, örökre belém égett. Hiányzik a csapat, de a továbblépés indokolt volt, és további szakmai fejlődéseket, barátságokat, kihívásokat hozott.

Az egyetemen (NKE-RTK) a tábournok urak kérésére és engedélyével továbbra is vezetem a saját szakosztályomat ugyanolyan jogkörökkel, ahogy az ottani, most már „volt” kollégák kölcsönös tiszteletét és bizalmát is még mindig érzem.

Az egyesület jogi hátterének megfelelően működtetem a Lövész Iskolát, letisztult és bevált tematikákkal, és szerencsére a szakmai múltam okán sosem próbálkoznak nálam tanulni oda nem illő emberek. A kapcsolat rendszeremet fenntartom több vonalon is az ilyen ügyek megelőzése céljából.

Soha sehol sem mondtam azt, hogy „kommandós” voltam, mert nem voltam az, de úgy gondolom, hogy amikor a szakma legjobbjai és volt legjobbjai közül is járnak hozzám lőni, akkor az egy komoly elismerés. Ahogyan azok a tanítványok is, akik teljesen kezdő szintről a kezem alatt jutnak el kiemelkedő lőtudást igénylő szintű egységekhez, szintén önmagáért beszél, én meg lassan túl sokat, úgyhogy zárom soraimat.

Utószó

Mindig rendőr akartam lenni, a mai napig is rendőr akarok lenni, majdnem 20 évig rendőr voltam, de mégsem voltam igazán rendőr. Úgy értem, hogy amikor a Gyilkos elmék 15 évadából bármelyik részt bármikor megnézem, és elkapnak egy sorozat gyilkost vagy bűnözőt, nekem mindig előjön a szenvedélyes énem, hogy ezt kellett volna csinálni, ez az igazi rendőri munka, megvédeni az ártatlanokat, elkapni a bűnözőket.

Aztán visszatérek a valóságba és rájövök, hogy volt közel 20 év rendőrlét és ezek a lehetőségek már elszálltak. Ma már csak emlék, még ha úgy is érzem, amikor rendőrt látok, hogy a kollégám, a társam, és ha bajba kerülne, segítenék... Néha hasztalannak érzem magam, de amikor felhívnak vagy rám írnak volt tanítványaim, akik nagybetűs Rendőrök, ott vannak és dolgoznak, csinálják azt, amit én is szívesen tettem volna, hogy elkapják a rosszat és megvédik az ártatlant.

Elmesélik, hogy milyen lövészeti felmérőn hogyan dicsérték meg őket, és mennyire látják, hogy azok az évek a Lövész Szakosztályban a Főiskolán, mennyire sokat számítottak, és még ma is az viszi őket előre, akkor már nem érzem azt, hogy haszontalan vagy elpazarolt lett volna az a majdnem 20 év, amíg rendőr voltam.

Hiányoznak a kollégák és büszke vagyok a tanítványaimra, hogy jó Lövészek és biztosan tudom, hogy amikor Ők szerepelnek majd a hazai „Gyilkos elmék”-ben, amit az élet forгат, akkor meg fogják állni a helyüket.

Egy számomra ismeretlen szerző gondolatával zárom a könyvemet, amely így szól:

Utálhatod a fegyvereket és nem kell hinned Istenben sem, de amikor éjszaka a házádba betör valaki, két dolgot fogsz tenni: hívsz valakit, akinek van fegyvere, és imádkozol, hogy előbb érjen oda, mint a támadód.

————— ”

Kiegészítve azzal, hogy ez is csak akkor ér valamit, ha jól van kiképezve.

Köszönettel,

Fejécs Tamás

*Lőkiképző,
az 5 Fegyver Kupa SE elnöke,
az RTK Lövész Szakosztály szakoktatója,
az MDLSZ Gyors-Kombinált és Precíziós szakág vezetője,
Sokatok barátja és kiképzője.*

2021.03.27.

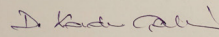
ELISMERŐ OKLEVÉL

Szicszay Tamás úr
részére

a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar
hallgatóinak lövészeti felkészítésében végzett folyamatos kiemelkedő
munkájáért.

További felelősségteljes munkájához sok sikert, jó egészséget
kívánunk.

Budapest, 2019. december 16.

Dr. Kovács Gábor r. dandártábornok
oktatási rektorhelyettes
NKE SE elnök

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	15	Távcsöves puskák és precíziós lövészet	317
A Lövészet	17	Kiskaliberű, sportcélú puskák	320
A Lőkiképzés Alapelvei	27	Kiskaliberű, vadász alkalmazású puskák	329
Felelősség	31	Standard kaliberű távcsöves puskák	330
A pisztoly	39	Távcsöves, nagyerejű (romboló) puskák	338
A pisztoly lövészet	41	Távcsövek típusai	361
A pisztoly kezelésének oktatása	58	Ballisztika	366
A pisztoly kezelésének ésszerű oktatási lépcsői	78	Sportlövészet	377
A 6 alkalom felépítése	79	Sport irányvonalak az MDLSZ-ben	381
Középhaladó pisztoly lőkiképzés	112	Köszönetnyilvánítás	395
Haladó pisztoly tréningek	154		
Mozgásos tréningek	155		
Szituációs tréningek	161		
Testhelyzetek a lövészetben	171		
Tokok	187		
25 lövéses szolgálati szinten tartó lögyakorlat	193		
50 lövéses szolgálati szinten tartó lögyakorlat	194		
75 lövéses szolgálati szinten tartó lögyakorlat	196		
Géppisztoly, gépkarabély	201		
Alap karabély és géppisztoly (PCC) képzés elemei	220		
Első gyakorlatok	229		
Haladó karabély edzés 1. alkalom	240		
Haladó karabély edzés 2. alkalom	244		
Karabélyok, géppisztolyok kiegészítői	252		
Optikák	256		
Sörétes puskák	261		
Sörétes puska alapkiképzés	267		
Kombinált lövészet	279		
Fegyverváltás karabélyról, géppisztolyról pisztolyra	283		
Fegyverváltás sörétes puska esetén	295		
Golyós vadászfegyverek	301		
Elméleti oktatás	305		
Gyakorlati oktatás	314		

Borító fotó: Kertész László
Borító terv: Gazdag Nóra
Tördelés, nyomdai előkészítés, layout design: Gazdag Nóra
Felelős kiadó: Izsák Gábor
Készült 2021-ben a Gabbiano Print Kft.-ben.
A könyv megjelenését az InHold Zrt. támogatta.
ISBN 978-615-5346-43-9
© Szikszay Tamás, Budapest, 2021

Ez a könyv bepillantást enged egy misztikus, zárt világba, ami nem a mozis-filmes, szuper combat-nindzsás, halhatatlan, célpontot sosem tévesztő akció hőskről szól, hanem a kemény munkával, véres és vízhólyagos tenyérrel begyakorolt igazi lövészek felkészítéséről, a lövészet szerteágazó és rögzös útjáról, annak ismeretéről és oktatási módszertanáról, ami inkább egy tankönyv némi etikai iránymutatással, de azért itt-ott szórakoztató részekkel is. Könyvem a lőkiképzésről szól, olyanoknak, akik önmagukat fejleszténiék, és olyanoknak is, akiknek ez a munkájuk. Szót ejtek a pisztolytól a karabélyon át a távcsöves puskáig, kicsit fűszerezve a vadászok távcsöves puskájával, egészen a rendészeti pumpás sörétesig. Kérlek, vegyétek figyelembe, hogy lőkiképző nem attól lesz valaki, hogy elolvassa ezt a könyvet, és másnap nekiáll oktatni, viszont lehet, hogy egy teljesen új világ nyílik ki számára. Akár mint sportoló tud továbbfejlődni, esetleg rendőrként vagy katonaként lesz egy kicsit könnyebb és biztonságosabb az élete. Ha ettől a módszertani iránymutatótól csak egyikőtök túléel egy bevetést vagy egy intézkedést, már megérte a több éves munka, mire ez a könyv elkészült. Fogadjátok barátsággal és jóindulattal, ahogyan én is szánom nektek!

„Egy olyan szakértő személyes hangvétélő írását vehetik kezükbe, aki a lövészetet, a lőkiképzést élethivatásának tekinti. A lövészet szinte minden területén komoly szak tudásra, nemzetközileg is elismert eredményekre tett szert. Számos rendőrtiszt, sportoló köszönheti neki maga biztos lövészeti tudását és versenyen elért eredményeit.”

Dr. Boda József
nyugállományú vezérőrnagy

„A lövészet elméleti és gyakorlati ismeretei mellett bele csempészte írásába életének bizonyos mozzanatait, melyek ezekkel bármilyen módon kapcsolatosak. Így azok számára, akik mit sem tudnak személyéről és hozzá szeretnének járni lőni tanulni, egyfajta betekintést enged személyiségé nek egy egy rejtett szegletébe is.”

Mergancz Sándor
dandártábornok

Gabbiano Print Kft.

A megjelenést
támogatta:

InHold Zrt.